

خانم - قىزلار ئۇقۇشلىغى

كىرىش سۆز

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

ناھايتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان اللە نىڭ ئىسمى بىلەن

باشلايمەن

بارچە گۈزەل مەدھىيەلەر ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى اللە قا مەنسۇپ، سالام ۋە رەھمەت پۈتۈن ئالەمگە رەھمەت قىلىپ ئەۋەتىلگەن ئۇلۇغ پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامگە، ئۇنىڭ ئائىلە - تاۋاباتلىرىگە ۋە بارلىق ئەسەبلىرىگە بولسۇن .

مەقسەتكە كەلسەك: ھالال بىلەن ھارامنىڭ چەك - چېگرىسىنى بىلىش ئەڭ مۇھىم ئىشلارنىڭ بىرى، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام: «اللە تائالا كىمگە ياخشىلىقنى ئىرادە قىلسا ئۇنى دىندا ئالىم قىلىدۇ» دېگەن. (بۇخارى رىۋايەت قىلغان) مەن بۇ كىتابچىغا ئاياللارنىڭ شەرىئەت، جەمئىيەت ۋە پىسخىك ساھالەرگە چېتىلىدىغان سۇئاللىرىگە بىرىلگەن «ھۆكۈم ۋە پەتىۋالارنى» قىسقارتىپ توپلىدىم. بۇنداق قىلىشتا ئاياللارنىڭ بۇ «ھۆكۈم ۋە پەتىۋالار» دىن بەھرى ئېلىشىغا ۋە يېنىدا ئېلىپ يۈرىشىگە قۇلايلىق يارىتىش مەقسەت قىلىنغان .

بۇ كىتاپ سەئۇدى ئەرەبىستان پادىشاھلىقىدىكى «ئىلىم - پەن ۋە پەتىۋا تەتقىقات كومىتېتى» ۋە سەئۇدى ئەرەبىستان پادىشاھلىقىنىڭ سابىق مۇپتىلىرىدىن شەيخ ئابدۇراھمان سەئۇدى، شەيخ مۇھەممەد ئىبنى ئىبراھىم، شەيخ ئابدۇل ئەزىز ئىبنى باز، شەيخ مۇھەممەد ئىبنى ئۇسەيمىن، شەيخ ئابدۇللاھ ئىبنى جۇبەيرىن، شەيخ سالىھ ئىبنى فەۋزان، شەيخ بەكرى ئەبۇ زەيد ۋە شەيخ ئابدۇللاھ ئىبنى مۇنسى قاتارلىق ئۇستازلارنىڭ پەتىۋالىرىدىن تۈزۈلدى. بۇ كىتابنى ئىخچام چىقىرىش ئۈچۈن سۇئاللارغا بىرىلگەن

پەتۋالارنىڭ ئۆزىنىلا ئالدىم. بۇ كىتاپنىڭ كېڭىيىپ كەتمەسلىكى، ئوقۇرمەنلەرنىڭ ۋاقتىنى، زېھنىنى ئالماسلىق ئۈچۈن بىرىلگەن پەتۋالارنىڭ دەلىل پاكىتلىرىنى ئوتتۇرغا قويمىدىم. كۆپلىگەن ئاياللارنىڭ سورىغان سۇئاللىرى مۇھىم بولغانلىقتىن ئاز بىرقىسىم جايلاردا شۇ سۇئاللارنى ئەينەن بەردىم. سۇئاللارغا بىرىلگەن ھەر بىر جاۋاب ئاخىرلاشقاندا شۇ جاۋابنىڭ ئىشەنچلىك بۇلىشى ئۈچۈن جاۋاب بەرگەن ئالىمنىڭ نام شەرىپىنى تىرىناق ئىچىگە بەردىم. بۇ كىتاپتا بىرىلگەن پەتۋالارنى مەزمۇن ئىتبارى بىلەن بايلارغا بۆلۈپ ئورۇنلاشتۇردۇم. بۇ كىتاپتا بىرىلگەن پەتۋالار سۇئال بەرگەن ئاياللارغا خاس بولماستىن بارلىق مۇسۇلمان قىز ئاياللىرىنىڭ ئۆزىگە تەتبىقلىشىغا ئەرزىدۇ.

بۇ كىتابنى مۇسۇلمان قىز ئاياللىرىمىزنىڭ پايدىلىنىشى ئۈچۈن ئەرەبچىدىن بىۋاسىتە ئۆز تىلىمىزغا تەرجىمە قىلدىم. بەزى بىر پەتۋالار ئۆزلەشتۈرۈپ تەرجىمە قىلىنغاندىن باشقا كۆپ ساندىكىلىرى ئەينەن (سۆزمۇ- سۆز) تەرجىمە قىلىندى. قىز ئاياللىرىمىزنىڭ ئوقۇپ ئەمەل قىلىشىنى ئۈمىت قىلىمەن . تەرجىماندىن .

-2006 يىلى 1- ئاينىڭ 26 - كۈنى

ئايال ۋە تاھارەت توغرىسىدا ئەسسالامۇ ئەلەيكۇم ۋە رەھمەتۇللاھى ۋە بەرکاتىھۇ. ئەزىز ھەمىشلىرىمىزنىڭ ھۇزۇرىغا بەزى داخلىق قازى ۋە پىقھى ئالىملىرىمىزنىڭ ئاياللار توغرىسىدا بەرگەن پەتۋالىرىنى سۇندۇق،

ھەمشىرلىرىمىزنىڭ بىلىمىگەن، ياكى سوراشتىن خىجىل بولغان جايلارنى بىلىۋېلىشنى ئۈمۈد قىلىش بىلەن بىرگە بۇ توربەتنى كۆرۈشكە مۇيەسسەر بۇلالىمىغان ھەمشىرلىرىمىزگىمۇ يەتكۈزۈپ قويىشىنى تەۋسىيە قىلىمىز .

35 جاۋاب بار

1. تاھارەت ئالغۇچى ياكى غۇسلى قىلغۇچى سۇنىڭ تىرە بىلەن بىۋاسىتە ئۇچرىشىنى چەكلەيدىغان ھەرقانداق بىرنەرسىنى يوقاتمىقى ۋاجىپ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

2. ھەيزدار ئايال ناماز ئوقۇمىغانلىقى ئۈچۈن تىرناق بۇياقلىرىنى ئىشلەتسە كېرەك يوق. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

3. تاھارەت ئالماقچى ياكى غۇسلى قىلماقچى بولغاندا، تىرناقتىكى بۇياقلارنى يوقۇتۇش ۋاجىپ، چۈنكى ئۇ، سۇنىڭ تىرناق بىلەن ئۇچرىشىنى چەكلەيدۇ .

4. مۇلاھىزە ئەگەر تاھارەت ئېلىپ بولغاندىن كېيىن تىرناقنى بويىغان بولسا ئوقۇغان نامىزى دۇرۇس بولۇپرىدۇ . (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

5. پۇتغا ياكى قولغا ياققان خېنىنىڭ تېرىگە سۇ يۇتۇشتىن چەكلەيدىغان ماددىسى بولسا، تاھارەت ئېلىشتىن ياكى غۇسلى قىلىشتىن ئىلگىرى ئۇنى چىقىرىپ تاشلاش لازىم، بىراق پۇت قولىدا قېلىپ قالغان دېغى تاھارەتنىڭ دۇرۇس بۇلىشىغا تەسىر يەتكۈزمەيدۇ، چۈنكى ئۇنىڭ دېغى سۇنىڭ تېرىگە يىتىشىنى

چەكلىيەلمەيدۇ. (لۇجىنە تۇتدائىم)

6. خېنە يېقىلغان چاچقا مەسە قىلىشقا بولىدۇ ، ئەمما (جىنايەتكە ئوخشاش) چوڭ تاھارەتتە باشنىڭ ھەممىسىنى يۇيۇش لازىم. مەسە قىلىپ قويۇشلا كۇبايە قىلمايدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

7. بىرەر قىيىنچىلىق بولسا ياكى ھاۋا بەك سوغۇق بولۇپ قالسا ۋە ياكى تارتىۋىتىش ئىمكانىيىتى بولمىسا ياغلىق ئۈستىگە مەسە قىلىش جائىز. ئۇنداق بولمىسا مەسە قىلمىغان ئەۋزەل. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

8. چاچنىڭ بەزىلىرىنى بويىش: غۇسلى قىلغاندا ياكى باشقا مەسە قىلغاندا سۇنىڭ تىرى ياكى چاچ بىلەن بىۋاسىتە ئۇچرىشىنى چەكلىسە، ئۇنى يوقۇتۇش ۋاجىب، چۈنكى ئۇ تاھارەتنىڭ كامىل بۇلىشىغا دەخلى يەتكۈزىدۇ .

9. ئەمما تېرىگە سۇ يۇقۇشتىن توسمىسا پەقەت خېنىگە ئوخشاش بۇياقلار بىلەن بۇيالىسا كېرىكى يوق. (شەيخ ئىبنى مۇنە)

10. چاچنى مايلاش ۋە لەۋسۇرۇخ ئىشلىتىش تاھارەتنى سۇندۇرالايدۇ؛ مايدىن باشقىلىرى تاھارەتنى سۇندۇرالمىيدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

11. ماي تاھارەت ئالغاندا سۇنىڭ تېرىگە يېتىشىنى چەكلەيدىغان بولسىچۇ؟ ئەگەر تاھارەت ئالغاندا يۇيۇشقا تېگىشلىك ئەزالار ئۈستىدىكى ماي سۇنىڭ يېتىشىگە توسالغۇ بولىدىغان

قويۇقلۇق دەرىجىسى يۇقىرى ماي بولسا، ئۇنى تاھارەت ئېلىشتىن ئىلگىرى يوقۇتۇش لازىم. ئەگەر ماينىڭ ئۇنداق تەركىبلىرى بولمىسا كېرەك يوق. بىراق ئەزالارنى يۇغاندا سۇنىڭ يۇقۇشمايلا چۈشۈپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن ئەزالارنى قول بىلەن سىلاپ يۇيۇش كېرەك . (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

نجاسەت ئەھكاملارى توغرىسىدا

12. ناماز ئوقۇۋېتىپ كىيىمىدە بىرەر نجاسەتنىڭ بارلىقىنى كۆرسە دەرھال نامازدىن چىقىپ، شۇ نجاسەتنى يۇيۇشۇپ تەكشۈرۈپ كېيىن قايتىپ كېلىپ نامازنى يېڭىدىن باشلاپ ئوقۇشى كېرەك. (شەيخ ئىبنى جۇبەيرىن)

13. ناماز ئىچىدە كىيىمىدە نجاسەت بارلىقىدىن شەكلىنەنە تاكى ئىشەنچ باغلىغانغا قەدەر نامازدىن چىقىپ كىتىش جائىز ئەمەس. (شەيخ ئىبنى باز)

14. جايىناماز ۋە ئەدىيال قاتارلىقلارغا نجاسەت يۇقۇپ قالسا بۇلۇت بىلەن سۈرتىۋېتىشلا كۇبايە قىلمايدۇ يۇقۇپ قالغان سۇيىدۈككە ئوخشاش نجاسەتلەرنى سۇ قۇيۇپ ئېقىتىش كېرەك ئەگەر يۇقۇپ قالغىنى جىسمىلىق نجاسەت بولسا ئۇنى يوقىتىشى لازىم. (لۇجئە تۇتدائىم)

15. بەدەنگە ياكى كىيىمگە قۇرۇق نجاسەت يۇقۇپ قالسا شۇنىڭدەك قۇرۇق مۇنچىغا قۇرۇق تاپان بىلەن كىرسە ھېچ بىر زىيىنى يوق، چۈنكى نجاسەت پەقەت ئۆزىنىڭ ھۆللىكى بىلەنلا باشقا ياققا يامرايدۇ. (شەيخ ئىبنى جۇبەيرىن)

)

16. پاك كىيىمى نىجىس كىيىم بىلەن ئارىلاشتۇرۇپ يۇيۇشقا بولامدۇ؟ ئەگەر ياخشىسى نىجىس كىيىمى يېتەرلىك سۇ بىلەن ئايرىم يۇيۇش كېرەك. ئەگەر پاك كىيىم نىجىس كىيىم بىلەن ئارىلاشتۇرۇلۇپ، نىجاسەتنى يوقىتىۋالغان ۋە نىجاسەت بىلەن ئۆزگىرىپ كەتمەيدىغان كۆپراق سۇ بىلەن يۇسا كىيىملەرنىڭ ھەممىسى پاك بولىدۇ. (شەيخ ئىبنى باز)

17. تاھارەت ئالغۇچىنىڭ ياكى باشقا بىرىنىڭ بەدىنىدىكى نىجاسەتنى يۇيۇش تاھارەتنى سۇندۇرمايدۇ، ئەمما ئەۋرەتنى تۇتۇش تاھارەتنى سۇندۇرىدۇ. (لۇجىنە تۇندائىم)

18. نىجاسەت بار جايدىن ئۆتكەندە كىيىمنىڭ پېشىگە نىجاسەت يۇقۇپ قالسا، بۇنىڭ ھۆكۈمى قانداق بولىدۇ؟ - ئۇنىڭ ھۆكۈمى بىر جۈپ كەشنىڭ ھۆكۈمىگە ئوخشايدۇ، نىجاسەت ئۈستىدىن ئۆتكەندىن كېيىن پاك تۇپراق ئۈستىدىن ئۆتسە پاك بولىدۇ. (شەيخ مۇھەممەد ئىبنى ئىبراھىم)

تاھارەتنىڭ ئەھكاملىرى

19. ئايال كىشىنىڭ تاھارەت ئالغاندا (مەيلى چېچىنى تۈرمەللىۋالغان بولسۇن مەيلى تۈرمەللىۋالمىغان بولسۇن) چېچىغا مەس قىلىشى جائىز. (شەيخ ئىبنى ئۇسامەين)

20. ئەۋرەتنى بىۋاسىتە تۇتۇش تاھارەتنى سۇندۇرىدۇ، تۇتۇلغۇچى مەيلى چوڭ بولسۇن مەيلى كىچىك بولسۇن.

(لۇجىنە تۇتدا ئىم)

21. ئايال كىشىنىڭ جىنسى يولىدىن ھاۋا چىقسا تاھارەتنى سۇندۇرمايدۇ، چۈنكى ئۇ نىجاسەت چىقىدىغان يەردىن چىقىمايدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

22. ئايال كىشىنى تۇتۇش: توغرىسى تاھارەت سۇندۇرمايدۇ، مەيلى ئۇ يات ئايال بولسۇن، مەيلى ئۆز ئايالى بولسۇن، مەيلى شەھۋەت بىلەن بولسۇن، مەيلى شەھۋەتسىز بولسۇن، مەزى چىقىمىسىلا تاھارەت سۇنمايدۇ. (لۇجىنە تۇتدا ئىم)

23. جۈنۈپ ئادەمنىڭ غۇسلى قىلماي تۇرۇپ ھەرقانداق ئۇسۇلدا قۇرئان كەرىمنى ئوقۇشى جائىز ئەمەس. (شەيخ ئىبنى جۇبەيرىن)

24. ئايال كىشىنىڭ جىنسى يولىدىن داۋاملىق ھاۋا چىقسا، ھەر نامازنىڭ ۋاقتى كىرسە تاھارەت ئېلىشى ۋاجىپ، ئەگەر ئۇ غالىب كېلىپ توختىۋېلىش ئىمكانىيىتى بولمىسا ئۇنىڭ نامىزى دۇرۇس. (شەيخ ئىبنى جۇبەيرىن)

25. تاھارەتتە ئايال كىشىنىڭ بېشىغا مەسە قىلىشى، ئەر كىشىنىڭ مەسە قىلىشىغا ئۆپمۇ - ئوخشاش. ئايال كىشى بېشىنىڭ ئۈمۈمىسىغا چاچ چىققان يەرنىڭ ئاخىرىغىچە مەسە قىلىشى كېرەك. چاچنىڭ ئۆرەلگەن قىسمىغا مەسە مۇستەھەپ. (شەيخ ئىبنى جۇبەيرىن)

26. رەڭ ياكى لاي ۋە ياكى ئوت چۆپ ئارىلىشىپ قالغان سۇ

ئۆز تەبىئىتىنى ساقلاپ قالغانلار بولسا، تاھارەت ئېلىشقا جائىز. (شەيخ ئىبنى باز)

27. ھەر قېتىم تاھارەت ئالغاندا ئىستىنجا قىلىش شەرت ئەمەس، ئىستىنجا قىلىش چوڭ - كىچىك تاھارەت سۇندۇرغان ۋە ئۇ ئىككىسى يۇقۇپ قالغاندا ۋاجىپ. ئەمما ئۇنىڭدىن باشقا يەل قويۇپ بېرىش، ئەۋرەت تۇتۇش ۋە ئۇخلاش قاتارلىقلارغا ئىستىنجا قىلىش شەرت ئەمەس، يۇقىرىقىلارغا شەرتى تاھارەتلا كۇپايە. (شەيخ ئىبنى باز)

28. تاھارەت ۋە ناماز ئۈچۈن نىيەتنى تەلەپپۇز قىلىش بىدئەت، چۈنكى نىيەتنى تەلەپپۇز قىلىش نە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامدىن، نە ساھابە كىراملاردىن نەقىل قىلىنغان ئەمەس. نىيەتنىڭ ئورنى دىل (تاھارەت ئېلىشنى ياكى ناماز ئوقۇشنى نىيەت قىلدىم) دېيىشنىڭ ھاجىتى يوق. (شەيخ ئىبنى باز)

29. مۇگۇدەش تاھارەتنى سۇندۇرمايدۇ: ئەمما ئەتراپتىكى كىشىلەرنى ۋە بولغان ئىشلارنى سەزمگۈدەك دەرىجىدە ئېغىر ئۇخلاش تاھارەتنى سۇندۇرىدۇ. (شەيخ ئىبنى باز)

30. پاكلىققا شەك بار يەرگە جايىناماز سېلىشنى ھۆكۈم: مۇبادا يەر نىجىس بولۇپ قالسا ئۈستىگە بىرەر نەرسە سېلىپ ئاندىن ناماز ئوقۇش كېرەك، چۈنكى ئۇ نىجاسەت بىلەن ناماز ئوتتۇرىسىدا پاك بىر توسالغۇ شەكىللەندۈرىدۇ. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

31. تاھارەتنىڭ دۇرۇس بۇلىشى ئۈچۈن ئەۋرەتنى يېپىش شەرتىمۇ؟ تاھارەتنىڭ دۇرۇس بۇلىشى ئۈچۈن ئەۋرەتنى يېپىش شەرت

ئەمەس. (شەيخ ئىبنى باز)

32. مېيىت يۇيۇش تاھارەتنى سۇندۇرامدۇ ؟ تاھارەتنى سۇندۇرمايدۇ ، بىراق مېيىت يۇغۇچى مېيىتنىڭ ئەۋرىتىنى تۇتسا تاھارەت سۇندۇ. يۇغۇچى مېيىتنىڭ ئەۋرىتىنى بىۋاسىتە تۇتماسلىقى كېرەك . (شەيخ ئىبنى باز)

33. چاچقا خېنە يېقىش تاھارەتنى سۇندۇرامدۇ؟ تاھارەت ئېلىپ بولغاندىن كېيىن ياقسا تاھارەتنى سۇندۇرمايدۇ. چاچقا خېنە ئۈستىدىن مەسە قىلىنسىمۇ ھېچ ۋەقەسى يوق. (شەيخ ئىبنى باز)

34. ساقلىق ساقلاش سايمانلىرىنى تۇتۇش ۋە مۇنچىنىڭ تىگىگە يالاڭ ئاياق دەسسەش قاتارلىقلار تاھارەتنى سۇندۇرمايدۇ . (شەيخ ئىبنى باز)

35. چىش ئارىلىقىدا قېلىپ قالغان تاماق قالدۇقلىرىنى تاھارەت ئالدىدا ئېلىۋېتىشنىڭ ھۆكۈمى نېمە؟ تاھارەت ئېلىشنىڭ ئالدىدا چىش ئارىلىقىدىكى قالدۇق تاماقلارنى ئېلىۋېتىش ۋاجىب ئەمەس. بىراق تاماقدىن كېيىن چىش ئارىلىقىنى تازىلاش ياخشى خىسلەت ۋە چىش، ئېغىز كېسەللىكلەرنىڭ ئالدىنى ئېلىشتىكى ئەڭ ياخشى ئۇسۇل. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

2005-يىلى 8-ئاينىڭ 26-كۈنى

ئاياللار ۋە غۇسلى توغرىسىدا

24 جاۋاب بار .

1. ھەيزدار ئايال غۇسلى قىلىش ئۈچۈن چېچىنى چوۋۇش ۋاجىپ ئەمەس، لېكىن ئېھتىيات يۈزىسىدىن ۋە ئىختىلاپتىن يىراق بولۇش ئۈچۈن چېچىنى چوۋۇش ياخشى. (پەتىۋا كومىتېتى)

2. جۈنۈپ ئايال چېچىنىڭ پەقەت ئۈستى قىسمىنىلا يۇيۇپ قويۇش توغرا ئەمەس، بەلكى چاچنىڭ تىگىگە چوقۇم سۇ يەتكۈزۈش لازىم. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

3. ئەگەر چاچ ئۈرەپ قويۇلغان بولسا، غۇسلى قىلىش ئۈچۈن ئۇنى چوۋۇش ۋاجىپ ئەمەس، بەلكى ھەممە چاچقا سۇ يەتكۈزۈش ئۈچۈن چاچنى جۈمەكنىڭ ئاستىغا تۇتۇش ۋە چاچ ئارىلىقلىرىغا سۇ يەتكۈزۈش ئۈچۈن چاچنى سىقىش لازىم. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

4. ئايال كىشى ئېھتىلام بولۇپ ئويغاندىن كېيىن بىرەر ھۆللۈكنى بايقىمىسا غۇسلى ۋاجىپ بولمايدۇ .

5. ئەگەر بىرەر ھۆللۈكنى بايقىسا غۇسلى قىلىش ۋاجىپ . (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

6. ئۆتمۈشتە ئېھتىلام بولغان كىشى: ئەگەر بىرەر ھۆللۈكنى بايقىمىغان بولسا ھېچ گەپ يوق. ئەگەر بىرەر ھۆللۈكنى بايقاپ قالغاندا بولسا، غۇسلىسىز ئوقۇغان نامازلىرىنى ھېسابلاپ قايتا

ئوقۇيدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن .)

7. جنسى ئالاقەسىز مەنى ھۇزۇر بىلەن چىقسا غۇسلى قىلىش
ۋاجىپ. (پەتىۋا كومىتېتى)

8. ئەگەر بىرەر ئايال باشقا بىر ئەر بىلەن جنسى ئالاقە قىلىپ
چۈش كۆرسە ئۇنىڭغا گۇناھ بولمايدۇ. چۈنكى ئۇيقۇلۇق كىشىدىن
تەكلىپ كۆتۈرۈۋېتىلگەن . (پەتىۋا كومىتېتى)

9. ئايال كىشى ئىستىنجا قىلىش ئۈچۈن ياكى مەلەم قويۇش
ئۈچۈن ياكى ئاياللار كېسەللىكىنى بىلىش ئۈچۈن ۋە ياكى
تەكشۈرۈش ئۈسكۈنىلىرىنى سېلىش ئۈچۈن جنسى يولىغا قولىنى
كىرگۈزسە غۇسلى ۋاجىپ بولمايدۇ، پەقەت تاھارەت ئېلىش ۋاجىپ .
(پەتىۋا كومىتېتى)

10. بىرەر ئايال ئۆزىنىڭ جۈنۇپ ئىكەنلىكىدىن شەكلىنەن ،
ئۇ ئايالغا نوقۇل شەكلىنىش بىلەنلا غۇسلى ۋاجىپ بولمايدۇ. چۈنكى
ئۇ ئايالدا ئەسلىدىنلا جىنايەت مەۋجۇت ئەمەس. (پەتىۋا كومىتېتى)

11. جۈنۇپ ئادەم تاھارەتسىز ئۇخلىسا گۇناھ بولمايدۇ، لېكىن
ئۇخلاشتىن ئىلگىرى تاھارەت ئېلىۋىتىشنى ئەۋزەل، چۈنكى پەيغەمبەر
ئەلەيھىسسالام شۇنداق قىلاتتى ۋە شۇنىڭغا بۇيرۇغان . (پەتىۋا
كومىتېتى)

12. بىرەر ئادەمگە بىر قانچە قېتىم غۇسلى قىلىش ۋاجىپ بولۇپ
قالسا، غۇسلىنىڭ ۋاجىبلىرىنى ئادا قىلىشنى نىيەت قىلىپ تۇرۇپ بىرلا
قېتىم غۇسلى قىلسا كۇپايە . ھەيىز ۋە نېپاسقا ئوخشاش. (پەتىۋا

13. جۇنۇپ ئادەمنىڭ بەدىنى پاك، ئۇنداقتەن ، ئۇ قازان - قۇمۇچ كىيىم - كېچەك قاتارلىق نەرسىلەرنى تۇتسا بولىدۇ ، ئۇ نەرسىلەرمۇ ئۇنىڭ تۇتۇپ قويۇشى بىلەن ناپاك بولۇپ قالمايدۇ. ھەيزدار ، شۇنىڭغا ئوخشاش. (پەتمۇ كومىتى .)

14. غۇسلى تاھارەتكە كۇبايە قىلامدۇ؟ - غۇسلى قىلغۇچى چوڭ تاھارەتسىزلىكىدىن ۋە كىچىك تاھارەتسىزلىكىدىن پاكلىنىشنى نىيەت قىلسا ھەر ئىككىسىگە كۇبايە قىلىدۇ، لېكىن پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامغا ئەگىشىش يۈزىسىدىن ئاۋۋال ئىستىنجا قىلىش ئاندىن تاھارەت ئېلىش ئاندىن كېيىن غۇسلى قىلىش ئەۋزەل، ھەيزدار ۋە نىپاسدار ئاياللارمۇ شۇنىڭغا ئوخشاش

15. جنابەت غۇسلىنىڭ غەيرى (جۇمئىنىڭ ، پاكىزلىقنىڭ ۋە سالقىنداشنىڭ) تەرتىپسىز بولغانلىقى ئۈچۈن تاھارەتكە كۇبايە قىلمايدۇ، چۈنكى تەرتىپ تاھارەتنىڭ بىر پەرىزى. (شەيخ ئىبنى باز)

16. جنابەتتىن ۋە جنابەتنىڭ غەيرىدىن كامىل غۇسلە تاھارەت ئېلىشنىڭ ئۇسۇلى: نىيەت قىلىش، بىسىملا دېيىش ، قولى ئۈچ قېتىم يۇيۇش، ئەۋرەتنى ۋە مەنىي يۇقۇپ قالغان ئەزالارنى يۇيۇش، كامىل تاھارەت ئېلىش، غۇسلى قىلغاندا ئاۋۋال باشلاپ بېشىنى ئۈچ قېتىم يۇيۇش، چاچنىڭ تىگىنى قېتىر قېنىپ يۇيۇش، ئاندىن كېيىن قالغان ئەزالارنى يۇيۇش، ئاۋۋال ئوڭ تەرەپنى ئاندىن سول تەرەپنى سىلاپ (سىپياشتۇرۇپ) يۇيۇش. پۈتۈن ئەزانىڭ قول يەتكەن ھەممە جايلارنى يۇيۇش .

17. جۈمەك ئاستىدا غۇسلى قىلىش جائىز، پۈتۈن بەدەنگە بىر قېتىم بولسىمۇ ئۇمۇمىي يۈزلۈك سۇ يەتكۈزۈش ۋاجىپ. (شەيخ ئىبنى جۇبەيرىن .)

18. تۇخۇم، لىمون ۋە باشقىلارنى ئۆزئىچىگە ئالغان سوپۇنلارنى ئىشلىتىپ غۇسلى قىلىشنىڭ ھۆكۈمى: چاچنى ياخشىلاش ۋە داۋالاش مەقسىتىدە ئىشلەتسە كېرەك يوق. تۇخۇم، بۇغداي ۋە باشقا يېمەكلىكلەر بىلەن داۋالىنىشنى توسىدىغان ھېچقانداق بىرەر ھۆكۈم يوق. (شەيخ ئىبنى باز)

19. ئۆرگەن چېچىنى چۇۋىماي غۇسلى قىلسا بولامدۇ ؟ - چېچىنىڭ تىگىگە تولۇق سۇ يەتكۈزۈپ ئۈچ قېتىم يۇسا كۇپايە ، ئۆرۈلگەن چاچنى چۇۋۇشنىڭ ھاجىتى يوق. (شەيخ ئىبنى باز)

20. جىناپەتتىن غۇسلى قىلىپ بولغاندىن كېيىن مەنىي چىقسا قايتا غۇسلى قىلىش كېرەكمۇ ؟ - غۇسلى قىلىپ بولغانلا بولسا قايتا غۇسلى قىلىشنىڭ ھاجىتى يۇق، كېيىن چىققان مەنىي ئېتىبارغا ئېلىنمايدۇ، چۈنكى ئۇ شەھۋەتسىز چىققان، ئۇنىڭ ھۆكۈمى سۇيىدۇكنىڭ ھۆكۈمىگە ئوخشاش، ئىستىنجا قىلىپ تاھارەت ئېلىۋەتسلا كۇپايە .

21. ئەمما قۇچاقلىشىش، سۇيۇشۇش سەۋەبلىك مەنىي شەھۋەت بىلەن ئېتىلىپ چىقسا قايتا غۇسلى قىلىش ۋاجىپ. (شەيخ ئىبنى باز)

22. ھەيزنىڭ ياكى جىناپەتنىڭ غۇسلىسىنى كۈن چىققۇچە كېچىكتۈرۈشكە بولامدۇ ؟ - ئايال كىشى تاڭ يورۇشتىن بۇرۇن

ھەيزدىن پاك بولسا روزا تۇتۇش كېرەك ، غۇسلىنى تاڭ يۇرۇغچە كىچىكتۈرسە ھېچ قىسى يوق، لېكىن كۈن چىققۇچە كەينىگە تارتىشقا بولمايدۇ، ۋاقتىدا غۇسلى قىلىپ كۈن چىقىشتىن بۇرۇن بامدات ناماز ئوقۇشى ۋاجىپ. (شەيخ ئىبنى باز)

23. ئۆرۈلمىگەن ئۇزۇن چاچلىق، ئۆرۈمە چاچلىققا قىياس قىلىنمىدۇ؟ كىمكى جۇنۇپ بولسا، ياكى ھەيزدىن پاك بولسا، پاك بولۇش نىيىتى بىلەن، مەيلى ئۇزۇن چاچلىق بولسۇن مەيلى قىسقا چاچلىق بولسۇن، مەيلى چىچى ئۆرۈلگەن بولسۇن مەيلى ئۆرۈلمىگەن بولسۇن، پۈتۈن بەدىنى ۋە چىچىنى ئۇمۇمىي يۈزلۈك يۇيۇش ۋاجىپ. (پەتىۋا كومىتېتى)

24. كىشى غۇسلىنىڭ باش ئاخىرىدا نېمە دەيدۇ؟ غۇسلىنىڭ ئەۋۋىلىدا بىسىمىلا دەيدۇ. ئاخىردا اللە دىن باشقا ھەقىقى مەبۇد يوق ۋە ئۇنىڭ شېرىكى يوق دەپ، مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام اللە نىڭ بەندىسى ۋە ئەلچىسى دەپ گۇۋاھلىق بىرىمەن. ئى اللە! منى تەۋبە قىلغۇچىلاردىن ۋە پاكلانغۇچىلاردىن قىلغىن. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

ئاياللار ۋە ھەيز توغرىسىدا

66 جاۋاب بار

1. ھەيزنى تونۇش : ھەيز مۇئەييەن چاغلاردا بەچچىدىن كېلىدىغان قان. (شەيخ ئىبنى جۇبەيرىن)

2. ھەيزنىڭ مۇددىتى: توغرىسى ، ھەيزنىڭ ئەڭ ئېزى ۋە ئەڭ كۆپىنىڭ مۇئەييەن توختىمى يوق. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)
يەنە بىر قاراشتا: توققۇز ياشتىن بۇرۇن ھەيز يوق، چۈنكى قىزلار ئۇنىڭدىن بۇرۇن ھامىلدار بولمايدۇ، ئەگەر توققۇز ياشقا توشۇپ قان كەلسە ئاز بولسىمۇ ھەيز دەپ ھۆكۈم قىلىنىدۇ. (شەيخ ئىبنى جۇبەيرىن)

3. قائىدە: قاچان ھەيز كۆرسە، ھەيزنىڭ ھۆكۈمىگە تەتبىقلىنىدۇ ، قاچان ھەيزدىن پاك بولسا ئۇنىڭ ھۆكۈمى ئاخىرلىشىدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن).

4. بەش كۈندىن كېيىنمۇ قان كەلسە : ھەيز دەپ قارالمايدۇ، بەلكى ئۇنىڭ ھۆكۈمى بۇزۇق قان ھۆكۈمدۇر، ئۇنداق ئايال نامىزنى ئوقۇۋېرىشى، روزىنى تۇتۇۋېرىشى لازىم. (شەيخ ئىبنى باز).

5. ھەيز قېنىنىڭ سۈپىتى: پۇرئى بەد بۇي ، رەڭگى قارا، سۇيۇق ئەمەس قويۇق . (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن).

6. ھەيز باشلىنىشنىڭ ھۆكۈمى: ھەيز كۆرۈش مۇمكىنچىلىكى بار چاغدا، قان كەلسە، قان توختىغانغا قەدەر كۈتۈپ تۇرىدۇ. چۈنكى ئۇنىڭ ھەممىسى ھەيزنىڭ قېنى ، تەكرار كېلىشىنى كۈتۈش ھاجەتسىز .

7. ئايالغا كەلگەن قان شۈبھىلىك بولۇپ قالسا: ئەسلىدە ئاياللارنىڭ جىنىسى يولىدىن كەلگەن قان، ئىستىھازەنىڭ قېنى ئىكەنلىكى ئېنىقلانغۇچە ھەيزدۇر . (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن) .

8. ھەيزدىكى داۋالغۇش: بىر كۈندىن ئازراق بولسا پاكدۇر. ئۇ ئېتىبارغا ئېلىنمايدۇ، چۈنكى قان بىردەم كېلىپ بىردەم توختايدۇ. پەقەت قاننىڭ توختىشى بىلەنلا پاك بولغانلىقىنى ئىسپاتلىغى بولمايدۇ، ئەگەر قان بىرەر سائەتتىن ئازراق توختىسىمۇ شۇنداق . (شەيخ ئىبنى باز) .

9. بەزى چاغلاردا ھەيزنىڭ قېنى توختاپ غۇسلى قىلىپ بولغاندىن كېيىن ، قان كېلىدۇ : ئەگەر پاكلىنىپ بولغاندىن كېيىن كەلگەن سۇيۇقلۇق، سېرىق رەڭدە ياكى تۇتۇق دۇغەرڭدە بولسا ھەيز ئەمەس، بەلكى سۈيۈدۈكتۇر. ئەگەر ئۇ قېنىق قان بولسا ھەيز دەپ قارىلىدۇ. قايتا غۇسلى قىلىشى لازىم. (شەيخ ئىبنى باز) .

10. كۆپۈنچە ئاياللاردا ئاق كىر ھەيزدىن پاك بولغانلىقىنىڭ ئالامىتىدۇر. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن) .

11. بەزى چاغلاردا ئايال كىشىدىن سېرىق ۋە ئاق رەڭلىك سۇيۇقلۇق كېلىدىغان ئىش بولمايدۇ. ئۇ پەقەت يەنە بىر ھەيىز كەلگۈچە قۇرۇق تۇرىدۇ، ھەر بىر ئايالنىڭ ھۆكۈمى باشقا بولىدۇ . (شەيخ ئىبنى باز)

12. ئۈمىد ئۈزۈشنىڭ مەنىسى: قاچان ئايال كىشىنىڭ ھەيىزى توختىسا ۋە قايتا ھەيىز كۆرۈش ئىپتىماللىقى بولمىسا ئەنە شۇ ئۈمىد ئۈزۈشتۇر. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن).

13. ھەيىزدىن پاك بولۇپ تېخى غۇسلى قىلمىغان ئايال بىلەن جىنسى ئالاقە قىلىش دۇرۇس ئەمەس. (پەتىۋا كومىتېتى)

14. ھەيىزدار ئايالنىڭ قۇرئان كەرىم ئايىتى يېزىلغان كىتابلارنى تۇتۇشى جائىز. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

15. ھەيىزدار ئايالنىڭ قول - پۇتلىرىغا خېنە يېقىش جائىز. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن).

16. ئەگەر دوختۇرلار ئەكس تەسىرى يوق دەپ يەكۈن چىقارسا ھەيىز كەلتۈرۈش دورىلىنى ئىستېمال قىلىش جائىز. (پەتىۋا كومىتېتى).

17. ھەيىز چەكلەشنىڭ دورىلىرىنى ئىشلىتىشنىڭ زىيانلىرى، بالا يانتقۇنىڭ زەخمىلىنىشىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ، قاننىڭ ئۆزگىرىشىگە ۋە قالايمىقان كېلىشىگە سەۋەب بولىدۇ . كەلگۈسىدە بوۋاقنىڭ كۆرۈمىسىز بولۇپ قېلىشىغا سەۋەب بولىدۇ ، تېخى توي قىلمىغان بولسا تۇغماس بولۇپ قېلىشقا سەۋەب بولىدۇ .

18. رامزان مەزگىلىدە ۋە ھەج پائالىيەت قىلىۋاتقاندا، ھەيز چەكلەش دورىلىرىنى ئىشلىتىش جائىز. (لۇجىنە تۇتدائىم).

19. دورا ئىستېمال قىلىپ كەلگەن ھەيز: دوختۇر ھەيز دىسە ھەيز، دورىنىڭ ئاسارتى دىسە ھەيز ئەمەس.

20. ھەيز كېلىشكە سەۋەب قىلغانلىقتىن كەلسە: نامازنىڭ قازاسىنى قىلمايدۇ. چۈنكى ھەيزنىڭ قېنى قاچان كۆرۈلسە ئۇنىڭ ھۆكۈمىمۇ شۇنەن تېپىلىدۇ. شۇنىڭدەك ھەيز چەكلەش دورىلىرىنى ئىستېمال قىلىپ ھەيز كەلمىسە نامىزنى ئوقۇپ روزىسىنى تۇتۇۋېرىدۇ. ھۆكۈم ئۆز ئىللىتىنى چۆرىدەپ بولىدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

21. ھەيزدار ئايالنىڭ ئەتتىگەن - كەچتە، ئۇخلاش ئالدىدا، ئۇيقۇدىن ئويغانغاندا ئوقۇلىدىغان دۇئا تەسبەلەرنى ۋە ئىلىم - پەن، پىقەبى - ھەدىس، تەپسىر ۋە باشقا كىتابلارنى ئوقۇشى جائىز. (شەيخ ئىبنى فەۋزان).

22. ئېغىر يېنىك ئەمگەك قىلىش نەتىجىسىدە كەلگەن قاننىڭ ھۆكۈمى ھەيزنىڭ ھۆكۈمىدە ئەمەس. بۇ ھەقتە دوختۇرغا مۇراجەت قىلىش كېرەك. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن).

23. دوختۇرنىڭ ھەيزدار ئاياللارغا بەرگەن كۆرسەتمىسى: ئىمكانىيەتنىڭ بارىچە تىنچلىقنى ساقلاش، ئۆزىنى ئازادە تۇتۇش، يەڭگىل ئاسان ھەزىم بولىدىغان تاماقلارنى ئىستېمال قىلىش، قورساقنى ئۇۋۇۋىلاشتىن ساقلىنىش، شەخسى تازىلىققا ئالاھىدە دىققەت قىلىش، جىنىسى ئالاقە قىلىشتىن ساقلىنىش (بۇ شەرتى جەھەتتىن ھارام) ئىچكى ئەزالارنى يۇيۇپ تۇرۇش. ئىمكان قەدەر دورا

ئىشلەتمەسلىك، ئاسپىرېنغا ئوخشاش تىنچلاندۇرغۇچى دورىلارنى ئىستېمال قىلماسلىق، ئېغىز ۋە چىش تازىلىقىغا ئەھمىيەت بېرىش .

24. ئاياللارنىڭ ھەيز چەكلەش دورىلىرىنى ئىستېمال قىلىشى تۆۋەندىكى ئىككى شەرت بىلەن جائىز: بىرىنچى، ئۆزىگە زىيان يېتىش ئەندىشىسى بولماسلىق، ئىككىنچى ئېرنىڭ ئىجازىتىنى ئېلىش. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن .)

25. ھەيز كەلتۈرۈش دورىلىرىنى ئىستېمال قىلىش ناماز ۋە روزىدىن ئۆزىنى قاچۇرۇش نىيىتىدە بولماسلىق بىلەن ۋە ئېرنىڭ ماقۇللىقىنى ئېلىش شەرتى بىلەن جائىز، ئەمما ناماز، روزا قاتارلىق ئىبادەتلەردىن قېچىش ۋە تالاق قىلغان ئېرنىڭ يېنىۋېلىش ھوقۇقىنى ياكى جىنسى مەنپەئىتىنى چەكلەش مەقسىتىدە بولسا جائىز ئەمەس (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

26. ھەيزدار ئايالنىڭ پەرز، نەپلە نامازلارنى ئوقۇشى ھارام، ئەگەر ئوقۇغان بولسا دۇرۇس بولمايدۇ ۋە نامازنىڭ قازاسىنىمۇ قىلمايدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

27. ھەيزدار ئايالنىڭ پەرز، نەپلە روزالارنى تۇتۇشى ھارام، بىراق ھەيزدىن پاك بولغاندا پەرز روزىنىڭ قازاسىنى بىر كۈنگە، بىر كۈن تۇتىدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

28. ھەيزدار ئايالنىڭ (بەيتۇللانى) مەيلى پەرز بولسۇن، مەيلى نەپلە بولسۇن تاۋاپ قىلىشى ھارام. ئەمما ساپامەرۋەنىڭ ئارىسىنى سەئىي قىلىش. مۇزدەلىپەدە توختاش ۋە باشقا ھەج پائالىيەتلىرىنى قىلىش بۇنىڭدىن مۇستەسنا. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

29. ئايال ھەج پائالىيىتىنى تولۇق تۈگەتكەندىن كېيىن ، يۇرتىغا چىقىپ كېتىشتىن ئىلگىرى، ھەيز كۆرۈپ قالغان بولسا ئۇنىڭدىن ۋىدالىشىش تاۋابى ساقىت، ۋىدالاشمايلا چىقىپ كەتسە بولىدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

30. ھەيزدار ئايالنىڭ مەسجىدتە تۇرىشى ھەتتاكى ھېيت نامىزى ئوقۇلىدىغان جايلاردا تۇرۇشى ھارام. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

31. ھەيزدار ئايالنى ئېرىنىڭ جىما قىلىشى ھارام، ئايالنىڭ ئىمكانىيەت يارتىپ بېرىشىمۇ ئوخشاشلا ھارام. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

32. ئەرنىڭ ئايالنى ھەيزدار مەزگىلدە تالاق قىلىشى ھارام. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

33. ھامىلىنىڭ يەرگە چۈشكەنلىكى بەچچىداننىڭ پاك بولغانلىقىدۇر (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

34. ھەيزدار ئايالنىڭ ھەيزى توختىغاندا پۈتۈن بەدىنىنى يۇيۇپ غۇسلى قىلىشى ۋاجىپ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

ھەيزگە ئالاقىدار تۇرلۇك مەسىلىلەر

35. كەم زىيادە بولۇش : بىر ئايالنىڭ نۇرمان ھەيز مەزگىلى ئالتە كۈن بولۇپ يەتتە كۈنگە سوزۇلۇپ كەتسە ياكى نۇرمان ھەيز

مەزگىلى يەتتە كۈن بولۇپ ئالتە كۈندە ھەيزنىڭ قېنى توختىسا. توغرىسى: قاچان قان كۆرسە شۇ چاغدا ھەيزدار ھېسابلىنىدۇ. قاچان ھەيزنىڭ قېنى توختىسا شۇ چاغدا پاك بولغان بولىدۇ. مەيلى ئادەتتىكىدىن كەم بولسۇن مەيلى ئارتۇق بولسۇن. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

36. ئىلگىرى - كېيىن بولۇش : مەسلەن: بىر ئايال ئاي ئاخىرىدا ھەيز كۆرۈپ ئادەتلەنگەن بولۇپ ، ئاينىڭ بېشىدا ھەيز كۆرگەن بولسا، ياكى ئاينىڭ بېشىدا ھەيز كۆرۈپ ئادەتلىنىپ ئاي ئاخىرىدا ھەيز كۆرگەن بولسا. توغرىسى : مەيلى ئىلگىرى بولسۇن، مەيلى كېيىن بولسۇن، قاچان قان كۆرگەن بولسا شۇ چاغدا ھەيزدار ، قاچان قان توختىسا شۇ چاغدا پاك بولغان بولىدۇ . (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

37. سېرىق ياكى تۇتۇق رەڭ: بىرەر ئايال يارا ئېغىزىدىن چىققان سۇغا ئوخشاش سېرىق رەڭلىك سۇيۇقلۇقنى ياكى سېرىق بىلەن قارا ئوتتۇرىدىكى تۇتۇق (دۇغ) رەڭلىك سۇيۇقلۇقنى كۆرسە، ھەمدە ئۇ ھەيز مەزگىلىدە بولسا ھەيزدۇر ، ئەگەر ھەيزنىڭ قېنى توختىغاندىن كېيىن بولسا ھەيز ئەمەس. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

38. ھەيز ئۇزۇلۇپ قېلىش: مەسلەن ھەيزنىڭ قېنى بىر كۈن كېلىپ بىر كۈن كەلمىسە، ئۇنىڭ ئىككى خىل ھالىتى بولىدۇ: بىرى: بۇ ئايالدا دائىم، ھەر قېتىم كۈرلىدۇ. بۇ ئىستىھازە دەپ قارىلىدۇ. ۋە ئىستىھازە نىڭ ھۆكۈمى تەتبىقلىنىدۇ. يەنە بىرى: داۋاملىق بولمايدۇ، يەنى بەزى چاغلاردا كېلىدۇ ، بەزى چاغلاردا كەلمەيدۇ. بۇنىڭ توغرىسى : قاچان ھەيزنىڭ قېنى بىر كۈندىن ئازراق توختاپ، ئاق كىردىن ئىبارەت پاك بولغانلىق ئالامىتى كۆرەلمىسە ھەيزدىن پاك

بولغانلىق بولمايدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

39. قاندىكى قۇرۇقلۇق: ھەيز مەزگىلدە ياكى ھەيزدىن پاك بولۇشنىڭ ئالدىدا پەقەت ھۆللۈكنىلا كۆرگەن بولسا ئۇ ھەيزدۇر . ئەگەر پاك بولغاندىن كېيىن كۆرسە ھەيز ئەمەس. چۈنكى ئۇنىڭ ئەھۋالىنىڭ ئاداققى چېكى سېرىق رەڭ بىلەن تۇتۇق رەڭگە قوشۇلۇش. مانا بۇ ئۇنىڭ ھۆكۈمى (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

40. ئايالنىڭ ھەيزى كېلىۋاتقان مەزگىلدە قان توختاپ قېلىپ كېيىن ئېغىر يېنىك ئەمگەك ۋە باشقا ئىشلار تۈپەيلىدىن قايتا قان كەلسە ئۇ ھەيزنىڭ قېنى ئەمەس، بەلكى بۇزۇق قاندۇر، ئۇ ناماز ۋە روزىنى توسمايدۇ. (شەيخ ئىبنى باز .)

41. كىمكى ئادەت مەزگىلىنىڭ غەيرىدە قان نوچىلىرىنى كۆرسە، ئۇ ناماز ۋە روزىنى تەرك ئەتمەيدۇ . چۈنكى ئۇ بۇزۇق قان، ھەيز ئەمەس. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

42. ئەگەر مەسجىد بىر قانچە قەۋەتلىك مەسجىد بولسا، ئاستى ياكى ئۈستى قەۋەتلىرىدىكى جامائەت ئىمامىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىيالىسا ئۇلارنىڭ نامىزى دۇرۇس، ھەيزدار ئايالنىڭ ئۇ يەرگە كىرىش دۇرۇس ئەمەس. چۈنكى ئۇ مەسجىد كە تەۋە. (شەيخ ئىبنى باز)

43. ئاياللار ھەيز ياكى نىپاس مەزگىلدە قان توختۇتۇش بۇيۇملىرىنى ئىستېمال قىلىپ قان توختىسا ۋە غۇسلى قىلىپ بولسا، پاك ئاياللار ئۆتىگەن ئەمەللەرنى ئۆتتەلمەيدۇ . ئۇنىڭ نامىزى ۋە روزىسى دۇرۇس بولىدۇ . (شەيخ ئىبنى باز)

44. ئايلىق ھەيز كۆرۈش مەزگىلىدىن بەش كۈن بۇرۇن رەڭلىك سۇيۇقلۇق كېلىدۇ . شۇنداق ئەھۋال ئاستىدىمۇ ناماز ئوقۇپ روزا تۇتامدۇ ؟ ئەگەر ئۇ كۈنلەر ئادەتتە ھەيز كەلمەيدىغان كۈنلەر بولسا كەلگەن سۇيۇقلۇق ھەيز ئەمەس. سىز نامىزىڭىزنى ئوقۇپ، روزىڭىزنى تۇتۇۋېرىشىڭىز لازىم. بىراق ھەر نامازغا بىر قېتىم تاھارەت ئېلىشىڭىز كېرەك . چۈنكى ئۇ ھەيزنىڭ ئەمەس سۇيىدۇكىنىڭ ھۆكۈمىدە. ئەمما ھېلىقى بەش كۈن ئادەتتە ھەيز كۆرۈدىغان مەزگىلدە بولسا ئۇ ھەيزنىڭ جۈملىسىدىن بولۇپ سانىلىدۇ. (شەيخ ئىبنى باز)

ئاياللاردىكى ئادەت ئۆزگىرىشىنىڭ

سەۋەبلىرى

45. ھەيز چەكلەش دورىلىرىنى ئىستېمال قىلىش: ئۇنداق دورىلار ئاياللار ئادەتنى ئىلگىرى كېيىن ، كەم – زىيادە كېلىشكە تەسەر كۆرسىتىدۇ .

46. ھامىلىدارلىقنىڭ ئالدىنى ئېلىش ھالقىسى: ئادەتنىڭ مىقدارىنى ئازايتىۋېتىش بىلەن بىرگە ۋاقتىنى ئۇزارتىۋىتىدۇ . نەتىجىدە يەتتە كۈن ھەيز كۆرۈشنىڭ ئورنىغا ئون كۈن ھەيز كۆرىدۇ. (شەيخ ئىبنى جۇبەيرىن .)

47. ماڭا ئادەت كېلىدىغان كۈندىن ئۈچ كۈن بۇرۇن ھەيز كېلىدۇ ، بۇنىڭ ھۆكۈمى نېمە ؟ ئايال كىشى ئۆز ئادىتىنى «سان ياكى رەڭ بىلەن ۋە ياكى ۋاقتى» بىلەن بىلەلسە ، ئادەت مەزگىلىدە نامىزىنى تەرك ئېتىدۇ ، ئادەت كۆرگەن كۈنلىرى ئۆتۈپ كەتكەندىن كېيىن غۇسلى قىلىپ ناماز ئۆتەيدۇ. ئادەتتىن ئىلگىرى كەلگەن قان،

بۇزۇق قان دەپ ئاتىلىدۇ. ئۇنىڭ سەۋەبى ناماز بىلەن روزىنى تەرك ئەتمەيدۇ . نامازنىڭ ۋاقتى كىرسە، قان داغلىرىنى يۇيۇۋېتىپ تاھارەت ئالىدۇ. ئەمدى ھېلىقى قانغا كەلسەك، ئۇ ئىستىھازە دەپ قارىلىدۇ. (شەيخ ئىبنى جۇبەيرىن)

48. ئايلىق ئادەت كۈنلىرىدە ئىككى كۈن ھەيز كېلىپلا توختاپ قالىدۇ، تۆتىنچى كۈنى يەنە كېلىدۇ ، ئارىلىقتا قان توختاپ قالغان ئۈچىنچى كۈننىڭ ھۆكۈمى نېمە ؟ - ئايال كىشى ئۆزىگە تونۇش بولغان ئادەت كۈنلىرىنىڭ ئىچىدىلا بولىدىكەن بەزى كۈنلىرى قان توختاپ قالغان تەقدىردىمۇ، ئۇنىڭدىن ناماز ۋە روزا ساقىت بولىدۇ ، كۆپۈنچى ئاياللار پاك بولغاندا كۆرۈدىغان ئاق كىرنى كۆرمىگىچە بىرەر يېرىم كۈن قان توختاش بىلەن ھەيزدىن پاك بولدى دېگىلى بولمايدۇ. (شەيخ ئىبنى جۇبەيرىن)

49. جۇنۇپ ، ھەيزدار ۋە نىپاسدار ئادەملەرنىڭ ئارىسىدىكى پەرق : ھەيزدار ۋە نىپاسدار ئادەملەرنى جۇنۇپ ئادەمگە قىياس قىلغىلى بولمايدۇ، چۈنكى ھەيزدار ئايال بىلەن نىپاسدار ئايالنىڭ ۋاقتى جىنايەتتىكى ئادەمنىڭ ۋاقتىدىن ئۇزاقراق بولىدۇ ، جىنايەتتىكى ئادەم قىسقا ۋاقت ئىچىدىلا غۇسلى قىلىپ پاك بۇلالايدۇ. (شەيخ ئىبنى باز)

50. ئادەت ۋاقتىدا ۋە باشقا چاغلاردا كېلىدىغان ئازغىنا قاننىڭ ھۆكۈمى نېمە ؟ ئەگەر بۇ ئەھۋال ئۆزىگە مەلۇملۇق بولغان ئادەت كۈنلىرىنىڭ ئىچىدە بولۇپ قالسا ھەيز دەپ قارىلىدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

51. ئاينىڭ ئۆزىدە كەلگەن ۋە ئۆزۈلۈپ قالغان قاننىڭ ھۆكۈمى

نېمە ؟ ھەيز قاجانلا كەلسە ھەيزدۇر ، مەيلى ئۇنىڭدىن ئىلگىرىكى ھەيزنىڭ ئارىلىقىدىكى ۋاقىت ئۇزىراپ كەتسۇن ، مەيلى قىسقىرىپ كەتسۇن . ئەگەر ھەيز كېلىپ توختاپ (پاك بولۇپ) بەش ئالتە كۈندىن كېيىن ، ئىككىنچى قېتىملىق ھەيز كەلسە ناماز ۋە روزىنى تەرك ئېتىدۇ ، چۈنكى ئۇ ھەيزدار . (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

52. مۇددەتى ئېشىپ كېتىپ رەڭگى ئۆزگۈرۈپ كەتسە چۇ؟ ئايال پاك بولغاندىن كېيىن بۇ ناتونۇش قان كەلسە ئۇ ھەيزنىڭ قېنى ئەمەس . پەقەت ئۇ «سېرىق ياكى تۇتۇق ۋە ياكى بەزى چاغلاردا قارا» رەڭلىك سۇيۇقلۇق بولۇپ ھەيز دەپ قارالمايدۇ . ئۇنداق ئايال ناماز روزىدىن قالمايدۇ . (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

53. ئادەت كۈنلىرىدە ئىككى كۈندىن كېيىن پاك بولۇپ بىر - ئىككى كۈندىن كېيىن قايتا قان كەلسە : ھەيز مەزگىلى ئىچىدە قان كۆرگەن ئىككى كۈندە تۇرۇپ تۇرىدۇ . شۇ ئىككى كۈندە ناماز ئوقۇش ، روزا تۇتۇش ، توغرا ئەمەس . ئەمما پاك بولغانلىقىنى كۆرگەن ئىككى كۈندە غۇسلى قىلغاندىن كېيىن ناماز ئوقۇيدۇ ۋە روزا تۇتىدۇ . (لۇجەتۇددائىم)

54. بىرەر ئايال ئاينىڭ بېشىدا ئالتە كۈن ھەيز كۆرۈپ كېيىن داۋاملىق قان كەلسە ئۇنىڭ ھۆكۈمى قانداق بولىدۇ ؟ ھەر ئاينىڭ بېشىدا ئالتە كۈن تۇرۇپ تۇرىدۇ ، ئۇنىڭغا ھەيزنىڭ ھۆكۈمى تەتبىقلىنىدۇ . ئۇنىڭدىن كېيىنكىسى ئىستېھازە بولۇپ غۇسلى قىلىپ ناماز ئوقۇيدۇ ، كەلگەن قانغا پەرۋا قىلمايدۇ . (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

55. بىرەر ئايال قان كۆرۈپ نامازنى تەرك ئەتسە بىر قانچە

كۈندىن كېيىن ھەقىقى ئادەت كەلسە: ئاۋۋالقى كۈنلەردە تەرك ئەتكەن نامىزنى ئەۋزەل ئەگەر ئوقۇمىسا ھېچ ۋەقەسى يوق. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

56. بىرەر ئايال ئېغىر يېنىك ئەمگەك قىلغانلىق سەۋەبىدىن ئادەتتىن بۇرۇن قارا رەڭلىك قان كۆرسە، كېيىن ئۇنىڭ ئادىتى كەلسە: ئەمگەك قىلىش نەتىجىسىدە كەلگەن قان ھەيز ئەمەس، بۇ توغرىلىق دوختۇرغا مۇراجەت قىلغان ياخشى. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

57. ياشتا چوڭىيىپ قالغان سەۋەبلىك قان توختىغان ئايالدىن سەپەر جەريانىدا قان كەلسە ۋە ئۇ قاننىڭ كېلىشى داۋاملاشسا: ئېنىقى ئۇ ھەيزنىڭ قېنى ئەمەس، ئۇنداق ئايال نامىزنى ئوقۇشى ۋە روزىسىنى تۇتۇشى كېرەك، چۈنكى كۆپۈنچە ئالىملار 50 ياشلىق ئايالدىن ھەيزنىڭ قېنى توختايدۇ دەپ مۇقىمىدىغان . (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

58. بىرەر ئايالنىڭ ئادىتى توققۇز - ئون كۈن كەلگەندىن كېيىن پاك بولۇپ ، ئۇزۇك مەزگىلدە يەنە قان كەلسە: ئېغىر - يېنىك ئەمگەك ۋە باشقا سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن ئادەت مەزگىلى ئۆتۈپ كېتىپلا قان كەلسە ئۇ ھەيزنىڭ قېنى بولماستىن بەلكى ئۇنىڭ ھەممىسى بۇرۇق قاندۇر. ئۇ سىزنى ناماز ، روزىدىن توسمايدۇ. (لۇجئەتۇددائىم)

59. ھەيزدار ئۇچۇن ئەڭ ياخشى ئىش: ئۆز تەبىئىتىنى ساقلاپ قېلىش اللە نىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشىغا رازى بولۇش ۋە ھەيز چەكلەش بۇيۇملىرىنى ئىشلەتمەسلىك .

60. بىرەر ئايال ئادەت مەزگىلىدە بىر كۈن قان كۆرۈپلا ئەتسى كۆرمىسىچۇ ؟ ئوچۇقنى ئېيتقاندا: ئەگەر ئۇ ئايال ھەيز مەزگىلىدە بىرەر كۈن تۇرۇپ قالغان بولسىمۇ يەنە ھەيزگە مەنسۇپتۇركى پاك دەپ قارالمايدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

61. ھامىلىدارلىقتىن ساقلىنىش دورىسى ئىشلەتكەن ئىدىم، كېيىن ھەيزنى بۇزىدىغان تۇتۇق - دۇغ رەھلىك سۇيۇقلۇق كەلدى؟ دوختۇردىن سوراڭ، دوختۇر ئەگەر ھەيز دىسە، ھەيز، ئەگەر ھېلىقى دورىنىڭ ئاسارىتى دىسە ھەيز ئەمەس. مانا بۇ ھازىرچە مىنىڭ بېرىدىغان جاۋابىم (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

62. ئايال كىشى قان كۆرمەسلىك بىلەن پاك بولامدۇ ؟ ئەگەر ئۇ ئاق كىر كۆرۈپ ئادەتلەنمىگەن بولسا پاكدۇر، نامازنى ئوقۇپ، روزىسىنى تۇتۇپ بىرىدۇ ، ئەگەر ئۇ كۆپۈنچى ئاياللاردەك ئاق كىر كۆرۈپ ئادەتلەنگەن بولسا، ئاق كىر كۆرگۈچە ناماز ۋە روزىدىن توختايدۇ. چۈنكى ئۇ پاك ئەمەس. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

63. مىنىڭ ئايلىق ئادىتىم يەتتە كۈن بىلەن سەككىز كۈن ئارىلىقىدا بۇلاتتى بەزى چاغلاردا يەتتىنچى كۈنى قان كۆرمەيدىغان ياكى پاك بولغىنىمنى بىلمەيدىغان بولۇپ قالىدىم؟ ئاياللار پاك بولغانلىق ئالامىتى دەپ تونۇيدىغان ئاق كىر كۆرگۈچە ئالدىرىماڭ . قاننىڭ توختىغانلىقى پاك بولغانلىقتىن ئەمەس. پاك بولۇش پەقەتلا ئاق كىر كۆرۈش ۋە ۋاقتىنىڭ توختىشى بىلەن بولىدۇ . (شەيخ ئىبنى جۇبەيرىن)

64. ئايال كىشى ھەيز چەكلەش دورىسى ئىستېمال قىلغانلىق

ياكى ھاملىدارلىقدىن ساقلىنىش ھالقىسى سالغانلىق سەۋەبىدىن ئادەت ئېشىپ كەتسىچۇ؟ بىز دەيمىز: قان ھەيزنىڭ قېنى بولسا، گەرچە ئادەتتىن ئېشىپ كەتكەن بولسىمۇ نامازنى تەرك ئېتىدۇ . ئەگەر ئۇ ھەيزنىڭ قېنى بولماي قالسا پاكىنىڭ ھۆكۈمىدە بولىدۇكى ، ھەيز دەپ قارالمايدۇ. (پەتىۋا كومىتېتى)

65. ئەھلى ئالىملىرىمىزنىڭ ئىچىدە: ھەيز مۇددىتى ئاۋۋالقى ئادەتتىن ئېشىپ كەتمەيدۇ. ئەگەر بىرەر ئايالنىڭ ئادىتى دەسلەپتە يەتتە كۈن بولسا كېيىنمۇ يەتتە كۈن بولىدۇ ، ئۇنىڭدىن ئېشىپ كەتمەيدۇ، چۈنكى ئېشىپ كەتكىنى باشقا سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن بولىدۇ ، ئۇ سەۋەبلىك نامازدىن قالمايدۇ، دەيدۇ. بۇ بولسا ئېھتىيات يۈزىسىدىن چىقىرىلغان يەكۈن. (شەيخ ئىبنى جۇبەيرىن)

66. ھەيز ، چەكلەش دورىسى ئىستېمال قىلغانلىق سەۋەبلىك كېچىكسە، گەرچە بۇ كېچىكىش ئىككى ئايغا سوزۇلۇپ كەتكەندىمۇ ، نامازنى توختاتمايدىغانلىقىدا شەك يوق. (شەيخ ئىبنى جۇبەيرىن)

2005-يىلى 8-ئاينىڭ 26-كۈنى

ئايال ۋە ئىستېھازە توغرىسىدا

ئەسسالامۇ ئەلەيكۇم ۋە رەھمەتۇللاھى ۋە بەركاتىھۇ. ئەزىز ھەمشىرلىرىمىزنىڭ ھۇزۇرىغا بەزى داغلىق قازى ۋە پىقىي ئالىملىرىمىزنىڭ ئاياللار توغۇرىدا بەرگەن پەتۋالىرىنى سۇندۇق، ھەمشىرلىرىمىزنىڭ بىلمىگەن، ياكى سوراشتىن خىجىل بولغان جايلارنى بىلىۋېلىشنى ئۇمۇد قىلىش بىلەن بىرگە بۇ توربەتنى كۆرۈشكە مۇيەسسەر بولالمىغان ھەمشىرلىرىمىزگىمۇ يەتكۈزۈپ قويىشىنى تەۋسىيە قىلىمىز .

8جاۋاب بار

1.ئىستىھازەنى تونۇش: ئايال كىشىدىن پەقەت ئۈزۈلمەي داۋاملىق كەلگەن ياكى بىر ئىككى كۈنگە ئوخشاش قىسقا مۇددەت ئۈزۈلۈپ قالىدىغان قان ئىستىھازە دەپ ئاتىلىدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

2.ئىستىھازەنىڭ ھۆكۈمى ئىككى ئىشنىڭ غەيرىدە پاكىنىڭ ھۆكۈمىگە ئوخشاش: ئىستىھازەلىك ئايال ھەربىر ناماز ئۈچۈن، ۋاقتى كىرىپ بولغاندىن كېيىن تاھارەت ئېلىشى ۋاجىپ، ئەمما ۋاقتىسىز ناماز بولسا شۇ نامازنى ئوقۇماقچى بولغاندا تاھارەت ئېلىشى كېرەك . ئىستىھازەلىك ئايال تاھارەت ئالماقچى بولغاندا ئاۋۋال قان داغلىرىنى يۇيۇپ تازىلىشى ۋە قان توختۇتۇش ئۈچۈن جىنسى يولغا پاختا رەختتىن ئىشلەنگەن لاتا تىقىپ قويۇشى كېرەك ، ئۇنىڭدىن كېيىن چىققان قان زەرەر يەتكۈزمەيدۇ .

3.ئىستىھازەلىك ئاياللارغا ئوخشايدىغان ئاياللارنىڭ

ئەھۋالى: بەزى چاغلاردا ئاياللارنىڭ يېشىغا بالياتقۇ ياكى بالياتقۇنىڭ ئاستىن تەرىپىدە مەشغۇلات ئېلىپ بېرىشتەك جىنسى يولدىن قان چىقىرىشقا مەجبۇرلايدىغان ئىشلار كېلىپمۇ قالىدۇ، بۇ ئىككى تۈرلۈك بولىدۇ: بالا ياتقۇنى بىر پۈتۈن ئېلىۋېتىش ياكى قان كېلىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش مەشغۇلاتىغا ئوخشاش ئىشلاردىن كېيىن ھېچ كۆرۈش مۇمكىن بولمايدىغانلىقىنى بىلىۋالغىلى بولىدۇ. نەتىجىدە ئۇ ئايالغا ئىستىھازەلىك ئايالنىڭ ھۆكۈمىنى بەرگىلى بولمايدۇ. پەقەت ئۇنىڭ ھۆكۈمى پاك بولغاندىن كېيىن سېرىق، تۇتۇق رەڭلىك ياكى بىرەر ھۆل سۇيۇقلۇق كېلىدىغان ئەمما ناماز، روزا قاتارلىق ئىبادەتلەرنى تەرك ئەتمەيدىغان ۋە جىنسى ئالاقىدىن چەكلەنمەيدىغان ئايالنىڭ ھۆكۈمىگە ئوخشايدۇ، ئۇنداق سۇيۇقلۇق (قان) سەۋەبلىك غۇسلى ۋاجىپ ئەمەس، لېكىن ھەر قېتىملىق نامازدا قانى يۇيۇۋېتىش ۋە جىنسى يولىغا لاتا تىقىپ قويۇش ۋە شۇنىڭدەك ھەر نامازغا بىر قېتىم تاھارەت ئېلىشى كېرەك. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن). يۇقىرىقىدەك مەشغۇلاتتىن كېيىن ئۇ ئايالنىڭ ھەيزى كەلمەسلىكىنى بىلگىلى بولمايدۇ، بەلكى ئۇ ھەيز كۆرىشىمۇ مۇمكىن، بۇنىڭ ھۆكۈمى ئىستىھازەنىڭ ھۆكۈمىگە ئوخشايدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

4. ئىستىھازەلىك ئايالنىڭ ھەيزى توختىغاندا بىر قېتىم غۇسلى قىلغاندىن باشقا ناماز ۋە باشقا ئىشلار ئۈچۈن غۇسلى قىلىش ۋاجىپ ئەمەس. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

5. ئىستىھازەلىك ئايال بىلەن جىنسى ئالاقە قىلىش دۇرۇس .

6. قان پەقەت قىسقا مۇددەت توختاپ قالسا، ئۇ ئىستىھازە بولۇپ قالغان بولمايدۇ، بۇ چاغدا پەقەت ئۆز ئادىتىلا ناماز روزىدىن

توختايدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

7. ھەج مۇناسىۋىتى بىلەن ھېيىز چەكلەش دورىسىنى ئىستېمال قىلغان ئىدىم، ھەج دىن كېيىن ئۇزۇن مەزگىل قان توختىمىدى؟ ئايالدىن مۇنداق ئۇزۇن مەزگىل قان كەلسە ئۇ ھەيىز ئەمەس بەلكى ئىستېمەزە دۇر. ئۇنداق ئايال ھەر ئايدا ئۆزىنىڭ ھەيىز كۆرۈپ ئادەتلەنگەن كۈنلەردىلا تۇرۇپ تۇرىدۇ. بۇ كۈنلەر ئۆتۈپ كەتكەندىن كېيىن غۇسلى قىلىدۇ ۋە ناماز ئوقۇيدۇ. ئاندىن كېيىن يەنە بىر قېتىملىق ھېيىز كۈنلىرى كەلگۈچە ھەر نامازنى يەنە بىر قېتىم تاھارەت ئېلىپ ناماز ئوقۇيدۇ. (لۇجئە تۇتدائىم)

8. ئىستېمەزەلىك ئاياللارنى ئەھۋالى ئۈچ تۈرلۈك بىلىدۇ: 1- ئادەت بولۇش ، ئەگەر ئادەت كۆرىدىغان كۈنلىرى كەلسە نامازدىن توختاپ ئۇ كۈنلەر ئۆتۈپ كەتكەندىن كېيىن مەيلى ئادەت كۆرىدىغان ئېيى ئاز بولسۇن مەيلى كۆپ بولسۇن غۇسلى تاھارەت ئېلىپ ناماز ئوقۇشنى داۋاملاشتۇرىدۇ. ئاياللار ئىچىدە ئېيى 20 كۈن بۆلىدىغانلىرى بار، ئۇ شۇ 20 كۈندىن بەش كۈن ھېيىز كۆرىدۇ ، 15 كۈن پاك يۈرىدۇ، كېيىن يەنە 5 كۈن ھېيىز كۆرۈپ 15 كۈن پاك يۈرىدۇ ۋاھا كازالار. ۋە ئۇ ئاياللارنىڭ ئىددەت ئېيى 35 كۈن بۆلىدىغانلىرى بار ئۇ يەتتە كۈن ھېيىز كۆرۈپ 28 كۈن پاك يۈرىدۇ. ئۇنىڭ ئېيى تولۇق ھېيىز كۆرۈپ پاك بولىدىغان ئايدۇر. 2- ئادىتىنى ئۇنتۇپ قالسا ياكى ئۇنىڭ ئادىتى ئىزچىل بىرخىل داۋاملاشماي بەزى چاغلاردا تۆت كۈن بەزى چاغلاردا ئالتە كۈن بولسا كېيىن ئېلىشىپ كىتىدۇ، ھېيىزنىڭ قېنى قارا، قويۇق ۋە ئىستېمەزەنىڭ قېنى قىزىل، سۇيۇق بولىدۇ ، قارا ھەم قويۇق قان كەلسە ناماز، روزىدىن توختايدۇ، قان سۇيۇق قىزىل كەلگەن كۈنلەردە نامازنى ئوقۇپ، روزىسىنى تۇتىدۇ، قان ئېلىشىپ ئايرىش زادى مۇمكىن بولمىسا،

ئايالنىڭ ئادىتى تېخى بولمىسا، ئانىسى، مومىسى ياكى ھەدە - سىڭىللىرىغا ئوخشاش كۆپلىگەن ئاياللارنىڭ ئادىتىنى ئۆلچەم قىلىپتۇ. ئەگەر ئۇلارنىڭ ئادىتى يەتتە كۈن بولسا ئۇلار يەتتە كۈن ناماز روزىدىن توختاپ تۇرىدۇ. (شەيخ ئىبنى جۇبەرىن)

2005-يىلى 9-ئاينىڭ 7-كۈنى

ئاياللار، ھۆلۈك ۋە سۇيۇقلۇقلار توغرىسىدا ئەسسالامۇ ئەلەيكۇم ۋە رەھمەتۇللاھى ۋە بەركاتەھۇ. ئەزىز ھەمشىرىلىرىمىزنىڭ ھۇزۇرىغا بەزى داڭلىق قازى ۋە پىقھى ئالىملىرىمىزنىڭ ئاياللار توغرىسىدا بەرگەن پەتۋالىرىنى سۇندۇق، ھەمشىرىلىرىمىزنىڭ بىلىمگەن، ياكى سوراشتىن خىجىل بولغان جايلارنى بىلىۋېلىشنى ئۇمۇد قىلىش بىلەن بىرگە بۇ توربەتنى كۆرۈشكە مۇيەسسەر بۇلالىمىغان ھەمشىرىلىرىمىزگىمۇ يەتكۈزۈپ قويىشىنى تەۋسىيە قىلىمىز .

34جاۋاب بار

1.سېرىق رەڭ: بۇ ئاياللاردىن كېلىدىغان سېرىق رەڭلىك سۇ .

2.تۇتۇق رەڭ: بۇ مۇ ئاياللاردىن كېلىدىغان ، تۇتۇق رەڭگە ئۆزگەرگەن بىر تۈرلۈك سۇيۇقلۇق، يەنى رەڭگى قىزىل، لېكىن تۇتۇق

33-بەت

قىزىل ئەمەس (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

3. ئاق كىر: ھېيىز تۈگىگەندە بالا ياتقۇ ئاجرىتىپ چىقىرىدىغان ئاق رەڭلىك سۇيۇقلۇق. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

4. ئاياللارنىڭ ئىچىدە ئاق كىر كۆرمەيدىغان لېكىن بىر ھەيىزدىن يەنە بىر ھەيىزگىچە تۇتۇق رەڭلىك سۇيۇقلۇق كېلىدىغانلىرى بار، قاننىڭ توختىغانلىقى - گەرچە سېرىق رەڭلىك سۇيۇقلۇق كېلىپ تۇرسىمۇ - بۇ ئايالنىڭ پاك بولغانلىقىنىڭ بەلگىسى. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

5. ھېيىزدىن بۇرۇن كېلىدىغان تۇتۇق ۋە سېرىق رەڭلىك سۇيۇقلۇق: ئەگەر ھەيىزنىڭ مۇقەددىمىلىرىدىن بولسا، ئۇ ھېيىزدۇر. «ئۇنى ھەيىزدار ئايال بېشى ۋە قورسىقىنىڭ ئاغرىشى بىلەن سېزىۋالالايدۇ» ئەگەر بۇنداق ئالامەتلەر كۆرۈلمىسە ، ئۇ ئايال پاك بولغان بولىدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

6. ئەگەر ھېيىزدىن كېيىن تۇتۇق رەڭلىك ۋە سېرىق رەڭلىك سۇيۇقلۇق كەلسە، ئۇ تۈگىگۈچە تۇرۇپ تۇرىدۇ، چۈنكى ھېيىزگە ياندىشىپ كەلگەن تۇتۇق رەڭلىك سۇيۇقلۇق ھېيىزدۇر. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

7. ھېيىز مەزگىلىنىڭ غەيرىدە كەلگەن ئاجىزلىقلار ھېيىزنىڭ ھۆكۈمى ئەمەس. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

8. ئايالنىڭ جىنىسى يولىدىن شەھۋەتسىز كەلگەن نەرسە غۇسلىنى ۋاجىپ قىلمايدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

9. سۇيىدۇك يولىدىن چىققان ھەرقانداق بىر سۇيۇقلۇق نىجىسى بولۇپ تاھارەتنى سۇندۇرىدۇ، چۈنكى ئۇ كۆپۈنچە دوۋىساقتىن كېلىدۇ ، (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

10. بۇ ۋاق چىقىش يولىدىن كەلگەن سۇيۇقلۇق ۋە ھۆلۈكلەر پاك بولۇپ كىيىمنى ۋە بەدەننى ناپاك قىلمايدۇ. لېكىن تاھارەتنى سۇندۇرىدۇ . (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

11. بىز تاھارەتنى سۇندۇردىغان نەرسە نىجىسى دېسەك تازا مۇۋاپىق بولمايدۇ، ئادەمدىن چىقىدىغان يەل تاھارەتنى سۇندۇرىدۇ، لېكىن ئۇ پاك، چۈنكى شەرىئەتنى يولغا قويغۇچى: يەل تاھارەتنى سۇندۇرىدۇ دېيىش بىلەن بىرگە ئىستىنجا قىلىشنى ۋاجىپ قىلمىدى. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

12. ئاياللارنىڭ بالا ياتقۇسىدىن داۋاملىق كەلگەن سۇيۇقلۇق پاك، ئۇنداق ئايال پەقەت نامازنىڭ ۋاقتى كىرگەندىلا تاھارەت ئالىدۇ. ۋە شۇ ۋاقىتتا پەرز ناماز، نەپلە ناماز قاتارلىقلارنى خالىغانچە ئوقۇيالايدۇ ۋە قۇرئان كەرىمنى ئوقۇيالايدۇ ، كەلگەن سۇيۇقلۇقنىڭ ئاز – كۆپلۈكىدە پەرق يوق ۋە ئۇنداق ئايال تاھارەتنى يەنە بىر ناماز كىرگۈچە ساقلاپ قالالايدۇ .

13. ئارىلىقتا ئۈزۈلۈپ يەنە كېلىدىغان سۇيۇقلۇق: مۇنداق سۇيۇقلۇق كەلگەن ئايال نامازنىڭ ۋاقتى كىرگۈچە كۈتۈپ تۇرۇپ نامازنىڭ ۋاقتى كىرگەندە تاھارەت ئېلىپ ناماز ئوقۇيدۇ، ئەگەر نامازدا تۇرغان ھالەتتە چىققان تەقدىردىمۇ ھېچ ۋەقەسى يوق. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

14. ئەگەر سۇيۇقلۇق توختاپ – توختاپ كېلىدىغان سۇيۇقلۇق بولسا، توختاش ۋاقتى كەلگۈچە كۈتۈپ تۇرىدۇ .

15. ئەگەر ناماز ۋاقتىنىڭ چىقىپ كىتىشىدىن قورقسا ، تاھارەت ئېلىپ ئاندىن شۇ سۇيۇقلۇقنىڭ چىقىش ئېغىزىنى ئېتىپ ناماز ئوقۇيدۇ، كەلگەن سۇيۇقلۇقنىڭ ئاز كۆپلىكىنىڭ پەرقى يوق. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

16. ئەگەر ئۇ بالا ياتقۇدىن كېلىدىغان سۇيۇقلۇق بولسا، پەقەت تاھارەت ئالغاندا يۇيۇشقا تېگىشلىك ئەزالارنىلا يۇسا كۇبايە ، ھېلىقى سۇيۇقلۇق يۇقۇپ قالغان جايلىرىنى يۇيۇش ھاجەتسىز. چۈنكى ئۇ پاك. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

17. شۇ سۇيۇقلۇق كەلگەنلىكىنى بىلمىگەنلىكى ئۈچۈن تاھارەت ئالمىغان ئايال اللە تەئەلاغا تۆبە قىلىشى كېرەك ، ئوقۇپ بولغان نامىزنى قايتا ئوقۇمايدۇ، لېكىن كۆپ نەپلە ناماز ئوقۇشقا تىرىشىش لازىم .

18. ئەگەر سوراپ بىلىۋالغۇدەك ئادەم يوق يىراق سەھرادا ياشايدىغان ئايال ھېلىقى سۇيۇقلۇقنىڭ تاھارەتنى سۇندۇردىغانلىقى خىيالىغا كەلمەي ناماز ئوقۇغان بولسا ھېچ ۋەقەسى يوق .

19. ئەگەر ئەتراپىدا ئەھلى – ئىلىملەر بار بولۇپ تۇرۇپ سوراشقا ئېرىنىپ ۋە بىپەرۋالىق قىلىپ يۈرۈۋەرگەن بولسا ئوقۇغان نامىزنىڭ قازاسىنى قىلىش كېرەك . (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

20. جنسى ئالاقە قىلىپ غۇسلى قىلغاندىن كېيىن چىققان سۇيۇقلۇق: ئەگەر شەھۋەتسىز چىققان بولسا قايتا غۇسلى قىلىش ۋاجىپ ئەمەس، لېكىن قايتا تاھارەت ئېلىش كېرەك . (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

21. ئايال كىشىدىن سۇيىدۇك بىلەن چىققان نەرسە (ۋەدى) بولۇپ سۇيىدۇككە ئوخشاش نىجىس، ۋەدى يۇقۇپ قالغان جايلارنى يۇيۇش كېرەك . (لۇجئەتۇتدائىم)

ۋەدى ، مەزى ۋە مەنى قاتارلىقلارنىڭ

پەرقى

22. ۋەدى : كۆپۈنچە سۇيىدۇكدىن چىقىدىغان رەڭگى ئاق، ئۆزى قويۇق ۋە پۇراقسىز سۇيۇقلۇق .

23. مەزى: ئويناشقاندا ياكى جنسى ئالاقىنى خىيال قىلغاندا كېلىدىغان ئاق رەڭلىك سۇيۇقلۇق. شىلمىش سۇ، كۆپۈنچە مۇنداق سۇيۇقلۇقنىڭ چىقىدىغانلىقىنى ئادەملەر سېزەلمەيدۇ ، ۋەدى ۋە مەزى ھەر ئىككىسى نىجىس بولۇپ تاھارەتنى سۇندۇرىدۇ، بۇ ئىككى سۇيۇقلۇق يۇقۇپ قالغان جاينى يۇيۇش ۋاجىپ .

24. مەنى: ئەرلەردىن ئاق، قويۇق كېلىدۇ ، ئاياللاردىن سۇيۇق، سېرىق كېلىدۇ ، مەنى كەلسە غۇسلى قىلىش ۋاجىپ شۇنداق بولسىمۇ مەنى پاكىدۇر .

25. ئاياللار ھەيىزدىن پاك بولۇش ئالدىدا كېلىدىغان ئاق كىر تاھارەتنى سۇندۇرامدۇ ؟ ئالدى - كەينىدىن كەلگەن ھەرقانداق

سۇيۇقلۇق تاھارەت سۇندۇردۇ ، تاھارەت ئېلىشتىن ئىلگىرى ئىستىنجا قىلىش ۋاجىپ. (شەيخ ئىبنى باز)

26. بالاياتقۇدىن بىرەر ھۆللۈك كەلگەنلىكىنى بايقىغان ئايال ھەر نامازغا بىر قېتىم تاھارەت ئېلىشى كېرەكمۇ ؟ مەزكۇر ھۆللۈك كۆپۈنچە ھاللاردا ئۆزلۈكسىز كەلسە، خۇددى ئىستىھازلىك ئاياللارغا ئوخشاش ھەر نامازنىڭ ۋاقتى كىرسە تاھارەت ئېلىشى لازىم، بىراق ئۇ ھۆللۈك بەزى چاغلاردا كۆرۈلۈپ، بەزى چاغلاردا كۆرەلمىسە ئۇنىڭ ھۆكۈمى سۇيۇقنىڭ ھۆكۈمىگە ئوخشايدۇ، بۇنداق ھۆللۈكنى قاچان بايقىسا شۇ ھامان تاھارەت سۇندۇ. ھەتتا ناماز ئىچىدىمۇ تاھارەت سۇندۇ. (شەيخ ئىبنى باز)

27. مەندىن ھېيىز مەزگىلىنىڭ غەيرىدە سېرىق رەڭلىك سۇيۇقلۇق كېلىدۇ ، مەن شۇ سەۋەبلىك بەزى نامازنى تەرك ئېتىمەن بەزى ئوقۇيمەن بۇنىڭ ھۆكۈمى نېمە ؟ - ئايالنىڭ ھەيىزدىن كېيىن كۆرگەن سېرىق ، تۇتۇق سۇيۇقلۇقلىرى قاتارىدا سانالمىدۇ ، ئۇنداق ئايال ناماز ئوقۇشى، روزا تۇتۇشى لازىم، شۇنىڭدەك جىنسى ئالاقىدىنمۇ چەكلەنمەيدۇ. (لۇجئە تۇتدائىم)

28. ئاياللارنىڭ سۇيۇك يولىدىن ئاجرىلىپ چىققان سۇيۇقلۇق: تاھارەتنى سۇندۇردۇ، بەدەن ياكى كىيىم - كېچەككە تېگىپ قالسا نجىس قىلىدۇ، ئۇنداق سۇيۇقلۇق كەلگەن ئايال ناماز ئوقۇماقچى بولغاندا ئىستىنجا قىلىپ تاھارەت ئېلىشى، ئەگەر بەدەنگە تېگىپ قالغان بولسا يۇيۇپ پاكلىشى لازىم. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

29. جىنسى يولىدىن داۋاملىق سۇيۇقلۇق ئاجرىلىپ چىقىدىغان

ئايال: ئىستىنجا قىلىشى، ئەۋرىتىنى تازىلىشى ۋە سۇيۇقلۇق چىقىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈن جىنسى يول ئېغىزىنى ئېتىپ قويۇشى ھەمدە ھەر نامازغا بىر قېتىم تاھارەت ئېلىشى لازىم. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

30.ئەرلەردىن سۇيۇشۇش ياكى ئوينىشىش نەتىجىسىدە سۇيۇقلۇق چىقسا غۇسلى قىلىشى ۋاجىپ بولمايدۇ، بىراق مەنئى لەززەت بىلەن ئېتىلىپ چىقسا غۇسلى قىلىشى ۋاجىپ. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

31.روزىدار ئايالدىن ئادەت ۋاقتىنىڭ ئىچىدە ئازراقلا قان كېلىپ ئۈزۈلۈپ قالسا روزىسى سۇنۇپ كىتىدۇ، ئۇنداق ئايال كېيىن شۇ روزىسىنى قايتا تۇتىدۇ، ۋە شۇ قان سەۋەبلىك غۇسلى قىلىش ۋاجىپ. (لۇجئەتۇددائىم)

32.قىز - چوكانلاردىن ئېھتىلامسىز سېرىق رەڭلىك سۇيۇقلۇق كەلسە: ئەگەر ئۇ سۇيۇقلۇق مەزى بولسا غۇسلى ۋاجىپ ئەمەس ئەگەر ئۇ شەھۋەت بىلەن ياكى ئېھتىلام بولغان سەۋەب بىلەن كەلگەن مەنئى بولسا غۇسلى قىلىش ۋاجىپ. (لۇجئەتۇددائىم)

33.ھېيىز كېلىشتىن بىر - ئىككى كۈن ئىلگىرى كەلگەن سېرىق رەڭلىك سۇيۇقلۇق: ئەگەر ھېيىزنىڭ مۇقەددىمىسى بولسا، ئۇ ھەيىزدۇر ، ئۇنى ھەيىز كۆرۈدىغان ئايالنىڭ ئادىتى كەلگەندە كۆرۈلىدىغان باش ۋە قورساق ئاغرىشى ئالامەتلىرى بىلەن بىلىۋالغىلى بولىدۇ . ئەگەر ئۇ ھەيىزنىڭ ئالامىتى كۆرۈلمەيلا كەلگەن سۇيۇقلۇق بولسا ھەيىز ئەمەس. بىراق ھېيىزدىن كېيىن تۇتۇق رەڭلىك سۇيۇقلۇق كەلسە، ئۇ توختىغۇچە كۈتۈپ تۇرۇش كېرەك ، چۈنكى ھەيىزگە ئۈزۈپلا

كەلگەن تۇتۇق رەڭلىك سۇيۇقلۇق ھېيىزدۇر. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

34. ھېيىزدىن پاك بولغاندىن كېيىن ئۆزلۈكسىز كەلگەن سېرىق رەڭلىك سۇيۇقلۇق: ئەگەر ئايال پاك بولغانلىق ئالامىتى بولغان ئاق كىر كۆرمىسە، كەلگەن سېرىق سۇ ئاق كىرنىڭ ئورنىدا تۇرىدۇ. بەزى چاغلاردا ئايالدىن سېرىق ئاق سۇيۇقلۇق كەلمەي، يەنە بىر ھەيز كەلگۈچە قۇپ قۇرۇق تۇرىدۇ، ھەر ئايالنىڭ ھۆكۈمى باشقا. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

-2005 يىلى 8-ئاينىڭ 21-كۈنى

ئايال ۋە ھامىلىدارلىق توغرىسىدا
ئەسسالامۇ ئەلەيكۇم ۋە رەھمەتۇللاھى ۋە بەركاتىھۇ. ئەزىز
ھەمىشلىرىمىزنىڭ ھۇزۇرىغا بەزى داڭلىق قازى ۋە پىقھى
ئالىملىرىمىزنىڭ ئاياللار توغرىسىدا بەرگەن پەتۋالىرىنى سۇندۇق،
ھەمىشلىرىمىزنىڭ بىلىمگەن، ياكى سوراشتىن خىجىل بولغان جايلىرىنى

بىلىۋېلىشنى ئۈمۈد قىلىش بىلەن بىرگە بۇ توربەتنى كۈرۈشكە مۇيەسسەر بۇلالىمىغان ھەمىشلىرىمىزگىمۇ يەتكۈزۈپ قويىشىنى تەۋسىيە قىلىمىز .

38جاۋاب بار

1. ھامىلىدار ئايالدىن كېلىدىغان قان: بىرەر ھادىسە سەۋەبلىك ياكى بىرەر نەرسە كۆتۈرگەنلىك ۋە ياكى بىرەر نەرسىدىن چۈشۈپ كەتكەن سەۋەبلىك كەلسە ئۇ ھېيىز بولماستىن تومۇردىن كەلگەن قاندۇر، ئۇنداق ئايال پاك ئاياللارنىڭ ھۆكۈمىدە بولۇپ ناماز ئوقۇۋېرىدۇ ۋە روزا تۇتىۋېرىدۇ . (لۇجىنە تۇندائىم)

2. ھېيىزنىڭ ھېكىمىتى: ھېيىزنى اللە تەئەلا ئانىنىڭ قورسىقىدىكى تۆرەلىمىنىڭ ئوزۇقلىنىش ھېكىمىتى ئۈچۈن ياراتقان، ئايال كىشى قورساق كۆتۈرگەن ھامان كۆپۈنچە ھېيىز توختايدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

3. ھامىلىدار ئايال ھېيىز كۆرمەيدۇ. (شەيخ ئىبنى باز)

4. قان توختىماسلىق كېسىلگە گىرىپتار بولغان ئايال: ئىلگىرىكى ئادەت مەزگىلى كەلسە ناماز ۋە روزىدىن توختايدۇ، ئۇ كۈنلەر ئۆتۈپ كەتسە غۇسلى تاھارەت ئېلىپ ناماز ئوقۇۋېرىدۇ ۋە روزا تۇتىدۇر. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

5. ئۇنداق ئاياللار: ئەۋرىتىنى تولۇق يۇيىدۇ ۋە جىنسى يول

ئېغىزنى ئېتىپ ، پەرز نامازنىڭ ۋاقتى كىرگەندە تاھارەت ئېلىپ ئوقۇيدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

6.قان توختىماسلىق كىسىلگە گىرىپتار بولغان ئايال پېشىن نامىزى بىلەن ئەسىر نامىزىنى ۋە شام نامىزى بىلەن خۇپتەن نامىزىنى بىرەر سېنىڭ ۋاقتىغا جەمئىيلەپ ئوقۇسا بولىدۇ . (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

7.ھامىلىدارلىقنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈن بالا ياتقۇنى ئېلىۋېتىش: بىرەر زۆرۈرىيەت تۈپەيلىدىن بولسا كېرەك يوق، ئۇنداق بولمىسا بالا ياتقۇنى قالدۇرۇپ قويۇش ۋاجىپ. (شەيخ ئىبنى باز)

8.بالا ياتقۇنى بوغۇش: زۆرۈرىيەت ئۈچۈن جائىز، مەسلەن : ئايال شۇنىڭغا مەجبۇر بولۇپ قالسا ياكى نورمال تۇغۇش ئىقتىدارى بولمىسا. (شەيخ ئىبنى باز)

9.ھامىلىدارلىقتىن ساقلىنىش دورىسىنى زۆرۈرىيەت تۈپەيلىدىن ۋاقتلىق ئىستېمال قىلىش جائىز. (شەيخ ئىبنى باز)

10.ھامىلىدارلىقنى تەكشۈرۈش ۋاستىلىرىنى ئىشلىتىش: بالا ئېمىتۋاتقان دەسلەپكى بىرىنچى ئىككىنچى يىللىرىدا بولسا ۋە قايتا ھامىلىدار بولۇشقا تەسىر يەتكۈزمىسە رۇخسەت. (شەيخ ئىبنى باش)

11.سۈنئىي ھۇزۇرلىنىش: ھازىرقى زامان ئىلىم ئەھلىلىرىنىڭ بىر بۆلۈكى سۈنئىي ھۇزۇرلىنىش ، ۋەزىپە ئۆتەش ۋە اللە ھارام قىلغان ئىشلارنى سادىر قىلىپ قويۇشتىن ئېھتىيات قىلىش شەرتى ئاستىدا جائىز دەپ قاراشتى، بىراق مەن بۇ مەسىلىدىن ئۆزۈمنى تارتىمىدىم .

(سۈكۈت قىلمەن، ۋە تۈگمەس بۇزۇقچىلىققا يېشىل چىراغ يېقىپ بەرمەسلىك ئۈچۈن سۈنئىي ھۇزۇرلانماسلىققا نەسەت قىلمەن) (شەيخ ئىبنى باز)

12. ئاياللارنىڭ ھامىلىنى چۈشۈرۈپتېشى (گەرچە ئۇ زىنداندىن بولغان بولسىمۇ) جائىز ئەمەس. ئۇنداق ئايال اللە تەئەلاغا تەۋبە قىلىشى، ئىشلىرىنى يېپىپ يۈرمەسلىكى ۋە بالىنى ئەرگە (دادىسىغا) بېرىشى لازىم. (شەيخ ئىبنى باز)

13. بىنورمال ھامىلىنى چۈشۈرۈپتېشىگە بولامدۇ؟ (دوختۇر: پات – يېقىندا ئۆلۈپ قالدۇ دەپ ياكى تۇغۇلغاندىن كېيىن مېيىپ بولۇپ قالدۇ دەپ نەسەت قىلغان تەقدىردىمۇ ھامىلىنى ساقلاپ قېلىش ۋاجىپ چۈشۈرۈپتېش جائىز ئەمەس، چۈنكى ئەسلى ھۆكۈم بىگۇناھ جاننى يولسىز ئۆلتۈرۈۋېتىش ھارام .

14. ئەر- ئايال اللە تەئەلا ياخشىلاپ بىرىدۇ دەپ ئويلاش ۋە ئايال ئۈچۈن، ھامىلە ئۈچۈن، ھەر قانداق يامانلىقتىن اللە نىڭ ساقلىشىنى تىلەپ دۇئا قىلىش. (لۇجىنە تۇتدائىم)

15. تۇغۇت چەكلەش: ئايال ئاغرىق بولسا، بالىلىرى كۆپ بولمىسا ۋە قورساق كۆتۈرۈشى ئېغىر كەلمىسە جائىز ئەمەس، ئەمما ئايال ئاغرىق ، بالىلىرى كۆپ ۋە قورساق كۆتۈرۈش مۇشەققەتلىك بولسا ھەتتا بالىلىرىنى تەربىيەلەش ئىقتىدارىنى ھازىرلىغۇچە ھامىلدارلىقنىڭ ئالدىنى ئېلىش دورىلىرىنى ۋاقىتلىق ئىشلەتسە كېرەك يوق. (شەيخ ئىبنى باز)

16. نەپچە ئارقىلىق ئۇرۇق يەتكۈزۈش: كۆپلىگەن ئەھلى

ئىلىمىلەر، ئەۋرەتنى ئېچىش، تۇتۇش ۋە بالىياتقۇنى قالايمىقانلاشتۇرۇش قاتارلىق ئىشلار كۆرۈلگەچكە، نەيچە ئارقىلىق بالىياتقۇغا ئۇرۇق يەتكۈزۈشى - گەرچە ئۇرۇق ئۆز ئېرىنىڭ بولغان تەقدىردىمۇ - چەكلىدى، شۇڭلاشقا مەن ئادەم اللەنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشىغا رازى بولۇشى كېرەك - تەقدىرگە تەن بېرىشى كېرەك - دەپ قارايمەن، بۇ ھەقتە اللە تەئەلا: (اللە خالىغان كىشىنى تۇغماس قىلىدۇ) دېگەن (شەيخ ئىبنى جۇبەيرىن)

18. ۋاقىتلىق چەكلەش؛ مەسىلەن؛ ئايال كۆپ قورساق كۆتۈرىدىغان بالىلىرى يېشىغا يەتمەيلا يەنە قورساق كۆتۈرىدىغان - ئىككى يىلدا بىر قورساق كۆتۈرۈشنى خالايدىغان بولسا، ئېرىنىڭ ئىجازەت بېرىشى ۋە شۇ ئايالنىڭ زەرەر يەتمەسلىك شەرتى بىلەن جائىز. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

20. ئەگەر جان كىرىشتىن ئىلگىرى بولسا بۇنىڭ جائىزلىقى ھەققىدە ئالىملار ئىختىلاپ قىلىشقان 1- ئۇلارنىڭ چەكلىگەنلىرى بولدى. 2- جائىز دېگەنلىرىمۇ بولدى . 3- ئۇيۇلغان ھالىتىگە كىرمىگەن، يەنى 40 كۈن توشمىغان بولسا جائىز دېگۈچىلەرمۇ بولدى. 4- بىر پۈتۈن ئادەم شەكلىگە كىرمىگەن بولسا جائىز دېگەنلەرمۇ بولدى. ئايال كېسەلچان ، قورساق كۆتۈرۈش ئىقتىدارى يوق بولمىغان ئەھۋالدا ھامىلىنى چۈشۈرمەسلىك ئەڭ ئېھتىياتلىق تۇر. ئۇنداق بولمىسا قىسقا ۋاقىت ئىچىدە - ئىنسان شەكلىگە كىرىشتىن بۇرۇن چۈشۈرۈش جائىز. اللە ھەممىنى بىلگۈچىدۇر. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

21. ھامىلە مۇددىتى توشقاندا ئۇنىڭغا بۇزغۇنچىلىق قىلىش

مەقسىتىدە بولماي، ئانا-بالغا زەرەر يەتكۈزمەسلىك شەرتى بىلەن چۈشۈرۈش جائىز (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

22. ھامىلىنى چۈشۈرۈش جائىز بولىدىغان يۇقىرىقى ھالەتلەردىمۇ چوقۇم ئەرنىڭ ئىجازىتى بولۇشى لازىم (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

23. نىكاھسىز ھامىلىدار بولغان ئايالنىڭ نىكاھنىڭ ھۆكۈمى نېمە؟ پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ (ھامىلىدار ئاياللا يەڭگىپ بولغىچە نىكاھىڭلارغا ئالماڭلار) دېگەن ھەدىسى ئومۇم بولغانلىقى ئۈچۈن ئۇنىڭ نىكاھى باتىل، ئەرگە ئۇنداق ئايالنى نىكاھلاپ ئېلىش ھارام. (لۇجە تۇتدائىم)

24. ھامىلىدار ئايال بىلەن جىنسى ئالاقە قىلىش: ھامىلىگە زەرەر يەتكۈزمەس كېرەك يوق. (لۇجە تۇتدائىم)

25. ھامىلىدار ئايالغا تالاق چۈشەمدۇ؟ شۇنداق تالاق چۈشەمدۇ ۋە ئۇ تالاقمۇ دۇرۇس تالاق، ئايال قورساق كۆتۈرۈۋاتقان مەزگىلدە ئەرنىڭ نەپقە بېرىشى ۋاجىپ. (شەيخ ئىبنى جۇبەيرىن)

26. قورساق كۆتۈرۈشنىڭ ئەڭ تۆۋەن چېكى، ئالتە ئاي. (لۇجە تۇتدائىم)

28. ئەسلىدە ھامىلىدارلىقنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە ئۇنى چەكلەش جائىز ئەمەس، بىراق ئايال ھامىلىدار بولۇش سەۋەبلىك زىيانغا ئۇچرىسا ياكى ئېمىۋاتقان بالىسى زىيانغا ئۇچرىسا ئاندىن

ئۇنى چەكلەش جائىز. (لۇجىنە تۇتدائىم)

29. ھامىلىدار ئايال نەپىقىسىنى خولىغا (ئېرىغا مال - مۈلۈك بېرىپ سۆزنى ئېلىش) بەدەل قىلسا بولامدۇ؟ بولىدۇ. ئۇنداق ئىش ھەنبەلىيە مەزھىپىدە مەشھۇر (شەيخ سەئىد)

30. ئەر ئۆز ئايالىنى بىر قېتىم تالاق قىلغاندىن كېيىن ئايالىنىڭ ھامىلىدار ئىكەنلىكى ئايان بولسا يېنىۋالسا بولامدۇ؟ شۇنداق، ئايال يەڭگىشتىن بۇرۇن، مەيلى قوشۇلسۇن، قوشۇلمىسۇن . يېنىۋالسا بولىدۇ . بىراق، يەڭگىپ بولغاندىن كېيىن يېنىۋېلىشقا بولمايدۇ. لېكىن يېڭىدىن تويۇق ئېلىپ، ۋەلى، گۇۋاھچىلارنى ھازىرلاپ ئالسا بولىدۇ .

31. ھامىلىدار تۆرەلمىنى چۈشۈرۋەتسە: ئۇنىڭ يارىتىلىپ بولغانلىقى ئاشكارا بولسا ئايال نىپاسدار بولۇپ روزا تۇتمايدۇ، بولمىسا ئىستىھازە بولۇپ قۇربى يەتسە روزا تۇتىدۇ .

32. تۇغۇت سەۋەبىدىن ئۆلۈپ كەتكەن ئايالنىڭ ساۋابى: پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام : «بالىسى بىلەن بىرگە ئۆلۈپ كەتكەن ئايال شەھىد» دېگەن . (ئەبۇداۋۇد رىۋايەت قىلغان). (لۇجىنە تۇتدائىم)

33. ھامىلىدار ئايالدىن كېلىدىغان قان: ھەيز ئەمەس، بۇزۇق قاندۇر، ئۇ، ھەر نامازنىڭ ۋاقتى كىرگەندە بىر قېتىم تاھارەت ئېلىپ ناماز ئوقۇيدۇ، روزا تۇتىدۇ ۋە ئۇ ئېرىگە ھالال بولىدۇ (جىنسى ئالاقە قىلالايدۇ). (لۇجىنە تۇتدائىم)

34. ھاملىدار ئايال يەڭگىگە نىدىن كېيىن قان كەلمىسە جىنسى ئالاقە قىلسا ناماز ئوقۇسا بولامدۇ؟ ھاملىدار ئايال يەڭگىپ قان كەلمىسە غۇسلى قىلىپ ناماز ئوقۇشى، روزا تۇتۇشى لازىم، ئۇ غۇسلى قىلىپ بولغاندىن كېيىن جىنسى ئالاقە قىلسا بولىدۇ، چۈنكى كۆپۈنچە تۇغۇتتا بوۋاق بىلەن بىرگە ياكى ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ئاز بولسىمۇ قان كېلىدۇ. (لۇجىنە تۇتدائىم)

35. ھاملىدار بولسا سالامەتلىككە زىيان يېتىدىغان ئايال ئىسپىرمىنى 40 كۈن توشۇشتىن ئىلگىرى چۈشۈرۈۋەتسە جائىز. بۇ تەجرىبىلىك دوختۇرلارنىڭ دەلىللىشى بىلەن بولىدۇ ئەلۋەتتە. (شەيخ ئىبنى جۇبەيرىن)

37. بىر نەپەر ھاملىدار ئايالدىن بىر ئايدىن بىرى سۇ كېلىۋاتىدۇ: كەلگەن سۇ تاھارەتنى سۇندۇرىدۇ، بىراق ئۇ پاك، كىيىم - كېچەك ۋە بەدەننى نجىس قىلمايدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

38. بىر نەپەر ئايالنىڭ بىر يېرىم ئايلىق تۆرەلمىسى چۈشۈپ كېتىپ تازىلاش مەشغۇلاتى ئېلىپ بېرىلىپتۇ. مەشغۇلاتتىن كېيىن 11 كۈن داۋاملىق قان كەپتۇ، نەتىجىدە شۇ مەزگىلدە نامازنى تەرك ئېتىپتۇ: تەرك ئەتكەن بارلىق نامازنىڭ قازاسىنى قىلىش ۋاجىپ، چۈنكى ئۇنىڭدىن كەلگەن قان، قان ئېلىش سەۋەبىدىن كەلگەن، ئەگەر تۆرەلمە 81 كۈنگە توشماي چۈشۈپ كەتسە ئۇنىڭدىن كېيىن كەلگەن قان نامازنى تەرك ئېتىشكە سەۋەب بولالمايدۇ، ئەگەر تۆرەلمە تولۇق 81 كۈنگە توشقان ياكى ئۇنىڭدىن كۆپرەك بولسا، شۇ تۆرەلمە چۈشۈپ كەتكەندىن كېيىن كەلگەن قان نەپاسنىڭ قېنى دەپ قارىلىدۇ، ۋە شۇ قان توختىغۇچە ياكى 40 كۈن توشقۇچە نامازنى تەرك ئېتىدۇ. ئاندىن كېيىن غۇسلى قىلىپ ناماز ئوقۇيدۇ.

-2005 يىلى 9-ئاينىڭ 7-كۈنى

ئايال ۋە نەفاس توغرىسىدا
ئەسسالامۇ ئەلەيكۇم ۋە رەھمەتۇللاھى ۋە بەرکاتىھۇ. ئەزىز
ھەمشىرلىرىمىزنىڭ ھۇزۇرىغا بەزى داخلىق قازى ۋە پىقىھى
ئالىملىرىمىزنىڭ ئاياللار توغرىسىدا بەرگەن پەتىۋالىرىنى سۇندۇق،
ھەمشىرلىرىمىزنىڭ بىلىمگەن، ياكى سوراشتىن خىجىل بولغان جايلارنى
بىلىۋېلىشنى ئۈمۈد قىلىش بىلەن بىرگە بۇ توربەتنى كۆرۈشكە
مۇيەسسەر بۇلالىمىغان ھەمشىرلىرىمىزگىمۇ يەتكۈزۈپ قويىشىنى تەۋسىيە
قىلىمىز .

24 جاۋاب بار

1. نەفاسنى تونۇش: ئۇ تۇغۇت مۇناسىۋىتى بىلەن ياكى بوۋاق تۇغۇلۇش بىلەن بىرگە ياكى ئۇنىڭدىن كېيىن ۋە ياكى ئۇنىڭ ئىككى ئۈچ كۈن ئالدىدا بالا ياتقۇدىن كېلىدىغان قان. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)
نەفاسنىڭ تۆۋەندىكىدەك ئەھۋاللىرى بار .

2. تۇغۇتلۇق ئايالدىن 40 كۈن توشۇشدىن بۇرۇن قان توختايدۇ ۋە قايتا كەلمەيدۇ: شۇنىڭدىن كېيىن ئۇنىڭدىن قاچان توختىسا شۇ ھامان غۇسلى قىلىپ ناماز ئوقۇيدۇ ۋە روزا تۇتىدۇ. (لۇجنى تۇتدائىم)

3. تۇغۇتلۇق ئايالدىن 40 كۈن توشۇشتىن ئىلگىرى قان توختاپ كېيىن يەنە كېلىدۇ : بۇ خىل ئەھۋالدا قان توختىسا غۇسلى قىلىپ ناماز ئوقۇيدۇ ۋە روزا تۇتىدۇ، قان قايتا كەلسە ئۇ نەفاسنىڭ قېنى بولۇپ ناماز، روزىدىن توختايدۇ. (لۇجنى تۇتدائىم)

4. 40 كۈن توشقۇچە قان داۋاملىق كېلىدۇ : بۇ خىل ئەھۋالدا ناماز ئوقۇمايدۇ، روزا تۇتمايدۇ، قان توختىسا غۇسلى قىلىپ ناماز ئوقۇيدۇ ۋە روزا تۇتىدۇ. (لۇجنى تۇتدائىم)

5. 40 دىن ئېشىپ كېتىش: بۇ ئىككى خىل شەكىلدە كېلىدۇ ، بىرى ھەيز ئادىتى بىلەن ئۇچرىشىش، ھەيز ئادىتى بىلەن ئۇچرىشىپ قالسا توختاپ تۇرىدۇ. يەنە بىرى ھەيز ئادىتى بىلەن

ئۇچراشما سلىق : ئۇنداق ئايال قىرىق كۈندىن كېيىن غۇسلى قىلىپ
ناماز ئوقۇيدۇ ۋە روزا تۇتىدۇ. (لۇجىنە تۇتدائىم)

6. يەككە كۈن ئىلگىرى قان كۆرسە قان
ئۆزلۈكىدىن كەلگەن بولسا نەفاسدۇر. شۇ سەۋەبلىك ناماز ۋە
روزىدىن توختايدۇ. (لۇجىنە تۇتدائىم)

7. قان ئۆزلۈكىدىن كەلمەي بىرەر ئىش سەۋەبلىك كەلسە ئۇ
بۇزۇق قان بولۇپ ئېتىبارغا ئېلىنمايدۇ ۋە ئۇ ئايالنى ناماز ۋە
روزىدىن چەكلىمەيدۇ. (لۇجىنە تۇتدائىم)

8. نەفاسدار ئاياللارنىڭ نەفاس توختىغاندىن كېيىن غۇسلى
قىلىش ۋاجىپ. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

9. نەپاس قېنىنىڭ ئۆزگىرىشى : شىلمىش قىلىش سۇيۇقلۇق ئېنىق پاك
بولغانلىقى ئاشكارا بولمىسا قاننىڭ ھۆكۈمىگە مەنسۇپتۇر . ئېنىق پاك
بولغانلىقىنى كۆرمىگىچە كۈتۈپ تۇرىدۇ. (لۇجىنە تۇتدائىم)

10. ئوپىراتسىيە قىلىش ئارقىلىق يەككە كۈن ئايالدىن كەلگەن
قان نەپاسنىڭ ھۆكۈمىدە بولىدۇ ، ئەگەر قان كۆرمىسە ئۇنداقتا ناماز
ئوقۇيدۇ ۋە روزا تۇتىدۇ. (لۇجىنە تۇتدائىم)

11. نەفاسدار ئايالنىڭ بەدىنى نىجىس بولمايدۇ، ئۇنىڭ بىلەن
بىرگە يەپ ئىچىشكە، جىنىس ئالاقىسىز قۇچاقلىشىشقا بولىدۇ . (لۇجىنە
تۇتدائىم)

12. تۆرەلمە چۈشۈپ كەتكەندىن كېيىن كەلگەن قان : تۆرەلمە

رەسمىي بىر پۈتۈن ئادەم شەكلىگە كىرىپ قالغان بولسا، كەلگەن قان نەپاسنىڭ قېنىدۇر. ئۇ ئايال ناماز ئوقۇمايدۇ، روزا تۇتمايدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

13. ئەگەر تۆرەلمە تولۇق يېتىلىپ بولمىغان بولسا كەلگەن قان نەپاسنىڭ قېنى ئەمەس. ئۇ ئايال ھەر ناماز ۋاقتىدا تاھارەت ئېلىپ ۋە قان كېلىشىنى توسۇپ ناماز ئوقۇيدۇ ۋە روزا تۇتىدۇ. ئەمما ئايلىق ئادەت مەزگىلى كەلسە توختاپ تۇرىدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

14. تۆرەلمە قاچان يېتىلىپ بولىدۇ: كۆپۈنچە 90 كۈندە يېتىلىپ بولىدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

15. بىرەر ئايالدىن تولۇق يېتىلىپ بولمىغان ئۇيۇل قان ياكى پارچە گۆش چۈشۈپ كەتسە ئۇنداق ئايال نەفاسدار ھېسابلانمايدۇ، كەلگەن قان بۇزۇق قاندۇر، گەرچە قان كېلىپ تۇرسىمۇ ھەر نامازغا بىر قېتىم تاھارەت ئېلىپ ناماز ئوقۇيدۇ، تاھارەت ئېلىپ بولغاندىن كېيىن جىنسى يول ئېغىزىنى پارتە رەخت پارچىسى بىلەن ئېتىدۇ. (لۇجە تۇتدائىم)

16. نەفاسدار ئاياللارنىڭ ئۆيىدىن چىقىشى: نەفاسدار ئاياللارمۇ باشقا ئاياللارغا ئوخشاش بولۇپ بىرەر ئېھتىياج ئۈچۈن ئۆيىدىن چىقسا كېرەك يوق، ئەگەر زۇرۇ بولمىسا بارلىق ئاياللارنىڭ ئۆيىدە ئولتۇرغىنى ئەۋزەل، چۈنكى اللە تەئەلا مۇنداق دېگەن: «ئۆيۈڭلاردا ئولتۇرۇڭلار، ئىلگىرىكى جاھىلىيەت دەۋرىدىكى ئاياللارنىڭ ياسىنىپ - تارىنىپ چىققىنىدەك ياسىنىپ چىقماڭلار». (سۇرە ئەھزاب 32- ئايەت)

17. نەفاسدار ئايالى تالاق قىلىشقا بولامدۇ؟ بولسۇ ، بىراق
ھەيزدار ئايالى تالاق قىلغانغا ئوخشاش بىدئەت تالاق بولسۇ .
(شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

18. نەفاسنىڭ ئەڭ تۆۋەن چېكى يوق: ئەگەر يەڭگىپ 10
كۈندىن كېيىن پاك بولسا ئۇنىڭ غۇسلى قىلىش ۋاجىپ، ئۇنىڭغا پاك
ئايالنىڭ ھۆكۈمى تەتبىقلىنىدۇ. (شەيخ ئىبنى باز)

19. بەزى ئاياللارنى ناماز ۋاقتى كىرگەندە تولغاق تۇتۇشقا
باشلايدۇ، بۇنداق ئاياللار نەفاسدىن پاك بولغاندا ھېلىقى ۋاقتى
كىرىپ قالغان نامازنىڭ قازاسىنى قىلامدۇ ياكى قىلمامدۇ؟ ئەگەر شۇ
ئايال سۆرەلىملىك قىلمىغانلا بولسا قازاسىنى قىلمايدۇ، ئەمما ۋاقتى
كىرىپ قالغان بولسىمۇ قەستەن كەينىگە تارتىپ ئاندىن تۇغۇتى
قىستاپ قالغان بولسا، نەفاسدىن پاك بولغاندىن كېيىن قازاسىنى
قىلدۇ. (شەيخ ئىبنى باز)

20. نەفاسدار ئايال 40 كۈن بولۇشتىن ئىلگىرى پاك بولۇپ
كېيىن يەنە قان كەلسە، ئوقۇۋاتقان نامىزى، تۇتۇۋاتقان روزىسىنى
قان كەلگەن كۈنلەردە توختىتىدۇ، چۈنكى ئۇ نەفاسدار 40 كۈن
تولۇق توشقۇچە. (شەيخ ئىبنى باز)

21. نەفاسدار ئاياللارنىڭ قۇرئان ئوقۇشى جائىزمۇ؟ ئالىملارنىڭ
سەھم سۆزلىرىگە ئاساسلانغاندا قۇرئان ئوقۇشنىڭ ۋە اللە نىڭ
كىتابىدىن شەرىئەت ئەھكاملىرىدىن ئۆگىنىشنىڭ پەزىلىدىن مەھرۇم
قالماسلىقى ئۈچۈن قۇرئان ئوقۇشى جائىز. (شەيخ ئىبنى باز)

22. نەفاس مەزگىلىدە كەلگەن سېرىق سۇيۇقلۇقنىڭ ھۆكۈمى

نېمە؟ ئاياللاردىن تۇغۇتتىن كېيىن كەلگەن نەرسە مەيلى ئادەتتىكى قان بولسۇن مەيلى سېرىق سۇيۇقلۇق بولسۇن مەيلى تۇتۇق رەڭلىك سۇيۇقلۇق بولسۇن، نەپاسنىڭ قېنىنىڭ ھۆكۈمىدە بولىدۇ. چۈنكى ئۇ 40 كۈن توشقۇچە ئادەت ۋاقتىدا بولغان، ئۇنىڭدىن كېيىن كەلگەن نەرسە ئۇزۇلمەي ئادەتتىكى قان كەلسە، ئۇ نەپاسنىڭ قېنىدۇر. ئۇنداق بولمىسا ئىستىھازەنىڭ ۋە شۇنىڭغا ئوخشاشلارنىڭ قېنىدۇر. (شەيخ ئىبنى جۇبەيرىن)

23. ئايال نەفاسىدىن پاك بولۇپ 10 كۈندىن كېيىن ئادەت ۋاقتىنىڭ غەيرىدە كەڭ كۆلەملىك قان كۆرسە: ئۇ ھەيز ۋاقتىغا ئۇدۇل كەلمىسە ئۇ ئايال ناماز، روزىدىن قالمايدۇ، چۈنكى ئۇ بۇزۇق قاندۇر، ئەگەر ئۇ قان سەۋەبلىك نامازنى تەرك ئەتكەن بولسا قازاسىنى قىلىشى لازىم. (لۇجئە تۇتدائىم)

24. تۇغۇپ 40 كۈندىن كېيىن قاننىڭ رەڭگى ئۆزگەرسە ناماز ئوقۇپ، روزا تۇتامدۇ؟ نەفاسدار ئايالنىڭ قېنى 40 كۈندىن كېيىنمۇ رەڭگى ئۆزگەرمەي ئىلگىرىكى ھەيز ئادىتىگە توغرا كېلىپ قالسا ناماز ۋە روزىنى توختىتىدۇ، ئەگەر ئىلگىرىكى ھەيز ئادىتىگە توغرا كەلمىسە ئۇ ناماز ئوقۇيدۇ ۋە روزا تۇتىدۇ. (لۇجئە تۇتدائىم)

-2005 يىلى 9-ئاينىڭ 7-كۈنى

ئايال ۋە كىيىم - كېچەك توغرىسىدا

ئەسسالامۇ ئەلەيكۈم ۋە رەھمەتۇللاھى ۋە بەركاتىھۇ. ئەزىز ھەمىشلىرىمىزنىڭ ھۇزۇرىغا بەزى داغلىق قازى ۋە پىقىي ئالىملىرىمىزنىڭ ئاياللار توغرىسىدا بەرگەن پەتۋالىرىنى سۇندۇق، ھەمىشلىرىمىزنىڭ بىلىمگەن، ياكى سوراشتىن خىجىل بولغان جايلىرىنى بىلىۋېلىشنى ئۈمۈد قىلىش بىلەن بىرگە بۇ توربەتنى كۆرۈشكە مۇيەسسەر بۇلالىمىغان ھەمىشلىرىمىزگىمۇ يەتكۈزۈپ قويىشىنى تەۋسىيە قىلىمىز .

61جاۋاب بار

1.ھىچاينى تونۇش - ئۇ ئاياللارنىڭ پۈتۈن بەدىنىنى «يۈزى ۋە ئالقىنىمۇ شۇنىڭ ئىچىدە» ۋە زىبۇ - زىننەتلەرنى يات ئەرلەرنىڭ كۆرۈپ قېلىشىدىن توسىدىغان نەرسە بىلەن ئوراشتۇر، بۇ كىيىم - كېچەك ۋە ئۆي بىلەن بولىدۇ. (شەيخ بەكرى ئەبۇزەيد)

2. ياسىنىپ - تارىنىش (تەبەرىۋج) نى تونۇش - ئۇ ئاياللارنىڭ ئۆز زىبۇ - زىننەتلىرىنى ۋە گۈزەللىكىنى يات ئەرلەرگە نامايان قىلىشتۇر ياسىنىش تۆۋەندىكى ئىشلار بىلەن بولىدۇ .

3. ھىجاپنى تەرك ئېتىش ۋە ئاياللار بەدىنىدىن بىرەر ئەر زاسىنى يات ئەرلەرگە ئاشكارىلاش .

4. پىلاشلىرى ئاستىدىكى كىيىملەرگە ئوخشاش زىننەتلىرىدىن بىرەر نەرسىنى كۆرسىتىش .

5. مەخپى زىننەتلىرىنى بىلدۈرۈش ۋە مېڭىشلىرىدا ناز پەيدا قىلىش ئۈچۈن پۇتلىرىنى يەرگە ئۇرۇش .

6. گەپ - سۆزگە ناز پەيدا قىلىش .

7. ئەرلەر بىلەن ئارىلىشىش، بۇ قول ئېلىشىپ كۆرۈشۈش ۋە چاقچاقلىشىشىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. (شەيخ بەكرى ئەبۇ زەيد)

8. ھەدىس: «بالاغەتكە يەتكەن ئايالنىڭ بۇيىرىدىن، بۇيىرىدىن باشقا يەرلىرىنى كۆرۈش دۇرۇس ئەمەس. (دەپ) يۈزى ۋە ئالقىنىغا ئىشارەت قىلدى» بۇ ھەدىس زەئىپ. (لۇجىنە تۇتدائىم)

9. ئاياللارنىڭ ئۆز مەھرەملىرىگە ئاشكارىلاشقا بولىدىغان جايلىرى: يۈزى ئالقىنى ، خەلخالىرى ، ھالقا، بىلەزۈك ، بولوپىكا ۋە باش - ئاياغلىرى. (لۇجىنە تۇتدائىم)

10. ئاياللارنىڭ بازار - رەستىلەردە ھالقا ۋە بىلەزۈكلىرىنى

ئاشكارىلاپ يۈرۈشلىرى جانىز ئەمەس، چۈنكى ئۇمۇ پىنتىگە سەۋەب بولىدۇ ، بىر قىسىم ئاياللارنىڭ بارماقلىرىدىكى ئۈزۈكلىرى ۋە بىلەزۈكلىرى شۇ جۈملىدىندۇر . (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

11.خىزمەتچى، شەخسى شوپۇرلىرىنىڭ ئالدىدا ئۇچۇق يۈرۈشنىڭ ھۆكۈمى: ئۆزىنى يۆگەشكە ۋاجىپ بولىدىغان باشقا ئەزلەرنىڭ ھۆكۈمىگە ئوخشاشتۇر، ئۇلارنىڭ قايسى بىرى بىلەن بولمىسۇن خىلۋەتتە بىرگە تۇرۇش جانىز ئەمەس. (شەيخ ئىبنى باز)

12.ئاياللارنىڭ ئەما ئەزلەرنىڭ ئالدىدا يۈزىنى ئېچىش جانىز، (ئىبنى ئۇمۇ مەكتۇمنىڭ قېشىدا ئېچىۋەتتى، ئۇ ئەما كىشى ئىدى) دېگەن ھەدىس بولغانلىقى ئۈچۈن. «سەلەر ئىككىڭلارمۇ قارىغۇمۇ ، ئۇنى كۆرمەمسىلەر؟» دېگىنى زەئىپ. (شەيخ ئىبنى باز)

13.چىرايى سۈرمە ۋە شۇنىڭ ئوخشاشلىرى بىلەن گۈزەللەشتۈرۈش ۋە يات ئەزلەرنىڭ ئالدىدا يۈزىنى ئېچىش تەبەررۇج (ياسىنىپ - تارىنىشنىڭ) جۈملىسىدىن .

14.ئاياللارنىڭ ياشتا چوڭ بولغانلىقى ئۈچۈن ھەيزدىن ۋە تۇغۇتتىن قالغانلىرى مەھرەملىرىنىڭ غەيرىگە چۈمبىلىنى ئاچسا كېرەك يوق، لېكىن ئۇلارنىڭمۇ يۈزىنى ياپقىنى ئەۋزەل ۋە ئەڭ ئېھتىياتلىق . «ئاشقى كىيىملىرىنى سېلىۋېتىشتىن ساقلىنسا ئۇلار ئۇچۇن ياخشىدۇر». (سۈرە نۇر 60 - ئايەت) (شەيخ ئىبنى باز)

15.مۇسۇلمان ئاياللارنىڭ غەيرى مۇسۇلمان ئاياللار ئالدىدىكى ئورنىشى: ئايالنىڭ ئايال ئۈچۈن - مەيلى ئۇ مۇسۇلمان ئايال بولسۇن، ياكى ئۇ كاپىر ئايال بولسۇن - كىندىك

ئۈستى بىلەن تىزنىڭ ئاستى جايلىرىنى ئېچىش دۇرۇس، ئەمما كىندىكنىڭ ئاستى، تىزنىڭ ئۈستى ئەزالىرى ئەۋرەت بولۇپ ئۇنى ئايال كىشىنىڭ، ئايال كىشىدىن كۆرۈشى - مەيلى مۇسۇلمان ئايال كىشى بولسۇن مەيلى كاپىر ئايال بولسۇن جانىز ئەمەس. (لۇجەتۇدائىم)

16. خىزمەتچى ئاياللارنىڭ ئورنىشى: ئۇلار خوجايىن ئەزلەردىن ئۆزىنى ئورۇشى ۋە ئۇلارنىڭ ئالدىدا ياسىنىپ - تارىنىپ يۈرمەسلىكى ۋاجىپ . دەلىللەر ئومۇم بولغانلىقى ئۈچۈن ئۇلارنىڭ خوجايىن ئەزلىرى بىلەن خىلۋەتتە بىرگە تۇرىشى ھارام .

17. تار كىيىملىرىنى كىيىش: نىڭ ئاياللارنىڭ جىسىمىغا بولىدىغان سەلبىي تەسىرى: 1. تېرىنىڭ سەزگۈرچانلىقىنى يوقۇتۇش . 2. ئىچكى ئەزالارنى سىقىش . 3. قان تومۇرلارنى سىقىش ئارقىلىق قان بېسىمىنى ئۆزلىتىۋېتىش ۋە ئەزالارنىڭ ھەرىكىتىگە تەسىر يەتكۈزۈش

18. ئاق كىيىملىرىنى كىيىش تۆۋەندىكى ئىككى شەرت بىلەن جانىز، بىرى كىيىمنىڭ پوسۇن ۋە تىكىلىشىدە ئەزلەرنىڭ كىيىمىگە ئوخشىماسلىق. يەنە بىرى شۇ كىيىم بىلەن بازار - رەستىگە چىقىماسلىق چۈنكى ئۇ ياسىنىپ - تارىنىپ (تەبەررۇج) جۈملىسىدىندۇر. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

19. شەرتى نىمچا - پىلاشلارنى كىيىشنىڭ شەرتلىرى: 1. ئاستى كۆرسەتمەيدىغان قېلىنراق بولۇش ۋە بەدەنگە چاپلاشمايدىغان بولۇش . 2. پۈتۈن بەدەننى ياپالايدىغان ۋە كەڭ - كەڭرى بولۇش . 3. پەقەت ئالدىدىنلا ئېچىلىدىغان بولۇش ۋە يەڭ ئېغىزى تار بولۇش . 4. باشقىلارنىڭ نەزىرىنى تارتمايدىغان، رەسىم، يېزىق ۋە تۈرلۈك

بەلگىلەردىن خالىي بولۇش. 5. كاپىر ئاياللارنىڭ كىيىمىگە ياكى ئەزلەرنىڭ كىيىمىگە ئوخشىماسلىق. 6. نىمچا - پىلاشلارنى چوققىسىدىن باشلاپ سېلىش. (لۇجىنە تۇتدائىم)

كىيىشكە رۇخسەت قىلىنغان كىيىملەر

20. ئەگەر يۈزىنى ياپالايدىغان (ئىككى كۆزى ياكى ئىككى كۆزىنىڭ بىرى بۇنىڭ سىرتىدا) بولسا رومال (ياغلىق) چەكسە كېرەك يوق. ۋە ئەنە شۇ زىننەتلەرنى ئاشكارىلىمىغان، تولۇق ئورالغان بولۇش بىلەن بولىدۇ. چۈنكى ھەر بىر مىللەتنىڭ ئۆز ئادىتى بار، بىراق ھەجىدە رومال ياغلىق چىگىشكە بولمايدۇ. يۈزىنى تولۇق يۆگىشى ۋاجىپ. (شەيخ ئىبنى باز)

21. ماسكا: بىز قەتئىي چەكلەش ياخشى دەپ قارايمىز، ئاياللار بۇ ئىشتا ۋە ياغلىق چىگىشتە شۇنىڭدەك ئىككى كىرىپكى، مەڭزى ۋە ئىككى قېشىنىڭ ئۈستى ئېچىلىپ قالىدىغان ماسكىلارنى تارتىشتا پەرۋەردىگارمىزدىن قورقۇشى لازىم، يۇقىرىقىلاردا ۋە يۈزىنى ئۇچۇق قويۇشتا پىتنە - پىسات بۇلىدىغانلىقى ئۈچۈن جائىز ئەمەس. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن ۋە ئىبنى فەۋزان) شەيخ ئىبنى جۇبەيرىن مۇنداق دەيدۇ: ماسكا تارتىش، بۇرۇن، قاش، كىرىپكى ۋە مەڭزىگە ئوخشاش يۈزىنىڭ بىر قىسمى ئېچىلىپ قېلىپ قارىغۇچىلارنى پىتنىگە تاشلايدىغانلىقى ئۈچۈن جائىز ئەمەس، ياغلىق ئۈستىدىن، ماسكىدىن كۆرۈنۈپ قالىدىغان يۈز قىسمىنى ياپالايدىغان بىراق كۆرۈشكە تەسىر يەتكۈزمەيدىغان نېپىزراق رومال تاشلىۋېلىشى كېرەك.

مۇسۇلمان ئايالنىڭ كىيىمى

22. مۇسۇلمان ئايالنىڭ پۈتۈن بەدىنىنى تولۇق ياپالايدىغان بولۇش شەرتى بىلەن رەڭدار كىيىملەرنى كىيىش جائىز. (لۇجىنە تۇتدائىم)

23. ئەتراپتىكى كىشىلەر تەرتىپتىن شەھۋىتى بار ياكى ئاياللارنىڭ ئەھۋالىنى چۈشىنىدۇ دەپ قارالغان ئوغۇللارنىڭ ھىجابسىز ئاياللارنىڭ قېشىغا كىرىشى مەنئى قىلىنىدۇ. (لۇجىنە تۇتدائىم)

24. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ: «قايسى بىر ئايال كىيىم - كىچىكىنى ئۆز ئېرىنىڭ ئۆيىنىڭ غەيرىدە سالسا ئۇ ئۆزى بىلەن اللە ئوتتۇرىدىكى پەردىنى يىرتقان بولىدۇ» دېگەن سۆزىنىڭ مەنىسى (ئەھمەد رىۋايەت قىلغان) پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ مەقسەت مۇددىئاسىنى اللە ئوبدان بىلىدۇ: بۇ ھەدىسنىڭ مەزمۇنىدىن قارىغاندا ئايال كىشىنىڭ ئۆز كىيىم - كىچىكىنى ئۆز ئېرىنىڭ ئۆيىنىڭ غەيرىدە سېلىشقا سەل قارشى مەنئى قىلىنغان، چۈنكى ئۇنداق بولغاندا ئەۋرەتلىرى ئېچىلىپ پاهىشە قىلىشقا ئورۇندى دېگەن تۆھمەتكە قېلىشى مۇقەررەر .

25. ئەمما ئۆز ئەھلىنىڭ ۋە مەھرەملىرىنىڭ ئۆيىدە كىيىم ئالماشتۇرۇش ياكى دەم ئېلىش ئۈچۈن كىيىمنى سېلىش جائىز، چۈنكى ئۇ پىتىدىن يىراق، غەيرى مەقسەتلەردىن خالىي، (لۇجىنە تۇتدائىم)

ئاياللارنىڭ كىيىشى چەكلەنگەن كىيىملەر

26. ئاياللارنىڭ سۇيۇق، نېپىز كىيىملەرنى كىيىشى جائىز ئەمەس. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

27. ئاياللارنىڭ يۈزنى ياپالمايدىغان نىپىز روماللارنى تارتىشى جائىز ئەمەس .

28. ئاياللارنىڭ شىم ئىشتان كىيىشى جائىز ئەمەس. چۈنكى ئۇلار شىم ئىشتان كىيگەندە ئەرلەرگە ئوخشاپ قالدۇ، شىم ئىشتان ئەرلەرنىڭ خاس كىيىمى، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام: ئەرلەرگە ئوخشاشقان ئاياللارغا، ئاياللارغا ئوخشاشقان ئەرلەرگە لەنەت قىلغاندۇر. (لۇجىنە تۇتدائىم)

29. ئاياللارنىڭ ئادەم ۋە ھايۋانلارنىڭ سۈرتى چۈشۈرۈلگەن كىيىملەرنى كىيىشى جائىز ئەمەس. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

30. ئاياللارنىڭ يېپىشقا تېگىشلىك ئەزالىرىدىن بىرسى ئېچىلىپ قالدىغان قىسقا كىيىملەرنى كىيىشى جائىز ئەمەس. (لۇجىنە تۇتدائىم)

31. ئاياللارنىڭ غەيرى دىندىكى ئاياللارنىڭ خاس كىيىمىنى كىيىشى جائىز ئەمەس. (لۇجىنە تۇتدائىم)

32. ئاياللارنىڭ يات ئەرلەر بار سورۇندا كىيىمىنىڭ پۇشقىنى كۆتۈرۈپ پاچىقىنى ياكى پاچىقىنىڭ بىر قىسمىنى ئېچىشى جائىز ئەمەس. چۈنكى ئاياللارنىڭ پۈتۈن بەدىنى ئەۋرەت. (لۇجىنە تۇتدائىم)

33. ئاياللارنىڭ سىرتقا چىققاندا نىمچىلىرىنى تاغىغىغا

چۈشۈرۈۋېلىشى جانىز ئەمەس. (لۇجنە تۇتدائىم)

34. ئوقۇغۇچى قىزلارنىڭ ئۇسۇلچى ئاياللارنىڭ ئۇسۇلۇبىنى كۆرسىتىپ بەرگەنلىكتىن، پىتىلىرىنى ئاشكارىلايدىغان تار، قىسقا كىيىملەرنى كىيىۋېلىشى جانىز ئەمەس، چۈنكى ئۇ كۆرگەزمىگە كەلگەن كىشىلەرنىڭ شەھۋىتىنى قوزغاپ بۇزۇق يامان ئىشلارنىڭ كېلىپ چىقىشىغا سەۋەب بولىدۇ. (لۇجنە تۇتدائىم)

35. كىشىلەرنىڭ نەزەر كۆزىنى ئاغدۇرىدىغان ۋە ھەيرانلىقنى، كۈلكىسىنى قوزغايدىغان داغلىق كىيىملەر ئەۋرەتنى ياپىدىغان نەرسە ئەمەس. (لۇجنە تۇتدائىم)

36. ئاياللارنىڭ ئەۋرىتىنى يات ئەزلەرگە يېپىشتا بېشىنى چېچىنىڭ بىر قىسمى ئېچىلىپ قالىدىغان ياغلىقلار بىلەن يېپىشى جانىز ئەمەس .

37. ئاياللارنىڭ ئۆز مەھرەملىرىنىڭ غەيرىگە ئالاقىسىنى ئېچىشى جانىز ئەمەس، چۈنكى ئۇلارنىڭ پۈتۈن ئەزالىرى ئەۋرەت. (لۇجنە تۇتدائىم)

38. ئاياللارنىڭ يات ئەزلەر ئالدىدا يۈزىنى ئېچىشى جانىزمۇ؟ ئايال كىشى يات ئەزلەرنىڭ ئالدىدا يۈزىنى ئاچمايدۇ، بەلكى ئۇ ھارامدۇر، ھىجاب پەقەت يۈزىنى يېپىش بىلەنلا تولۇق بولىدۇ. يۈزى بولسا گۈزەللىكنىڭ مەركىزى ، بۇ ھەقتە اللە تەئەلا: «لېچەكلىرى بىلەن كۆكرەكلىرىنى ياپسۇن» دېگەن . (سۈرە نۇر 31- ئايەت) ئايەتنىڭ مەزمۇنى: لېچەكلىرىنى بېشىدىن كۆكرەكلىرىگىچە تاشلىسۇن دېگەنلىك بولۇپ بۇنى باش ۋە كۆكرەك بىلەن قوشۇپ يېپىشقا

دەلىلدۇر. (شەيخ ئىبنى جۇبەيرىن)

39. پۇتلىرى ئېچىلىپ قالدىغان قىسقا كىيىملەرنى كىيىشنىڭ ھۆكۈمى نېمە؟ ئاياللار پۈتۈن بەدىنىنى يېپىپ تۇرىدىغان كىيىملەرنى كىيىشى ۋاجىپ. يات ئەرلەرنىڭ ئالدىدا ئۇلارنىڭ بەدىنىدىن نە يۈزى ، نە قولى، نە پۇتى دېگەندەك بىرەر ئەزاسىنىڭ ئېچىلىپ قېلىشى جائىز ئەمەس. (شەيخ ئىبنى جۇبەيرىن)

40. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ: «ئاياللار ئەۋرەتتۇر، ئەگەر ئۇ (سەرتقا) چىقسا شەيتان كۆتۈرۈپ ماڭدۇ» دېگەن ھەدىسنىڭ مەنىسى: ئايال كىشى ئۆز ئۆيىدە تۇرسا ياخشى ۋە پىتىنە پاساتتىن ئەڭ يىراقتۇر، ئەگەر ئۆيىدىن چىقسا ئۇنىڭغا شەيتان بىللە ئەگىشىپ ماڭدۇ. نەتىجىدە شەيتان ئۇنى ئازدۇرىدۇ، ئۇ باشقىلارنى ئازدۇرىدۇ اللە رەھمەت قىلغانلىرى بۇنىڭ سەرتىدا مۇسۇلمان ئايال بىرەر زۇرۇبىتى بولمىسا ئۆيىدىن چىقىماسلىقى چىققاندىمۇ پۈتۈن بەدىنىنى تولۇق يېپىپ چىقىشى، زىننەت بۇيۇملىرىنى تاقىماسلىقى ۋە خۇش پۇراق ئىشلەتمەسلىكى لازىم .

41. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن : «ئەھلى دوزاخلاردىن ئىككى تۈرلۈك كىشى بار، مەن تېخى ئۇلارنى كۆرمىدىم، ئۇنىڭ بىرى ئۆزىمۇ پىتىنگە مايىل ۋە باشقىلارنىمۇ پىتىنگە مايىل قىلغۇچى، كىيىم كەيگەن يالىڭاچ ئاياغلا دۇر، ئۇلارنىڭ بېشى تۆگىنىڭ بىر تەرەپكە سامداپ تۇرغان لوكسىغا ئوخشايدۇ، ئۇلار جەننەتكە كىرمەيدۇ ۋە جەننەتنىڭ ھىدىنى پۇرالىمايدۇ .»

42. «كىيىم كەيگەن يالىڭاچ» دېگەننىڭ مەنىسى: بەدەننىڭ بەزى يەرلىرى كىيىملەنگەن يەنە بەزى يەرلىرى يالىڭاچ

دېگەنلىك . ياكى كەيگەن كىيىملىرى تولىمۇ نېپىز بولۇپ بەدىنىنى ئۇچۇق كۆرسۈرتۈپ تۇرىدۇ، بۇلارمۇ ھەم يالساچقا تەۋە ۋە ياكى كەيگەن كىيىملىرى بەك تار بولۇپ بەدەن شەكلىنى ئېنىق ئەكس ئەتتۈرۈپ بىرىدۇ دېگەنلىك .

43. بۇ سۈپەتكە كەشتلەنگەن پىلاش كىيىۋالغان ، شۇنىڭدەك كۆز ئەتراپلىرىنى، مەخزنى تولۇق ياپالمايدىغان ياغلىق چىگىۋالغان ئاياللار كىرىدۇ .

44. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ (ئۆزىمۇ پىتتىگە مايىل، باشقىلارنىمۇ پىتتىگە مايىل قىلغۇچى) دېگەن سۆزنىڭ مەنىسى : پۇتغا ئېگىز ئاياق كىيىۋېلىپ ئۆزىنى تاشلاپ ئوڭ سولغا ئېغاڭلاپ ماڭىدىغان ئاياللار دېگەنلىك .

45. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئۇلارنى سۈپەتلەپ: «ئۇلار باشلىرى بىر تەرەپكە سامداپ تۇرغان تۆگىنىڭ لوكلىرىغا ئوخشايدۇ» دېگەنلىك . لوكىسى بىر تەرەپكە سامداپ تۇرغان تۈگە، ئەرەب ئەللىرىدە ياشايدىغان تاق لوكىلىق تۈگدۇر ، ئاياللارنىڭ بېشى شۇ تۈگىلەرنىڭ لوكىسىغا ئوخشاپ قېلىشى، ئۇلارنىڭ چاچلىرىنى تۈرمىلەپ بىر يەرگە يېغىۋالغانلىقتىن بولىدۇ . (لۇجىنە تۇتدائىم)

46. ئاياللارنىڭ غەيرى مەھرەملىرى ئالدىدا مەيلى بەل تاسما ياكى ئۇنىڭدىن باشقا نەرسىلەر بىلەن پەقەت ئوتتۇرىسىنىلا چىگىۋالدىغان كىيىملەرنى كىيىشى، (مەيلى نامازدا بولسۇن مەيلى ناماز سىرتىدا بولسۇن) جائىز ئەمەس، چۈنكى ئۇ ئاياللارنىڭ بەدەن شەكلىنى ئاشكارىلاپ قويدۇ. (شەيخ مۇھەممەد ئىبنى ئىبراھىم)

47. ئىنگلىز يېزىقى چۈشۈرۈلگەن كىيىملەرنى كىيىشى دۇرۇس ئەمەس .

48. ئاياللارنىڭ ئۆرە تۇرغان ھالىتىدە كىيىمنى يېغىۋېلىشى دۇرۇس ئەمەس. چۈنكى ئۇنداق قىلىش ئاياللارنىڭ بەدىنىنى ئاشكارىلاپ قويدۇ. (شەيخ مۇھەممەد ئىبنى ئىبراھىم)

49. تۆگە، كالا، قوي قاتارلىق بوغۇزلىسا ھالال بولىدىغانلىرىدىن ئۆزى ئۆلۈپ قالغان ھايۋان تىرىلىرىنى ئاشلىغاندىن كېيىن ئىشلەتسە جائىز .

50. چوشقا، ئىت قاتارلىق بوغۇزلىسا ھالال بولمايدىغان ھايۋانلارنىڭ تىرىلىرىنى ئاشلىسا پاك بولىدىغانلىرى ھەققىدە ئالىملار ئارىسىدا ئىختىلاپ بار، شۇڭا ئۇنى ئىشلەتمىگەن ياخشى. (شەيخ ئىبنى باز)

51. ئارىيەت ئالغان كىيىملەر : تېببىي مۇتەخسسلەر دەيدۇ: ئاياللارنىڭ كۆپىنچىسى بەدىنىنى قۇياش نۇرىغا قاقلىغانلىق سەۋەبلىك تىرە راكىغا گىرىپتار بولىدۇ .

52. ئاياللارنىڭ مەخسۇس جايلىرىدا مەخسۇس كىيىم بىلەن سۇ ئۈزۈشى: ئاياللار كىندىكى بىلەن تىزى ئارىسىنى يېپىشى ، كىيىمى قېلىن، كەڭ، گەرچە ئاياللار ئارىسىدا بولسىمۇ ئەۋرەتنىڭ ھەجىمىنى كۆرسۈتۈپ بەرمەسلىكى لازىم. (لۇجىنە تۇتدائىم)

53. كىيىم - كېچەكتە باشقىلاردىن پەرقلىق بولۇشنى ياخشى

كۆرۈش: بۇنىڭدا كىبرى ، باشقىلاردىن ئۈستۈن كۆرۈش مەقسىتى قىلىنسا ھارام ، ئەگەر گۈزەللىك زىننەت مەقسەت قىلىنسا دۇرۇس. (شەيخ ئىبنى جۇبەيرىن)

54.قۇرئان كەرىمنىڭ ئايەتلىرى ياكى شاھادەت كەلىمىلىرى چۈشۈرۈلگەن كىيىملەرنى كىيىش جائىز، لېكىن ئۇنى ھۆرمەت قىلىشى ۋە ئۇنىڭ بىلەن ئۇخلىماسلىقى ھەم ئۇنىڭ بىلەن ھاجەتخانىغا كىرمەسلىكى كېرەك . (لۇجىنە تۇتدائىم)

55.كىيىم - كېچەك ۋە زىبۇ - زىننەتكە كۆپ ئىقتىساد سەرپ قىلىش: مۇسۇلمان ھەر بىر ئىشتا نورمال بۇلىشى، كىيىم - كېچەك ، يېمەك - ئىچمەك جەھەتلەردە ئوتتۇرھال خىراجەت قىلىشى لازىم. اللە بەرگەن مال مۈلۈكىنىڭ ھېسابىنى قىيامەت كۈنى چوقۇم بىرىشكە توغرا كېلىدۇ. ۋە نەدىن تاپتىڭ؟ نېمىگە سەرپ قىلدىڭ؟ دەپ سوراق قىلىنىدۇ. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

56.ئايال ئۆز ئېرىنىڭ ئالدىدا شىم كىيسە بولىدۇ . (شەيخ ئىبنى جۇبەيرىن)

57.ئىپپەتلىك ئاياللار پۈتۈنلەي ئۆزىنى ئوراپ يۇرۇش زۆرۈر ئەمەس، دېگەن كىشىنىڭ ھۆكۈمى نېمە؟ بۇ كىتابۇللاغا ۋە سۈننىتى رەسۇلىللاغا شۇنىڭدەك ئىنسانىيەتنىڭ ئەقىل ۋە تەبىئىتىگە تۈپتىن خىلاپ باتىل دەۋا، ھەر قانداق بىر ئايال قانچىلىك ئىپپەتلىك بۇلىشىدىن قەتئىي نەزەر ياسىنىپ تارىنىپ يۈرسە باشقا ئەرلەرنى ئۆزىگە رام قىلىۋالىدۇ، بەلكى ئۇنىڭ سەۋەبى بىلەن شەيتان بىر بۆلۈك پاسىقلارنى ئازدۇرۇشى مۇمكىن، ئايال ئىپپەتلىك ۋە ئىسىل بولسا ھىجابلىنىش ئۇنىڭ شەرىپىنى تېخىمۇ ئاشۇرۇدۇ . (شەيخ ئىبنى

58. دىنسىز ئەللەردە ساياھەتچى قىز ئاياللارنىڭ ياسىنىپ تارىنىپ ئۆزىنى كۆز - كۆز قېلىشى توغرا ئەمەس، بەلكى مەيلى مۇسۇلمان ياكى غەيرى مۇسۇلمان بولسۇن يات ئەزلەردىن ھىجاب قىلىشى ۋاجىپ . (شەيخ ئىبنى باز)

59. پەرزەنتلەر ئالدىدا قىسقا كىيىملەرنى كىيىپ يۈرۈش توغرا ئەمەس، ئاياللار ئۆز پەرزەنتلىرى، مەھرەملىرى ئالدىدا پىتتە قوزغىمايدىغان ۋە ئادەتتە ئۇچۇق قويۇپ يۈرىدىغان ئەزالىرىنى يۆگىمەي يۈرسە كېرەك يوق. قىسقا كىيىملەرنى پەقەت ئېرى ئالدىدا كەيسە بولىدۇ. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

60. ئاياللار ئالدىدا تار نېپىز كىيىملەرنى كىيىشنىڭ ھۆكۈمى نېمە؟ ئاياللارنىڭ ئاياللار ئالدىدا ئۇنداق كىيىملەر بىلەن يۈرۈشى توغرا ئەمەس. چۈنكى ئۇنداق كىيىنىش ئاستا - ئاستا ئۇلارنىڭ ئادىتىگە ئايلىنىپ قالىدۇ. ۋە ئۇنىڭغا كۆنۈپ قالىدۇ، ياخشى كۆرۈپ قالىدۇ، كېيىنچە ئازادە كىيىملەر ئۇنىڭغا ياقمايدىغان، ئېغىر كېلىدىغان بولۇپ قالىدۇ. (شەيخ ئىبنى جۇبەيرىن)

ئاياللار نېمە ئۈچۈن پەردازلاپ ھاياسزلاشچە ياسىنىپ يۈرىدۇ؟ ئىمانى زەئىپ ۋە رەھىمان تەئەلادىن قورۇقمايدۇ : ئايال كىشى اللە نىڭ ئەمرىگە خىلاپلىق قىلسا اللە ئۆزىنى جازالايدىغانلىقىنى ئۇنتۇپ قالسا، شەيتانغا ئىمكانىيەت يارىتىپ بېرىشى ۋە يامانلىق بىلەن تولغان نەپسى شەھۋىتىنى بېسىش ئۈچۈن ئۆز خالىغان ئىشلارنى قىلىدۇ. ئادىمى شەيتانلار ۋە جىننى شەيتانلار ئۇلارغا چىرايلىق كۆرىنىدۇ ، شۇنىڭ ئۈچۈن پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام

مۇنداق دېگەن : «مەن دوزاخقا قاراپ ئۇنىڭ ئەھلىنىڭ كۆپىنچىسى ئاياللار ئىكەنلىكىنى كۆردۈم» (بۇخارى رىۋايەت قىلغان)

ئاتوغرا تەربىيە: ئائىلە ئۆز ئەزالىرىنى ياخشى تەلىم تەربىيە بىلەن ئۆستۈرۈشكە سەل قارىسا ئائىلە ئەزالىرى گۇمراڭلىق يولغا كىرىپ قالىدۇ، قىزلار ئۆز - ئەھلىدىن تەلىم ئالىدۇ، ئەگەر ئانىسىنىڭ ئۆزىنى پەردازلىنىپ يۈرگەنلىكىنى كۆرسە ئۇلارمۇ شۇنداق قىلىدۇ .

ئۇچۇر ۋاستىلىرى: ھازىرقى زامان ئۇچۇر ۋاستىلىرىنىڭ كۆپىيىشى بىلەن ئېسىل پەزىلەتنىڭ كۈشەندىلىرى شۇ ئېسىل پەزىلەتلەرنى مەسخىرە قىلىشنى نىشانلىدى. مەنىۋى گۆھەرلەرنى چىقىرىپ تاشلاپ رەزىل پاتىقلىقلارغا پاتۇرۇش ئۇلارنىڭ ئەڭ كۆڭۈل بۆلىدىغان ئىشلىرىدۇر .

تەقلىدچىلىق: پىتنە - پاسات ۋە ئازغۇنلۇق كۆپەيگەن بۇ دەۋردە، بىر قىسىم ئاياللار تەقلىدچىلىققا مەجبۇنلارچە ئۆزىنى ئۇرۇۋاتىدۇ. بولۇپمۇ ، ئۆزىنىڭ بەدەن گۈزەللىكىگىلا ئەھمىيەت بېرىدىغان ئەخلاق پەزىلەت دېگەنلەر خىيالىغىمۇ كىرىپ چىقمايدىغان، غەرب ئاياللىرىغا تەقلىد قىلىۋاتىدۇ. نەتىجىدە ئەخلاقى، يۈرۈش - تۇرۇشى غەربلەشكەن مۇسۇلمان ئاياللار مەيدانغا كەلدى .

ناچار ھەمراھ: بۇ خۇددى: «ئۆلىپتىڭ قاغا بولسا يېيىشنىڭ پوق» دېگەن تەمسىلگە ئوخشايدۇ .

«پەردازلاش ئۈستىدە ئويلىنىش» دېگەن كىتابتى تەرىملەر

2005-يىلى 9-ئاينىڭ 10-كۈنى

ئاياللار ۋە ناماز توغرىسىدا

ئەسسالامۇ ئەلەيكۇم ۋە رەھمەتۇللاھى ۋە بەركاتھۇ. ئەزىز
ھەمىشلىرىمىزنىڭ ھۇزۇرىغا بەزى داخلىق قازى ۋە پىقىي
ئالىملىرىمىزنىڭ ئاياللار توغرىسىدا بەرگەن پەتمۇالىرىنى سۇندۇق،
ھەمىشلىرىمىزنىڭ بىلىمگەن، ياكى سوراشتىن خىجىل بولغان جايلىرىنى
بىلىۋېلىشنى ئۈمۈد قىلىش بىلەن بىرگە بۇ توربەتنى كۆرۈشكە
مۇيەسسەر بۇلالىمىغان ھەمىشلىرىمىزگىمۇ يەتكۈزۈپ قويىشىنى تەۋسىيە
قىلىمىز .

91جاۋاب بار .

1. ئاياللارنىڭ نامىزى بىلەن ئەرلەرنىڭ نامىزى ئوتتۇرىدا پەرق يوق. بىر قىسىم پېھقى شۇناسلار بىر قىسىم پەرقلەرنى ئوتتۇرغا قويغان، ئۇنىڭ ھېچقانداق ئاساسى يوق. ناماز خۇددى: «مىنىڭ ناماز ئوقۇغىنىمنى كۆرگىنىڭلاردەك ئوقۇڭلار. يەنى: مەن قانداق ئوقۇغان بولسام سىلەرمۇ شۇنداق ئوقۇڭلار.» دېگەن ھەدىس ئەر - ئاياللارغا ئورتاق ئۇمۇمدۇر. ئاياللارمۇ ئەرلەرگە ئوخشاش رۇكۇ، سەجدە قىلىپ قىرائەتنى ئۈنلۈك (جەھرەن) ئوقۇيدىغان جايلاردا جەھرەن (ئۈنلۈك) ئوقۇش سۈننەت. (شەيخ ئىبنى باز)

2. ئاياللار ناماز ئوقۇۋاتقان ۋاقىتتا يېپىشقا تېگىشلىك ئەزالىرىدىن پاقالچەك ، قەدەم ۋە باش ياكى باشنىڭ بىر قىسمى ئېچىلىپ قالسا ئۇنىڭ ئوقۇغان نامىزى دۇرۇس ئەمەس. (شەيخ ئىبنى باز)

3. نامازدا ئاياللارنىڭ يۈزى ۋە ئالقىنىدىن باشقا پۈتۈن بەدىنى ئەۋرەتتۈر (يېپىشقا تېگىشلىك دۇر) لېكىن ئۇلارنىڭ ئالدىدا يات ئەركىشى بولۇپ قالسا يۈزى ۋە ئالقىنىنى يېپىش كېرەك . (لۇجئە تۇتدائىم)

4. ئاياللارمۇ نامازنى جەھرەن (ئۈنلۈك) ئوقۇسا بولامدۇ ؟ قىرائىتى جەھرەن (ئۈنلۈك) ئوقۇلىدىغان نامازلاردا ئاياللارنىڭ جەھرەن (ئۈنلۈك) قىرائەت قىلىشى مۇستەھەب . ئەمما ئۇلارنىڭ ئاۋازىنى يات ئەرلەر ئاڭلاپ پىتىنىگە چۈشۈپ قېلىش ئېھتىماللىقى بولسا مەخپى ئوقۇغىنى ياخشى. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

5. كۈندۈزلۈك نامازلىرىغا كەلسەك ئۇ قىرائىتى مەخپى ئوقۇلىدىغان نامازلاردۇر، چۈنكى كۈندۈزلۈك ناماز مەخپى

نامازلاردۇر. ئۇنىڭدا پەقەت كىشى ئۆزى ئاڭلىغۇدەك قىرائەت قىلىدۇ.
(شەيخ ئىبنى فەۋزان)

6. ئاياللارنىڭ سۈرەت، كىرىست بەلگىسى چۈشۈرۈلگەن
كىيىملەرنى كىيىشى ھارام، شۇنداق كىيىملەردە ناماز ئوقۇسا نامىزى
گۇناھ بىلەن دۇرۇس .

7. ناماز ئىچىدە چۈشكۈرۈش: ناماز ئىچىدە چۈشكۈرگەندە
ئاۋازنى كۆتۈرمەي مەخپى ئەلەمدۇللىلاھ! دېيىش كېرەك . (شەيخ
ئىبنى فەۋزان)

8. نامازدا ئىشارەت قىلىش: مەسىلەن: بىرىسى سىز ناماز
ئوقۇۋاتقاندا بىرەر مەسىلە سورىسا سىز مۇۋاپىق ياكى ئەمەسلىكىنى
ئۆتۈرۈپ باش ياكى قول ئىشارىتى قىلىشىڭىز كېرەك يوق، نامازمۇ
بۇزۇلمايدۇ . (شەيخ ئىبنى باز)

9. ناماز ئىچىدە كۆپ ھەرىكەت قىلىش: ناماز ئوقۇغۇچى شۇ
ھەرىكەتلەرنى كۆپىنچە بەھۇدە ھەرىكەت دەپ قارىسا ۋە شۇ
ھەرىكەت ئارقا - ئارقىدىن يۈز بەرسە، ئۇنىڭ ئوقۇۋاتقىنى پەرز
ناماز بولسا، نامازنى قايتا ئوقۇش ۋە تەۋبە قىلىش لازىم. بىراق
ھەرىكەت ئۈچ بىلەن چەكلىنىش كېرەك دېگەن سۆزگە كەلسەك
ئۇنىڭ ھېچ بىر ئاساسى يوق، ئاجىز سۆزدۇر. (شەيخ ئىبنى باز)

10. ئاياللارنىڭ ئاياللار ئالدىدا ياكى سۈرەت ئالدىدا ناماز
ئوقۇشى: ئاياللار نامازدىن كاشلا قىلىدىغان ۋە ئېلىشتۇرىدىغان ھەر
قانداق بىر نەرسىدىن يىراق تۇرۇشى لازىم ۋە سۈرەت ئېسىلمىغان
ھەيكەل قويۇلمىغان جايدا ناماز ئوقۇش كېرەك .

11. سەجدە قىلغاندا ئىككى جەينىكىنى يەرگە قويۇش: مەيلى پەرز ناماز بولسۇن، مەيلى نەپلە ناماز بولسۇن جەينەكنى يەردىن كۆتۈرۈپ سەجدە قىلىش سۈننەت ۋە سەجدە قىلغاندا ئاللىقىغا تايىنىپ تۇرۇش كېرەك . (شەيخ ئىبنى باز)

12. ناماز ئوقۇغۇچىنىڭ بۇرنى قانسى: ئەگەر چىققان قان ئاز بولسا ئەپۇ قىلىنىدۇ ۋە لۇڭگىدەك نەرسە بىلەن سۈرتىۋەتسە بولىدۇ ، ئەگەر قان كۆپ چىقىپ كەتسە نامازنى توختىتىپ قاننى تەلتۈكۈس تازىلىۋەتكەندىن كېيىن نامازنى باشتىن باشلاپ ئوقۇش كېرەك . (شەيخ ئىبنى باز)

13. ئاياللار ناماز ئوقۇۋاتقاندا ئىشىك قوغغۇرتقى چېلىنسا : ئەگەر ئايالنىڭ ئوقۇۋاتقىنى نەپلە ناماز بولسا ئۇنىڭغا يول كەڭرى ، نامازنى توختۇتۇپ ئىشىك قاققۇچىنىڭ كىملىكىنى بىلىپ باقسا بولىدۇ . ئەمما پەرز نامازدا بىرەر مۇھىم ئىش بولمىسا ئالدىرماسلىق كېرەك . ئاگاھلاندىرۇش ئىمكانىيىتى بولسا شۇنداق قىلىش كۇپايە . (شەيخ ئىبنى باز)

14. سۇيىدۇك دائىم تامچىپ تۇرىدىغان ئايال نامازنى تەرك ئەتمەيدۇ ، ئۇ خۇددى ئىستىھازەلىك ئايال بىلەن ئوخشاش ھەر نامازنىڭ ۋاقتى كىرگەندە تاھارەت ئېلىپ، مۇمكىن بولسا سۇيىدۇك يولىغا پاختىدەك بىرنەرسە تىقىپ قويۇپ نامازنى ئۆز ۋاقتىدا ئوقۇشى كېرەك . (شەيخ ئىبنى باز)

15. قىبلىدىن باشقا تەرەپتە جانلىق نەرسىلەرنىڭ سۈرىتى بار جايدا ناماز ئوقۇش: مۇسۇلمان شەرىئەت كۆرسەتكەن ئۇسۇلدا ئادا

قىلسا نامىزى دۇرۇس، بىراق سۈرەتسىز جاينى تېپىپ ئوقۇش ئەۋزەل .

16. بىلىمەستىن قىبلىنىڭ غەيرىگە قاراپ ناماز ئوقۇش: يېزا – قىشلاقلاردا بولۇپ قالسا قىبلە تەرەپنى تېپىشقا تىرىشىش، تىرىشچانلىق كۆرسەتكەندىن كېيىن ناماز ئوقۇش، شۇنداق ئوقۇغان ناماز دۇرۇس ۋە ئۇنىڭغا قازامۇ كەتمەيدۇ. بىراق يۇرت ئىچىدە بولسا نامازنىڭ قازاسىنى قىلىش كېرەك . چۈنكى ئۆز يۇرتىدا قىبلىنى سوراپ تېپىش ئىمكانىيىتى بولىدۇ. (شەيخ ئىبنى باز)

17. ئاياللارنىڭ مۇمكىن بولسا خۇپتەن نامىزىنى كىچىك تۇرۇپ ئوقۇغىنى ئەۋزەل لېكىن كىچىكنىڭ يېرىمىغىچە كىچىكتۈرۈۋېتىش توغرا ئەمەس. (شەيخ ئىبنى باز)

18. نامازدىكى ئوغرىلۇق : ئوغرىلۇقنىڭ ئەڭ يامىنى ناماز ئوغرىلاش ، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ، «ئادەملەرنىڭ ئەڭ يامىنى ئۆز نامىزىنى ئوغرىلايدىغان ئادەمدۇر» دېدى ، ساھابىلەر: ئى ئاللاننىڭ ئەلچىسى، كىشىلەر قانداقمۇ ئۆز نامىزىنى ئوغۇرلىسۇن ؟ دېيىشتى ، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام جاۋابەن: «نامازنىڭ رۇكۇسىنى ۋە سەجدىسىنى تولۇق قىلمايدۇ، (ئەنە شۇلار نامىزىنى ئوغرىلىغانلىق)» دېدى (ئەھمەت رىۋايەت قىلغان) رۇكۇ، سەجدىنى كامىل قىلماسلىق، رۇكۇ، سەجدە ئارىلىقىدا ئازام ئالماسلىق خەتەرلىك ئەھۋال .

19. نامازدا ئەسنەكنى يۇتۇۋېتىش : پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام : «بىرەرسىڭلارغا نامازدا ئىچىدە ئەسنەك كەلسە ئۇنى يۇتۇۋەتسۇن (بولمىسا) شەيتان كىرۋالدى» دېگەن . (بۇخارى رىۋايەت قىلغان) ئەسنەكنى يۇتۇش قولى ئېغىزغا قويۇۋېلىش بىلەن

بولدۇ .

20. ئايال كىشىنىڭ نامى ئالدىدىن ئايال كىشىنىڭ ئۆتۈشى بىلەن بۇزۇلمايدۇ ؟ شۇنداق بۇزۇلدى ، لېكىن ناماز ئوقۇغۇچىنىڭ ئالدىدا توسۇق بولسا شۇ توسۇقنىڭ كەينىدىن ئۆتسە ياكى جاي ناماز ئۈستىدە ئوقۇۋاتقان بولسا جاي نامازنىڭ كەينى تەرىپىدىن ئۆتسە ۋە ياكى جاي نامازمۇ يوق ، توسۇقمۇ يوق ئەھۋالدا سەجدە قىلىدىغان جايدىن چەتنەپ ئۆتۈپ كەتسە دەخلىسى يوق ، بىراق ئىمامنىڭ كەينىدە ناماز ئوقۇۋاتقان بولسا ئۇنىڭ نامىنى ھېچ قانداق نەرسە ئۈزۈپ قالالمايدۇ . چۈنكى ئىمامنىڭ توسىقى كەينىدىكىلەرنىڭمۇ توسىقىدۇر . (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

21. ئەگەر ئايال ئايروپىلاندا بولۇپ ناماز ۋاقتىنىڭ چىقىپ كېتىشىدىن قورقسا گەرچە كىيىم - كىچىكى نىجىس بولغان تەقدىردىمۇ نامىنى ئوقۇيدۇ . (لۇجىنە تۇتدائىم)

22. ئايروپىلان ئىچىدە ناماز ئوقۇش : ئايروپىلان ئۈزلۈكسىز ئۇچۇۋاتقاندا ناماز ۋاقتى كىرىپ قالسا ۋە ئايروپىلان بىرەر ئايروپورتقا قونۇشتىن ئىلگىرى ناماز ۋاقتى چىقىپ كېتىش ئېھتىمالى بولسا ئايروپىلان ئىچىدىلا شۇ نامازنى رۇكۇ ، سەجدە ۋە قىبلىگە قاراش جەھەتلەردە ئىمكانىيەتنىڭ بارىچە ئادا قىلىش ۋاجىب .

23. بىراق نامازنىڭ ۋاقتى چىقىپ كېتىشتىن ئىلگىرى ئايروپىلاننىڭ بىرەر ئايروپورتقا قونۇشى بىلەن پېشىن بىلەن ئەسرنى ، خۇپتەن بىلەن ئەسرنى بىرىگە جەملىپ ئوقۇسا بولىدۇ ، كۆپلىگەن ئەھلى ئالىملار ئايروپىلان ئىچىدە ناماز ئوقۇش جائىز دېگەن قاراشقا قوشۇلغان . (لۇجىنە تۇتدائىم)

24. نامازدا كىچىك بالا كۆتۈرۈۋېلىشى : تۆۋەندىكى شەرتلەر ئاستىدا نامازدا بالا كۆرۈۋېلىشقا بولىدۇ. بالا پاك بولۇش كۆتۈرۈۋېلىشقا مەجبۇر بولۇپ قېلىش. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

26. ھەرەمدە ناماز ئوقۇۋاتقان ئايال بالىسىنى تۇتۇۋېلىش ئۈچۈن ئوقۇۋاتقان نامىزنى ئۇزۇپ قويسا بولامدۇ؟ ئەگەر ئۇ ئايالغا نامىزنى ئۇزۇپ قويمايمۇ بالىسىنىڭ ھالىدىن خەۋەر ئېلىش مۇمكىن بولسا نامىزنى ئۇزۇپ قويماي خەۋەر ئېلىش، ئەگەر بالىسىنىڭ يوقاپ كېتىشىدىن قورقسا نامىزنى ئۇزۇپ قويۇپ بالىسىنى مۇھاپىزەت قىلسا بولىدۇ. (لۇجئە تۇتائىم)

27. ئوقۇغۇچى پېشىن ۋاقتى كىرىش بىلەن دەرسخانغا كىرسە، دەرسنىڭ ئىككى سائەت داۋاملىشىشىنى بىلسە قانداق قىلىدۇ؟ پېشىننىڭ ۋاقتى ئىككى سائەتتە چىقىپ كەتمەيدۇ، ناماز پېشىننىڭ ۋاقتى كۈن ئىگىلىگەندىن تاكى ئەسرنىڭ ۋاقتىگىچە بولىدۇ. بۇ ئارىلىقتىكى ۋاقت ئىككى سائەتدىنمۇ كۆپراق ئەگەر دەرس ئەسر ۋاقتى كىرىپ قالغاندا تۈگەش مۆرچەرلەنسە ۋە دەرسخاندىن چىقىش ئىمكانىيىتى بولمىسا پېشىننى ئەسر بىلەن جەمئىيلەپ ئوقۇش جائىز. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

28. ئولتۇرۇپ ناماز ئوقۇيدىغان كېسەل ئايال سەجدە قىلىدىغان جايغا ياستۇق قويۇپ ياستۇق ئۈستىگە سەجدە قىلسا بولامدۇ؟ سەجدە قىلىدىغان جايغا ياستۇق ۋە باشقا نەرسە قويۇپ ئۈستىگە سەجدە قىلىش سۈننەت بولماستىن بەلكى مەكرۇھقا يېقىنراق، ئۇنداق ئايال رۇكۇ، سەجدىلەرنى باش ئىشارىتى بىلەن قىلسا بولىدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

29. كېسەل ئايالنىڭ قىيامدا تۇرۇش ھالىتى بەدەشقان قورۇپ ئولتۇرۇشتۇر. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

30. كېسەل ئايال تۇرالىسا تۇرۇپ بولمىسا ئولتۇرۇپ، ئۇمۇ بولمىسا يېنىچە يېتىپ دېگەندەك چامىنىڭ يېتىشىچە ناماز ئوقۇيدۇ. كېسەللىك سەۋەبى بىلەن نامازنى كېچىكتۈرۈشكە بولمايدۇ ، ئەمما يېشىن بىلەن ئەسسىرنى بىرەرسىنىڭ ۋاقتىغا جەمەلەپ ئوقۇسا ھەم شام بىلەن خۇپتەمنى ھەم شۇنداق ئوقۇسا بولىدۇ. (لۇجىنە تۇتدائىم)

31. نامازدا زېھنى چىچىش: زېھنى چىچىلاڭغۇ ھالەتتە ئوقۇغان ناماز دۇرۇس ناماز لېكىن چىچىلىش دەرىجىسىگە قاراپ نامازنىڭ ساۋابىمۇ كېمىيىپ ماڭىدۇ، نامازنى خۇش، پۈتۈن ۋۇجۇدى بىلەن بېرىلىپ تۇرۇپ، اللە دىن ئەيمىنىپ تۇرۇپ ئوقۇش بىلەن ئوقۇشنىڭ ئەمەلگە ئېشىشى ئۈچۈن ئىمكان بار زېھنىڭىزنى مەركەزلەشتۈرۈڭ ، شۇنداق بولغاندا ئوقۇغان ئايەتلىرىڭىزنىڭ مەنا - مەزمۇنلىرىنى مۇلاھىزە قىلىپ تۇرالايسىز ، بۇنىڭ ئامالى: كۆڭلىڭىزگە اللە نىڭ سىزنى كۈزۈتۈپ تۇرۇۋاتقانلىقىنى ئەكېلىڭ ، قوغلاندى شەيتان ئەلەيھى لەئىنىدىن اللە قا سېغىنىپ كۆپ پاناھ تىلەڭ، (لۇجىنە تۇتدائىم)

32. نامازدا سەھۋەنلىك كۆرۈلۈپ بىرەرەكتى ئۇنتۇلۇپ قالسا، نامازنى باشتىن باشلاپ ئوقۇيامدۇ ؟ باشتىن باشلاپ ئوقۇش كەتمەيدۇ، لېكىن ئۇنتۇلۇپ قالغان قىسمىنىلا ئوقۇيدۇ، (لۇجىنە تۇتدائىم)

33. بىرەرسى كۈن چىققۇچە ئۇخلاپ قالسا بامدات نامازنى

ئوقۇمدۇ ياكى ئوقۇمامدۇ؟ كىشى راستتىنلا قاتتىق ئۇخلاپ قېلىپ كۈن چىققۇچە ئويغۇنالمىسا ، بامدات نامازنى كۈن چىققاندىن كېيىن ئىلگىرىكىدە كىلا ئوقۇيدۇ ۋە پەرەزنىڭ ئالدىدا سۈننىتىنى ئوقۇيدۇ. (لۇجنى تۇتدائىم)

34. ئەر ئۆز ئايالىنى مەسچىتكە چىقىشتىن توسالامدۇ؟ ئايال پۈتۈن بەدىنىنى تولۇق يۆگەپ ئاندىن مەسچىتكە چىقماقچى بولسا ئەرنىڭ ئۇنى توسۇشى جائىز ئەمەس. (لۇجنى تۇتدائىم)

35. ھەيزدار ئايال مەسچىتكە كىرسە بولامدۇ؟ ھەيزدار ئايالنىڭ مەسچىتكە كىرىشى ھارام ۋە شۇنىڭدەك مەسچىتكە يانداپ سېلىنغان جايلارغا كىرىشمۇ ھارام. (لۇجنى تۇتدائىم).

36. نامازدا خۇشۇد قىلىشنىڭ سەۋەبلىرى: نامازدا اللە تەئەلا بىلەن مۇڭدېشىش ئىكەنلىكىنى بىلىش، نامازخاننىڭ قەلبىدە اللە نىڭ بۈيۈكلۈكى ۋە ئۇنىڭدىن قورقۇش ھازىر بولىدۇ. نامازنى ئارام دىللىق بىلەن بىلەن ئوقۇش، ئالدىرماسلىق . نامازدا ئوقۇلغان ئايەتلەرنى ۋە نامازنىڭ زىكرى - تەسبىھلىرىنى ئويلىنۇش نامازنىڭ قىرائىتىنى ئېنىق ، دانىمۇ - دانە، گۈزەل ئاۋاز بىلەن قىلىش. سەجدىگاھقا قاراپ تۇرۇش، ئوڭ - سول تەرەپكە قارىماسلىق. نامازخاننى كاشىلا قىلىدىغان ھەرقانداق نەرسىدىن يىراق بولۇش .

37. ناماز ئىچىدە كۆزنى يۇمۇۋېلىش: ناماز ئىچىدە كۆزنى يۇمۇپ تۇرۇش، ئوت پەرەسلەرنىڭ ئوتقا ئىبادەت قىلغان چاغدىكى ھالىتىگە، يەھۇدىيلارنىڭ ناماز ئوقۇش شەكلىگە ئوخشاپ قالغانلىق ئۈچۈن مەكروھ ، ئىسلامىيەت ئىلگىرىكى دىنلارنىڭ بارلىق پائالىيەتلىرىنى ئەمەلدىن قالدۇرغاندۇر .

38. زۆرۈر يەتسىز نامازدا ئوڭ سولغا قاراش: نامازنىڭ مەكروھلىرىدىن دۇر، چۈنكى ئىنسان نامازغا تۇرسا اللە ئۇنىڭ ئۇدۇلىدا تۇرغان بولىدۇ، شۇڭا نامازدا ئۇيان – بۇيانغا قاراش اللە قا ئەدەپسىزلىك قىلغانلىق .

39. نامازدا شەيتاننىڭ ۋەسۋەسىگە تاقابىل تۇرۇش ئۈچۈن تۈكرىۋېتىشنىڭ ھۆكۈمى نېمە؟ ناماز ئىچىدە شەيتان كۆڭلىگە بىرەر ۋەسۋە سەلسالسا قەلبىدە بولسىمۇ اللە قا سېغىنىپ شەيتاندىن پاناھ تىلەپ سول تەرەپكە ئۈچ قېتىم تۈكۈرۈۋېتىش كېرەك . (شەيخ ئىبنى جۇبەيرىن)

40. ناماز ئوقۇمايدىغان ئايالنىڭ بالىلىرى: ناماز ئوقۇمايدىغان ئەردىن بولغان بالىلار ياكى ناماز ئوقۇمايدىغان ئايالنىڭ بالىلىرى شۇلارنىڭ بالىلىرىدۇر. ۋە نىكاھدا شۈبھى تېپىلغانلىقى ئۈچۈن ئۇلارغا نىسبەت بىرىلدۇ .

41. ئادەم نامازدا تۇرۇپ سۈيىدۈك ماڭغاندەك بىر سېزىم ھىس قىلىدۇ. شۇ خىل سېزىم نامازنى بىكار قىلامدۇ؟ بۇ خىل سېزىم بىلەن تاھارەت سۇنۇپ كەتمەيدۇ. نامازمۇ بۇزۇلۇپ كەتمەيدۇ. چۈنكى ئۇ شەيتاننىڭ ۋەسۋەسىسى خالاس، بىراق سۈيىدۈك راست ماڭغانلىقى جەزم قىلىنسا ئاندىن ناماز بۇزۇلىدۇ .

42. نامازدا سۈرە پاتىمە ئوقۇغان ياكى ئوقۇمىغانلىقىنى ئۇنتۇپ قالسا قانداق قىلىدۇ؟ ئەگەر شۇ غالب كەلسە تەكرار ئوقۇش ۋە قايتىلاپ ئوقۇش مەكروھ ، كېيىن قايتىلاپ ئوقۇپ قالسا ئېھتىيات يۈزىسىدىندۇر . سەھۋە سەجدىسى كەتمەيدۇ، ئەگەر سەجدە قىلسا

كېرەك يوق. (شەيخ ئىبنى جۇبەيرىن)

43. مەن تۇغۇت ئەلىمنى ھىس قىلىپ تۇرۇپ ناماز ئوقۇسام دۇرۇس بولامدۇ ؟ ئاياللار ھەيزدىن ياكى نەفسدىن پاك بولغان ھالەتلىرىدە ناماز ئوقۇيدۇ، بىراق تۇغۇتنىڭ بىرەر كۈن ئالدىدا قان كۆرسە ئۇ نەفاسنىڭ مۇقەددىمىسىدۇر. ئۇ ھالدا ناماز ئوقۇمايدۇ. ئەمما قان كۆرمىسە گەرچە تۇغۇت ئەلىمى ھىس قىلىپ تۇرسىمۇ ناماز ئوقۇيدۇ. خۇددى كېسەل ئادەم كېسەللىك ئازابىنى ھىس قىلىپ تۇرسىمۇ ناماز ئوقۇغاندەك كىشىنىڭ ئەقلى ھۇشلا بولىدىكەن ئۇنىڭدىن ناماز ساقىت بولمايدۇ .

44. ئاياللارنىڭ جىنسى يولىدىن چىققان ھاۋا نامازنى بۇزىدۇمۇ؟ جىنسى يولىدىن چىققان ھاۋا تاھارەتنى سۈندۈرمايدۇ ، (ئۇنداق بولغان ئىكەن نامازنى بۇزمايدۇ.) (لۇجىنە تۇتدائىم)

45. داۋاملىق سۇيۇقلۇق كېلىپ تۇرىدىغان بىر ئايال پەرز نامازغا تاھارەت ئېلىپ شۇ تاھارەت بىلەن نەپلە ناماز ئوقۇسا ۋە قۇرئان كەرىمنى تىلاۋەت قىلسا بولامدۇ ؟ يەنە بىر نامازنىڭ ۋاقتى كىرگىچە پەرز- نەپلە نامازلارنى ئوقۇسا ۋە قۇرئان تىلاۋەت قىلسا بولىدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

46. ئايال كىشىنىڭ ئىككى ھەرەمدە ئوقۇغان نامىزى ئەۋزەلرەكمۇ ياكى ئۆز ئۆيىدە ئوقۇغان نامىزى ئەۋزەلرەكمۇ؟ ھەرەمگە قارىغاندا مەككىدە ئوقۇغان نامازنىڭ ساۋابى ھەسسىلەپ ئارتۇق بولىدۇ ، ئەگەر ئۇنىڭ ئۆيى مەككىدە بولسا ئىنشائاللاھ ئۇنىڭ ساۋابىمۇ ھەسسىلەپ بولغۇسى. مەدىنىگە كەلسەك: ساۋابىنىڭ ھەسسىلەپ بولۇشى مەسجىد نەبىۋىگە خاستۇر، لېكىن ئايال كىشى

پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ سۆزىگە ئەمەل قىلىش يۈزىدىن ئۆز
– ئۆيىدە ئوقۇسا ئۇنىڭ كۆپ ساۋابقا ئائىل بۇلالىشىدا ئۈمىد بار.
(شەيخ ئىبنى فەۋزان)

47. ئايال كىشى ناماز ئوقۇۋېتىپ يۈزىنى نىقاپلىۋالسا بولامدۇ؟
ئاياللار ناماز ئوقۇۋېتىپ يۈزىنى نىقاپلىۋېلىش مەكرۇھ دۇر، نىقاب
ئۇنىڭ پېشانە ۋە بۇرنىنى ناماز گاھتىن ئايرىپ قويدۇ. (كىتابۇل
مۇغنى)

48. ئايال كىشى تەراۋىم نامىزىغا چىقىپ كېتىشى بىلەن
ئائىلىنىڭ قىلىشقا تېگىشلىك ئىشلىرىدىن بىرەرسى تاشلىنىپ قالسا
بۇنىڭ ھۆكۈمى قانداق بولىدۇ ؟ ئۇنداق بولسا تەراۋىم نامىزىغا
چىقماي ئائىلە ئىشلىرىنى بىرتەرەپ قىلىش كېرەك ، چۈنكى ئايال
كىشىنىڭ ئۆي ئىشلىرىنى بىر تەرەپ قىلىشى، ئۇنىڭ ھۆددىسىدىن
چىقىشى ۋاجىپ، بىرەر توسالغۇ بولمىغان ئەھۋال ئاستىدا مەسجىدكە
چىقىشى مۇباھ. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

49. نامازدا ئاياللارنىڭ ئاللىقىنى ۋە قەدىمىنى يۆگەشنىڭ ھۆكۈمى
نېمە ؟ گەرچە قېشىدا ئەركىشى بولمىغان ئەھۋالدىمۇ نامازدا ئاللىقىنى
ۋە قەدىمىنى يۆگەش ۋاجىپ، بىراق قېشىدا مەھرەملىرىدىن باشقا
ئەركىشى بولمىغان ئەھۋالدا يۈزىنى يېپىش بۇنىڭ سىرتىدا. (شەيخ
ئىبنى فەۋزان)

50. ئاياللار نامازدا چېچىنى پېشانىسىگە چۈشۈرۋالسا بولامدۇ ؟
ماڭلاي چېچىنىڭ پېشانىسىگە چۈشۈۋالغىنى ھېچ بىر زىيىنى يوق.
لېكىن سەجدەدە پېشانىنىڭ بىۋاسىتە يەرگە تىگىشىگە كاپالەتلىك

قىلىش ئۈچۈن پېشانىسىگە چۈشۈۋالغان چېچىنى ياغلىق ئىچىگە تىقىۋەتكىنى ئەۋزەل. (شەيخ ئىبنى باز)

51. بەزى بىر چاغلاردا ناماز ئوقۇۋاتسام ئاق سۇ ماخىدۇ بۇنىڭ ھۆكۈمى نېمە ؟ بۇ سۇ نجىس سۇيدۇكىنىڭ ھۆكۈمىگە ئوخشاش، سىز ئىستىنجا قىلىپ بولغاندىن كېيىن تاھارەت ئېلىشىڭىز كېرەك ، ئەگەر ئۇ شەھۋەتسىز كەلگەن بولسا غۇسلى ۋاجىپ ئەمەس، بەدىنىڭىز ۋە كىيىمىڭىزنىڭ ھېلىقى سۇ يۇقۇپ قالغان جايلىرىنى يۇيۇۋېتىشىڭىز كېرەك . (لۇجئە تۇتائىم)

ئوقۇلماي ئۆتۈپ كەتكەن نامازلارنىڭ قازاسىنى قىلىشقا ئالاقىدار مەسىلىلەر

52. بامداتتىن ئىلگىرى پاك بولغان ئايال ناماز شام بىلەن ناماز خۇپتەننى ئوقۇمۇ ؟ ھەيزدار ياكى نەپاسدار ئايال ناماز بامداتتىن ئىلگىرى پاك بولۇپ قالسا ناماز شام بىلەن ناماز خۇپتەننى ئوقۇشى كېرەك . (شەيخ ئىبنى باز)

53. ناماز شامدىن بۇرۇن پاك بولۇپ قالسا ناماز پېشىن بىلەن ناماز ئەسرىنى جەملەپ ئوقۇش ۋاجىپ. (شەيخ ئىبنى باز)

54. ناماز بامدات ئوقۇش ئۈچۈن ئويغاندىم لېكىن كۈن چىققاندىن كېيىن قان كۆردۈم شۇڭلاشقا ناماز بامداتنى قايتا ئوقۇشۇم كېرەكمۇ؟ توغرا، سىز تېخى قان كۆرمەستە ھەم بامداتنىڭ ۋاقتى كەتمەستە ئويغۇنۇپمۇ نامازنى كۈن چىققۇچە ئوقۇماي قان كۆرۈپسىز شۇڭا ھەيزدىن پاك بولغاندىن كېيىن شۇ نامازنىڭ قازاسىنى

قىلىشىڭىز كېرەك. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

55. بىر ئايال تالىقنى ئېلىپ نەتىجىدە قانمۇ كۆرمەي ئىككى كۈنلۈك نامازنى ئۇنتۇپ قالسا كېيىن شۇ نامازنىڭ قازاسىنى قىلامدۇ؟ شۇنداق قازاسىنى قىلدۇ، چۈنكى ئۇنتۇپ قېلىش، كېسەللىك ۋە دەرد – ئەلەم سەۋەبلىك نامازنىڭ ۋاجىپلىقى ساقىت بولمايدۇ. (شەيخ ئىبنى سەئىد)

56. بىر ئايال چۈشتە پېشىن نامىزى ئوقۇماي تۇرۇپلا ھەيز كۆرۈپ قالغان بولسا كېيىن شۇ نامازنىڭ قازاسىنى قىلىشى لازىم. چۈنكى بىر ۋاقلىق نامازنىڭ قازاسىنى قىلىش جاپالىق ئەمەس. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

57. بامدات نامىزىنى كۈن چىققاندىن كېيىن ئوقۇيدىغان ئادەمنىڭ ھۆكۈمى نېمە ؟ كۆپچىلىك ئەھلى ئۆلىمالارنىڭ قارىشىدا قەستەن شۇنداق قىلغان بولسا كاپىر، ئۇنىڭغا قاتتىق تۆبە قىلىشى لازىم. بىراق ئۇنتۇپ قېلىپ، ياكى ئاغرىپ قېلىپ ۋە ياكى ئۇخلاپ قېلىپ شۇنداق قىلسا قازاسىنى قىلدۇ. (شەيخ ئىبنى باز)

58. ۋاقتى ئۆتۈپ كەتكەن نامازنىڭ قازاسى : كىشى نامازنى قەستەن تەرك ئەتسە قازاسى قىلىنمايدۇ. بەلكى قىلىپ بولغىنىغا تەۋبە قىلدۇ ۋە كەلگۈسىدە ناماز تاشلىماسلىققا بەل باغلايدۇ، بىراق كېسەل سەۋەبىدىن ياكى ئۇنتۇپ قالغانلىقتىن ۋە ياكى ئۇخلاپ قالغانلىقتىن بولسا قازاسىنى قىلدۇ. (شەيخ ئىبنى باز)

59. بىر ئايال بامدات نامىزىنى ئوقۇش ئۈچۈن ئويغۇنۇپ كۈن چىققاندىن كېيىن ھەيزنىڭ قېنى كەلسە: پاك بولغاندىن كېيىن ناماز

بامداتنىڭ قازاسنى قىلىدۇ، چۈنكى نامازنىڭ ئەسلى ۋاقتىدا قان كەلمىگەن. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

60. ھەيزدار ئايال ھەيزدىن پاك بولۇپ نامازنىڭ ئاۋۋالقى ياكى ئاخىرقى ۋاقتىدىن بىر رەكەت ناماز ئوقۇغۇدەك ۋاقت تاپسا، ناماز ئوقۇش ۋاجىپ. ئاۋۋالقى ۋاقت دېگىنىمىز . مەسلەن: بىرەر ئايال كۈن كىرىپ كېتىپ بىرەر رەكەت ناماز ئوقۇۋالسىغۇدەك ۋاقت ئۆتكەندىن كېيىن ھەيز كۆرۈپ قالسا پاك بولغاندىن كېيىن ناماز شامىنىڭ قازاسنى قىلىدۇ. چۈنكى ئۇ شۇ ۋاقتتىن ھەيز كۆرۈشنىڭ ئالدىدا تاپقان. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

61. ئاخىرقى ۋاقتى دېگىنىمىز ، مەسلەن: بىرەر ئايال كۈن چىقىشتىن بىرەر رەكەت ناماز ئوقۇشقا يەتكۈدەك ۋاقتنىڭ ئالدىدا ھەيزدىن پاك بولسا ناماز بامداتنىڭ قازاسنى قىلىدۇ. چۈنكى ئۇ ناماز بامداتنىڭ ۋاقتىدىن بىرەر رەكەت ناماز ئوقۇشقا يەتكۈدەك ۋاقتتىن تاپقان. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

نەپلە نامازغا ئالاقىدار مەسىلىلەر

62. چاشكا نامىزى: ئۇ نامازنى كۈن كۆتۈرۈلۈپ قىزىقلىقى ئاشقاندا ئوقۇغان ئەۋزەل، چاشكا نامىزىنىڭ ئاۋۋالقىسى ئىككى رەكەت ، كۆپىنچە چىكى يوق. (شەيخ ئىبنى باز)

63. تەسبىھ نامىزى: تەسبىھ نامىزى توغرىلىق كەلگەن ھەدىس سەھىھ ئەمەس. چۈنكى ئۇ ھەدىسنىڭ تېكىستى پەيغەمبەر

ئەلەيھىسسالامنىڭ نەپلە ناماز توغرىلىق سۆزلىگەن سەھمە
ھەدىسلىرىگە خىلاپ. (لۇجىنە تۇتدائىم)

64. ۋىتىر نامىزىنى ئوقۇشتىن ئىلگىرى بامدات نامىزىغا ئەزان
چىقىپ قالسا قانداق قىلىدۇ؟ ۋىتىر نامىزىنى چاشكا نامىزىغىچە
كىچىك تۇرۇپ كۈن كۆتۈرۈلگەندىن كېيىن ئوقۇيدۇ، ئەگەر ئۇ ۋىتىر
نامىزىنى ئۈچ رەكئەت ئوقۇپ ئادەتلەنگەن بولۇپ ، كېچىدە
ئۇخلاپ قېلىپ ياكى كېسەل بولۇپ قېلىپ ئوقۇيالمىسا چاشكا
نامىزىنى ئىككى سالام بىلەن (ئىككى رەكئەت ، ئىككى
رەكئەتتىن) تۆت رەكئەت ئوقۇيدۇ، ئەگەر ئۇ بەش رەكئەت ئوقۇپ
ئادەتلەنگەن بولسا ئۈچ سالام بىلەن ئالتە رەكئەت ئوقۇيدۇ. (شەيخ
ئىبنى باز)

65. نەپلە ناماز ۋە نەپلە روزا تۇتۇش يوللۇق بولسىمۇ ۋاجىپ
ئەمەس. بىرەر زۆرۈرىيەت تۈپەيلى ئۈزۈپ قويسا بولىدۇ . ئەمما
ئاخىرىغىچە داۋاملاشتۇرۇش، كامىل تاماملاش ئەۋزەل، بىراق ھەجگە
ياكى ئۆمرىگە نىيەت قىلسا گەرچە ئۇ نەپلە بولسىمۇ كامىل
تاماملاش ۋاجىپ. (شەيخ ئىبنى باز)

66. تۆبە نامىزى: پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامدىن مۇنداق بىر
ھەدىس قالغان: «بىرەر بەندە گۇناھ سادىر قىلغاندىن كېيىن
تاھارەتنى ئوبدان ئېلىپ ئىككى رەكئەت ناماز ئوقۇپ قېلىپ
سالغان گۇناھى ئۈچۈن اللە قات تۆبە قىلسا اللە ئۇنىڭ تۆبىسىنى قوبۇل
قىلىدۇ» (ئەھمەد رىۋايەت قىلغان) (شەيخ ئىبنى باز)

67. ئىستىخارە نامىزى: ئوقۇش ئۇسۇلى باشقا نەپلە نامازلارغا
ئوخشاش بولۇپ ئىككى رەكئەت ئوقۇلىدۇ، ئىستىخارە دۇئاسى

سالامدىن كېيىن ئوقۇلىدۇ. (شەيخ ئىبنى باز)

68. ۋىتىر نامىزى ئوقۇۋاتقاندا بامداققا ئەزان چىقسا؛ ۋىتىر نامىزىنى ئوقۇۋېرىدۇ، ئۇنىڭ ھېچ بىر زىيىنى يوق، شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن . (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

69. بىرەر كىشى كىچىنىڭ ئەۋۋىلىدە ۋىتىر نامىزىنى ئوقۇپ يەنە شۇ كىچىنىڭ ئاخىرىدا ناماز ئوقۇماقچى بولسا؛ ۋىتىرسىز ئىككى رەكئەت ، ئىككى رەكئەتتىن خالىغانچە ئوقۇسا بولىدۇ ، چۈنكى پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام: «بىر كېچىدە ئىككى قېتىم ۋىتىر نامىزى ئوقۇش يوق» دېگەن . (شەيخ ئىبنى باز)

70. خىزمەت ۋاقتىدا چاشكا نامىزى ئوقۇش؛ مۇئەللىملەر ياكى باشقا خىزمەتچىلەر چاشكا نامىزىنى ئوقۇيدىغان ۋاقىتتا مۇھىم ۋەزىپىسى بولمىسا ئوقۇسا بولىدۇ . (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

71. ھاجەت نامىزى ۋە قۇرئان كەرىمنى يادلاش نامىزى: ھەر ئىككىلىسى توغرا ئەمەس. بۇ ئىككىسى شەرئى دەلىلسىز ئىسپاتلاش مۇمكىن بولمايدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

جامائەت نامىزىغا ئالاقىدار مەسلىھەتچىلەر

72. ئاياللارنىڭ ئەزان، تەكبىر ئېيتىشى يوللۇقمۇ؟ ئاياللارنىڭ مەيلى يالغۇز ناماز ئوقۇغاندا بولسۇن، مەيلى ئاياللار بىلەن جامائەت بولۇپ ناماز ئوقۇغاندا بولسۇن تەكبىر ئېيتىشى يولغا

قويۇلمىغان، ئەزان، تەكبىر مۇناسىۋەتلىك ھەدىسلەرنىڭ روھىغا ئاساسەن ئەرلەرگە خاستۇر. (لۇجىنە تۇدائىم)

73. ئايال كىشى ئاياللارغا ئىمام بولۇپ پەرز نامازلارنى ۋە تەراۋىپ نامازلارنى ئوقۇپ بەرسە بولىدۇ . بىراق ئەرلەرنىڭ ئىماملىرىغا ئوخشاش سەپنىڭ ئالدىغا چىقىۋالماستىكى كېرەك. (لۇجىنە تۇدائىم)

74. ئەرلەرنىڭ مەسجىد ئىچىدە سەپتە باشقا ئاياللار بىلەن تۇرغان ئايالنىڭ قېشىدا يالغۇز تۇرۇشى جائىز ئەمەس، بىراق ئايالى يالغۇز بولسا كېرەك يوق. (شەيخ سەئىد)

75. ئاياللارنىڭ مەسجىدىل ھەرەمدە ئوقۇغان نامىزىدىن ئۆيدە ئوقۇغان نامىزى ئەۋزەل، بۇ ھەقتە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مەدىنىدە تۇرۇپ: «ئاياللار ئۈچۈن ئۆز ئۆيلىرى ياخشى» دېگەن . چۈنكى ئۇلار ئۆز ئۆيلىرىدە ئەڭ ئوبدان ئورنالايدۇ ۋە پىتىدىن ئەڭ يىراق تۇرالايدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

76. ئاياللارنىڭ ناماز ئوقۇيدىغان يېرى ئەرلەرنىڭكىدىن يىراق، ۋە ئايرىم بولسا پىتىنە خەۋىپى تۈگىگەنلىكى ئۈچۈن ئۇلار ئۈچۈن سەپنىڭ ئەۋۋىلى ياخشى. (شەيخ ئىبنى جۇبەيرىن ، شەيخ ئىبنى فەۋزان)

77. ئاياللارنىڭ جۇمى نامىزىنى ئوقۇش: ئاياللار ئىمام بىلەن جۇمە نامىزى ئوقۇسا دۇرۇس، ئەگەر ئۆز ئۆيىدە ئوقۇسا پېشىن نامىزىنىلا ئوقۇيدۇ. (لۇجىنە تۇدائىم)

78. رادىئو ۋە تېلېۋىزورلاردىن ئىمامنىڭ قىرائىتىنىڭ، رۇكۇ، سەجدىلەرگە ئېيتقان تەكبىرلىرىنى ئاڭلاپ تۇرىمۇ ئۇنىڭغا ئەگىشىپ پەرز، نەپلە نامازلارنى ئوقۇشى جائىز ئەمەس. (لۇجئە تۇتدائىم)

79. ئاياللار نامازدا پەلەي كىيىۋالسا ھېچ ۋەقەسى يوق، چۈنكى ئۇلار نامازدىمۇ مەستۇرە بولۇشقا بۇيرۇلغان .

جامائەت نامىزدا ئاياللارنىڭ ئەرلەرگە ئوخشىمايدىغان تەرەپلىرى

80. ئاياللارنىڭ مەسئۇلىيىتى ئەرلەرنىڭ مەسئۇلىيىتىدەك تەكىتلەنمەيدۇ .

81. ئۇلارنىڭ ئىماملىرى سەپنىڭ ئالدىغا چىقىۋالماي ئىچىدە تۇرىدۇ .

82. ئۇلار ئەرلەرنىڭ كەينىدە تۇرىدۇ .

83. ئۇلار ئەرلەر بىلەن جامائەت بولۇپ ناماز ئوقۇغاندا ئۇلارنىڭ ئالدىنقى سېپىدىن ئاخىرقى سېپى ئەۋزەل. (ئىمام نەۋەۋى)

84. ئاياللار مەسجىد دەپقەت ئىمامنىڭ ئاۋازىغا ئاڭلاپ ئىقتىدا قىلىپ ناماز ئوقۇسا ئىمامنىڭ ئۆزىنى كۆرمىسىمۇ نامىزى دۇرۇس، چۈنكى ئىمام بىلەن بىر ئورۇندا، شۇڭا ئىمامغا ئەگىشىپ ناماز ئوقۇشى تامامەن مۇمكىن. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

85. ئاياللارنىڭ كەينىدە تۇرۇپ ناماز ئوقۇش؛ ئەسلى ئەرلەر ئىمامنىڭ كەينىدىلا تۇرىدۇ، ئاياللار مەسجىدنىڭ ئەڭ ئاخىرىدا تۇرىدۇ، ئەمدىكى مەسىلە؛ ئەر كىشى ئەرلەر سېپىغا بېرىشقا بوش يەر تاپالماي، ئاياللار سېپىنىڭ ئاخىرىدا تۇرۇپ ناماز ئوقۇشقا مەجبۇر بولسا ئۇنىڭ نامىزى دۇرۇس. (لۇجنى تۇتدائىم)

86. ئەر ئۆز ئايالى بىلەن ناماز ئوقۇغاندا ئايال ئەرنىڭ كەينىدە تۇرىدۇ، چۈنكى ئاياللار ئەرلەر بىلەن ناماز ئوقۇغاندا مەيلى ئۇلار ئاياللارنىڭ مەھرەملىرى بولسۇن ياكى يات كىشىلەر بولسۇن ئەرلەرنىڭ كەينىدە تۇرىدۇ. (لۇجنى تۇتدائىم)

87. ئاياللارنىڭ جامائەت بولۇپ ناماز ئوقۇشى جائىز؛ لېكىن ئۇلارغا سۈننەتمۇ ياكى مۇباھمۇ دېگەن مەسىلىگە كەلسەك، مۇباھقا يېقىنراق، چۈنكى ئۇ ئېنىق سۈننەت ئەمەس. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

88. ئاياللارنىڭ كىچىك ئەرلەرگە ئىمام بولۇپ ناماز ئوقۇشى دۇرۇس ئەمەس. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

89. ئاياللارنىڭ مەسجىد ئىچىدە ئەرلەرنىڭ كەينىدە تۇرۇپ ناماز ئوقۇشى ئۈچۈن چېدىر تىكلەپ بەر دۇرۇس. ھەمدە ئۇنى مەسجىد دەپ ئاتاشقىمۇ ياكى ناماز گاه دەپ ئاتاشقىمۇ بولىدۇ . (لۇجنى تۇتدائىم)

90. ئاياللارنىڭ مەسجىدكە چىقىشنىڭ شەرتلىرى . 1- كىيىم بىلەن كامىل ئورالغان ۋە ھىجايپلانغان بولۇش . 2- خۇشپۇراقسىز

بولۇش . 3- كىيىم كېچەك ۋە زىننەت بۇيۇملىرى بىلەن بېزەل مەگەن
بولۇش . 4- ئۆزىنىڭ ئەرلىرى ۋە پەرزەنتلىرى ئالدىدىكى
مەجبۇرىيىتىنى زاي قىلمىغان بولۇش . 5- پىتىدىن يىراق بولۇش .
(شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

91. ئاياللارمۇ ئەرلەرگە ئوخشاش جامائەت بولۇپ ناماز
ئوقۇسا جامائەت نامىزىنىڭ ئەجرىگە ئېرىشەلەمدۇ ؟ جامائەت
بولۇپ ناماز ئوقۇش، ئەرلەرگەلا خاستۇر. ئۇلار جامائەت بولۇپ ناماز
ئوقۇشقا ۋاجىپ يولى ئارقىلىق چاقىرىلغان، بۇ ھەقتە پەيغەمبەر
ئەلەيھىسسالامنىڭ مۇنداق بىر ھەدىسى بار: «ئەرنىڭ جامائەت
ئىچىدە ئوقۇغان نامىزى ئۆز ئۆيىدە ئوقۇغان نامىزىغا قارىغاندا 25
ھەسسە ئارتۇق.» ئاياللار بۇنداق ئەجرىگە ئائىل بولالمايدۇ . بىراق
مەسجىدكە مېڭىپ بارغاننىڭ ئەجرىگە ۋە ئۇلار مەسجىد دە بولغاندا
ئېرىشىدىغان پەرىشتىلەرنىڭ رەھمىتىگە ئېرىشەلەيدۇ. (شەيخ ئىبنى
ئۇسەيمىن)

-2005 يىلى 8- ئاينىڭ 21- كۈنى

ئاياللار ۋە جىنازا توغرىسىدا

ئەسسالامۇ ئەلەيكۇم ۋە رەھمەتۇللاھى ۋە بەركاتىھۇ. ئەزىز ھەمىشلىرىمىزنىڭ ھۇزۇرىغا بەزى داخلىق قازى ۋە پىقەبى ئالىملىرىمىزنىڭ ئاياللار توغرىسىدا بەرگەن پەتىۋالىرىنى سۇندۇق، ھەمىشلىرىمىزنىڭ بىلىمگەن، ياكى سوراشتىن خىجىل بولغان جايلىرىنى بىلىۋېلىشنى ئۈمۈد قىلىش بىلەن بىرگە بۇ توربەتنى كۆرۈشكە مۇيەسسەر بۇلالىمىغان ھەمىشلىرىمىزگىمۇ يەتكۈزۈپ قويىشىنى تەۋسىيە قىلىمىز .

-15 جاۋاب بار .

1. ئاياللارنىڭ جىنازا نامىزىغا ئەرلەر بىلەن ئورتاق قاتنىشىشى جائىز. چۈنكى ئىبادەت ئەسلى ئەر - ئايالغا ئورتاقدۇر. (لۇجنى تۇتدائىم)

2. ئىمام ئەر مېيىتنىڭ باش تەرىپىدە ئايال مېيىتنىڭ ئوتتۇرا قىسمىدا تۇرۇپ نامازنى چۈشۈرىدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

3. ئاياللارنىڭ جىنازىغا ئەگىشىشى؛ بۇ ھەقتە ئۈمۈمۇ تەتىيە مۇنداق دېگەن : «بىز جىنازىغا ئەگىشىشدىن توسۇلدۇق، ۋە بىزگە (ئۇقەتئىي لەشتۈرۈلمىدى) « (بىرلىككە كېلىنگەن ھەدىس)

4. مېيىتكە ھازا ئېچىپ (ئۈنلۈك) يىغلاش ھارام، چۈنكى بۇ اللە نىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشقا رازى بولمىغانلىق ۋە سەۋرىسىزلىك قىلغانلىق. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

5. مېيىتكە اللە نىڭ قازاسغا غەزەپلەنمەستىن ، چەكلەنگەن ئىشلارنى قىلماستىن ئۇنىسىز ياش تۆكۈپ يىغلاش جائىز (بولدۇ). (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

6. ئەر ئۆز ئايالىنى، ئايال ئۆز ئېرىنى غەسسال(مېيىتىنى يۇيۇشى) قىلىش جائىز؛ چۈنكى ئەلى ئىبنى ئەبۇ تالىپ رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ ئۆز ئايالى پاتىمە (رەسۇلىلانىڭ قىزى) رەزىيەللاھۇ ئەنھانى، ئەسما بىنتى ئۇمەيس رەزىيەللاھۇ ئەنھا ئېرى ئەبۇ بەكرى سىددىق رەزىيەللاھۇ ئەنھۇنى غەسسال قىلغان. (لۇجىنە تۇتدائىم)

7. ھەيزدار ئايالنىڭ ۋاپات بولغان ئايالىنى يۇيۇپ تاراپ كېيەنلىشى جائىز. (لۇجىنە تۇتدائىم)

8. ئايال مېيىتىنى مەھرەملىرى بولغان تەقدىردىمۇ يات ئەركىشى قەبرىگە ئېلىپ كىرسە جائىز. (شەيخ ئىبنى باز)

9. « اللە قەبرىستانلىقنى زىيارەت قىلغۇچى ئاياللارغا لەنەت قىلسۇن» دېگەن ھەدىس بولغانلىقى ئۈچۈن ئاياللارنىڭ قەبرىستانلىقنى زىيارەت قىلىش جائىز ئەمەس. (لۇجىنە تۇتدائىم)

10. ئايال كىشى زىيارەت قىلىش مەقسىتىدە بولماستىن قەبرىستانلىقتىن ئۆتۈپ كېتىۋېتىپ مەرھۇملارغا شەرىئەتكە مۇۋاپىق سالام قىلسا كېرەك يوق. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

11. ئاياللارنى قەبرىستانلىقتى زىيارەت قىلىشتىن چەكلەشنىڭ ھېكمىتى. 1- ئاياللار ئەقلى جەھەتتە ئاجىز بولغانلىقى ئۈچۈن تىز ھاياجانلىنىدۇ ۋە ئاسانلا ئۆزىنى يوقۇتۇپ قويدۇ. 2- ئاياللار قەبرىستانلىقتى تەكرار زىيارەت قىلىۋەرسە قەبرىستانلىق ئاياللارغا تولۇپ كېتىپ پاسق - فاجىر كىشىلەرنىڭ كۆز سالىدىغان جايىغا ئايلىنىپ قالىدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

12. ئايال مېيىتنى ئاق رەختتىن قىلىنغان بەش قات كېپەنلىك بىلەن كېپەنلەش، ئىشنان كەيگۈزۈش ، بېشىغا رومال سېلىش، كۆينەك كېيگۈزۈش ۋە شۇلارنىڭ ئۈستىدىن بىرقات رەخت بىلەن ئوراش مۇستەھەپ .

13. ئاياللار مۇتەۋەپپانىڭ (مېيىتنىڭ) چېچىنى قانداق قىلىدۇ؟ ئۈچ ئۆرمە قىلىپ كەينىگە تاشلاپ قويدۇ. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

14. مۇسۇلمان مۇتەۋەپپا (مېيىت) ھەققىدە اللە رەھمەت قىلسۇن ياكى اللە ئەپۇ قىلسۇن دېيىش جائىز، ئىس ھەققىتىنى اللە ئوبدان بىلىدۇ. (لۇجىنە تۇتدائىم)

15. مۇسبەت كەلگەندە يۈز - كۆزلىرىگە ئۇرۇش، ياقا - يەنجۇقلىرىنى يىرتىش جائىز ئەمەس. بۇ ھەقتە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن : «يۈز - كۆزىگە ئۇرغۇچى ياكى ياقالىرىنى يېرىتقۇچى ۋە ياكى جاھىلىيەتنىڭ دۇئالىرى بىلەن دۇئا قىلغۇچىلار بىز (مۇسۇلمانلار) دىن ئەمەس». (بىرلىككە كەلگەن ھەدىس) مۇسبەت كەلگەندە سەۋرى قىلىش ۋە شۇ سەۋرىگە ساۋاب ئۈمىد قىلىش، شەرىئەت چەكلەنگەن ئىشلاردىن ئۆزىنى تارتىش،

بۇرۇن قىلىپ سالغانلىرىغا تەۋبە - ئىستىغپار ئېيتىش ۋاجىپ .

-2005 يىلى 9-ئاينىڭ 21-كۈنى

ئاياللار ۋە روزا توغرىسىدا

ئەسسالامۇ ئەلەيكۇم ۋە رەھمەتۇللاھى ۋە بەرکاتھۇ. ئەزىز
ھەمىشلىرىمىزنىڭ ھۇزۇرىغا بەزى داغلىق قازى ۋە پىقىي
ئالىملىرىمىزنىڭ ئاياللار توغرىسىدا بەرگەن پەتمۇالىرىنى سۇندۇق،
ھەمىشلىرىمىزنىڭ بىلىمگەن، ياكى سوراشتىن خىجىل بولغان جايلارنى
بىلىۋېلىشنى ئۇمۇد قىلىش بىلەن بىرگە بۇ توربەتنى كۇرۇشكە
مۇيەسسەر بۇلالىمىغان ھەمىشلىرىمىزگىمۇ يەتكۈزۈپ قويىشنى تەۋسىيە
قىلىمىز .

64جاۋاب بار :

1.قىز - ئايال بالاغەتكە يەتسە روزا تۇتۇش ۋاجىپ. بالاغەتكە يىتىش تۆۋەندىكى تۆت ئىشنىڭ بىرى بىلەن بولىدۇ؛ 1- 15 ياشقا تولۇق توشۇشى، 2- ياكى جىنسى ئەزا ئەتراپىغا تۈك ئۇنۇش، 3- ياكى ھەممىگە تونۇش بولغان مەنىي كېلىش . 4- ياكى ھەيز كېلىش ، بۇ ئىشلاردىن بىرەرسى كۆرۈنسە گەرچە قىز 10 ياش بولسىمۇ روزا تۇتۇش ۋاجىپ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

2.ئايال كىشى ھەيزدىن كۈن چىقىپ بولغاندىن كېيىن پاك بولسا؛ ئۇنىڭ توختىشى توغرىسىدا ئالىملار ئارىسىدا ئىككى تۈرلۈك قاراش بار. ئەڭ ياخشىسى، ئۇنىڭ شۇ كۈنى يەپ - ئىچىشتىن توختۇتۇشنىڭ زۆرۈرىيىتى يوق. چۈنكى ئۇنىڭ شۇ كۈنلۈك روزىسى، شۇ كۈننىڭ ئەۋۋىلىدىلا ھەيز بولغانلىقى ئۈچۈن دۇرۇس ئەمەس. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

3.شام نىڭ ئازراق ئالدىدا ئادىتى كېلىپ قالسا، ئۇنىڭ روزىسى بىكار بولۇپ كېتىدۇ . ئەگەر شامدىن كېيىن كەلسە روزىسى دۇرۇس. قازاسىنى قىلىش كەتمەيدۇ. (لۇجىنە تۇتدائىم)

4.پاك ئايال روزا تۇتۇۋېتىپ ھەيزنىڭ ئالامەتلىرىنى ھىس قىلسا ئۇ قان، كۈن كېرىپ كەتكەندىن كېيىن كەلسە ئۇنىڭ روزىسى دۇرۇس. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

5.پاك ئايال ھامىلدار بولۇپ قان كەلسە؛ كەلگەن قان بىر تامچە بولسۇن ياكى ئىككى تامچە بولسۇن، ۋە ياكى ئۇنىڭدىن

كۆپراق بولسۇن بۇ قان ھەيزنىڭ قېنى ئەمەس، روزىسىنى داۋاملاشتۇرۇپ بېرىشى كېرەك. (شەيخ ئىبنى باز)

6. ھەيزدەر ۋە نەفاسدار ئاياللارنىڭ رامزاننىڭ كۈنلىرىدە يوشۇرۇن يەپ ئىچىشى ئەۋزەل. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

7. ھەيزدار ئايالنىڭ ۋە نەفاسدار ئايالنىڭ تاڭ ئېتىشتىن ئىلگىرى پاك بولۇپ تېخى غۇسلى قىلمايلا تۇتقان روزىسى دۇرۇس، چۈنكى ئۇ ئايال خۇددى جىناپەتتىكى ئەرنىڭ روزىسىنى تۇتۇپ يېپ تاڭ يورۇغاندىن كېيىن غۇسلى قىلغان ئەرگە ئوخشايدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

8. ئايال ھەيزدار ھالەتتە تاڭ ئاتقۇزسا، گەرچە تاڭ ئېتىپ ئازراقدىن كېيىن پاك بولسىمۇ ئۇنىڭ شۇ كۈنلۈك روزىسى دۇرۇس ئەمەس. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

9. ھامىلىدار ئايال ياكى بالا ئېمىتىۋاتقان ئايال مەيلى ئۆزىدىن ئەندىشە قىلىپ يەپ - ئىچسۇن ، مەيلى بوۋىقىدىن ئەندىشە قىلىپ يەپ - ئىچسۇن ، پەقەتلا شۇ روزىسىنىڭ قازاسىنى قىلىدۇ. (لۇجىنە تۇتدائىم)

10. ئەر ئۆزىمۇ روزىدار تۇرۇپ، ئۆزىنىڭ روزىدار ئايالنى جىنسى ئالاقىگە مەجبۇرلىسا ئايالنىڭ روزىسى دۇرۇس، ئۇنىڭغا قازاسىنى قىلىش كەتمەيدۇ، بىراق ئەرگە جىما قىلغانلىقىنىڭ كاپارىتى ئۈچۈن بىر قۇل ئازاد قىلىش، ئەگەر ئۇنى قىلالىمسا ئۇدا ئىككى ئاي روزا تۇتۇش، ئەگەر ئۇنداقتىمۇ قىلالىمسا 60 مىسكىنگە تاماق بېرىش ۋە شۇ كۈنلۈك قازاسىنى قىلىش ۋاجىپ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

11. ئەگەر ئايالمۇ ئېرىگە تەڭ ماسلىشىپ بەرسە ئومۇم ئېرىگە ئوخشاش كاپارەت بېرىش ۋە شۇ كۈنلۈك روزىنىڭ قازىنى قىلىش لازىم. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

12. ئەر ئۇدا ئۈچ كۈن جىنسى ئالاقە قىلسا جىنسى ئالاقە قىلغان كۈندىن كېيىن ھەر بىر كۈنگە ئايرىپ ئايرىم كاپارەت بېرىش لازىم. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

13. جىنسى ئالاقە قىلىپ مەنىي كەلمىسچۇ؟ مەيلى مەنىي كەلسۇن ، مەيلى كەلمسۇن ، روزىدار ھالەتتە جىنسى ئالاقە قىلغانلىقى ئۈچۈن روزىنى بۇزغان بولىدۇ . كاپارەت بېرىش لازىم (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

14. جىنسى ئالاقە سىز مەنىي كەلسە ئۇنىڭغا كاپارەت يوق، پەقەت گۇناھ بولىدۇ، كۈنلىرىنىڭ قىلغانلىرىنى يەنىلا روزىدار ھالەتتە ئۆتكۈزۈش ۋە قازىنى قىلىش لازىم. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

15. روزىدار ئايالى ئېرى سۆيسە دۇرۇس ۋە ئويناشسا؛ دۇرۇس، لېكىن ھەر ئىككىلىسى روزىسىنى ئېلىپ بارىدىغان ئىشلاردىن ئەمىن بولالشى كېرەك. مەزى روزىنى بۇزمايدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

16. روزا تۇتۇۋاتقان مەزگىلدە يېڭى تەجرىبىلەرنى ئىشلەش؛ ئايال يۈزىگە گۈزەللەشتۈردىغان ياكى گۈزەللەشتۈرمەيدىغان مايىلاردىن سۈرۈپ سىناق قىلسا ھېچ ۋەقەسى يوق، تۈرلۈك مايىلارنى

ھەرقانداق بىر ئەزاسغا سۈرۈش روزىدار ئايالنىڭ روزىسىغا تەسىر يەتكۈزمەيدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

17. روزا تۇتۇۋاتقان مەزگىلدە خېنە يېقىش: روزىنى سۇندۇرمايدۇ ، مەيلى ئۇنى قولغا ياقسۇن ، مەيلى پۇتغا ياقسۇن روزىسىغا تەسىر يەتكۈزمەيدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

18. سۇيۇق مايلىرىنى سۈرۈش روزىغا زىيان يەتكۈزمەيدۇ ، چۈنكى ئۇ تېرىنىڭ يۈزىنىلا ھۆل قىلالايدۇكى ، تېرە ئىچىگە كىرەلمەيدۇ ، ئەگەر ئۇ ئۇلاش ئارقىلىق كىرىپ كەتكەندىمۇ روزا سۇنمايدۇ. (شەيخ ئىبنى جۇبەيرىن)

19. زىممىسىدە تۇتۇشقا تېگىشلىك روزىسى بار ھالەتتە ئۆلۈپ كېتىپ قالسا قانداق قىلىدۇ؟ كېسەل سەۋەبىدىن روزا تۇتالماي ئۆلۈپ كەتكەن كىشى ، مۇنداق ئىككى خىل ئەھۋالدىن ئايرىلالمايدۇ. 1- خىل ھالىتى: كېسەل چېرمىۋېلىپ ئۆلۈپ كەتكەنگە قەدەر روزا تۇتۇشقا قۇربى يەتمەسە قازاسى قىلىنمايدۇ ، تاماقمۇ بېرىلمەيدۇ. چۈنكى ئۇ ئۆزىنىڭ .

2- 20. خىل ھالىتى: شۇ كېسەلدىن شىپالىق تېپىپتۇ - يۇ ، تېخى زىممىسىدە قالغان روزىسىنى تۇتقۇچە يەنە بىر رامزان كېلىپ قاپتۇ. مۇنداق ئەھۋالدا تۇتالمىغان روزىسىغا ئاتاپ ھەر كۈنلىكى بىر مىسكىنگە تاماق بىرىدۇ ، چۈنكى ئۇ روزىسىنىڭ قازاسىنى قىلىشنى كېچىكتۈرۈپ ئېغىزى ئۇچۇق يۈرگەن. (لۇجە تۇتدائىم)

21. نەزىر (نىيەت) روزىسى: يەنى بىر كىشى بىر كۈنلۈك روزا تۇتۇشنى نەزىر قىلسا (نىيەت) قىلسا شۇ روزىنى ئۆلۈپ كەتكۈچە بىر

قېتىم تۇتىدۇ. (لۇجىنە تۇتدائىم)

22. تۇتۇشقا تېگىشلىك روزىنىڭ قازاسىنى يېڭى بىر رامزان كىرگۈچە نۇتمىسا قانداق قىلىدۇ؟ ئەگەر ئۆزىسىز كېچىكتۈرۈپ رامزان كېلىپ قالغان بولسا قازاسىنى قىلىش بىلەن بىرگە ھەر كۈنىگە بىر مىسكىنگە تاماق بېرىشى ۋاجىپ، ئەگەر ئۇ ئۆزىلىك ھالەتتە كېچىكتۈرۈلگەن بولسا قازاسىنىلا قىلىدۇ. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

23. ئېرى بىلەن بىرگە تۇرۇۋاتقان ئايالنىڭ ئېرىنىڭ ئىجادىسىز نەپلە روزا تۇتۇشى جائىز ئەمەس. بىراق ئېرى قېشىدا بولمىسا ياكى تېخى ياتلىق بولمىغان بولسا ۋە ياكى ئېرى رۇخسەت قىلغان بولسا نەپلە روزا تۇتۇشى مۇستەھەپ. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

24. رامزاندا لەۋ سۇرۇخ ئىشلەتسە بولامدۇ؟ تەمى قورساققا كىرىپ كېتىدۇ دېگەنلىك ئۈچۈن ئىشلەتسە بولمايدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

25. ئايال ئىستىنجا قىلىش ئۈچۈن بارمىقىنى جىنسى يولغا كىرگۈزسە ياكى ئاياللار كېسەللىكىنى تەكشۈرۈش ئۈچۈن كىرگۈزسە روزىسى سۇنمايدۇ. (لۇجىنە تۇتدائىم)

26. روزىدار ئايال رامزاننىڭ كۈندۈزلىرى تاماقنىڭ تۇزىنى تېتىپ كۈرۈشەتسە جائىز. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

27. قېنى توختىمايدىغان ئايال رامزاندا قانداق قىلىدۇ؟ شۇ قان كېلىشنىڭ ئالدىدىكى ئادەت مۇددىتى ئىچىدە ناماز ۋە روزىسىدىن توختايدۇ، ئەگەر ئۇ ھەر ئاينىڭ بېشىدا ئالتە كۈن ھەپتە

كۆرۈپ ئادەتلەنگەن بولسا ھەر ئاينىڭ بېشىدا ئالتە كۈن ناماز ئوقۇمايدۇ ۋە روزا تۇتمايدۇ، شۇ ئالتە كۈن ئۆتۈپ كەتكەندىن كېيىن غۇسلى قىلىپ ناماز ئۆتەيدۇ ۋە روزا تۇتىدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

28. مۇنداق ئايالنىڭ پېشىن بىلەن ئەسر نامىزىنى ئالدىغا سۈرۈپ ياكى كەينىگە تارتىپ جەمئىيەپ ئوقۇسا، شام بىلەن خۇپتەن نامىزىنى ھەم شۇنداق جەملەپ ئوقۇسا بولىدۇ ، چۈنكى ئۇ ئىستېھازەلىك ئايالنىڭ ھۆكۈمىدە .

29. تاھارەت ئالماقچى بولغاندا ئەۋرەتنى يۇيۇش ئاندىن قان چىقىشىنى توسۇش ئۈچۈن لاتىدەك بىر نەرسە تىقىپ قويۇپ تاھارەت ئالىدۇ ۋە ناماز ئوقۇيدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

30. بېرەر كىشى: مەن بىر يىل روزا تۇتۇشنى نەزىر (نىيەت) قىلدىم دىسە، ئاندىن بىر يىل روزا تۇتۇشدىن ئاجىز كەلسە: ئۇنداق كىشى قەسەمنىڭ كاپارىتىنى بېرىدۇ. يەنى ئون مىسكىنگە تاماق بېرىدۇ. ھەر بىر مىسكىنگە خورمىدىن بەرسە بىر كىلوگرام . باشقا نەرسىلەردىن بەرسە شۇ شەھەر خەلقىنىڭ ئوتتۇرچە ئىستېمال سەۋىيىسىگە قاراپ بىر كىشىنىڭ بىر كۈنلۈك تاماق پۇلىنى بەرسە بولىدۇ . ئەگەر ئۇنىڭغا قۇربى يەتمىسە توختاتماي ئۈچ كۈن روزا تۇتىدۇ. (لۇجىنە تۇتدائىم)

31. قۇۋۋەت ئوكۇلى ئۇرغۇزۇش: قۇۋۋەت ئوكۇلىنى قەستەن ئۇرغۇزسا روزىسى سۇنىدۇ. بىراق ئوزۇقلۇق بولمايدىغان ئادەتتىكى ئوكۇللارنى ئۇرغۇزسا روزا سۇنمايدۇ. (شەيخ ئىبنى باز)

32. رامزاننىڭ كۈندۈزلىرى سۈرمە دېگەندەك گىرم بۇيۇملىرىنى ئىشلەتسە روزىسىنى سۇندۇرمايدۇ. (شەيخ ئىبنى باز)

33. روزىدار ئادەم چىش چوتكىلىسا : بېرەر نەرسىنى يۇتمەيمسلا كېرەك يوق .

34. خۇددى روزىدار ئادەمنىڭ مېسۋاك قىلىش دۇرۇس بولغاندەك، ئەگەر تۇيۇقسىزلا بىر نەرسە ئۆتۈپ كەتسە ئۇنىڭغا قازا كەتمەيدۇ. (شەيخ ئىبنى باز)

35. روزىدار ئادەم چىشىنى تازىلىسا ياكى چىش ئارلىقلىرىنى كولىسا دورا ياكى قان دېگەندەك نەرسىلەرنى يۇتمەيمسلا كېرەك يوق، ئەڭ ياخشىسى روزىدار ئادەم ئۇنداق قىلمىغان تۈزۈك. (شەيخ ئىبنى باز)

36. قۇلاق ۋە كۆزگە دورا تېمىتىش: گەرچە بوغۇزدا دورا تەمى سىزلىگەندىمۇ روزىنى سۇندۇرمايدۇ . لېكىن شۇ كۈنلۈك روزىنىڭ قازاسىنى قىلىش ئەڭ ئېھتىياتلىق ئىش بىراق ۋاجىپ ئەمەس. (شەيخ ئىبنى باز)

37. بۇرۇنغا دورا پۈركەش : بەك زۆرۈر بولسا كېرەك يوق. ئەمما ئىمكان قەدەر ئىپتار قىلغۇچە توختاش ئەڭ ئېھتىياتلىقدۇر. (شەيخ ئىبنى باز)

38. خۇش پۇراق ئىشلىتىش: پۇرىقى بەك تاراپ كەتمەسلىكى جائىز .

39. روزىدا ئادەمنى بۇرنى قانسى ياكى ئىستىھازەنىڭ قېنى ئاقسا ۋە ياكى بېرەر زۆرۈرىيەت سەۋەبلىك قان ئالسا شۇنىڭدەك يارا ئېغىزىدىن قان كەلسە روزىسى بۇزۇلمايدۇ .

40. قان تەقدىم قىلىشقا كەلسەك مۇمكىن قەدەر ئىپتىاردىن كېيىن قان ئېلىش كېرەك، چۈنكى كۆپىنچە ھاللاردا قان تەقدىم قىلىش، ھىجامەتكە ئوخشاپ قالىدۇ. (شەيخ ئىبنى باز)

41. بۇرۇنغا دورا تېمىتىش: توغرا ئەمەس، چۈنكى بۇرۇن ھاۋانى ئۆتكۈزۈشچى ئەزا بولۇپ دورا تامچىسىنى قورساق قىسىمغا ئۆتكۈزۈۋېتىدۇ . رامزاندا بۇرۇنغا دورا تېمىتىقان ئادەم روزىسىنىڭ قازاسىنى قىلىدۇ. (شەيخ ئىبنى باز)

42. رامزاندا تارقىتىلىدىغان توختىتىش سىگناللىرى: نىڭ شەرىئەتتە بېرەر ئاساسنىڭ بارلىقىنى بىلمەيمەن. بىراق قۇرئان كەرىم، ھەدىس نىڭ كۆرسەتمىسى توختاشنىڭ تاڭ ئېتىش بىلەن تەڭ بولىدىغانلىقى (بامداتتىن 10 مىنۇت ئەمەس) ئۇقتۇرىدۇ. (شەيخ ئىبنى باز)

43. ئايال ئۆزىنىڭ ھەيىزىدىن پاك بولغانلىقىغا تازا ئىشەنچ قىلالماي روزا تۇتسا ئۇنىڭ روزىسى دۇرۇس ئەمەس، شۇ كۈنلۈك روزىسىنىڭ قازاسىنى قىلىش لازىم، چۈنكى ئۇ روزىنى ئۆزىنىڭ پاك بولغانلىقىغا تازا ئىشەنچ قىلالماي تۇتقان، ئىبادەتكە شەك بىلەن كېرىش شۇ ئىبادەتنىڭ دۇرۇس بۇلىشىغا توسالغۇ بولىدۇ . (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

44. ئىچكى ئەزادا بېرەر كېسەللىك بولسا مەقەتكە ياكى

ئالدى جىنىسى يولغا كاپسۇللۇق دورا سېلىش روزىغا تەسىر يەتكۈزمەيدۇ، چۈنكى ئۇ يەپ ئىچكەنلىك ئەمەس. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

45. روزىدار ئايالنىڭ لەۋ نەملىكىنى ساقلاش ئۈچۈن مەلەم سۈرىشى دۇرۇس، لېكىن قورساق قىسىمىغا بىرەر نەرسىنىڭ كىرىپ كېتىشىدىن ھەزەر ئەيلەش لازىم. ئەگەر مەقسەتسىز بىرەر نەرسە ئۆتۈپ كەتسە كېرەك يوق. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

46. رامزاندا مېسۋاك قىلىش: روزىدار ئادەمنىڭ مېسۋاك قىلىش جايى. چۈنكى مېسۋاك قىلىش سۈننەت، ئەگەر مېسۋاكنىڭ تەمى بولسا ياكى مېسۋاك قىلىش جەريانىدا چىش مىلىكلىرى قانساق قەتئىي يۇتماڭ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

47. ئېغىز چايقاش جەريانىدا يۇتۇپ سالدىم: روزا دۇرۇس، قەستەن يۇتمىغانلىقىڭىز ئۈچۈن قازاسىنى قىلىش كەتمەيدۇ. (شەيخ ئىبنى جۇبەيرىن)

48. شۆلگەي يۇتۇپ سالغان روزىدارنىڭ ھۆكۈمى نېمە؟ شۆلگەي روزىغا زەرەر يەتكۈزمەيدۇ، چۈنكى ئۇ تۈكۈرۈك قاتارىدىن، ئەگەر يۇتۇشۇپ كېرەك، تۈكۈرۈۋەتسىمۇ كېرەك يوق .

49. بەلغەمگە كەلسەك: بەلغەم بەزى ئادەمنىڭ كۆكسىدىن كەلسە، بەزىدە باشتىن كېلىدۇ . روزىدار ئەر - ئاياللار ئۇنى تۈكۈرۈۋېتىشى ئەسلا يۇتۇشۇپ كېلىشى لازىم. (شەيخ ئىبنى باز)

50. بامداققا ئەزان ئوقۇۋاتقاندا بىرەر نەرسە ئېچىش:

مۇسۇلمان ئادەم روزغا ئېھتىياتچانلىق بىلەن مۇئامىلە قىلىش كېرەك،
ئەگەر شۇ ئەزانىڭ بامداتتىن (يەنى تاڭ يورۇشتىن) بۇرۇن
ئوقۇلغانلىقىنى بىلسە ئۇنداقتا كېرەك يوق. (لۇجىنە تۇتدائىم)

51. بېرەر كىشى ئاشۇرا كۈنىنىڭ روزىسى بىلەن قازا روزىسىنى
بىرگە نىيەت قىلسا دۇرۇس بولامدۇ؟ زىممىسىدە قازا روزىسى بار
ئادەم شۇ روزىنىڭ قازاسىنى تۇتۇشقا ئالدىرىشى ۋاجىپ، چۈنكى
ئەجەلنىڭ قاچان يېتىشىنى ھېچكىم بىلمەيدۇ. بىراق قازا روزىسى
تۇتىدىغان كۈنى ئاشۇرا كۈنىگە ياكى ئەراپات كۈنىسىگە سۈرۈلسە
ۋە شۇ كۈندە قازا روزىسىنىڭ نىيىتى بىلەن روزا تۇتسا ئىككى
ئەجىرگە ئېرىشىدۇ، يەنى ئۇ كىشىنىڭ زىممىسىدىكى قازا روزىسى
ساقىت بولىدۇ ۋە ئەشۇ ئاشۇرا ياكى ئەراپات كۈنىسى روزا تۇتقانىنىڭ
پەزىلىتىگە ئېرىشىدۇ. (شەيخ ئىبنى جۇبەيرىن)

52. روزىدار ئادەمنىڭ نەپەس يوللىرىنى راۋانلاشتۇرۇش
ئۈچۈن دورا پۇركىسە : جائىز، يەنى دەم سىقىلىش كېسىلى بار كىشى
نەپەس ئېلىشنى راۋانلاشتۇرۇش ئۈچۈن دورا پۇركىسە، پۇركىگەن
دورا ئاشقازانغا يېتىپ بارمايدۇ. پەقەتلا نەپەس يوللىرىنى
راۋانلاشتۇرىدۇ ۋە يەپ - ئىچكىلىك ھېسابلانمايدۇ. (شەيخ ئىبنى
ئۇسەيمىن)

53. روزىدار ئايال بۇ ھەيز، كۈن كىرىپ كېتىشتىن بۇرۇن
كەلگەنمۇ ياكى كېيىنمۇ دەپ شەكلەنسە : ئېھتىيات يۈزىسىدىن شۇ
كۈنلۈك روزىسىنىڭ قازاسىنى قىلىدۇ. (شەيخ ئىبنى جۇبەيرىن)

54. نەپەلە روزا: شەۋۋالدا تۇتىدىغان ئالتە كۈنلۈك روزىنى
ئارقىمۇ - ئارقا تۇتۇش شەرت ئەمەس .

55. شەۋۋالدا تۇتىدىغان ئالتە كۈنلۈك روزىنىڭ قازاسى كېلەمدۇ ؟
بىر ئايال رامزاننىڭ بېشىدا يەڭگىپ رامزان ئېيى چىقىپ كەتكەندىن كېيىن نەفاستىن پاك بولۇپ زىمىستىكى قازا روزىنى تۇتۇپ بولسا شەۋۋال ئېيىنىڭ ئالتە كۈن روزىنى باشقا ئايىلاردا قازاسىنى تۇتامدۇ ؟ شەۋۋال ئېيى ئۆتۈپ كەتكەندىن كېيىن قازاسىنى تۇتۇش كەتمەيدۇ. چۈنكى ئۇ سۈننەتتۇر، ۋاقتى ئۆتۈپ كەتسە قازاسى قىلىنمايدۇ. (شەيخ ئىبنى باز)

56. ھامىلىدار ئايالنىڭ قېنى روزىنى بۇزامدۇ؟ خۇددى ئىستىھازەلىك ئايالنىڭ قېنىغا ئوخشاش ئۈنىڭمۇ روزىسى دۇرۇس. (لۇجىنە تۇتدائىم)

57. ھامىلىدار ئايالدىن كەلگەن سۇ روزىغا زەرەر يەتكۈزەمدۇ ؟ ياق. ئۇنىڭ روزىسى دۇرۇس، قازاسىنى قىلىش كەتمەيدۇ. (لۇجىنە تۇتدائىم)

58. ياشتا چوڭ بولغانلىقى ئۈچۈن ياكى كېسەل بولغانلىقى ئۈچۈن روزا تۇتالمىسا قانداق قىلىدۇ؟ بەك ياشىنىپ قالغان مومايلار ۋە بوۋايىلار، ياخشىلىنىش ئۈمۈدى يوق بىمارلار روزا تۇتماي ھەر كۈنىسى ئۈچۈن بىر مىسكىنگە تاماق بېرىدۇ. (لۇجىنە تۇتدائىم)

59. روزىدار ئادەم ئۇخلاپ ئېھتىلام بولۇپ قالسا: روزىسى سۇنمايدۇ .

60. ئۇنتۇپ قېلىپ يەپ ئىچىپ سالسا: روزىسىنى داۋاملاشتۇرۇشۇپرىدۇ ، چۈنكى ئۇ كىشى قەستەن قىلمىغان پەقەت

ئۇنى اللە غزالاندۇرغان ۋە سۇغارغان. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

61. روزا تۇتۇۋاتقان ۋاقتتا شۆلگىيىنى يۇتسا روزا سۇنامدۇ؟
ئېغىزدىن چىقىشتىن ئىلگىرى يۇتسا روزا سۇنمايدۇ. (لۇجئە تۇتدائىم)

62. ھەيزدار ئايالنىڭ نامازنىڭ قازاسنى قىلماي، روزىنىڭ قازاسنى قىلىشتىكى ھېكمەت: ناماز كۆپ ھەر كۈنى بەش قېتىم تەكرارلىنىپ تۇرىدىغانلىقى ئۈچۈن ھەيزدار ئايالغا ئۇنىڭ قازاسنى قىلىش مۇشكۈل، بىراق روزا ئۇنداق ئەمەس، ئۇ پەقەت يىلدا بىر قېتىم ۋاجىپ بولىدىغان ئەمەل. (لۇجئە تۇتدائىم)

63. شەۋۋالنىڭ ئالتە كۈنلۈك روزىسىنى قازاسنى قىلىشقا تېگىشلىك روزىسىنىڭ ئالدىدا تۇتسا بولامدۇ ؟ قازا روزىنى شەۋۋالنىڭ روزىسىدىن ۋە باشقا نەپلە روزىلاردىن بۇرۇن تۇتۇش لازىم. چۈنكى قازا روزا پەرز روزىدۇر. شەۋۋال ئېيىدا تۇتىدىغان ئالتە كۈنلۈك روزا نەپلە روزىدۇر، پەرزگە كۆڭۈل بۆلۈش نەپلىگە كۆڭۈل بۆلۈشتىن ئەلا. (شەيخ ئىبنى باز)

64. ئاياللارنىڭ رامزان ئېيىدا تائەت – ئىبادەتلەرنى قىلىشقا ياردەم بېرىدىغان ئامىللار: 1- اللە تەئەلادىن قورقۇش ۋە اللە تەئەلا بارلىق ئىش ھەرىكىتىنى بىلىپ تۇرىدۇ دەپ ئېتىقاد قىلىش. 2- اللە نى كۆپ زىكرى قىلىش ، قۇرئان تىلاۋەت قىلىش، پەرز نامازلارنى ئۆز ۋاقتىدا ئادا قىلىش ۋە نەپلە – ناۋاپلارنى كۆپراق ئوقۇش. 3- ئاياللار ئىمكان قەدەر سىرتلارغا چىقىماسلىق، چىققاندىمۇ ئىش – كۈشلىرىنى تۈگەتكەن ھامان ئائىلىسىگە قايتىش، ئوبدان ئۇرۇنۇش ۋە ئەرلەرگە ئارىلاشماسلىق . 4- دىلىنى قاتۇرىدىغان، ئادەمنى اللە دىن يىراقلاشتۇرىدىغان بارچە ئىشلاردىن ئۆزىنى

تارتىش. 5- تىلىنى غەيۋەتتىن، چېقىمچىلىقتىن، ئادەم تىللاشتىن،
ھارام گەپ سۆزلەردىن يىغىش. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

-2005 يىلى 9- ئاينىڭ -كۈنى

ئاياللار ۋە زاكات توغرىسىدا

ئەسسالامۇ ئەلەيكۇم ۋە رەھمەتۇللاھى ۋە بەرکاتىھۇ. ئەزىز
ھەمىشلىرىمىزنىڭ ھۇزۇرىغا بەزى داغلىق قازى ۋە پىقىھى
ئالىملىرىمىزنىڭ ئاياللار توغرىسىدا بەرگەن پەتىۋالىرىنى سۇندۇق،
ھەمىشلىرىمىزنىڭ بىلىمگەن، ياكى سوراشتىن خىجىل بولغان جايلىرىنى
بىلىۋېلىشنى ئۈمۈد قىلىش بىلەن بىرگە بۇ توربەتنى كۆرۈشكە
مۇيەسسەر بۇلالىمىغان ھەمىشلىرىمىزگىمۇ يەتكۈزۈپ قويىشىنى تەۋسىيە
قىلىمىز .

18-جاۋاب بار

1. زىبۇ - زىننەتنىڭ ئۆتكەن يىللىق زاكىتى: ئايال ئۇنىڭ ۋاجىپلىقىنى بىلگەندىلا ئاندىن ئادا قىلىشى ۋاجىپ، ئەمما ئۇنىڭ ۋاجىپلىقىنى بىلىشنىڭ ئالدىدىكىسىگە زاكات يوق. (شەيخ ئىبنى باز)

2. ئالماس ياكى باشقا تۈردىكى تاشلارنى تاقاش ئۈچۈن ئېلىپ قويۇلغان بولسا ئۇنىڭغا زاكات كەلمەيدۇ. بىراق تىجارەت ئۈچۈن ساقلانغان بولسا قىممىتى ئالتۇن، كۈمۈشنىڭ قىممىتىگە سۇندۇرۇپ زاكات بېرىشى ئۆلچىمىگە يەتسە زاكات بېرىشى كېرەك. (شەيخ ئىبنى باز)

3. زىبۇ - زىننەتنىڭ زاكىتى: ئەڭ ئېھتىياتلىق ئىش زاكات بېرىش، چۈنكى بۇ ئىختىلاپلىق مەسىلە. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

4. ئالتۇننىڭ غەيرىدىن ياسالغان زىبۇ - زىننەتلەرنىڭ زاكىتى قانداق ئايرىلىدۇ؟ كەسپ ئەھلىگە كۆرسىتىپ شۇ بويىچە ئىشلىتىلسە كۇبايە. (شەيخ ئىبنى باز)

5. تىجارەت ئۈچۈن ساقلانغان ئالماس، ئۈنچە - مەرۋايىت دېگەندەك زىننەت بۇيۇملىرى باشقا تىجارەت ماللىرىغا ئوخشاش قىممىتىگە قاراپ زاكىتىنى ئايرىلىدۇ. (شەيخ ئىبنى باز)

6. زىننەت بۇيۇملىرىنىڭ زاكىتى سېتىۋالغان چاغدىكى قىممەت بويىچە ئەمەس، ئېغىرلىق قىممىتى بويىچە يىل ئايرىلسا ئايرىلىدۇ.

(لۇجىنە تۇتدائىم)

7. ئايالنىڭ ئۆز ئېرىگە زاكات بېرىشى: ئەگەر ئېرى كەمبەغەل بولۇپ قالسا زىيۇ - زىننەتلىرىنىڭ ۋە باشقا بۇيۇملىرىنىڭ زاكاتىنى بەرسە بولىدۇ. (شەيخ ئىبنى باز)

8. ئايال ئۆز مېلىنىڭ زاكاتىنى ئېرىگە ياكى ئېرىنىڭ ئىجازىتى بىلەن دادىسىغا ياكى بىر تۇغقانلىرىغا ۋە ياكى باشقىلارغا بەرسە بولىدۇ. (شەيخ ئىبنى باز)

9. ئايال ئۆز مېلىنىڭ زاكاتىنى ھەمىشەلىرىنىڭ ئوغۇللىرىغا (قول ئىلىكىدە يوق بولۇپ قالسا) توي ئىشلىرىغا ئىشلىتىش ئۈچۈن بەرسە بولىدۇ. (شەيخ ئىبنى باز)

10. زاكاتنى ئاتا - ئانىلارغا بېرىش : جائىز ئەمەس، چۈنكى بەلكى ئۇلارغا ئۆز مۈلكىدىن چىقىپ قىلىپ بېرىش كېرەك. (شەيخ ئىبنى باز)

11. زاكاتنى ئۆز پەرزەنتلىرىگە بېرىش : جائىز ئەمەس، چۈنكى ئۇ ئۆز پەرزەنتلىرىگە نەپىقە بېرىشكە مەجبۇر. (شەيخ ئىبنى باز)

12. ئايال ئۆز مېلىنىڭ زاكاتىنى توي قىلىپ بولغان سىغىلىسىغا (ئۇنىڭ ئېرى نامرات بولسا) بەرسە جائىز. (لۇجىنە تۇتدائىم)

13. ئايال ئۆز مۈلكىدىن ئېرىگە ئۆقتۇرماي ئۆلۈپ كەتكەن تۇغقانلىرىغا ئاتاپ سەدىقە بەرسە جائىز، چۈنكى ئۇ ئۆز مۈلكىنى يوللۇق ئىشلىتىشكە ھوقۇقلۇق. (لۇجىنە تۇتدائىم)

14. ئايال ئۆز ئېرىنىڭ مۈلكىدىن ئېرىنىڭ چەكلىمەيدىغانلىقىنى بىلسە سەدىقە بەرسە جائىز. بىراق ئېرى ئۇنىڭغا رۇخسەت قىلمىسا جائىز ئەمەس. (لۇجىنە تۇتدائىم)

15. نامراتنىڭ زىممىسىدىكى قەرزگە زاكات يوق. چۈنكى نامراتقا مۆھلەت بېرىش ۋاجىپ، ئۇنى قەرز تاپشۇرۇشقا قىستاش ۋە سولاپ قويۇش جائىز ئەمەس. بىراق شۇ قەرزنى قولغا تاپشۇرۇپ ئالغان يىلى زاكات بېرىش كېرەك. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

16. خىزمەتچىلەرگە ۋاكالىتەن زاكات بېرىش: ئەسلى خىزمەتچى ئۆزى بېرىشكە تېگىشلىك زاكاتنى ئۆز قولى بىلەن بېرىدۇ، بىراق خوجايىنلىرى ۋاكالىتەن بەرسە كېرەك يوق. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

17. زاكاتنى دىنسىز خىزمەتچىگە بەرسە بولامدۇ ؟ گەرچە ئۇ نامرات بولغاندىمۇ بېرىشكە بولمايدۇ. (ئىمام ئىبنى قۇدامە)

18. بىرەر ئادەمنىڭ يېرىمىنى ئىشلىتىپ، يېرىمىنى ساقلاپ قويغان ئايلىق مائاشقا قانداق زاكات بېرىدۇ؟ ئايلىق مائاشىدىن كىرىم قىلغانلىرىنى يېزىپ ساقلاپ قويۇشى ئاندىن كېيىن يىل ئۆرۈلسە ھەر بىر بۆلۈكىگە زاكات بېرىشى لازىم. ئەگەر يىل ئۆرۈلسە ئاۋۋالقى مالنىڭ ئومۇمىسىدىن چىقارسا كۇبايە ، ئۇنىڭدا ھېچ بىر چاتاق يوق. (لۇجىنە تۇتدائىم)

-2005 يىلى 9-ئاينىڭ 25-كۈنى

ئاياللار ۋە ھەج توغرىسىدا

ئەسسالامۇ ئەلەيكۇم ۋە رەھمەتۇللاھى ۋە بەرکاتىھۇ. ئەزىز ھەمىشلىرىمىزنىڭ ھۇزۇرىغا بەزى داغلىق قازى ۋە پىقھى ئالىملىرىمىزنىڭ ئاياللار توغرىسىدا بەرگەن پەتۋالىرىنى سۇندۇق، ھەمىشلىرىمىزنىڭ بىلىمگەن، ياكى سوراقتىن خىجىل بولغان جايلىرىنى بىلىۋېلىشنى ئۈمۈد قىلىش بىلەن بىرگە بۇ توربەتنى كۆرۈشكە مۇيەسسەر بۇلالىمىغان ھەمىشلىرىمىزگىمۇ يەتكۈزۈپ قويىشىنى تەۋسىيە قىلىمىز .

-36 جاۋاب بار .

1. مەھرىمى يوق ئايالغا ھەج قىلىش پەرز ئەمەس. چۈنكى ئۇ ئايال ھەج قىلىشقا قادىر ئەمەس. اللە تەئەلا ھەجنى پەقەت ھەج قىلىشقا قۇدرىتى يىتىدىغانلارغا پەرز قىلدى. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

2. مەھرەمسىز ھەج قىلغان ئايالنىڭ ھەججى گۇناھ بىلەن دۇرۇس، چۈنكى ئۇ مەھرەمسىز سەپەرگە چىققان. (لۇجئە تۇتدائىم)

3. ئايال كىشىنىڭ ئېرىنىڭ خاس مېلىدىن ئىجازەتسىز مال يىغىشى دۇرۇس ئەمەس. (لۇجئە تۇتدائىم)

4. ھەيزدار ئايالنىڭ مىقاتتىن (ھەجگە ئېھرام باغلايدىغان جاي) ئۆتۈشى: ئۆمرە قىلماقچى ياكى ھەج قىلماقچى بولغا ئايالنىڭ گەرچە ھەيزدار بولسىمۇ مىقاتتىن ئېھرامسىز ئۆتۈشى جائىز ئەمەس. بىراق پاك بولغۇچە بەيتۇللانى تاۋاپ قىلمايدۇ. باشقا ئەمەللەرنىڭ ھەممىسىنى قىلسا بولىدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

5. ساپا بىلەن مەرۋىنىڭ ئارىسىنى سەئى قىلىش ئۈچۈن ھەيزدىن پاك بولۇش شەرت ئەمەس، چۈنكى سەئى قىلىدىغان جاي مەسجىد ئەمەس. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

6. تاۋاپ قىلغاندا چىڭ دەسسەپ مېڭىش ئاياللارغا ئەمەس، ئەلەرگە خاس سۈننەت. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

7. ئايال كىشى ئىككى يېشىل چىراغنىڭ ئارىسىنى سەئى قىلمايدۇ. شۇنىڭدەك قوغداش، ھالىدىن خەۋەر ئېلىش ئۈچۈن ئايال كىشىگە ھەمراھ بولغۇچى ئەرمۇ سەئى قىلمايدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

8. ھەجرۇل ئەسۋەدىنى سۆيۈش: ئاياللارغا ھەجرۇل ئەسۋەدىنى سۆيۈش ياكى سىلاش تاۋاپ قىلغۇچىلار زىچ چاغدا مۇستەھەپ

ئەمەس. چۈنكى ئۇنىڭدا ئۆزىگىمۇ، ئۆزىگىلەرگىمۇ زەرەر يەتكۈزۈش خەۋپى بار. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

9. ئايال كىشىنىڭ ئاجىزلىقى ۋە قىستلىشى خەۋپى تۈپەيلىدىن ئاي كىرىپ كەتكەندىن كېيىن مۇزدەلىفەدىن يېنىشى ۋە مىناغا يېتىپ كەلگەندە جەمرە تۇل ئەقەبىگە تاش ئېتىشى جائىز. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

10. ئايال كىشى چېچىنى بېشىنىڭ ئالدى تەرىپىگە يىغىپ ئاندىن بارماق ئۇچى مىقدارى قىسقارتىدۇ. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

11. بارماق ئۇچى دېگىنىمىز : بارماق بېشىنىڭ يۇقىرىقى بوغۇمى دېگەنلىك .

12. مۇھرىمە ئايالنىڭ كىيىمى: ئادەتتە ئاياللارنىڭ ھەج قىلغاندا ياكى ئۆمرە قىلغاندا كىيىدىغان مەخسۇس كىيىمى يوق، پەقەتلا ئادەتتە كىيىپ يۈرىدىغان پۈتۈن بەدىنى ياپالايدىغان كىيىمنى كىيىدۇ. بىراق گىرىم قىلىشقا ياكى ئەرلەرگە ئوخشۇپلىشقا بولمايدۇ. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

13. ئاياللار (ھەج دە) چۈمبەل ئارتمايدۇ ۋە پەلەي كىيىمەيدۇ. بىراق يات ئەرلەر بار يەردە ئائىشە ۋە ئەسما رەزىيەللاھۇ ئەنھالارنىڭ ھەدىسىدە كۆرسىتىلگەندەك چۈمبىلىنى يۈزىگە تاشلىۋالسا بولىدۇ .

14. ۋاكالىتەن تاش ئاتقۇزۇش: قاتلاڭ چىلىق تۈپەيلىدىن ئايال كىشى تاش ئاتالماي قالسا بىرەرسى ئۇنىڭغا ۋاكالىتەن تاش

ئېتىپ قويسا بولىدۇ . (لۇجىنە تۇتدائىم)

15. ئېھرام باغلىغان كىشىنىڭ ئۆز ئايالىنى قۇچاقلاش، جىما قىلىش، ياكى جىماغا ئالاقىدار گەپ سۆزلەر ئارقىلىق پايدىلىنىشى جائىز ئەمەس. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

16. ئەر ئۆز ئايالىدىن جەمرە تۇل ئەقەبىگە تاش ئېتىپ بولغان، چېچىنى چۈشۈرۈپ ياكى قىسقارتىپ بولغان، قايتىش تاۋاپىنى قىلىپ بولغان ۋە قايتىش تاۋابىدىن كېيىن ساپا بىلەن مەرۋە ئارىسىنى سەئى قىلىپ بولغاندىن كېيىن پايدىلانسا بولىدۇ .

17. ئاياللارنىڭ يۈزىدىن پۈركەنجىلىرىنى كۆتۈرۈش ئۈچۈن چوكا ئېلىپ يۈرۈشنىڭ زۆرۈرىتى يوق. (شەيخ مۇھەممەد ئىبنى ئىبراھىم)

18. ئېھرام باغلىغان ئايالنىڭ چېچى تاھارەت ئالغاندا ياكى غۇسلى قىلغاندا چۈشۈپ كەتسە (قەستەن قىلىنمىغانلا بولسا) كېرەك يوق. (شەيخ ئىبنى باز)

19. ھەيزدار ۋە نىفاسدار ئايالدىن ۋىدالىشىش تاۋاپىنى قىلىش ساقت. بىراق قايتىش تاۋاپى بۇنىڭدىن مۇستەسنا. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

20. بىرەر كىشى ئېھرام باغلىغاندىن كېيىن قىلىش چەكلەنگەن ئىشلاردىن بىرەرسىنى بىلمەستىن ياكى ئۇنتۇپ قالغانلىقتىن ۋە ياكى مەجبۇرلانغانلىقتىن قىلسا ئۇنىڭدا ھېچ بىر گۇناھ يوق. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

21. ئېھراملىقنى ئۆزگەرتىش: ئاياللارنىڭ بىرەر ھاجەت تۈپەيلىدىن ياكى ئۇنىڭسىز ئېھراملىقنى ئۆزگەرتىش جائىز. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

22. ئاياللارنىڭ ئېھرام باغلىغاندا پايپاق كىيىشى جائىز. چۈنكى پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئۇنىڭدىن توسمىغان . (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

23. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئېھرام باغلىغان ئايالنىڭ نىقابلىنىشىنى توسقان، شۇنىڭ ئۈچۈن ئېھرام باغلىغان ئايال چۈمبەل ئارتماسلىقى كېرەك، (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

24. ئېھرام قاندىلىرىنى بىلمەي يۈزىگە چۈمبەل تاشلىۋالغان مۇھرىم ئايالغا ھېچ بىر گۇناھ يوق ۋە ئۇ ھەججىمۇ دۇرۇس. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

25. ئېھرام باغلىغان ئايالنىڭ قېشىدىن يات ئەرلەر ئۆتكەندە قولىنى كىيىمىنى بىلەن يۆگىۋېلىشى كېرەك. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

26. ئېھرام باغلىغان ئايال قايتىش تاۋاپىنى قىلماي تۇرۇپلا ھەيز كۆرۈپ قالسا: شۇ ئايال پاك بولغاندىن كېيىن قايتا كېلىش ئىمكانىيىتى ئىمكانىيىتى بولسا قايتا كېلىدۇ . ئەگەر قايتا كېلىش ئىمكانىيىتى بولمىسا شۇ سەپەرنىڭ ئۆزىدە ساقلاپ تۇرۇپ تاۋاپ قىلىدۇ ۋە سەئى قىلىدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

27. ۋىدالىشىش تاۋاپىنى قىلىشقا قۇربى يەتمەيدىغان ئاجىز كېسەلمەن كىشىلەر ئۆزىنى باشقىلارغا كۆتۈرگۈزۈپ تاۋاپ قىلىدۇ.

(لۇجىنە تۇتۇدائىم)

28. تاۋاپ قىلىش جەريانىدا ھەيز قېنى سىزىلسە: ھەيز قېنى چىققانلىققا جەزم قىلغانغا قەدەر تاۋاپ قىلىۋېرىدۇ ، ئەگەر ھەيز قېنىنىڭ چىققانلىقى ئېنىق بولسا تاۋاپ قىلىشنى توختۇتۇپ پاك بولغاندىن كېيىن كېلىپ باشقىدىن تاۋاپ قىلىش كېرەك. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

29. ئۆلۈپ كەتكەن ئايال ئىددىتى توشقۇچە ئۆيىدىن چىقىشى ۋە ھەجگە سەپەر قىلىش جائىز ئەمەس. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

30. ئايالنىڭ ئەرگە ۋاكالىتەن ھەج قىلىش ۋە ئۆمرە قىلىشى جائىز. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

31. ئاياللار ھەج پائالىيىتى قىلىۋاتقان ئەسنادا ھەيز چەكلەش دورىلىرىنى ئىستېمال قىلىش جائىز. (لۇجىنە تۇتۇدائىم)

32. ئىپھرامدىكى ھالىتىدە ئالتۇن بۇيۇملارنى سالىسا: ھەكتىن ئاشۇرۇۋەتمىسە ، يات ئەرلەرگە كۆرسەتمىسە كېرەك يوق. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

33. تاۋاپ قىلىدىغان جاي بەك قاتلاڭ چىلىق بولسا ئاياللارنىڭ تەكرار تاۋاپ قىلمىغىنى ئەۋزەل. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

34. ئاياللارنىڭ تەكرار ھەجى: بىز ئاياللارنىڭ تەكرار ھەج

قىلمىغىنى ئەۋزەل ۋە ئۇلارنىڭ دىنىنى ساقلاشقا ئەڭ پايدىلىق دەپ قارايمىز. چۈنكى تاۋاپ جەريانىدا ئەرلەرگە كۆپ ئارىلىشىش نۇرغۇن پىتىنلەرگە سەۋەب بولىدۇ. (شەيخ ئىبنى باز)

35. ئايالنىڭ ھەج قىلىش ئۈچۈن نەپقە بېرىش ئەرلەرگە شەرىئەت يۈكلىگەن مەجبۇرىيەتمۇ؟ ئەر گەرچە باي بولسىمۇ ئايالنىڭ ھەج قىلىش ئۈچۈن نەپقە بېرىش مەمۇرىيىتى يوق. بىراق بەرگىنى ياخشى، ئايال ئۆز يېنىدىن خىراجەت قىلىشقا ئاجىز كەلسە ھەجگە مەجبۇر ئەمەس. (لۇجىنە تۇتدائىم)

36. ئاياللارنىڭ كەبە ئەتراپىنى تاۋاپ قىلغاندا ئەرلەر بىلەن قىستىلىشىپ يۈرۈشى جائىزمۇ؟ ئاياللارنىڭ قانداق ئورۇندا بولمىسۇن ئەرلەر بىلەن قىستىلىشىپ يۈرۈشى مۇتلەق ھارام. ئاياللار كەبىنىڭ ئەتراپىنى سەل - پەل بوشاش پۇرسىتىنى كۈتۈشى ۋاجىپ. ياكى كەبىنى يىراقتىراق تاۋاپ قىلىشىمۇ چۈنكى ئۇ ئەشۇ ئاياللارنىڭ پىتىنىدىن ساقلايدۇ .

-2005 يىلى 9-ئاينىڭ 7-كۈنى

ئاياللار ۋە قۇرئانى كەرىم توغرىسىدا
ئەسسالامۇ ئەلەيكۇم ۋە رەھمەتۇللاھى ۋە بەركاتىھۇ. ئەزىز
ھەمشىرلىرىمىزنىڭ ھۇزۇرىغا بەزى داغلىق قازى ۋە پىقىي
ئالىملىرىمىزنىڭ ئاياللار توغۇرىسىدا بەرگەن پەتۋالىرىنى سۇندۇق،
ھەمشىرلىرىمىزنىڭ بىلىمگەن، ياكى سوراشتىن خىجىل بولغان جايلىرىنى
بىلىۋېلىشنى ئۈمۈد قىلىش بىلەن بىرگە بۇ توربەتنى كۈرۈشكە
مۇيەسسەر بۇلالىمىغان ھەمشىرلىرىمىزگىمۇ يەتكۈزۈپ قويىشىنى تەۋسىيە
قىلىمىز .

71 جاۋاب بار

1. قۇرئان ئوقۇغاندا بېشى ئۇچۇق قالسا كېرەك يوق. ئەڭ
ئېھتىياتلىقى سەجدە تىلاۋەت قىلغاندا بېشىنى يېپىۋېلىش . (شەيخ
ئىبنى فەۋزان)

2. قۇرئان كەرىمنى توپلىشىپ بىرلا ئاۋاز بىلەن ئوقۇش:
ئۈگىنىش ئۈچۈن بولسا كېرەك يوق دەپ قارايمىز. باشقا مەقسەت
ئۈچۈن بولسا دۇرۇس ئەمەس. (لۇجئەتۇتدائم)

3. خەتمە قۇرئان مۇناسىۋىتى بىلەن چاي بېرىش ۋە پائالىيەت
ئۆتكۈزۈش: بۇنداق ئىشلار پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ ۋە
خۇلافائى راشىدىنلاردىن بىرەر سېنىڭ قىلغانلىقى مەلۇم ئەمەس،

ئەگەر قىلغان بولسا بىزىلەرگە ئەلۋەتتە يەتكۈزۈلەتتى ، شۇڭلاشقا ئۇ بىدئەتدۇر. (لۇجىنە تۇتدائىم)

4. سۈرە كەھەف ، سۈرە سەجىدە ، سۈرە ياسىن ، سۈرە فۇسسەلەت ، سۈرە دۇخان ، سۈرە ۋاقىئە ۋە سۈرە مۇلك قاتارلىقلارنى مۇنەججىيەلەرگە خاس قىلىۋېلىش: بۇ سۈرلەرنى شۇ سۈپەت ، شۇ ئاتالغۇ بىلەن پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ خاسلاشتۇرغانلىقى ئىسپاتلانمىغان ، كىمكى يۇقىرىقى سۈرلەرنى ئايرىم جۇغلىۋالسا ياخشى ئىش بولمىغان بولىدۇ. ۋە قۇرئان كەرىمنىڭ ئوسمانى نۇسخا تەرتىپىگە خىلاپلىق قىلغانلىق. قۇرئان كەرىم سۈرلىرىنىڭ ھەممىسى رەھىمەت ۋە شىپادۇر. (لۇجىنە تۇتدائىم)

5. تالىبەلەرنىڭ يات ئەرلەرنىڭ قېشىدا ئاۋازىنى سازلىشىش دۇرۇس ئەمەس، چۈنكى ئۇندا چوڭ پىتنە بار. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

6. ئائىلە ئىشلىرى بىلەن مەشغۇل بۇلۇپتېپ قۇرئان كەرىم ئاڭلاش: بۇنىڭدا كېرەك يوق. ۋە ئۇ اللە تەئەلانىڭ : «قۇرئان ئوقۇلغان چاغدا ئۇنى دىققەت بىلەن ئاڭلاڭلار ۋە جىم تۇرۇڭلار» دېگەن ئايتىگىمۇ زىت كەلمەيدۇ، چۈنكى جىم تۇرۇش ئىمكانىيىتى يار بەرگەن ئاساستا بولىدۇ ، ئالدىراش كىشىلەرنىڭ قۇرئان كەرىم ئۇچۇن جىم تۇرۇش ئىمكانىيىتىگە قاراپ بولىدۇ . (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

7. قۇرئان كەرىمنى خىزمەت ۋاقتىدا ئوقۇش: قولىدا ئىش بولمىسا ئوقۇسا كېرەك يوق، تەسبە ، تەھلىللەرمۇ ھەم شۇنداق ، ئۇ بىكار ئولتۇرغاندىن ياخشى ، بىراق قۇرئان كەرىم ئوقۇش ئۇنىڭ

خىزمىتىگە توسالغۇ بولسا ئۇنداقتا جائىز ئەمەس. (شەيخ ئىبنى باز)

8. قۇرئان كەرىمنى ئوقۇغان ئەۋزەلمۇ ياكى لېنتىدىن ئاڭلىغان ئەۋزەلمۇ؟ ئۇنىڭدىكى ئەھكاملارغا ئەمەل قىلىش ئەۋزەل ۋە ئۇ قەلبى ئۈچۈن ئېلىپ بېرىلغان ئىسلاھات، ياكى ئوقۇغاندىن ياكى ئاڭلىغاندىن تەسىرى كۆپراق. چۈنكى قۇرئان كەرىمنى ئوقۇشتىكى مەقسەت، مەنا - مەزمۇنلارنى ئويلىنىش ۋە چۈشىنىش. (شەيخ ئىبنى باز)

9. قۇرئان كەرىمنىڭ ئايەتلىرىنى ھايۋانلارنىڭ، قۇشلارنىڭ شەكلىگە ئوخشاش يېزىش توغرا ئەمەس. ئۇلارنىڭ ھەممىسى اللە تەئەلانىڭ كىتابى ساقلىنىمسا بولمايدىغان بەھۋدە ئىشلاردۇر. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

10. ئايەت، ھەدىسلەرنى ۋە اللە نىڭ ئىسىم - سۈپەتلىرىنى زىننەت ئۈچۈن ياكى ئەسلەش ئۈچۈن، ياكى تىجارەتنىڭ روناق تېپىشى، ماللارنىڭ تىزراق قولدىن چىقىشىغا ۋاستە قىلىپ ئېلىۋېلىش، قۇرئان كەرىم ۋە ھەدىس شەرىپنىڭ ئۇلۇغ نىشانىدىن يىراقلاشتۇرغانلىق. قۇرئان كەرىم ھىدايەت، شەرىئەت، نەسىھەت ۋە ئىبرەت، ئەھكام كىتابىدۇر. ئۇنىڭ ئايەتلىرى كەلسە - كەلمەس يېزىش قۇرئان كەرىمنىڭ چۈشۈرۈلۈش نىشانىنى ئۆزگەرتىۋەتكەنلىك ، بىز قۇرئان كەرىمنى ھۆرمەتلىشىمىز، ئۇلۇغلىشىمىز ، ئۆز ئورنىغا ئىشلىتىشىمىز كېرەككى ھەرگىز تامالارغا ئېسىۋالماستىقىمىز ، ياكى ئۇنىڭ يېزىقلىرىنى نەقىش قىلىۋالماستىقىمىز لازىم (لۇجە تۇتدائىم).

11. قۇرئان كەرىمنىڭ ئايەتلىرىنى كېسەلنىڭ ئىچىشى ئۈچۈن يېزىش: پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ كېسەللەرگە بىۋاستە دۇئا

ئوقۇغانلىقى ۋە بەدىنىگە يۈرگەنلىكى مەلۇم ، ئەگەر قۇرئان كەرىمنى كېسەلنىڭ ئىچىشى ئۈچۈن سۇغا ئوقۇپ بەرسە كېرەك يوق .

12. قۇرئان كەرىمنىڭ سۈرە، ئايەتلىرىنى قەغەزگە يېزىپ سۇ ياكى زەپە بىلەن چايقاپ ئاندىن شۇنى بەرىكەت ئۈمىدى بىلەن ئىچىش مەسلىسىگە كەلسەك. بۇنى (ئىمام مۇھەممەد، ئىبنى تەيمىي ، ئىبنى قەييۇم) قاتارلىق بىر بۆلۈك ئالىملار جائىز دەپ قارىدى. بىز پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ ئۆزىگە ياكى باشقىلارغا شۇنداق قىلىپ بەرگەنلىكىنى بىلمەيمىز، شۇڭلاشقا ئۇنداق قىلماسلىق ۋە شەرىئەت يولغا قويغان، قۇرئان كەرىمنى كېسەلگە بىۋاسىتە ئوقۇش ياكى كېسەلنىڭ ئىچىشى ئۈچۈن سۇغا دەمدە قىلىش بىلەنلا چەكلىنىش ئەۋزەل. (لۇجىنە تۇتدائىم)

13. قۇرئان كەرىمنى توغرا ئوقۇيالمىدىغان ئايال: قۇرئان كەرىمنىڭ لەۋزىنى توغرا ئوقۇشى ئۆگىنىشى ۋە كەلىمىلەرنى توغرا ئوقۇيالمىغانغا قەدەر قايتا - قايتا تەكرار ئوقۇشى لازىم، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام: «قۇرئان كەرىمنى قىيىنلىپ تەستە ئوقۇيدىغان كىشىگە ئىككى ئەجر بولىدۇ،» دېگەن (مۇسلىم رىۋايەت قىلغان) (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

14. تىلاۋەت سەجدىسىگە تاھارەت ۋە قىبەلە شەرت ئەمەس. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

15. تىلاۋەت سەجدە تەكبىر ۋە سالام يوق. (شەيخ ئىبنى باز)

16. قارى سەجدە قىلىسلا ئاڭلىغۇچىغا سەجدە قىلىش كەتمەيدۇ. (شەيخ ئىبنى باز)

17. تىلاۋەت سەجدىسى ۋاجىپ ئەمەس سۈننەت (شەيخ ئىبنى

باز)

18. تىلاۋەت سەجدىسىدە نامازنىڭ سەجدىسىدە ئوقۇلىدىغان

تەسپە ۋە دۇئا ئوقۇلىدۇ. (شەيخ ئىبنى باز)

19. قۇرئان تىلاۋەت قىلىۋاتقاندا مۇئەزرىن ئەزان ئىپتىسا:

مۇئەزرىننىڭ كەلىمىلىرىنى تەكرارلاش سۈننەت، قۇرئاننى كەرمىنى تىلاۋەت قىلىۋەرسە سۈننەت كېتىپ قالىدۇ، قۇرئان كەرمىنى تىلاۋەت قىلىش ۋاقتى كەڭرى. (شەيخ ئىبنى باز)

20. ئۆي تازىلىغاندا قۇرئان كەرمىنى يۆتكىۋېتىش: ئايال

كشى جۈنۈپ بولمىسا تاھارەتسىز ھالەتتىمۇ يۆتكەش جائىز. (شەيخ ئىبنى مۇنە)

21. مەيىتلەر ئۈچۈن سۈرە فاتىمە ئوقۇش: بىدئەت (يېڭىدىن

پەيدا بولغان) چۈنكى پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ مەيىتلەرگە سۈرە فاتىمە ئوقۇغانلىقى رىۋايەت قىلىنمىغان، كشى ئۆز ئاتا - ئانىسى ئۈچۈن مەغپىرەت ۋە رەھمەت تىلەپ دۇئا قىلسا يوللۇق. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

22. قۇرئان كەرمىنى ئۆلۈك ئوقۇغان ياخشىمۇ ياكى، مەخپى

ئوقۇغان ياخشىمۇ، بۇ ھەر ئادەمنىڭ ئەھۋالىغا قاراپ بولىدۇ، ئەگەر ئۆلۈك ئوقۇش قەلبىگە بەكرەك تەسىر قىلسا باشقىلارغا ئەزىيەت بەرمىگەن ئاساسدا ئۆلۈك ئوقۇغان ياخشى، ئەگەر مەخپى ئوقۇغان بەكرەك تەسىر قىلسا مەخپى ئوقۇش ياخشى. (شەيخ ئىبنى

ئۆسە يىمىن)

23. ئۇن ئالغۇ چىقىرىپ قويۇپ: ئۇن ئالغۇ ئاۋازى سىزنى قىراۋەت قىلىشتىن كاشلا قىلمىسا ۋە ئوقۇغانلىرىڭىزنى مۇلاھىزە قىلىشتىن توسمىسا بولىدۇ .

24. خاتا بېسىلىپ قالغان ياكى يىرتىلىپ كەتكەن قۇرئان كەرىم ۋاراقلىرىنى قانداق قىلىدۇ؟ كۆيدۈرۈۋەتسە ياكى ئادەملەر ئاياق باسمايدىغان پاك يەرلەرگە كۈمۈشۈتسە بولىدۇ ، بىراق ئەخەلەت خانىلارغا تاشلىۋېتىشكە بولمايدۇ. (لۇجىنە تۇتدائىم)

25. ئايال كىشىنىڭ قۇرئان كەرىمىنى ئۈنلۈك ئاۋازدا قىراۋەت قىلىشى: ئۆز ئۆيىدە بولسا ياكى ئۆز مەھرەملىرى بىلەن بولسا ۋە ياكى پەقەت ئاياللار بىلەنلا بولسا جائىز (بولدۇ) . (لۇجىنە تۇتدائىم)

26. قۇرئان كەرىم تىلاۋىتىنى باشقىلارغا ھەدىيە قىلىش: قۇرئان كەرىم تىلاۋىتىنى نە ئاتا - ئانىغا نە باشقىلارغا ھەدىيە قىلىشنىڭ شەرىئەتتە يوللۇق ئىش ئىكەنلىكىنى ئوقۇتۇرىدىغان كىتاب - سۈننەتتىن ۋە ساھابە كىراملاردىن بىرەر دەلىل ئىسپات، اللە تەئەلا قۇرئان كەرىمىنى تىلاۋەت قىلىشنى پايدىلىنىش ئۈچۈن ۋە مەنا مەزمۇنلارنى مۇلاھىزە قىلىش ئۈچۈن يولغا قويغان، بەزى ئەھلى ئىلىملىر ئۇنىڭ دۇرۇس ئىكەنلىكىگە پەتىۋا بەردى. بىراق توغرىسى يۇقىرىقى سۆز، گەرچە سەلەپلەر قىلغانلىقى ئۈچۈن يوللۇق بولسىمۇ . (شەيخ ئىبنى باز)

27. قۇرئان كەرىمىنى تەۋەرىرۈك مەقسىتى بىلەن ماشىنا ۋە

قاتناش ۋاستىلىرىگە قويۇپ قويۇش: ئەگەر ئۇنى قويۇشتىكى مەقسىتى شەيتانلاردىن ۋە جننلاردىن ساقلىنىش بولسا دۇرۇس ئەمەس، بىراق بەزى چاغلاردا ئوقۇش مەقسىتىدە قويۇپ قويسا كېرەك يوق. (شەيخ ئىبنى باز)

28. ئايەت ۋە ھەدىسلەر ئېلىنغان ئۇن لېنتىلىرىنى ھاجەتخانىلارغا ئېلىپ كىرسە كېرەك يوق. چۈنكى ئايەت ھەدىسلەر لېنتىدا ئايان بولمايدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

29. قۇرئان كەرىم ئايەتلىرىنى مۇشكۇلاتتىن ساقلايدۇ. دېگەن مۇددىئادا يېزىپ كۆتۈرۈپ يۈرۈش دۇرۇس ئەمەس. چۈنكى قۇرئان كەرىم ئۇنىڭ ئۈچۈن چۈشكەن ئەمەس، ئۇنىڭ ھېچ بىر ئاساسمۇ يوق. بىراق بېشىغا كۈن چۈشكەنلەرگە ۋە كېسەللەرگە ئوقۇش يوللۇق. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

30. سۈرە ئىخلاسىنى ئۈچ قېتىم ئوقۇش بىلەن قۇرئان كەرىمنى بىر قېتىم خاتىمە قىلغاننىڭ ئەجرىگە ئېرىشكىلى بولامدۇ؟ بولىدۇ. بىراق قۇرئان كەرىمنىڭ ھەممىسىنى ئوقۇغان كىشىنىڭ ئەجرىگە ئوخشاش ئەمەس. (لۇجىنە تۇتدائىم)

31. قۇرئان كەرىمنى سەھىپە يۈزىسىدىن تىلاۋەت قىلغان ياخشىمۇ ياكى ياتقا قىرائەت قىلغان ياخشىمۇ؟ قۇرئان كەرىمنى سەھىپە يۈزىسىدىن قىرائەت قىلىش ياخشىراق ۋە توغۇرلىقىغا يېقىنراق، ئەگەر كىشىگە يادقا ئوقۇش كۆڭلىدە ساقلاشقا خۇزۇدۇ - خۇسۇدۇ قا پايدىلىق بولسا يادقا ئوقۇغىنى ياخشى. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

32. رەھمەت ۋە ئازاب ئايەتلىرىنى تەكرار ئوقۇش: خۇزۇئۇقا ۋە مۇلاھىزىگە يانداش بولسا كېرەك يوق. (شەيخ ئىبنى باز)

33. دۇئا قىلغاندا يىغلاپ قۇرئان كەرىمنى تىغشىغاندا يىغلىماسلىق : قۇرئان كەرىمنى تىلاۋەت قىلغاندا ياكى تىغشىغاندا خۇشۇد قىلىش ئەڭ مۇھىم ۋە ئەڭ ئۇلۇغ ئىشتۇر، ئۇنىڭ دۇئالىرىدا خۇشۇد قىلغاندىن. بۇ ئۆز ئىختىيارلىقى بىلەن بولماستىن دۇئانىڭ قەلبىگە تەسىر قىلىشى بىلەن بولىدۇ ، ئەمما بىر قىسىم ئايەتلەردە قەلب ئۇنداق ھەرىكەتكە كەلمەيدۇ. (شەيخ ئىبنى باز)

34. رامزاندا قۇرئان كەرىمنى خاتىمە قىلىش: ۋاجىپ ئەمەس، بەلكى مۇستەھەپ . (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

35. قۇرئان كەرىمنى تىلاۋەت قىلغاندا قىبلىگە ئالدىنى قىلىش: ئىبادەتلەردە قىبلىگە ئالدىنى قىلىش مۇستەھەپ (نامازنىڭ غەيرىدە) ئەگەر قىبلىگە قارىمىسا كېرەك يوق. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

36. قۇرئان كەرىمنى مۇنچىغا (ھاجەتخانغا) ئېلىپ كىرىش: دۇرۇس ئەمەس، بىراق سىرتتا قويسا ئوغرى ئېلىۋېلىشتىن قورقسا ، زۆرۈرىيەت تۈپەيلىدىن ئېلىپ كىرىش جائىز. (لۇجىنە تۇتدائىم)

37. قۇرئان كەرىمنى ئۇنتۇپ قېلىش: توغرىسى ئۇ گۇناھ ئەمەس، بىراق مۇسۇلمان ئادەم قۇرئان كەرىمنى ئۇنتۇپ قالماسلىق ئۈچۈن، تەكرارلاپ تۇرۇش ۋە ئەستە ساقلاشقا كۆڭۈل بۆلۈش لازىم. ئەمما قۇرئان كەرىمنى يادلاپ ئۇنتۇپ قالغان كىشىگە تەھتىد تۈسىنى ئالغان ھەدىس زەئىپ ھەدىستۇر. (لۇجىنە تۇتدائىم)

38. قۇرئان كەرىم ئايەتلىرىنى چاقچاققا ئىشلىتىش دۇرۇس ئەمەس. (لۇجئە تۇتدائىم)

39. رادىئودىن قۇرئان كەرىم ئاڭلاۋاتسا خەۋەرگە ئوخشاش باشقا پىروگراممىلارنى ئاڭلاشقا دولقۇن يۆتكەش: بۇنىڭدا كېرەك يوق (جائىز). چۈنكى ھەر بىر ئىشنىڭ مۇئەييەن ۋاقتى بولىدۇ ، ئۇ قۇرئان كەرىمدىن يۈز ئۆزىگە نىلىك ئەمەس. (لۇجئە تۇتدائىم)

40. تاھارەتسىز ھالەتتە قۇرئان كەرىمنى ياتقا ئوقۇش: ئۇنىڭدا كېرەك يوق (جائىز) ئەمما قۇرئان كەرىمنى تاھارەتسىز تۇتۇش جائىز ئەمەس. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

41. قۇرئان كەرىمنى تەرك ئېتىش تۆۋەندىكىدەك بىرقانچە تۈرلۈك بولىدۇ : 1- تىلاۋەتنى تەرك ئېتىش : 2- مەنا - مەزمۇنلىرىنى چۈشىنىپ مۇلاھىزە قىلىشنى تەرك ئېتىش : 3- ئەمەل قىلىشنى تەرك ئېتىش ۋە ھۆكۈمنى، ھۆكۈم قىلىشنى تەرك ئېتىش . 4- ئۇنىڭ بىلەن كېسەللەرگە شىپالىق تىلەشنى تەرك ئېتىش ؛ 5- قۇلاق سېلىشنى تەرك ئېتىش ؛ اللە تەئەلا مۇنداق دېگەن: «پەيغەمبەر ئېيتتى: ئى پەرۋەردىگار! شۇبھىسىزكى مېنىڭ قەۋمىم بۇ قۇرئاننى تاشلاندىق قىلىپ قويدى» (سۇرە فۇرقان 30- ئايەت)

42. قۇرئان كەرىمنى مۇھاپىزەت قىلىش ۋە ئۇنى ھەر جەھەتتىن تاشلىۋەتمەسلىك ، ھەر بىر مۇسۇلماننىڭ بۇرچى. (لۇجئە تۇتدائىم)

43. قۇرئان كەرىم ئېلىنغان ئۇن ئالغۇ لېنتىسىنى تۇتۇش، تۇتقان ئادەم گەرچە جۈنۈپ بولسىمۇ كېرەك يوق. (لۇجئە تۇتدائىم)

44. ھەيزدار ئايالنىڭ قۇرئان ئوقۇشى: ئەھلى ئىلىملەرنىڭ ئەڭ توغرا سۆزىگە ئاساسلانغاندا قۇرئان كەرىمنى تۇتماي ئوقۇسا كېرەك يوق. ۋە ئۇ ھالدىكى ئايال قۇرئان كەرىمنى پاك كىيىمگە ئوخشاش بىر نەرسە بىلەن تۇتۇش .

45. جىنايەتتىكى ئادەمگە كەلسەك، ئۇ قۇرئان كەرىمنى مۇتلەق ئوقۇيالمىدۇ. (شەيخ ئىبنى باز)

46. قۇرئان تىلاۋەت قىلغان كىشىگە سالام قىلسا: جائىز (بولدۇ) چۈنكى ئۇنى چەكلەيدىغان شەرتى دەلىل يوق. قۇرئان تىلاۋەت قىلغۇچىمۇ جاۋاب سالام قايتۇرغاندىن كېيىن تىلاۋەتنى داۋاملاشتۇرسا ئىككى ئەجرگە ئېرىشكۈسى. (لۇجىنە تۇتدائىم)

47. ئاياللار قۇرئان كەرىم تىلاۋەت مۇسابىقىلىرىگە قاتناشسا بولامدۇ؟ تىلاۋەت جەريانىدا ئاۋازنى نازلاشتۇرماي ، شەرىئەتكە لايىق ھىچايدىن يات ئەلەرگە ئارىلاشماي ، ياكى خالىي جايلاردا بىرگە تۇرماي قاتناشسا بولدۇ. (لۇجىنە تۇتدائىم)

48. قۇرئان كەرىمنى ھەقىقەت ئۈگىتىش: بولدۇ . چۈنكى پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام: «سەلەرنىڭ ھەق ئېلىشىڭلار ئەڭ تېگىشلىك نەرسە اللە نىڭ كىتابى» دېگەن . (بۇخارى رىۋايەت قىلغان)

49. قۇرئان كەرىمنى ھەرقانداق ھالەتتە تىلاۋەت قىلىش: كارىۋاتتا يانچە يېتىپ ياكى ئۆرە تۇرۇپ ۋە ياكى ئولتۇرۇپ تىلاۋەت قىلسا كېرەك يوق. (لۇجىنە تۇتدائىم)

50. قارىلارنىڭ تىلاۋەت ئاخىرىدا (سەدەقە لالاھۇل ئەزىم) دېيىشى : بىدئەتتۇر، چۈنكى ئۇنى نە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام، نە خۇلاڧائى راشىدىنلار نە باشقا ساھابىلەر دېمىگەن . بۇ ھەقتە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: كىمكى بىزنىڭ ئىشىمىزدىن بولمىغان بىرەر ئىشنى قىلسا ئۇ قوبۇل قىلىنمايدۇ». (مۇسلىم رىۋايەت قىلغان) (لۇجىنە تۇتدائىم)

51. قۇرئان كەرىمنى سۆيۈش : قۇرئان كەرىمنى سۆيۈشنىڭ يوللۇقى ياكى ئەمەسلىكىنى دەلىللەيدىغان بىرەر شەرتى دەلىلنىڭ بارلىقىنى بىلمەيمىز. (لۇجىنە تۇتدائىم)

52. قۇرئان كەرىمنى يەرگە قويۇش: ئىمكان قەدەر ئېگىز جايغا قويۇش ئەۋزەل. مۇمكىن پاك ئەدىيال دېگەندەك نەرسىنىڭ ئۈستىگە قويۇش ئاندىن يەرگە قويۇش جائىز. (شەيخ ئىبنى جۇبەيرىن)

53. قۇرئان كەرىمنى تەرتىل بىلەن ئوقۇش: ۋاجىپ ئەمەس، بىراق قىرائەتنىڭ ئەدەبلىرىدىن . (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

54. قۇرئان كەرىمنى تىز ئوقۇش: بىرەر ھەرىپنى تاشلاپ قويماسلىق شەرتى بىلەن جائىز. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

55. ئۆيىدە قۇرئان كەرىمنى بامداتتىن كېيىن كۈن چىققانغا قەدەر تىلاۋەت قىلىش: ئايال كىشى ناماز بامداتتىن كېيىن كۈن چىققۇچە ناماز ئوقۇغان جايدا ئولتۇرۇپ اللەنى زىكرى قىلسا، ياكى قۇرئان كەرىمنى تىلاۋەت قىلسا ئاندىن كېيىن ئىككى رەكئەت ناماز ئوقۇسا خۇددى ھەدىس شەرىپتە كەلگەندەك ئۇلۇغ ھەج قىلغان ۋە ئۆمرە قىلغان كىشىنىڭ ئەجرىگە ئېرىشىدۇ. (شەيخ ئىبنى باز)

56. ھەر كۈنى سۈرە ياسىن، سۈرە دۇخان ، سۈرە ۋاقىئە ، سۈرە مۈلك ، نىلا ئوقۇش: بۇ سەھىبى سۈننەت ئىسپاتلانمىغان ، بىراق مۇسۇلماننىڭ قۇرئان كەرىمنىڭ ھەممىسىنى كۆپ ئوقۇشى يوللۇق. (لۇجىنە تۇتدائىم)

57. قۇرئان كەرىمنى ئۆزىنىڭ رەت تەرتىپى بويىچە تىلاۋەت قىلىش ئەۋزەل، بۇ تەرتىپ دەسلەپ پاتىمە سۈرىدىن ئاندىن كېيىن بەقەرە سۈرىدىن ئاندىن ئال ئىمران سۈرىسىدىن باشلىنىپ، ئاخىرى ناس سۈرىسىدە ئاخىرلىشىدۇ، لېكىن ئاخىرىدىن باشلاپ (يەنى ناس سۈرىسىدىن باشلاپ) ئوقۇسىمۇ كېرەك يوق. (لۇجىنە تۇتدائىم)

58. قۇرئان كەرىمنى لەۋلىرىنى مېدىرلاتماي ، كۆز ئېشىدىن ئۆتكۈزگەن ئادەمگە قۇرئان تىلاۋەت قىلغاننىڭ ئەجرى بولامدۇ ؟ ئۇنداق كىشى قۇرئان تىلاۋەت قىلدى دەپ قارالمايدۇ، ئۇنىڭغا تىلاۋەت ئەجرىمۇ يەتمەيدۇ. قۇرئان كەرىمنى ئەتراپىدىكىلەر ئاڭلىغۇدەك بولمىسىمۇ ئۆزى ئاڭلىغۇدەك ئوقۇش كېرەك. (شەيخ ئىبنى باز)

59. مۇراسىملاردا قۇرئان ئوقۇيدىغان قارىلارنى ئىجارە ئېلىش: دۇرۇس ئەمەس، كىمكى قۇرئان ئوقۇغانلىقىغا ھەق ئالدىكەن ئۇ گۇناھكاردۇر. ئۇنىڭغا ساۋاب يوق. چۈنكى قۇرئان ئوقۇش ئىبادەت، ئىبادەت تۈرىدىكى ھەرقانداق ئىشقا ھەق ئېلىشقا ھەق ئېلىش جائىز ئەمەس .

60. قۇرئان تىلاۋەتكە ھەق ئېلىش جائىز ئەمەس، بىراق ئۈگىتىشكە ھەق ئېلىش جائىز (لۇجىنە تۇتدائىم).

61. قەبرىلەرگە قۇرئان ئوقۇش: بىدئەت، چۈنكى پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ ياكى ساھابە كەرىملەرنىڭ قەبرىگە قۇرئان ئوقۇغانلىقى ئىسپاتلانمىغان .

62. قەبرىلەردە تۇرۇپ مېيىت ئۈچۈن دۇئا قىلىشقا كەلسەك، ئۇنىڭدا كېرەك يوق. كىشى قەبرىنىڭ يېنىدا تۇرۇپ مېيىتكە ئاتا پ دۇئا قىلىش جائىز (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

63. ھېيىزدار ۋە نىپاسدار ئاياللارنىڭ ئايەت دېمىدە قىلىنغان سۇنى ئىستېمال قىلىشى جائىز. (شەيخ ئىبنى جۇبەيرىن)

64. قۇرئان كەرىمنى بوۋاقتىڭ بېشىدا قويۇپ قويۇش: بۇ بوۋاقتىڭ بېشىدا ئۇنى جىنلاردىن قوغداش مەقسىتىدە قۇرئان كەرىمنى قويۇپ قويۇش جائىز ئەمەس. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

65. سېھىرلەنگەن ئايالنى بىرەر ماشايخنىڭ قېشىغا ئوقۇتۇش ئۈچۈن ئېلىپ بېرىش جائىزمۇ؟ تۆۋەندىكى شەرتلەر بىلەن جائىز: 1- ئۇ ماشايخ- دىن ئەقىدىسى ساغلام، ئۆزى ياخشى بولۇش ؛ 2- قۇرئان كەرىمنى تولۇق ھىجىپ قىلىنغان ئايالغا ئوقۇش ؛ 3- ئىككىسى يالغۇز تۇرماسلىق ؛ 4- شەيخ پىتىنە ساقلانغان يەنى: ئايال كىشىگە قارىمايدىغان ياكى، بىرەر ئەزاسىنى تۇتمايدىغان بولۇش . (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

66. ھەيىزدار ئايال تىلاۋەت سەجىدىسى قىلسا بولامدۇ ؟ تىلاۋەت سەجىدىسى ، شۇكىرى سەجىدىسىنى قىلسا بولىدۇ ، بۇ ئىككى سەجىدىگە تاھارەت شەرت ئەمەس. چۈنكى ئۇ نامازنىڭ ھۆكۈمىدە

ئەمەس. (لۇجىنە تۇتدائىم)

67. نامازدا قۇرئان كەرىمدىن قىرائەت قىلىش: رامىزاندا بولسىمۇ مەيلى، رامىزاننىڭ غەيرىدە بولسۇن پەرز نامازدا بولسۇن، مەيلى نەپلە ناماز بولسۇن، ئۇنلۇك ئوقۇلىدىغان نامازلاردا ھاجەت ئۇنىڭغا چۈشۈپ قالسا دۇرۇس. (لۇجىنە تۇتدائىم)

68. ھەيزدار ئاياللارنىڭ قۇرئان تىلاۋەت قىلىشى: ھەيزدار ئايالىنى قۇرئان ئوقۇشتىن چەكلەش توغرىلىق . كەلگەن ھەدىس سەھم ئەمەس، ھەدىس سەھم بولمىسا ھۆججەت قىلىنمايدۇ. ھەيزدار ئاياللارنىڭ قۇرئان ئوقۇمىغىنى ئەلا، بىراق مۇئەللىمگە ياكى تالىپلەرگە ۋە شۇلارغا ئوخشاشلار زۆرۈر تېپىلغاندا ئوقۇسا جائىز. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

69. ھەيزدار ئاياللارنىڭ تىلى بىلەن تەلەپپۇز قىلىنماي كۆزى بىلەن قاراپ قۇرئان ئوقۇشى: دۇرۇس، بۇ ھەقتە ئىمام نەۋەۋى : ئىختىلاپسىز جائىز دېگەن. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

70. جۇنۇپ ئادەم قۇرئان ئوقۇسا بولامدۇ ؟ جۇنۇپ ئادەمنىڭ يادقا قىرائەت قىلىشىمۇ ۋە قۇرئاننىڭ ئۆزىدىن قىرائەت قىلىشىمۇ جائىز ئەمەس. (شەيخ ئىبنى باز)

71. اللە تائالا ھەيزدار ئاياللارنىڭ دۇئا ۋە ئىستىغپارلىرىنى قوبۇل قىلامدۇ؟ شۇنداق قوبۇل قىلىدۇ. ھەيزدار ئاياللارمۇ كۆپلەپ دۇئا، ئىستىغپار قىلىش بولۇپمۇ ؟ شەرەپلىك ۋە ۋاقتلاردا شۇنداق قىلىشى مۇستەھەپ ، قاچانكى دۇئالارنىڭ قوبۇل بولۇش شەرتلىرى تولۇقلانسا اللە تەئالا ھەيزدار بولسۇن، بولمىسۇن قوبۇل قىلىدۇ.

(شەيخ ئىبنى جۇبەيرىن)

2005-يىلى 9-ئاينىڭ 25-كۈنى

ئاياللار ۋە چۈش توغرىسىدا

ئەسسالامۇ ئەلەيكۇم ۋە رەھمەتۇللاھى ۋە بەركاتەھۇ. ئەزىز
ھەمشىرلىرىمىزنىڭ ھۇزۇرىغا بەزى داغلىق قازى ۋە پىقھى
ئالىملىرىمىزنىڭ ئاياللار توغرىسىدا بەرگەن پەتۋالىرىنى سۇندۇق،
ھەمشىرلىرىمىزنىڭ بىلىمگەن، ياكى سوراشتىن خىجىل بولغان جايلارنى
بىلىۋېلىشنى ئۈمۈد قىلىش بىلەن بىرگە بۇ توربەتنى كۈرۈشكە
مۇيەسسەر بۇلالىمىغان ھەمشىرلىرىمىزگىمۇ يەتكۈزۈپ قويىشىنى تەۋسىيە

130-بەت

6جاۋاب بار

ئىنساننىڭ كۆڭلى كەلگۈسىدە بولىدىغان ئىشلارغا ئىنتىلىدۇ. كەلگۈسىدە بولىدىغان ئىشلار غەيبى ئىشلار بولۇپ ئۇنى پەقەت اللە تائالا بىلىدۇ. ئۆزگىلەر بىلمەيدۇ. بۇ ھەقتە اللە تائالا مۇنداق دېگەن: «ئاسمانلاردىكى ۋە زېمىندىكى غەيبىلەرنى بىلىش اللە غا خاستۇر». (سۈرە نەھل 77- ئايەت)

بەزى ئادەملەر غايىبى سېھرى يولى ئارقىلىق بىلىشكە ئورۇنىدۇ ، بۇنىسى ئۇچۇق ھارام دۇر. بۇ ھەقتە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام: «كىمكى چىراغچى كاھىنلارنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇلارنىڭ دېگەنلىرىنى تەستىقلىسا مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا نازىل قىلىنغان قۇرئانغا كاپىر بولغان بولىدۇ.» (ئەبۇداۋۇد رىۋايەت قىلغان)

ئىمانلىق كىشىلەرگە كەلسەك، اللە ئۇلارغا ياخشىلىق بىلەن خۇش بېشارەت بېرىدىغان، يامانلىقتىن ئاگاھلاندىرىدىغان «راست چۈش» ئاتا قىلىدۇ. بۇ ھەقتە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام: «پەيغەمبەرلىكتىن پەقەت مۇبەششىراتلا قېلىپ قالدى» دېگەن. ساھابەكىراملار : مۇبەششىرات دېگەن نېمە ؟ دېگەندە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام: «ياخشى چۈش» دېگەن. (بۇخارى رىۋايەت قىلغان)

1.ئادەملەرنىڭ كۆرۈدىغان چۈشلىرى تۆۋەندىكىدەك ئۈچ تۈرگە بۆلىنىدۇ: 1- راست چۈش: بۇ اللە تائالا تەرىپىدىندۇر ، بىراق كۆرگەنلىرىنى بېسىپ كېتىدۇ . 2- يالغان چۈش: بۇ شەيتاننىڭ ئادەم بىلەن ئوينىشىشى بولۇپ ، ئادەم تاھارەتسىز ۋە اللە نىڭ زىكرىسىز

ئۇخلىغاندا كۆرۈلىدۇ. 3- كۆڭۈلنىڭ ھادىساتلىرى : بۇ ئادەم ئويغاق ۋاقتىدا كۆپ خىيال قىلغان ۋە ئارزۇ قىلغان ئىشلىرىنىڭ سۈرىتىنى چۈشىدە كۆرۈدىغان بىر تۈرلۈك ھادىسە، بۇ خىل ھادىسە تاماقنى كۆپ يەۋالغان، كۆڭلى قاتتىق بىئارام بولغان ۋە باشقا سەۋەبلەر تۈپەيلىدىنمۇ بولىدۇ .

كۆپىنچە ئادەملەر شەيتاننىڭ ئوينىشى بىلەن راست چۈشنىڭ پەرقىنى ئايرىۋالماي چۈشىدە كۆرگەن ئىشلاردىن غەم ئەندىشىگە چۈمىدۇ. ھالبۇكى ئۇ شەيتاننىڭ ۋە سۆھبەتلىرى خالاس .

2. شەيتاننىڭ ئوينىشىدىن كۆرۈلگەن يالغان چۈشلەرنىڭ ئالامىتى: 1- كىشى چۈشىدە زىددىيەتلىك مەزمۇنلارنى كۆرىدۇ ۋە ئۇنىڭ باش ئاخىرىنى بىلمەيدۇ . 2- بەزى كىشىلەر چۈشىدە كۆرۈلگەن مەلۇم بىر ئىشلار سەۋەبلىك ئاغرىپ قالىدۇ. مەسلەن: چۈشىدە دەريا ياكى قار كۆرگەن كىشىگە سوغۇق تېگىپ قالىدۇ. چۈشىدە قۇياش ياكى ئوت (گۈلخان) كۆرگەن كىشىگە ئىسسىق تېگىپ قالىدۇ. 3- ئادەم بەزى چاغلاردا ئويغاق ۋاقتلىرىدا تولا خىيال قىلغان نەرسىلەرمۇ چۈشەپ قالىدۇ .

3. يامان چۈش كۆرۈپ قالغاندا شەرىئەت قىلىشقا يول قويغان ئىشلار: 1- كۆرگەن يامان چۈشىدىن اللە قا سېغىنىپ 3 قېتىم پاناھلىق تىلەش. 2- شەيتاننىڭ يامانلىقىدىن اللە قا سېغىنىپ 3 قېتىم پاناھلىق تىلەش. 3- سول تەرىپىگە ئۈچ قېتىم تۈكۈرۈۋېتىش . 4- بىرەر كىشىگە ئېيتماسلىق. 5- تەبىرى سورىماسلىق، 6- باشقا ياققا ئۆرۈلۈپ يېتىش. 7- اللە دىن ئۇنىڭ ياخشى تەرىپىنى سوراش. 8- ئۇنىڭ زەرەرى تەكۈزەلمەيدىغانلىقىغا ئىشىنىش . 9- ناماز ئوقۇش .

4. ياخشى چۈش كۆرگەندە قىلىدىغان ئىشلار: 1- ياخشى

چۈشنىڭ اللە تەرىپىدىن ئىكەنلىكىگە ئىشىنىش. 2- ياخشى چۈش
كۆرگەنلىكىگە قارىتا اللە قاھەمدە - سانا ئېيتىش. 3- تەبىرىنى
سوراش. 4- ئۇنى پەقەت ياخشى كۆرىدىغان كىشىلەرگىلا ئېيتىش .

5. راست چۈشنىڭ ئالامىتى: 1- ئىلگىرىكى يامان چۈشنىڭ
بارلىق ئالامەتلىرىدىن پايدىلىنىش. 2- چۈش كۆرگۈچى گەپ
- سۆزدە راستچىل بولۇش . 3- باش ئاخىرىنى بىلىش. 4- قىلغان
تائەت - ئىبادەتلىرىدىگە ساۋاب بىلەن بېشارەت ئېلىش، گۇناھ -
مەسىيەتلىرىگە قارىتا ھوشنى تېپىش .

6. يالغاندىن چۈش ئۆرۈش (تەبىر بېرىش) ھارام: گۇناھى
چوڭ، بۇ ھەقتە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام: «كۆرمىگەننى كۆردۈم
دېيىش ئەڭ چوڭ يالغانچىلىق» دېگەن. (بۇخارى رىۋايەت قىلغان)

7. چۈشنىڭ تەبىرى كىمدىن سورىلىدۇ؟ ئىلىمگە دىنىگە ۋە
سالاهىيىتىگە ئىشەنچ قىلىنغان كىشىدىن سورىلىدۇ. پەيغەمبەر
ئەلەيھىسسالام: بىرەرسىڭلار چۈش كۆرسە ئۇنى پەقەت ئاق كۆڭۈل
كىشىلەرگىلا ئېيتىدۇ» دېگەن. (ھاكىم رىۋايەت قىلغان)

2005-يىلى 10-ئاينىڭ 20-كۈنى

ئاياللار ۋە ۋەسۋەسە توغرىسىدا

ئەسسالامۇ ئەلەيكۇم ۋە رەھمەتۇللاھى ۋە بەرکاتىھۇ. ئەزىز ھەمىشلىرىمىزنىڭ ھۇزۇرىغا بەزى داغلىق قازى ۋە پىقەي ئالىملىرىمىزنىڭ ئاياللار توغرىسىدا بەرگەن پەتۋالىرىنى سۇندۇق، ھەمىشلىرىمىزنىڭ بىلىمگەن، ياكى سوراشتىن خىجىل بولغان جايلىرىنى بىلىۋېلىشنى ئۈمۈد قىلىش بىلەن بىرگە بۇ توربەتنى كۆرۈشكە مۇيەسسەر بۇلالىمىغان ھەمىشلىرىمىزگىمۇ يەتكۈزۈپ قويىشىنى تەۋسىيە قىلىمىز .

19 جاۋاب بار

1. ۋەسۋەسەنى تونۇش : ۋەسۋەسە دېگەن كۆڭۈلنىڭ بىرەر ئىشتا تۇراقلىشالماسلىقى ۋە ئىككىلىنىشىدۇر .

2. ۋەسۋەسەنىڭ سەۋەبلىرى: 1- ئىلىمىزنىڭ؛ ئىلىم - مەرىپەت ئادەمنى ئىككىلەندۈردىغان ۋە خىيالىنى چالغىتىدىغان ئىشلارنى يوقىتىدۇ. ئىلىمىزنىڭ ئادەمگە زىيان سالدىغان ئىشلارنى پەيدا قىلىدۇ. 2- ئىماننىڭ ئاجىزلىقى ۋە اللەنى ئەسلىشىنىڭ ئاجىزلىقى؛ ياخشى ئەمەللەرنىڭ ئازلاپ كۈناھ - مەسىيەتلەرنىڭ كۆپىيىشىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ. ئەكسىچە ئىمان كۈچەيسە

ئۇنىڭدىن شەيتان قاچىدۇ. ئۇنى ئازدۇرۇشقا يول تاپالمايدۇ. 3-
دائىم ئارامسىزلىنىش؛ ئارامسىزلىق ۋە قۇرۇق خىيالىنى كۆپ قىلىش
ئادەمنىڭ ۋەسۋەسىگە چۈشۈپ قېلىشىغا سەۋەب بولىدۇ. ۋە
شەيتاننىڭ يولىنى ئاسانلاشتۇرىدۇ.

3. مەخپىي ئوقۇلىدىغان نامازلاردا ۋەسۋەسىدىن يىراق بولۇش
ئۈچۈن ئاۋازنى كۆتۈرۈش، ئۇنىڭدا كېرەك يوق. نامازخان نامازدا
تۇرۇپ سول تەرىپىگە تۈكۈرۈۋېتىشكە ۋە اللە قا سېغىنىپ شەيتاندىن
ئوچ قېتىم پاناھ تىلەشكە بۇيرۇلغان، (ئاۋازنى ئۆزى ئاڭلىغۇدەك
كۆتۈرسە بولىدۇ) (شەيخ ئىبنى باز)

4. نامازدا ئوچ رەكئەت ئوقۇدۇمۇ ياكى تۆت رەكئەت
ئوقۇدۇمۇ دەپ شەكىلىنىپ قالسا ئوچ رەكئەت قېلىپ نامازنى
تولۇقلايدۇ (يەنە بىر رەكئەت ئوقۇيدۇ) ئاندىن كېيىن سالامدىن
ئىلگىرى سەجدە سەھۋە قىلىدۇ. (شەيخ ئىبنى باز)

5. ۋەسۋەسىنىڭ كۆپ بۇلىشى سەۋەبلىك نامازنى قايتا
ئوقۇمايدۇ بەلكى سەجدە سەھۋە قىلىدۇ. (شەيخ ئىبنى باز)

6. ئەگەر ئالدى كەينىدىن بىرەر نەرسىنىڭ چىققانلىقىدىن
شەكىلەنسە ئۇ تاھارەتنى سۇندۇرمايدۇ ۋە ئۇنىڭغىمۇ قارالمايدۇ،
چۈنكى ئۇ شەيتاننىڭ ۋەسۋەسىدۇر. (شەيخ ئىبنى باز)

7. ئەقىدە توغرىسىدا بولىدىغان ۋەسۋەسە: ھەدىس شەرىپتە
كەلگەندەك شەيتان ئادەمدىن: «بۇنى كىم ياراتتى، ئۇنى كىم
ياراتتى ھەتتاكى اللە نى كىم ياراتتى؟» دەپ سورايدۇ. بۇنىڭ
ئامالى: 1- اللە قا ۋە ئۇنىڭ ئەلچىسىگە ئىشەندىم دېيىش. 2-

سۈرە ئىخلاس ئوقۇش. 3- اللہ قا سېغىنىپ شەيتاندىن پاناھ تىلەش
بىرگە سول تەرىپىگە تۈكۈرۈۋېتىش . 4- ۋەسۋەسىلىك خىياللارنى
دەرھال تەرك ئېتىش .

8. بەزى ئاياللار ھاجەت قىلغاندا شەيتاننىڭ ۋەسۋەسىگە
ئۇچرايدۇ: شۇ سەۋەبلىك ھاجەت خانىدا ئۇزۇن ئولتۇرىدۇ .

9. بەزى ئاياللار تاھارەتنىڭ سۇنۇپ كەتكەنلىكىگە ھەققىدە
ۋەسۋەسىلىنىدۇ: بۇنداق ئەھۋالدا بىرەر ئاۋازنى ئاڭلىغۇچە ياكى
بىرەر پۇراقنى سەزگۈچە ئۇنىڭغا پەرۋا قىلماسلىق كېرەك .

10. بەزى ئادەملەر كىيىمىگە تېگىپ قالغان سۇنىڭ پاكلىقى
ياكى نىجىسىلىغى ھەققىدە ۋەسۋەسىلىنىدۇ . توغرىسى كىيىمنى يۇيۇش
كەتمەيدۇ. چۈنكى ئۇنىڭ كىيىمى ئەسلىدىنلا پاك، ۋە يۇقۇپ قالغان
سۇ پاك .

11. تاھارەت ئېلىۋېتىپ ۋەسۋەسىلىنىش: شەيتان ئادەمنىڭ
كۆڭلىگە تاھارەت ئېلىۋاتقاندا ئېغىزىنى چايقىمىغاندەك ياكى بېشىغا
مەسە قىلمىغاندەك ياكى تاھارەتنىڭ نىيىتىنى قىلمىغاندەك خىياللارنى
تاشلايدۇ. بۇنىڭغا بىزنىڭ دەيدىغىنىمىز تاھارىتىڭىزنى ئېلىۋېتىش ،
شەيتاننىڭ ۋەسۋەسىلىرىگە پەرۋا قىلماڭ .

12. يەرنىڭ پاكلىقى توغرىلىق ۋەسۋەسىلىنىش: مەسىلەن: كىشى
تاھارەتتىن كېيىن پۇتنى يۇيۇپ يەرگە ياكى گىلەمگە دەسسەيدۇ يۇ،
نېمە دەپ نامازنى جايىناماز ئۈستىدە ئوقۇيدۇ؟ توغرىسى زېمىننىڭ
ھەممىسى پاك .

13. ناماز توغرىلىق ۋە سەۋەسلەش: بەزى ئاياللار ئەمدىلا نامازنى باشلاپ سۈرە فاتىمە نى ئوقۇپ بولۇشىغا شەيتان كېلىپ ؛ سەن تېخى سۈرە فاتىمە ئوقۇمىدىڭ دەپ ۋە سەۋەسە قىلىدۇ ۋە نامازنىڭ رەكئەتلىرىدىن شەكلەندۈرىدۇ . بۇنداق چاغدا اللە قا سېغىنىپ شەيتاندىن پاناھ تىلەش ۋە مۇنداق ۋە سەۋەسلەردىن يىراق بولۇش .

14. ئى ۋە سەۋەسگە ئۇچرىغۇچى! بىلىپ قېلىڭكى ؛ نىيەت دېمەك بىرەر ئىشنى قىلىشقا بەل باغلاش ياكى بىرەر ئىشنى قىلىش ئىرادىسىگە كېلىش دېمەكتۇر . نىيەتنىڭ ئورنى دىل بولۇپ ئۇنىڭ تىل بىلەن ھېچ بىر ئالاقىسى يوق. بىرەر كىشى تاھارەت ئېلىش ئۈچۈن ئولتۇرسا، ئۇ تاھارەتكە نىيەت قىلغان بولىدۇ . بىرەر كىشى نامازغا تۇرسا ، ئۇ نامازغا نىيەت قىلغان بولىدۇ . شەيتاننىڭ سەن تېخى تاھارەت ئېلىشنى ياكى ناماز ئوقۇشنى نىيەت قىلمىدىڭ دەپ ۋە سەۋەسە قىلىشىرىغا پەرۋا قىلماڭ .

15. ۋە سەۋەسلەرنى تۈگۈتۈشنىڭ چارىسى: 1- شەرتى ئىلىملىرىنى ئىگىلەش . بۇ ئىلىم ئۆز ئەھلىنى شەرتتە ئەسلى يوق ئىشلارنى قىلىشتىن ۋە شەيتاننىڭ ۋە سەۋەسلىرىدىن ساقلايدۇ. شەيتاننىڭ ۋە سەۋەسلىرىگە ئەگىشىش بىلىمسىزلىكنىڭ مەھسۇلىدۇر. 2- ئىماننى كۈچەيتىش، داۋاملىق رەھمان تائالانى ئەسلىپ تۇرۇش؛ اللە نى ئەسلىش شەيتاننىڭ ۋە سەۋەسلىرىدىن مۇداپىئەلىنىشنىڭ ئەڭ ياخشى قورغىنى. 3- اللە قا سېغىنىپ ۋە پاناھ تىلەپ دۇئا قىلىش؛ بۇ ھەقتە اللە تەئالا «ئەگەر ساڭا شەيتان ۋە سەۋەسە قىلسا (شەيتاننىڭ ۋە سەۋەسسىدىن) اللە قا سېغىنىپ پاناھ تىلىگەن» دېگەن. (سۈرە ئەئراف 200- ئايەت) شەيتاننىڭ ۋە سەۋەسسىدىن قۇتۇلدۇرۇشنى تىلەپ اللە قا دۇئا قىلىش .

16. كىشى راستتىنلا شەكلەنسە ئىشەنچ قىلغانغا قەدەر ئەمىلىنى داۋاملاشتۇرىدۇ. يەنى تاھارەت ئالغاندا بىرەر ئەزاسىنىڭ راستتىنلا يۇيۇلماي قالغانلىقىدىن شەكلەنسە شۇ ئەزاسىنى قايتا يۇيىدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

17. بىرەر ئايالنىڭ كۆڭلىگە بىرەر نەرسىنىڭ پاكلىقىدىن شەكىلىنىپ ناپاكلىقتىن ئەندىشە قىلسا؛ شەكتىن (ۋەسۋەسىدىن) يىراق بولمىقى ۋە ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىشىنى تەرك ئەتمىكى لازىم. اللە قا سېغىنىپ شەيتان رەجىمدىن پاناھلىق تىلەش ۋە ئۇنىڭدىن ئامان قىلىشىنى سوراڭ كېرەك (شەيخ ئىبنى باز)

18. شەيتان ھەر ۋاقىت مۇسۇلماننىڭ ناماز، تاھارەت ۋە باشقا ئەمەللىرىگە بۇزغۇنچىلىق قىلىشقا ئۇرۇنىدۇ . شۇڭا شەيتانغا جەڭ ئېلان قىلىش، ۋەسۋەسىلىرىدىن قورقماسلىق ۋە دائىم شەيتان ئەلەيھەلننىڭ شەرىپىدىن اللە قا سېغىنىپ پاناھ تىلەش لازىم. (شەيخ ئىبنى باز)

19. پەرز نامازدىن كېيىن ئېھتىيات نامىزى ئوقۇش: يولسىز ئىش. بىراق نامازغا تۇرغىنىڭىزدا چوقۇم زېھنىڭىزنى مەركەزلەشتۈرۈپ خۇزۇۋۇ - خۇشۇۋۇ بىلەن ناماز ئوقۇشىڭىز لازىم. ئەمما بەزى بىر خىياللار ۋە كۆڭۈل داۋالغۇشلىرى اللە خالىسا نامازغا زەرەر يەتكۈزەلمەيدۇ. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

-2005 يىلى 10- ئاينىڭ 20- كۈنى

ئاياللار ۋە ۋەسۋەسە توغرىسىدا

ئەسسالامۇ ئەلەيكۇم ۋە رەھمەتۇللاھى ۋە بەركاتەھۇ. ئەزىز
ھەمىشلىرىمىزنىڭ ھۇزۇرىغا بەزى داغلىق قازى ۋە پىقھى
ئالىملىرىمىزنىڭ ئاياللار توغرىسىدا بەرگەن پەتۋالىرىنى سۇندۇق،
ھەمىشلىرىمىزنىڭ بىلىمگەن، ياكى سوراشتىن خىجىل بولغان جايلارنى
بىلىۋېلىشنى ئۈمۈد قىلىش بىلەن بىرگە بۇ توربەتنى كۆرۈشكە
مۇيەسسەر بۇلالىمىغان ھەمىشلىرىمىزگىمۇ يەتكۈزۈپ قويىشىنى تەۋسىيە
قىلىمىز .

19 جاۋاب بار

1. ۋەسۋەسنى تونۇش : ۋەسۋەسە دېگەن كۆڭۈلنىڭ بىرەر ئىشتا
تۇراقلىشالمايلىقى ۋە ئىككىلىنىشىدۇر .

2. ۋەسۋەسنىڭ سەۋەبلىرى: 1- ئىلمىسىزلىك؛ ئىلىم -
مەرىپەت ئادەمنى ئىككىلەندۈرىدىغان ۋە خىيالىنى چالغىتىدىغان

139 - بەت

ئىشلارنى يوقتىدۇ. ئىلمىسىزلىك ئادەمگە زىيان سالىدىغان ئىشلارنى پەيدا قىلىدۇ. 2- ئىماننىڭ ئاجىزلىقى ۋە اللە نى ئەسلىشىنىڭ ئاجىزلىقى؛ ياخشى ئەمەللەرنىڭ ئازلاپ گۇناھ - مەسىيەتلەرنىڭ كۆپىيىشىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ. ئەكسىچە ئىمان كۈچەيسە ئۇنىڭدىن شەيتان قاچىدۇ. ئۇنى ئازدۇرۇشقا يول تاپالمايدۇ. 3- دائىم ئارامسىزلىنىش؛ ئارامسىزلىق ۋە قۇرۇق خىيالىنى كۆپ قىلىش ئادەمنىڭ ۋەسۋەسىگە چۈشۈپ قېلىشىغا سەۋەب بولىدۇ. ۋە شەيتاننىڭ يولىنى ئاسانلاشتۇرىدۇ.

3. مەخپى ئوقۇلىدىغان نامازلاردا ۋەسۋەسىدىن يىراق بولۇش ئۈچۈن ئاۋازنى كۆتۈرۈش، ئۇنىڭدا كېرەك يوق. نامازخان نامازدا تۇرۇپ سول تەرىپىگە تۈكۈرۈۋېتىشكە ۋە اللە قا سېغىنىپ شەيتاندىن ئۈچ قېتىم پاناھ تىلەشكە بۇيرۇلغان، (ئاۋازنى ئۆزى ئاڭلىغۇدەك كۆتۈرسە بولىدۇ) (شەيخ ئىبنى باز)

4. نامازدا ئۈچ رەكئەت ئوقۇدۇمۇ ياكى تۆت رەكئەت ئوقۇدۇمۇ دەپ شەكىلىنىپ قالسا ئۈچ رەكئەت قېلىپ نامازنى تولۇقلايدۇ (يەنە بىر رەكئەت ئوقۇيدۇ) ئاندىن كېيىن سالامدىن ئىلگىرى سەجدە سەھۋە قىلىدۇ. (شەيخ ئىبنى باز)

5. ۋەسۋەسىنىڭ كۆپ بۇلىشى سەۋەبلىك نامازنى قايتا ئوقۇمايدۇ بەلكى سەجدە سەھۋە قىلىدۇ. (شەيخ ئىبنى باز)

6. ئەگەر ئالدى كەينىدىن بىرەر نەرسىنىڭ چىققانلىقىدىن شەكىلەنسە ئۇ تاھارەتنى سۇندۇرمايدۇ ۋە ئۇنىڭغىمۇ قارالمايدۇ، چۈنكى ئۇ شەيتاننىڭ ۋەسۋەسىدۇر. (شەيخ ئىبنى باز)

7. ئەقىدە توغرىسىدا بولدىغان ۋەسۋەسە: ھەدىسى شەرىپتە كەلگەندەك شەيتان ئادەمدىن: «بۇنى كىم ياراتتى، ئۇنى كىم ياراتتى ھەتتاكى اللە نى كىم ياراتتى؟» دەپ سورايدۇ. بۇنىڭ ئامالى: 1- اللە قا ۋە ئۇنىڭ ئەلچىسىگە ئىشەندىم دېيىش. 2- سۈرە ئىخلاس ئوقۇش. 3- اللە قا سېغىنىپ شەيتاندىن پاناھ تىلەش بىرگە سول تەرىپىگە تۈكۈرۈۋېتىش. 4- ۋەسۋەسىلىك خىياللارنى دەرھال تەرك ئېتىش .

8. بەزى ئاياللار ھاجەت قىلغاندا شەيتاننىڭ ۋەسۋەسىگە ئۇچرايدۇ: شۇسەۋەبلىك ھاجەت خانىدا ئۇزۇن ئولتۇرىدۇ .

9. بەزى ئاياللار تاھارەتنىڭ سۇنۇپ كەتكەنلىكى ھەققىدە ۋەسۋەسىلىنىدۇ: بۇنداق ئەھۋالدا بىرەر ئاۋازنى ئاڭلىغۇچە ياكى بىرەر پۇراقنى سەزگۈچە ئۇنىڭغا پەرۋا قىلماسلىق كېرەك .

10. بەزى ئادەملەر كىيىمىگە تېگىپ قالغان سۇنىڭ پاكلىقى ياكى نىجىسىلىغى ھەققىدە ۋەسۋەسىلىنىدۇ . توغرىسى كىيىمنى يۇيۇش كەتمەيدۇ. چۈنكى ئۇنىڭ كىيىمى ئەسلىدىنلا پاك، ۋە يۇقۇپ قالغان سۇ پاك .

11. تاھارەت ئېلىۋېتىپ ۋەسۋەسىنىش: شەيتان ئادەمنىڭ كۆڭلىگە تاھارەت ئېلىۋاتقاندا ئېغىزنى چايقىمىغاندەك ياكى بېشىغا مەسە قىلمىغاندەك ياكى تاھارەتنىڭ نىيىتىنى قىلمىغاندەك خىياللارنى تاشلايدۇ. بۇنىڭغا بىزنىڭ دەيدىغىنىمىز تاھارەتنىڭ ئېلىۋېتىش ، شەيتاننىڭ ۋەسۋەسىلىرىگە پەرۋا قىلماڭ .

12. يەرنىڭ پاكلىقى توغرىلىق ۋەسۋەسىلىنىش: مەسلەن: كىشى

تاھارەتتىن كېيىن پۇتىنى يۇيۇپ يەرگە ياكى گىلەمگە دەسسەيدۇ، يۇ، نېمە دەپ نامازنى جايىناماز ئۈستىدە ئوقۇيدۇ؟ توغرىسى زېمىننىڭ ھەممىسى پاك .

13. ناماز توغرىلىق ۋەسەۋەسلىنىش: بەزى ئاياللار ئەمدىلا نامازنى باشلاپ سۈرە فاتىمە نى ئوقۇپ بولۇشىغا شەيتان كېلىپ ؛ سەن تېخى سۈرە فاتىمە ئوقۇمىدىڭ دەپ ۋەسەۋەسە قىلىدۇ ۋە نامازنىڭ رەكئەتلىرىدىن شەكلەندۈرىدۇ . بۇنداق چاغدا اللە قا سېغىنىپ شەيتاندىن پاناھ تىلەش ۋە مۇنداق ۋەسەۋەسلەردىن يىراق بولۇش .

14. ئى ۋەسەۋەسگە ئۇچرىغۇچى! بىلىپ قېلىڭكى ؛ نىيەت دېمەك بىرەر ئىشنى قىلىشقا بەل باغلاش ياكى بىرەر ئىشنى قىلىش ئىرادىسىگە كېلىش دېمەكتۇر . نىيەتنىڭ ئورنى دىل بولۇپ ئۇنىڭ تىل بىلەن ھېچ بىر ئالاقىسى يوق. بىرەر كىشى تاھارەت ئېلىش ئۈچۈن ئولتۇرسا، ئۇ تاھارەتكە نىيەت قىلغان بولىدۇ . بىرەر كىشى نامازغا تۇرسا ، ئۇ نامازغا نىيەت قىلغان بولىدۇ . شەيتاننىڭ سەن تېخى تاھارەت ئېلىشنى ياكى ناماز ئوقۇشنى نىيەت قىلمىدىڭ دەپ ۋەسەۋەسە قىلىشىرىغا پەرۋا قىلماڭ .

15. ۋەسەۋەسلەرنى تۈگۈتۈشنىڭ چارىسى: 1- شەرتى ئىلىملىرىنى ئىگىلەش . بۇ ئىلىم ئۆز ئەھلىنى شەرتتە ئەسلى يوق ئىشلارنى قىلىشتىن ۋە شەيتاننىڭ ۋەسەۋەسلىرىدىن ساقلايدۇ. شەيتاننىڭ ۋەسەۋەسلىرىگە ئەگىشىش بىلىمىزلىكىنىڭ مەھسۇلىدۇر. 2- ئىماننى كۈچەيتىش، داۋاملىق رەھمان تائالانى ئەسلىپ تۇرۇش؛ اللە نى ئەسلىش شەيتاننىڭ ۋەسەۋەسلىرىدىن مۇداپىئەلىنىشنىڭ ئەڭ ياخشى قورغىنى. 3- اللە قا سېغىنىپ ۋە پاناھ تىلەپ دۇئا

قىلىش؛ بۇ ھەقتە اللە تەئەلا «ئەگەر ساڭا شەيتان ۋە سەۋەسە قىلسا (شەيتاننىڭ ۋە سەۋەسەسىدىن) اللە قا سېغىنىپ پاناھ تىلىگىن» دېگەن. (سۇرە ئەئراف 200 - ئايەت) شەيتاننىڭ ۋە سەۋەسەسىدىن قۇتۇلدۇرۇشنى تىلەپ اللە قا دۇئا قىلىش .

16. كىشى راستتىنلا شەكلەنسە ئىشەنچ قىلغانغا قەدەر ئەمىلىنى داۋاملاشتۇرىدۇ. يەنى تاھارەت ئالغاندا بىرەر ئەزاسىنىڭ راستتىنلا يۇيۇلماي قالغانلىقىدىن شەكلەنسە شۇ ئەزاسىنى قايتا يۇيىدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

17. بىرەر ئايالنىڭ كۆڭلىگە بىرەر نەرسىنىڭ پاكلىقىدىن شەكلىنىپ ناپاكلىقتىن ئەندىشە قىلسا؛ شەكتىن (ۋە سەۋەسەسىدىن) يىراق بولمىقى ۋە ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىشنى تەرك ئەتمىكى لازىم. اللە قا سېغىنىپ شەيتان رەجىمدىن پاناھلىق تىلەش ۋە ئۇنىڭدىن ئامان قىلىشنى سوراڭ كېرەك (شەيخ ئىبنى باز)

18. شەيتان ھەر ۋاقىت مۇسۇلماننىڭ ناماز، تاھارەت ۋە باشقا ئەمەللىرىگە بۇزغۇنچىلىق قىلىشقا ئۇرۇنىدۇ . شۇڭا شەيتانغا جەڭ ئېلان قىلىش، ۋە سەۋەسەلىرىدىن قورقماسلىق ۋە دائىم شەيتان ئەلەيھىلەننىڭ شەرىپىدىن اللە قا سېغىنىپ پاناھ تىلەش لازىم. (شەيخ ئىبنى باز)

19. پەرز نامازدىن كېيىن ئېھتىيات نامىزى ئوقۇش: يولسىز ئىش. بىراق نامازغا تۇرغىنىڭىزدا چوقۇم زېھنىڭىزنى مەركەزلەشتۈرۈپ خۇزۇدۇ - خۇشۇدۇ بىلەن ناماز ئوقۇشىڭىز لازىم. ئەمما بەزى بىر خىياللار ۋە كۆڭۈل داۋالغۇشلىرى اللە خالىسا نامازغا زەرەر يەتكۈزەلمەيدۇ. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

-2005 يىلى 10-ئاينىڭ 20-كۈنى

ئاياللار ۋە ئاشقىلىق توغۇرسىدا

ئەسسالامۇ ئەلەيكۇم ۋە رەھمەتۇللاھى ۋە بەركاتىھۇ. ئەزىز
ھەمشىرىلىرىمىزنىڭ ھۇزۇرىغا بەزى داغلىق قازى ۋە پىقىي
ئالىملىرىمىزنىڭ ئاياللار توغۇرسىدا بەرگەن پەتمۇالىرىنى سۇندۇق،
ھەمشىرىلىرىمىزنىڭ بىلىمگەن، ياكى سوراشتىن خىجىل بولغان جايلىرىنى
بىلىۋېلىشنى ئۇمۇد قىلىش بىلەن بىرگە بۇ توربەتنى كۇرۇشكە
مۇيەسسەر بۇلالىمىغان ھەمشىرىلىرىمىزگىمۇ يەتكۈزۈپ قويىشنى تەۋسىيە
قىلىمىز .

-4جاۋاب بار

144-بەت

1. ئاشقىلىقنىڭ ھەقىقىتى ۋە ئۇنىڭ زەرەرلىرى ھەققىدە بىرقانچە كەلىمە سۆز: 1- بەزى ھۆكۈمالار ئېيتىدۇكى: جۇنۇنلۇقنىڭ بىر قانچە تۈرى بار، ئاشقىلىق شۇنىڭ بىر تۈرى. 2- ئۇلار دەيدۇ: قانچىلىغان ئاشقىلار ئۆزىنىڭ مال- مۈلكى، يۈز- ئابرويى، ئائىلىسى ۋە دىنى، دۇنيالىق مەنپەئەتنى ئۆز مەشۇقى يولىدا زاي قىلىشتى. 3- بىر بۆلۈك ئالىملار ئاشقىلىق توغۇرىدا سورالغاندا ئۇلار ئېيتقانكى: قەلبىلەن ئاللاھنىڭ زىكرىدىن غاپىل بولسا، ئۇنى ئاللاھ غەيپىنىڭ ئىبادىتى بىلەن سىنايدۇ، غاپىل قەلب شەيتاننىڭ ئوۋىسى. 4- ئاشقىلار ئادەملەرنىڭ ئەڭ بەختسىزى، ئاڭ بىچارىسى ۋە پەرۋەردىگارىدىن ئەڭ غاپىلى. 5- ئىبنى قەييۇم مۇنداق دەيدۇ: تىبابەت ساھەسىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى ئاشقىلىق بىر تۈرلۈك ۋە سۆھسە كىسەللىكى، دەيدۇ .

2. ئاشقىلىقنىڭ ناتوغرا ئالامىتى: ئاشق ئۆز مەشۇقنىڭ رازىلىقىنى پەرۋەردىگارىنىڭ رازىلىقىنىڭ ئالدىغا قويدۇ. مۇشۇقنىڭ ھەقىقىي پەرۋەردىگارىنىڭ ھەقىقىي بىلەن توقۇنۇشۇپ قالسا ئاۋۋال مەشۇقنىڭ ھەقىقىي ئويلىشىدۇ. (ئىمام ئىبنى قەييۇم)

3. ئاشقىلىقنىڭ سەۋەبلىرى: قەلبتىن ئاللاھنىڭ زىكرى ۋە مۇھەببىتى كۆتۈرلۈپ كىتىش، چۈنكى قەلب ئاللاھنىڭ مۇھەببىتىگە تولسا، ئۆزىگەلەرنىڭ مۇھەببىتىگە ئورۇن قالمىدۇ. 1- ئىبنى قەييۇم دەيدۇ: ئاللاھنىڭ مۇھەببىتىدىن بوشىغان قەلب ئاشقىلىق بىلەن سىنىلىدۇ. 2- تەشۋىقات ۋاستىلىرى: يەنى گۈزەل ئەخلاق- پەزىلەتنى بۇزىدىغان ھاياسز فىلىملەرنى كۆرۈش. 3- مۇھەببەت ۋە ئاشقىلىق چۈشەنچىسىنىڭ بۇرمىلىنىشى: شۇ جەھەتتىن ئىشقى - مۇھەببەت ئۆز ئىگىسىنى قارغۇ قىلىۋىتىدۇ ۋە مەسلىكىدىن يىشىلمەس

قىلىپ قويدۇ دەپ قارىلىدۇ. ئاشىقلار ئەڭ ئۇلۇغ مۇھەببەت بولغان
الەننىڭ، الەننىڭ پەيغەمبەرنىڭ، ئاتا-ئانىنىڭ، مىسكىنلەرنىڭ،
پاقلقنىڭ، ئىپپەتنىڭ مۇھەببىتى ۋە گۈزەل ئەخلاقىنى
يوقاتقانلاردۇر. 4- تەقىلىد چىلىك: كىشى ئىشقى مۇھەببەت
تەسۋىرلەنگەن ھىكايە، پوۋستلارنى ئوقۇغانسىرى، ئىشقى-
مۇھەببەت تىلغا ئېلىنغان ناخشا-مۇزىكىلارنى ئاڭلىغانسىرى
ئاشىقلىق تورىغا ئىلىنىپ قالىدۇ.

4. ئاشىقلىقنىڭ داۋاسى: 1- الەن قا يېلىنىپ دۇئا قىلىش ۋە الەن
ئۈچۈن ئىخلاس تەقۋا قىلىش. 2- مەشۇقىدىن يىراق تۇرۇش، گەپ -
سۆزلىرىنى ئاڭلىماسلىق، ئىسمىنى تىلغا ئالماسلىق. 3- توي قىلىش.
مەشۇقنىڭ غەيرى بىلەن بولسىمۇ توي قىلىش ئاشىقلىق كىسىلىگە تىز
ئۈنۈم بىرىدىغان ئەڭ ياخشى دورا. 4- نامازغا ۋە ياخشى
ئەمەللەرنى قىلىشقا، الەننى كۆپ زىكرى قىلىشقا ئەھمىيەت بىرىش،
الەن تەقۋا مۇنداق دېگەن: «ناماز ھەقىقەتەن قەبىم ئىشلاردىن ۋە
گۇناھلاردىن توسىدۇ». (سۈرە ئەنكەبۇت 45- ئايەت) 5- الەننىڭ
ئالدىدا تۇرۇپ ھىساب بىرىشنى، قەبرىنىڭ زۇلمىتىنى، ئۆلۈمنىڭ
دەھشىتىنى كۆپراق ئويلاش. 6- ۋاقتىنى ئەھمىيەتلىك ئىشلار بىلەن
ئۆتكۈزۈش، بىكارچىلىق خىيالغا، خىيال ئاشىقلىققا ئېلىپ بارىدۇ.

2006-يىلى 1-ئاينىڭ 26- كۈنى

ئاياللار ۋە شاد - خۇراملىق توغرىسىدا

ئەسسالامۇ ئەلەيكۇم ۋە رەھمەتۇللاھى ۋە بەركاتىھۇ. ئەزىز ھەمشىرلىرىمىزنىڭ ھۇزۇرىغا بەزى داغلىق قازى ۋە پىقىي ئالىملىرىمىزنىڭ ئاياللار توغرىسىدا بەرگەن پەتۋالىرىنى سۇندۇق، ھەمشىرلىرىمىزنىڭ بىلىمگەن، ياكى سوراشتىن خىجىل بولغان جايلارنى بىلىۋېلىشنى ئۈمۈد قىلىش بىلەن بىرگە بۇ توربەتنى كۈرۈشكە مۇيەسسەر بۇلالىمىغان ھەمشىرلىرىمىزگىمۇ يەتكۈزۈپ قويىشىنى تەۋسىيە قىلىمىز .

20 جاۋاب بار

1. ئاياللار ئارىسىدا كېلىنچەك بىلەن يىگىتنى بىرگە ئولتۇرغۇزۇپ قويۇش جائىز ئەمەس. چۈنكى بۇ ھاياتنىڭ تارتىلىپ كەتكەنلىكىنىڭ دەلىلى ۋە ھايات سىزىلارغا تەقلىد قىلغانلىق. (شەيخ ئىبنى جۇبەيرىن)

2. توي كۈنى داپ چېلىشنىڭ شەرتلىرى. 1- چېلىندىغىنى دۇمباق ئەمەس داپ بولۇش . 2- شەھۋانىيلىقنى تەرغىب قىلىدىغان ناخشا مۇزىكا قېتىلىپ قالماسلىق. 3- پىتنە ئارىلىشىپ قالماسلىق، مەسلەن: گۈزەل ئاۋازلارنىڭ ئەرلەر قۇلىقىغا يېتىپ قېلىشىغا

ئوخشاش. 4- ھېچ بىر كىشىگە ئازار بەرمەسلىك، ئەگەر بىرەر كىشىگە ئازار يېتىدىغان ئىش بولسا دۇرۇس ئەمەس. مەسلەن: ئاۋاز ياغراتقۇ دېگەندەك يۇقىرى ئاۋازلىق نەرسىلەرنى ئىشلىتىپ باشقىلارنىڭ دەم ئېلىش ياكى باشقا ئىشلىرىغا تەسىر يەتكۈزۈش. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

3. سەزەندىلەر ئىجارە ئېلىش ۋە ئۇنىڭ بۇزغۇنچىلىقى. 1- ئۇنىڭغا بىرلا قارىغان كىشى، ئۇلارنىڭ بىمەنە نەغمە - ناۋا قىلىۋاتقانلىقىنى ۋە ناتوغرا ئىشلارنىڭ ئەدەب كېتىۋاتقانلىقىنى كۆرۈۋالالايدۇ. 2- ئاۋاز ياغراتقۇ، سۇناي، نەي، ۋە باشقا چالغۇ ئەسۋابلىرىنى ئىشلىتىپ غەربنىڭ ناخشا مۇزىكىلىرىنى ئورۇنلىشىدۇ. 3- ئۇلارغا نۇرغۇن مال - مۈلۈك چىقىپ قىلىشىدۇ. (شەيخ ئىبنى باز)

4. ئەمما كېچە تەرەپلەردە توي شادلىقى ئىپادىلەپ ئەرلەرگە ئاڭلانمىغۇدەك باشقىلارنىڭ دەم ئېلىشىغا تەسىر يەتكۈزمىگۈدەك دەرىجىدە كۆڭۈل ئېچىشسا كېرەك يوق .

5. ئۆتكۈزگەن پائالىيەتلىرى ۋە خەجلىگەن پۇللىرى بىلەن پەخىرلىنىش تۇيغۇسىدا بولۇش ۋە كېچىسى ئۇخلىماي ناماز بامداتنى زىيا قىلىش ئىشلىرى كۆرۈلسە جائىز ئەمەس. (شەيخ ئىبنى باز)

6. توي كۆيىنكى كىيىشنىڭ شەرتلىرى: توي كۈنى ئاياللارنىڭ ئاياللارغا خاس كۆيىنەكلەرنى كىيىشى تۆۋەندىكى شەرتلىرى بىلەن دۇرۇس. 1- پۈتۈن بەدەننى ياپالايدىغان بولۇش. 2- ئەرلەرگە ئوخشىۋالماسلىق، 3- دىن سىرتىدىكىلەرگە خاس بولغان (ياۋروپانىڭ توي كۆيىنكى) كۆڭلەك بولماسلىق. (لۇجە تۇتدائىم)

7. تويدا ئۇزۇن كۆينەك كىيىشنىڭ ھۆكۈمى؛ ئاياللارنىڭ ئوشۇقۇدىن بىر غېرىچ ئۇزۇن كۆينەك كىيىشى سۈننەت، بىراق ئۇنىڭدىن ئېشىپ كەتمەسلىكى ۋە ئۇنىڭ قەدىمى ئېچىلىپ قالماسلىقى كېرەك. (شەيخ ئىبنى باز)

8. توي ئۈچۈن ھەددىدىن ئارتۇق چىقىم قىلىش دۇرۇس ئەمەس. چۈنكى ئۇ پۇل مالنى زاي قىلغانلىق. (شەيخ ئىبنى باز)

9. توي ئۈچۈن كىيىم - كېچەك ئارىيەت ئالسا كېرەك يوق .

10. زاللاردا مۇراسىم ئۆتكۈزۈش ۋە ئۇنىڭ بۇزۇقچىلىقى . 1- ئۇنداق مۇراسىملاردا ئېھتىياجىدىن سىرت ئىسراپچىلىق كۆپ بولىدۇ . 2- تولاراق ئەرلەر ئاياللار بىلەن ئارىلىشىپ قالىدۇ. (شەيخ ئىبنى باز)

11. توي بولغان يىگىتنىڭ تويغا كەلگەن يات ئاياللار ئالدىدىلا ئۆزىنىڭ تويلاشقان قىزىنى قولتۇقلاپ مېڭىشى جائىز ئەمەس .

12. توي مۇراسىمىنى سىنئالغۇغا ئېلىش جائىز ئەمەس. ھەمدە بۇ ئىشقا ئەقلى - ھۈشى جايىدا مۆمىن رازى بولمايدۇ. چۈنكى ئۇ نۇرغۇن بۇزغۇنچىلىقلارغا يېشىل چىراغ ياندۇرۇپ بېرىدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

13. توي بولغان يىگىتنىڭ فوتوگرافىنى ئەگەشتۈرۈپ ئاياللار ئولتۇرغان خانىگە كىرىشى جائىز ئەمەس. (شەيخ ئىبنى باز)

14. ئايال كىشىنىڭ شەرىئەتكە خىلاپ ئىشلار بۇلىدىغان توي مۇراسىملارغا بېرىشى جائىز ئەمەس. (لۇجىنە تۇتدائىم)

15. توي مۇراسىملاردا ئاياللار تۆۋەندىكى شەرتلەر ئاستىدا ئۇسۇل ئوينىسا كېرەك يوق. 1- ئۇسۇل ئوينىيدىغانلار ۋە كۆرۈدىغانلار پەقەت ئاياللار بىلەنلا چەكلىنىش. 2- يۇقىرى ئاۋازدا ۋاراڭ چۇرۇڭ قىلماسلىق. 3- تولۇق يۈگەلگەن بۇلىشى، قوللىرىنى كۆتۈرگەندە بىلەكلىرى ئېچىلىپ قالماسلىق. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

16. ئاياللارنىڭ ئەرلەر بار سورۇنلاردا يۇقىرى ئاۋازدا گەپ سۆز قىلىش جائىز ئەمەس. چۈنكى ئۇلارنىڭ ئاۋازى بەزى بىر كۆڭلى سۇيۇق ئەرلەرنى ئازدۇرىدۇ. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

17. مۇسۇلمان ئايالنىڭ ئۆز قېرىنداشلىرىنىڭ توي مۇراسىملىرىغا تۆۋەندىكى شەرت ئاستىدا بارسا بولىدۇ. 1- ئېرىنىڭ ئىجازىتىنى ئېلىش. 2- مۇراسىمدا شەرىئەتكە خىلاپ بىرەر ئىش بولماسلىق. 3- ئەگەر شەرىئەتكە خىلاپ بىرەر ئىش بولۇپ ئۇنى تۈزۈش قولدىن كەلمىسە ئۇنداق سورۇنلارغا بارمىسا قېرىنداشنىڭ چاقىرىقىنى ئاڭلىمىغاننىڭ گۇناھى بولمايدۇ. (لۇجىنە تۇتدائىم)

18. ناخشا - مۇزىكا قويۇپ ئاندىن ئاياللارنىڭ ئۇسۇل ئوينىشى جائىز ئەمەس. (لۇجىنە تۇتدائىم)

19. ئاياللارنىڭ توي مۇناسىۋىتى بىلەن خاس خانىلاردا كىيىم ئالماشتۇرۇش؛ ئاياللار ھەرقانداق ئەھۋال ئاستىدا ئەۋرەتلىرىنى تولۇق يېپىشقا ۋە زىبۇ - زىننەتلىرىنى يوشۇرۇشقا ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىشى، بولۇپمۇ ھازىرقىدەك يوشۇرۇن سۈرەتكە ئېلىش كۆپەيگەن

دەۋردە تېخىمۇ ئەھمىيەت بېرىشلىرى ۋاجىپ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

20. تويىدا چاققۇ چېچىشنى كۆپلىگەن پەقى شۇناسلار يامان كۆرۈدۇ . ئەگەر ئىسراپچىلىقتىن، يېمەك - ئىچمەكنى بۇزۇپ چېچىشتىن خالىي بولسا اللە خالىسا كېرەك يوق .

2005-يىلى 12-ئاينىڭ 15-كۈنى

ئاياللار ۋە زىننەت توغۇرىسىدا

ئەسسالامۇ ئەلەيكۇم ۋە رەھمەتۇللاھى ۋە بەركاتىھۇ. ئەزىز ھەمىشلىرىمىزنىڭ ھۇزۇرىغا بەزى داغلىق قازى ۋە پىقى ئالىملىرىمىزنىڭ ئاياللار توغۇرىسىدا بەرگەن پەتۋالىرىنى سۇندۇق، ھەمىشلىرىمىزنىڭ بىلىمگەن، ياكى سوراشتىن خىجىل بولغان جايلىرىنى بىلىۋېلىشنى ئۈمۈد قىلىش بىلەن بىرگە بۇ توربەتنى كۆرۈشكە

مۇيەسسەر بۇلالمىغان ھەمشىرلىمىزگىمۇ يەتكۈزۈپ قويىشىنى تەۋسىيە قىلىمىز .

68 جاۋاب بار

1. زىننەت قىلىش (گىرىم قىلىش) شەرىئەتتە چەكلەنگەن ئىشلاردىن بولماسلىق، مەسىلەن : يۈزىدىكى سېرىق تۈكلەرنى يۇلۇش، خال چىكىش ۋە چىش رەتلەش قاتارلىقلارغا ئوخشاش .

2. گىرىم قىلىش ھۆسۈن تۈزەشتە ئەلەرگە ئوخشاش بۇلۇشۇلماسلىق .

3. ھەرقانداق ئەھۋال ئاستىدا ئەلەرگە ئوخشۇلماسلىق .

4. ۋاقتلىق بۇلۇش .

5. اللە ياراتقان تەبىئىيلىكنى ئۆزگەرتمەسلىك .

6. تېرىگە ۋە چاچقا سۇنىڭ يېتىشىگە توسالغۇ بولماسلىق .

7. پۇل - مال ئىسراپ قىلماسلىق ۋە زايى قىلماسلىق .

8. كۆپ ۋاقت زايى قىلماسلىق .

9. كىبرى (چوڭچىلىق) پەخرى ۋە باشقىلارغا ئۆزىنى كۆرسىتىش مەقسىتىدە قىلماسلىق .

10. ئۆز ئېرى ئۈچۈنلا قىلىش .

11. تىرىن ئاقلىرىنى ئۆستۈرۈۋېلىشقا ئوخشاش پىترەت (دىنغا) كە زىت بولماسلىق .

12. گىرىم قىلدىم دەپ يېرىم يالىغىچ بۇلىۋالماسلىق .

13. يات ئەرلەرنىڭ كۆزىگە گىرىم بىلەن چېلىقماسلىق .

14. ئاياللارنىڭ پۇراقلىق نەرسىلەرنى ئىشلىتىپ كۇچا- كويلارغا، مەسجىدلەرگە چىقىشى توغرا ئەمەس .

15. ئاياللار ئەتتىر دېگەندەك خۇشپۇراق نەرسىلەرنى چېچىپ، ئۆيىدىن چىقىپلا شەخسى ماشىنىسىغا ئولتۇرۇپ پۇرىقنى يات ئەرلەرگە پەقەت سەزدۈرمىسە كېرەك يوق. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

16. بەزى بىر ئاياللار مەسجىدلەرگە رامازان كۈنلىرى ئەتتىر چېچىپ چىقىدۇ، ئېھتىمال كۇچا- كويلاردا باشقىلارغا پۇرىتىپ يۇرسە كېرەك بۇ ئەسلا جائىز ئەمەس. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

17. ئاياللار ئۆز- ئار زىيارەت قىلىشقاندا ئۆيىدىن چېچىپ ئەرلەر بىلەن بىر يولدا ماڭغۇدەك بولسا ئەتتىرگە ئوخشاش خۇشپۇراق نەرسىلەرنى تەقدىم ئېتىش جائىز ئەمەس. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

18. ئايال كىشىگە خۇشپۇراق نەرسىلەرنى سوۋغا قىلىش دۇرۇس.

چۈنكى ئۆز- ئارا سوۋغا سالام قىلىشى مېھرى - مۇھەببەتنى ئاشۇرىدۇ. ئەگەر سوۋغات بەرگۈچى، سوۋغات ئالغۇچى ئايالنىڭ ئۇنى چېچىپ كۇچا- كويلارغا چىقىشىنى بىلسە خۇشپۇراق نەرسە سوۋغا قىلماسلىق كېرەك. ئۇنداق بولمىسا گۇناھقا ياردەملەشكەنلىك بۇلىدۇ. (شەيخ ئىبنى باز)

19. ھازىرقى زامان گىرىم بۇيۇملىرىنى ئىشلىتىش تۈۋەندىكىدەك ئەھۋالدا دۇرۇس. 1- دىنسىز ئاياللارغا ئوخشاش بۇلىۋالماسلىق. 2- ئۇلارنى ئىشلەتكەندە بەدەنگە زىيان يەتكۈزمەسلىك. 3- چەكتىن ئاشۇرۇۋەتمەسلىك. 4- تاھارەت ئالغاندا ياكى غۇسلە قىلغاندا تىرىنىڭ سۇ بىلەن ئۇچرىشىغا توسالغۇ بولماسلىق .

20. يۈزىگە سىلىقلاش مايلىرىنى سۈرتۈش، يۈزىنى گۈزەللەشتۈرۈش بىلەن بىرگە تېرىگە ئەكس تەسىر يەتكۈزمەسە كېرەك يوق .

21. ئەگەر تېرىگە ئەكس تەسىر يەتكۈزمەسە ياكى تېرىگە غەيرى نەرسىلەرنى پەيدا قىلسا ئۇنداقتا چەكلەندۇ. (شەيخ ئىبنى باز)

22. تىببىي مۇتەخەسسسلەرنىڭ بىر قىسىم گىرىم بۇيۇملىرىنى تەجىربە قىلىپ چىقارغان يەكۈنى: 1- يۈز مايلىرىنىڭ بەزىسى تېرىگە زىيانلىق. 2- بەزى ئۇزۇقلۇق مەلەملىرى ياشلارنىڭ مۇھەببىتىنىڭ ئېشىشىغا سەۋەب بۇلىدۇ. چۈنكى ئۇ شۇ مۇھەببەت دەۋرىنى ئۇزۇقلاندۇرىدۇ. 3- بەزى يۈز مەلەملىرى سەراسىر ماددىلىرىدىن ياسىلىدۇ. 4- تېرە سىلىقلاش مايلىرىنىڭ ئەكس تەسىرى بار، چۈنكى ئۇ قوغۇشۇنغا ئوخشاش ئېغىر مەدەن

بىرىكىملىرىدىن ياسىلىدۇ. 5- يۈزگە سۈرۈلگەن مايلىرىنى كېچىسى ئۇخلاشتىن بۇرۇن ئاۋال سوغۇق گۈل سۈيى بىلەن ئاندىن كېيىن ئادەتتىكى سۇ بىلەن يۇيۇۋېتىش لازىم .

23. سۈنئىي تېرىناق سېلىش جانىز ئەمەس .

24. رەڭلىك قاپاق چىقىرىش جىسمىگە زىيانلىق، ئالدامچىلىق ۋە اللە ياراتقان تەبىئىيلىكنى ئۆزگەرتكەنلىك. (لۇجنە تۇتدائىم)

25. مۇسۇلمان ئاياللارنىڭ چىش ئارىلىقلىرىنى ئىككە كدەپ شالاڭشىتىشى ھارام. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

26. چىشى رەتسىزلىكى تۈزەشكە ياكى ئىگىز- پەسلىرىنى تەڭشەشكە ئېھتىياجلىق بولسا كېرەك يوق. چۈنكى بۇ داۋالاش تۈرىگە مەنسۇپ. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

27. ئەسلىدىكى قاش كىرىپكىلىرىنى يۇلدۇرۇۋېتىپ سۈنئىي قاش كىرىپكى چەكتۈرۈش ھارام. چۈنكى ئۇ اللە ياراتقان خەلقەتنى ئۆزگەرتكەنلىك .

28. قاش- كىرىپكىنىڭ بىرەر تال تۈكىنى يۇلۇش جانىز ئەمەس. چۈنكى پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام قاش- كىرىپكىلەرنىڭ تۈكىنى يۇلغانلارغا لەنەت ئېيتقان، ئۇ چوڭ گۇناھلاردىن .

29. ئاياللار ئۇنۇپ قالغان ساقال- بۇرۇت ياكى پۇت قوللىرىدىكى تۈكىلىرىنى يۇلشۇەتسە بۇلىدۇ .

30. كىرىپكىنى ساغۇچ قىزىل رەڭدە بۇياشنى (شەيخ ئىبنى جۇبەيرىن) چەكلىدى، شەيخ ئىبنى مۇنىئى چەكلىمىدى .

31. قېشى بەك قۇيۇق، كوپ بولغانلىقتىن كۆزنىڭ نۇرماق كۆرىشىگە تەسىر يەتكۈزسە يۇلۇپ شالاڭلاشتۇرسا كېرەك يوق (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

32. ئايال كىشى ئۆز ئىرىگە گۈزەل بۇلۇش ئۈچۈن كىرىپكىلىرىنى تەرسە بۇلامدۇ ؟ ھەر قانداق ئەھۋالدا قېشىغا چىقىلسا بولمايدۇ، چۈنكى ئۇ پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام لەنەت قىلغان ئىش، (شەيخ ئىبنى جۇبەيرىن)

33. تۈك ئۈچ قىسىمغا بۆلىنىدۇ: 1- شەرىئەت ئېلىشنى ھارام قىلغان تۈك، ئەلەرنىڭ ساقلى ۋە قاش كىرىپكىلىرىگە ئوخشاش. 2- شەرىئەت ئېلىشنى تەلەپ قىلغان تۈك، قولىق ۋە ئەۋرەت تۈكلىرىگە ئوخشاش. 3- شەرىئەت سۈكۈت قىلغان، ئىنساننىڭ ئىختىيارىغا قويۇلغان تۈك، قول پۈتتىڭ تۈكىگە ئوخشاش. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

34. ئايالارنىڭ يۈزىگە ئۇنۇپ قالغان تۈك ئادەتتىكى تۈك بولسا ئۇنى يۇلۇش توغرا ئەمەس .

35. جىنسى خاسلىققا تەسىر يەتكۈزىدىغان، ساقال بۇرۇتقا ئوخشاش تۈك بولسا ئۇنى ئېلىۋەتسە ھېچقىسى يوق. (شەيخ ئىبنى باز)

36. خال، مەڭ، گۈل چىكىش اللە ئاتا قىلغان خىسلىتىنى

ئۆزگەرتكەنلىك بولغانلىقى ئۈچۈن، يەنە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام
لەنەت قىلغانلىقى ئۈچۈن ھارامدۇر .

37. كىچىكلىكىدە باشقىلار تەرىپىدىن چىكىلگەن مەڭسە ۋە پىلىك
گۇناھكار بولمايدۇ، ئۇنىڭ گۇناھى چەككۈچىلەرگە بۇلىدۇ. (شەيخ
ئىبنى ئۇسەيمىن)

38. بەدەنگە چىكىلگەن خال، مەڭسە، گۈل قاتارلىقلارنى
چىقىرۋېتىش زۆرۈرمۇ؟ ئەگەر بەدەنگە چوڭراق زەرەر يېتىش
ئېھتىمالى بولسا چىقىرۋېتىش ۋاجىپ ئەمەس، توۋبە قىلسىلا كۇپايە .

39. ئەگەر خەۋىپ ئېغىر بولمىسا، ئۇنى دەرھال يوقىتىش
لازم، كىچىكتۈرسە گۇناھكار بۇلىدۇ. (شەيخ ئىبنى باز)

40. ئايال كىشىنىڭ چىچىنى كىسىپ ئەرلەرنىڭ چىچى بىلەن
ئوخشاش قىلىۋېلىشى ھارام (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

41. سۇنئى چاچ سېلىش ھارامدۇر، چۈنكى ھەدىستە: «چاچ
ئۇلاپ قويغۇچىغا ۋە چاچ ئۇلاتقۇچىغا اللە لەنەت قىلسۇن» دېگەن.
(شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

42. بېشىدا پەقەت چاچ يوق ياكى بېشىدا بىرەر ئەيىپ بار
ئايال سۇنئى چاچ سالىسا كېرەك يوق (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

43. ئايال كىشى ئېرى رۇخسەت قىلغان ھالەتتە سۇنئى چاچ
سېلىشقا قەتئى بولمايدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

44. چىچىنى چوققىسىغا تۇرمەللىۋېلىش جائىز ئەمەس، بىراق

كۇچا- كويلارغا چىقمايدىغان ئەھۋالدا گەدىنىگە تۇرمەللەپ قويسا كىرەك يوق، ئەمما بازار رەستىگە ئۇنداق چىقىشقا بولمايدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

45. چاچنى يىغىپ بىر ئۆرۈم ياكى بىر قانچە ئۆرۈم قىلىپ ئارقىسىغا تاشلىۋالسا، يات ئەزلەرگە كۆرۈنۈپ قالمىسا كىرەك يوق. (لۇجىنە تۇندائىم)

46. چاچنى بۇدرە قىلىش : دىنىسىز ئاياللارغا ئوخشاپ قالمىغان يات ئەزلەرگە كۆرسەتمىگەن ئەھۋالدا دۇرۇس. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

47. چاچنى مەيلى ئۇزۇن مەزگىللىك ياكى قىسقا مۇددەتلىك بولسۇن بۇدرە قىلىش جائىز. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

48. چاچنى قىزىل رەڭدە، سېرىق رەڭدە بۇياش جائىز، ئەمما قارا رەڭدە بۇياش جائىز ئەمەس. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

49. چاچنى ھازىرقى زامان ئۇسلۇبىدا ياساش جائىز، بىراق دىنىسىز ئاياللارغا ئوخشاش بۇلۇشنى مەخسەت قىلماسلىق ۋە يۇقۇرى خىراجەت سەرىپ قىلماسلىق لازىم. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

50. چاچقا تۇرلۇك ھايۋانات سۈرەتلىك ياكى چالغۇ ئەسۋاپلىرى شەكىلدە ياسالغان چاچ قىسقۇچلارنى ئىشلىتىش جائىز ئەمەس. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

51. چىچى يوق ئاياللار چاچ چىقىرىشقا تەدبىر قۇللانسا جائىز. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

52. ئاياللار چېچىنى چۈشۈرسە بولمايدۇ، بىراق بېشىدا بىرەر كېسەللىك بولسا داۋالاش ئۈچۈن چۈشۈرسە كېرەك يوق .

53. چاچ ياساشقا كۆپ چىقىم قىلىش جائىز ئەمەس. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

54. ئىككى قاش ئارىسىدىكى تۈكلەرنى يۇلۇش جائىز، چۈنكى ئۇ قاش ھىساپلانمايدۇ. (لۇجىنە تۇندائىم)

55. ئىگىز پاشىلىق ئاياقلارنى كىيىش جائىز ئەمەس: چۈنكى 1- ئىگىز پاشىلىق ئاياغ ئاياللارنى ئوز تەبىئىيەتتە كۆرسەتمەيدۇ. 2- يېقىلىپ چۈشۈشكە سەۋەپ بۇلىدۇ. 3- تىببىي مۇتەخەسسسلەر: ئىگىز پاشىلىق ئاياق كەيگەندە بالا ياتقۇنى زىيانغا ئۇچۇرتىدۇ، ماڭغاندا بەدەننىڭ نورمال ھالىتىگە تەسىر كورسىتىدۇ، ۋاقىتنىڭ ئۆتۈشىگە ئەگىشىپ پۇت مۇسكۇللىرىنىڭ شەكلى ئوزگىرىشىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ دېدى. (لۇجىنە تۇندائىم)

56. ئاياللار ئىسراپ قىلماسلىق شەرتى بىلەن يىپەك كىيىملىرىنى كەيسە، ئالتۇن جابدۇقلارنى تاقىسا دۇرۇس. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

57. ئاياللار ئالتۇن ئۈزۈكلىرىنى قايسىلا بارمىقىغا سالسا بۇلاۋېرىدۇ. (لۇجىنە تۇندائىم)

58. ئاياللارنىڭ زىننەت بۇيۇملىرىنى يات ئەزلەرگە كۆرسىتىشى جائىز ئەمەس، بۇلۇپمۇ ئۆيىدىن چىققاندا زىننەت بۇيۇملىرىنى

ئەرلەرنىڭ نەزىرىدىن يۆگىشى لازىم. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

59. ئاياللار بۇرنىغا ھالقا سېلىپ ئادەتلەنگەن بولسا جائىز.

(شەيخ ئىبنى جۇبەيرىن)

60. ئاياللار ئۆز ئەرلىرىنىڭ ئالدىدا ياكى مەھرەملىرىنىڭ

ئالدىدا خەلىل سېلىپ يۈرۈش جائىز. (شەيخ ئىبنى باز)

61. تىرىنقىلىرىنى ئۆستۈرۈۋېلىش جائىز ئەمەس. چۈنكى

پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام 40 كۈندىن ئاشۇرۇۋەتمەي تىرىنقىلىرىنى

ئېلىپ، بۇرۇتلىرىنى قىرغىپ، قۇلتۇقلىرىنىڭ تۈكىنى يۇلۇپ،

ئەرەتلىرىنىڭ تۈكتىن تازىلاپ تۇرۇشقا بۇيرىغان. تىرىنقىلىرىنى

ئۆستۈرۈۋالغاندا ھايۋانلارغا ياكى دىنسىزلارغا ئوخشاپ قالىدۇ. (لۇجئە

تۇتدائىم)

62. ھاجەتخانا ۋە مۇنچىلاردا تىرىنقى ئېلىش ياخشى ئەمەس،

بىراق ئېلىپ قالسا گۇناھ بولمايدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

63. چاچ، تىرىنقى ۋە چۈشۈپ كەتكەن چىشلارنى دەپنە

قىلىشنىڭ بىرەر شەرتى دەلىلنىڭ بارلىقىنى بىلمەيمىز، خالىسا

كۈمۈۋەتسۇن، خالىسا تاشلىۋەتسۇن. (لۇجئە تۇتدائىم)

64. قولتۇق تۈكۈنى مەخسۇس تىغ بىلەن چۈشۈرۈش جائىز،

بىراق يۇلىۋېتىش ئەۋزەل. (لۇجئە تۇتدائىم)

65. سۈرمە تارتقان ئاياللارنىڭ شۇ پېتى سىرتقا چىقىشى جائىز

ئەمەس. (لۇجئە تۇتدائىم)

66. تۇخۇم، ھەسەل، سۇ قاتارلىقلاردىن مەلھەم ياساپ ئىشلەتسە جانىز، چۈنكى اللە زىمىن ئۈستىدىكى ھەممە نەرسىنى ئىنسانلارنىڭ پايدىلىنىش ئۈچۈن ياراتقاندۇر. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

67. ئاياللار قولغا خېنە بىلەن گۈل چىكىپ ئادەتلەنگەن بولسا دۇرۇس. چۈنكى ئايال كىشىنىڭ ئۆز ئېرى ئۈچۈن زىننەتلىنىشى مۇستەھەپ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

68. گىرىم قىلىش ئىككى تۈرلۈك بۇلىدۇ: بىرەر ھادىسە سەۋەپلىك ئەيىبناك بۇلۇپ قالغان بولسا، شۇ ئەيىپنى يۆگەش ئۈچۈن گىرىم قىلىش، بۇنىڭدا كېرەك يوق. ئۆز گۈزەللىكىنى ئاشۇرۇش مەقسىتىدە گىرىم قىلىش، بۇنىسى ھارام. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

2006-يىلى 1- ئاينىڭ 25- كۈنى

ئاياللار ۋە نىكاھ توغۇرىدا

ئەسسالامۇ ئەلەيكۇم ۋە رەھمەتۇللاھى ۋە بەرکاتھۇ. ئەزىز ھەمىشلىرىمىزنىڭ ھۇزۇرىغا بەزى داخلىق قازى ۋە پىقىي ئالىملىرىمىزنىڭ ئاياللار توغۇرىدا بەرگەن پەتۋالىرىنى سۇندۇق، ھەمىشلىرىمىزنىڭ بىلىمگەن، ياكى سوراشتىن خىجىل بولغان جايلىرىنى بىلىۋېلىشنى ئۈمۈد قىلىش بىلەن بىرگە بۇ توربەتنى كۆرۈشكە مۇيەسسەر بۇلالىمىغان ھەمىشلىرىمىزگىمۇ يەتكۈزۈپ قويىشىنى تەۋسىيە قىلىمىز .

100 جاۋاب بار

1. ئايال بىرەر كېسەلگە گېرىپتار بولغان بولسا ئۇنى تەلەپ قويغۇچىغا ئېيتامدۇ؟ شۇ ئايالنىڭ ۋەلىلىرى (ئىگە بولغۇچىلىرى) ئالماقچى بولغان ئەرگە ئۇنىڭ ئەيىبلىرىنى، كېسەللىك ئەھۋالىنى ئىنىق ئېيتىشى ۋاجىپ، ئەگەر ئۇنداق قىلمىسا ئالدامچىلىق گۇناھى ئۆتكۈزگەن بۇلىدۇ. (لۇجىنە تۇتدائىم)

2. ئايال ياتلىق بۇلۇشنى كۆڭلىگە پۈكسە، شۇ ئويىنى ۋەلىلىرىگە ئۇقتۇرسا بۇلامدۇ؟ ئۇقتۇرسا بۇلىدۇ. خەدىچە رەزىيەللاھۇ ئەنھا مۇشۇنداق قىلغان ۋە ئۆمەر رەزىيەللاھۇ ئەنھۇمۇ قىزى ھەپسىنى ئەبۇ بەكرى رەزىيەللاھۇ ئەنھۇغا ئاندىن كېيىن ئوسمان رەزىيەللاھۇ ئەنھۇغا ياتلىق قىلىش ئويىنىڭ بارلىقىنى بىلدۈرگەن. (لۇجىنە تۇتدائىم)

3. ئايال ئۆزىگە مۇۋاپىق دەپ ئويلىغان ياكى ئامانەتكە رىئايە قىلالايدۇ دەپ قارىغان كىشىگە ئۆزىنىڭ ياتلىق بۇلۇش ئويىنى بىلدۈرسە ياكى ۋەلىلىرى شۇنداق كىشىلەرگە قىزىمنى ئېلىك دەپسە كېرەك يوق. (لۇجنە تۇتدائىم)

4. ئەر توي قىلىشتىن بۇرۇن مەجەز خۇلقىنى ياخشىلاش ئۈمۈدىنىڭ يوقلىقىنى بىلسە، تويىدىن بۇرۇن ئەمەلى ئەھۋالىنى ئۆقتۈرۈشى لازىم، چۈنكى ئۇنىڭ دېگىنى ئەيىبىدۇر. (لۇجنە تۇتدائىم)

5. ئايال كىشىنىڭ بالا ياتقۇسىدا بىرەر دەرت بولسا، نىكاھقا ئالماقچى بولغان ئەرگە ئۆقتۈرۈمىدۇ؟ : ئۇ دەرت ئاياللاردا پەيدا بۇلۇپ يۇقاپ كېتىدىغان دەرت بولسا ئۆقتۈرۈش كەتمەيدۇ، ئەگەر ئۇ رەسمى كېسەللىك بولسا، شۇ ئايالنىڭ ۋەلىسى، نىكاھقا ئالماقچى بولغان ئەرگە ئىنىق ئېيتىشى لازىم. (لۇجنە تۇتدائىم)

6. قىز كىچىكلىكىدە بىرەر ھادىسە سەۋەپلىك قىزلىق پەردىسىنى كەتكۈزۈپ قويغان بولسا، ئېرىگە خەۋەر قىلامدۇ؟ : شەرىئەتتە يۇشۇرۇشنى چەكلەيدىغان بىرەر ھۆكۈم يوق، ئەگەر ئېرى بىر ياستۇقتا باش قۇيغاندىن كېيىن سوراپ قالسا بولغان ئەھۋالدىن خەۋەردار قىلىش لازىم. (لۇجنە تۇتدائىم)

7. ئەر نىكاھقا ئالماقچى بولغان ئايالنىڭ بېشىنى، يۈزىنى، ئالقىنىنى ۋە ئىككى قەدىمىنى كۆرسە كېرەك يوق، بىر بۆلۈك ئەھلى ئىلىملەر: چىرايى بىلەن ئىككى ئالقىنىنى كۆرسە كۇپايە دەيدۇ، توغرىسى باشتىكى، بىراق ئىككىسى يالغۇز بىر جايدا تۇرۇشقا

بولمايدۇ. (شەيخ ئىبنى باز)

8. ئاتا بىلەن ئانا قىزنى كىمگە ياتلىق قىلىشتا كىلىشەلمىسە، يەنى ئاتا بىر ئەرنى لايىق دەپ قارىسا، ئانا باشقا بىر ئەرنى لايىق دەپ قارىسا، ئاخىرقى يەكۈن قىزنىڭ چىقىرىشىغا تاپشۇرىلىدۇ، چۈنكى تۇرمۇشقا چىقىدىغىنى يەنىلا شۇ قىز .

9. بىراق قىزنىڭ تاللىغىنى دىن- دىيانەتتە، ئەدەپ- ئەخلاققا تەلەپكە لايىق بولمىسا، ئۇنداقتا قىزنىڭ قارشى ئىتبارغا ئېلىنمايدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

10. توي قىلماقچى بولغان ئەر- ئايالنىڭ، يېشى مۇۋاپىق بۇلۇش، ئايال كىشىمۇ ياتلىق بولماقچى بولغان ئەرنى كۆرۈشى لازىم، ئەگەر ئەر سالەم ۋە مۇۋاپىق كىشى بولسا، گەرچە ئۇنىڭ يېشى چوڭ بولسىمۇ ئايالغا لايىق كىلىدۇ، ئەرمۇ شۇنداق، ئۇمۇمەن ياش چەكلىمىسى ئۈزۈرە بۇلالمايدۇ، ئەر سالەم كىشى بولسا ياكى ئايال سالەم ئايال بولسا ياشنىڭ چوڭلىقى ئەيىپ بۇلالمايدۇ. (شەيخ ئىبنى باز)

11. تويىدىن بۇرۇن تىببىي تەكشۈرۈشنىڭ ھاجىتى يوق: ئەر- ئايال ھەر ئىككىلىسى اللە قارىتا ياخشى ئويىدا بۇلۇپ توي ئىشىنى قىلىۋېرىشى لازىم، چۈنكى تەكشۈرۈش ناتوغرا نەتىجىلەرنى مەيدانغا كەلتۈرۈشى مۇمكىن، اللە بىزنى ۋە سىزنى بارچە يامانلىقلاردىن ئامان قىلغاي. (شەيخ ئىبنى باز)

12. مۇسۇلمان ئايالنىڭ مۇسۇلمان بولمىغان ئەرگە ياتلىق بۇلىشى دۇرۇس ئەمەس، ئۇلارنىڭ نىكاھى باتىل، دېمەك بۇ نىكاھ، نىكاھ ئەمەس. (شەيخ ئىبنى باز)

13. بىرەر شەرنى ئۆزى تېپىلسا توپنى بىكار قىلىۋەتسە بۇلامدۇ؟
توي قىلىش ئەۋرىتىنى، كۆزنى ھارامدىن ساقلاشقا ۋە ئەۋلاتلارنى
كۆپەيتىشكە پايدىلىق بولغانلىقى ئۈچۈن ئاياللارنىڭ ياتلىق بۇلۇشى
يوللۇق ئىشتۇر. تۇل ئولتۇرۇشنىڭ خەتىرى چوڭ ۋە سۈننەتكە خىلاپ،
شۇنىڭ ئۈچۈن مۇۋاپىق لايىق تېپىلسا توپنى كەينىگە تارتىش ياخشى
ئەمەس، بىراق ئۇنىڭ باشقىلارغا ئېيتىشىنى خالىمايدىغان - ھىسسىياتسىز
ياكى توي قىلىشقا توسالغۇ بۇلىدىغان بىرەر ئەيىپكە ئوخشاش -
ئۆزىسى بولسا ئۇنداقتا توي قىلمىسا كېرەك يوق. (شەيخ ئىبنى
باز)

14. ئايال كىشى چوقۇم توي قىلىشى كىرەكمۇ؟ : پەيغەمبەر
ئەلەيھىسسالامنىڭ ئىبادەت ئىشلىرىدىن سوراپ كەلگەنلەرنىڭ
ئىچىدە بىر كىشى : «مەن ئاياللاردىن ئۆزۈمنى تارتىمەن، مەڭگۈ
توي قىلمايمەن» دېگەن. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام رەددىيە بىرىپ:
«كىمكى مېنىڭ سۈننىتىمدىن يۈز ئۆرسە ئۇ كىشى مېنىڭ
ئۈمىتىمدىن ئەمەس» دېگەن. (بۇخارى رىۋايەت قىلغان) بۇ
قىسسىدىن يەھۇدى، ناسارالارنىڭ قىلمىشىدىن بولغان ئەرلەرنىڭ
ئاياللاردىن، ئاياللارنىڭ ئەرلەردىن ئۆزىنى قاچۇرۇشى، توي قىلماي
دۇنيادىن ئۆتۈشى چەكلەنگەنلىكىنى كۆرۈۋالغىلى بۇلىدۇ. (لۇجىنە
تۇتدائىم)

15. قىز ئاياللارنىڭ كېزىت - ژۇرناللاردا ئۆزىنىڭ ياتلىق
بۇلىشى توغۇرلۇق ئېلان بېرىشى ۋە ئۆزىنىڭ سۈپەت - تەسۋېرنى
بېرىشى بىر تۈرلۈك ھاياسزلىق بۇلۇپ مۇسۇلمان قىز - ئاياللىرىغا
ياراشمايدىغان ۋاستىدۇر، ئۇنى تەرىك ئىتتىشى لازىم. (لۇجىنە
تۇتدائىم)

16. توي قىلىشقا پۈتۈشكەن قىز يىگىتنىڭ پاراڭلىشىشى: ئۇ پاراڭ توي ئىشىغا پايدىلىق پاراڭ بولسا دۇرۇس، شۇنداقتىمۇ ھەر ئىككى تەرەپنىڭ ۋەكىللىرى سۆزلەشكىنى ياخشى. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

17. تويىدىن بۇرۇنقى ئالاقە: نىكاھ پەتىسى ئۇقۇلۇپ بولغاندىن كىيىن گەرچە توي مۇراسىمى ئۆتكۈزۈلمىگەن بولسىمۇ ئارىدا بېرىپ كىلىشسە كېرەك يوق، نىكاھ پەتىسى بىلەن ئەر- خوتۇن بولغان بۇلدۇ .

18. بىراق تېخى نىكاھ پەتىسى ئۇقۇلمىغان، پۈتۈشۈش دەملىرىدە بولسا ياكى ئۇنىڭدىن ئىلگىرى بولسا ھارامدۇر، يات بىر ئەرنىڭ يات بىر ئايال بىلەن پاراڭلىشىشى ۋە باردى كەلدى قىلىشى توغرا ئەمەس. (شەيخ ئىبنى ئوسەيمىن)

19. لايىقى بىلەن خىلۋەت جايلاردا بىرگە تۇرۇش: ئايال كىشىنىڭ نىكاھتىن بۇرۇن لايىقى بىلەن مەھرەمسىز چىقىپ كىتىشى جائىز ئەمەس. (لۇجىنە تۇتدائىم)

20. قىز تەرەپ ئوغۇلنىڭ ئەھۋالىنى سورىسا، ئەينەن ئەھۋالىنى ئېيتىش لازىم، سورىغۇچىغا يالغان ئېيتىش دۇرۇس ئەمەس .

21. ئەر بىرەر ئايالغا قان تەقدىم قىلىش بىلەن ئۇ ئايالنىڭ مەھرىمى بۇلۇپ قالمايدۇ، ئۇلارنىڭ ئۆز- ئارا توي قىلىشى جائىز .

22. بىرەر كىشى توي تەلىۋى قويسا، ئايال: ۋەلىلىرىم رازى

بولسا مەنمۇ قوشۇلمەن، دېسە توغرا بۇلدۇ .

23. قىزنى، قىز رازى بولمايدىغان ئەرگە مەجبۇرلاش توغرا ئەمەس. گەرچە ئاتا- ئانا ئەرنىڭ دىندىن رازى بولغاندىمۇ. (شەيخ سەئىدى)

24. مەخپى نىكاھلىنىش: ئىسلامدىكى ئېلان قىلىش بىلەن بۇلدۇ. ئۇنى مەخپى قىلىش توغرا ئەمەس. ئۇنى ئاشكارە قىلىشنىڭ ھېكمىتى ھېچكىمگە سىر ئەمەس. نىكاھنى ئاشكارە قىلىش بىلەن زىنا پەرقى ئايدىڭلىشىدۇ، زىنا مەخپى قىلىنىدۇ. نىكاھنى ھازىر بولغانلارنىڭ ئېلان قىلىشى كۇپايە. (لۇجىنە تۇتدائىم)

25. بىرەر ئايالنى ئەر بىر تۇققىنى ئاتىسىنىڭ ئىزىنىسىز ياتلىق قىلسا، ئۇنىڭ نىكاھى باتىل. ئەگەر نىكاھنى دۇرۇس نىكاھ قىلىشماقچى بولسا، شۇ ئايالنىڭ ئاتىسى يېڭىدىن نىكاھلىسا (نىكاھقا رازىلىق بىلدۈرسە) ياكى بىرەر سىنى ئۆزىگە ۋەكىل قىلسا بۇلدۇ. (شەيخ مۇھەممەد ئىبنى ئىبراھىم)

26. ئۇلۇپ كەتكەن ئايال قايتا ياتلىق بولمىسا دۇرۇس بۇلامدۇ؟ دۇرۇس بولمايدۇ. چۈنكى ئۇلۇپ كەتكەندىن كېيىن قايتا ياتلىق بولماسلىق پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ ئاياللىرىغىلا خاس ئىشتۇر. باشقا ئاياللارنىڭ تويقىلىشتىن باش تارتىشى توغرا ئەمەس. (لۇجىنە تۇتدائىم)

27. قىز ئاياللارنىڭ لايىقى ئالدىدا ئۆزىنى ياساپ يۇرىشى جائىز ئەمەس. چۈنكى گىرىم ۋە كېيىم- كېچەكلەر بىلەن ئۆزىنى گۈزەل كۆرسەتسە ئەرنىڭ كۆڭلىگە ياققان بىلەن كېيىن گىرىم ۋە

ھېلىقى كىيىملەردىن ئايرىلىپ قالغاندا ئەر تەرەپ ئۆزىنى ئالدىنغاندەك ھېس قىلىپ ئۇنىڭدىن كۆڭلى قالدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

28. تويۇق ئايالنىڭ ھەقىقىي بۇلۇپ، ئۇنىڭسىز نىكاھ دۇرۇس نىكاھ بولمايدۇ. ئەمما ئايال تويۇقتىن ۋاز كەچسە دۇرۇس. ئەرنىڭ ئايالىغا بەرگەن تويۇق مالىدىن بىرەر نەرسىنى ئۆزىنىڭ قىلمۇۋېلىشى جائىز ئەمەس. (شەيخ ئىبنى باز)

29. تويۇقنى كەينىگە قالدۇرۇش: ۋاقتى ۋە تويۇق مالىنىڭ مىقدارى ئېنىق بېكىتىلسە جائىز، كېيىن شۇ ۋاقت توشقاندا ئايالنىڭ قولىغا تەككۈزۈلسۇن .

30. ئەگەر ۋاقت توختۇتۇلمىغان بولسا، تالاق بىلەن، نىكاھنى ئۈزۈش ياكى ئۆلۈم بىلەن ئايرىلغاندا قولىغا يەتكۈزۈلسۇن. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

31. ئايال كىشى ۋاقتى بېكىتىپ قويۇلغان ئەمما قولىغا تېخى تەگمىگەن تويۇق مېلىغا (ئېرى باي بولسا) زىكات بېرىشى ۋاجىب، ئەگەر نامرات بولسا ۋاجىب ئەمەس. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

32. ئايال كىشى كېيىن بىرىشكە پۈتۈشكەن تويۇق مېلىدىن ئۆز رازىلىقى بىلەن ۋاز كەچسە (يەنى ئالمىسا) جائىز. ئەگەر ئايال شۇنىڭغا مەجبۇرلانسا ياكى تالاق بىلەن تەھدىد سېلىش ئارقىلىق ۋاز كەچتۈرسە، ئۇنىڭلىق بىلەن ئەرنىڭ زىممىسىدىن ئايالنىڭ ھەقىقىي بولغان تويۇق ساقىت بولمايدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

33. ئايال تويۇق مېلىنىڭ ئورنىغا قۇرئان كەرىمىنى ئۈگۈتۈپ قويۇشقا كېلىشىمە (ئەر نامرات بولغان ئەھۋالدا) جائىز. (لۇجىنە تۇتدائىم)

34. قۇرئان كەرىمىنى تويۇق سۈپىتىدە تەقدىم ئېتىش جائىز. چۈنكى ئالىملارنىڭ ئەڭ توغرا پىكىرىگە ئاساسلانغاندا قۇرئان كەرىمىنى ئېلىپ - سېتىش جائىز. (لۇجىنە تۇتدائىم)

35. ئايال تويۇق مېلىنىڭ بەدىلىگە ئۆمرە ھەج قىلدۇرۇشنى شەرت قىلسا جائىز. (لۇجىنە تۇتدائىم)

36. ئاتا ئۆز قىزىنىڭ تويۇق مېلىنى ئېلىپ ئىشلەتسە جائىز. (لۇجىنە تۇتدائىم)

37. ئايال تويۇق مېلىغا نىكاھدىن كېيىن ئىگە بۇلۇشقا باشلايدۇ. جىنسى ئالاقىدىن كېيىن ياكى ئەر - ئايال ئىككى خىل ھەتتە بولغاندىن كېيىن تۇلۇق ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

38. خىل ھەتتە بىرگە بۇلۇشتىن ياكى جىنسى ئالاقىدىن بۇرۇن تالاق قىلىنسا ئېلىشقا تىگىشلىك تويۇقنىڭ يېرىمىنى ئالىدۇ. بىراق قايسى تەرەپ ئېلىشقا تىگىشلىك ھەققىنى ئىككىنچى تەرەپكە ئۆتۈنۈپ بەرسە جائىز. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

39. نىكاھ سەۋەپلىك قىزنىڭ ئاتىسى ياكى قېرىنداشلىرىغا ئېلىنغان ھەرقانداق بىرنەرسە تويۇق مېلىغا ھېساب. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

40. ئايالنىڭ تويلىقى بىكىتىلمەي تۇرۇپ ئوقۇلغان نىكاھ دۇرۇس، تويۇق ئايالنىڭ ھوقۇقىغا ھۆرمەت قىلىش ۋە باشقا قىزىلارنىڭ تويۇقىغا ئوخشاش قىلىپ بېكىتىلىدۇ. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

41. ئايال جىنسى ئالاقە قىلىشتىن بۇرۇن تالاق قىلىنسا، ئېرىنىڭ ئىقتىسادى ئەھۋالىغا قاراپ نەپقە ئالىدۇ .

42. ئايرىلىش ئايالنىڭ تەلىۋىگە ئاساسەن جىنسى ئالاقىدىن بۇرۇن بولسا، ئايالغا ھېچ نەرسە بېرىلمەيدۇ .

43. ئەڭ بەركەتلىك توي، چىقىمى ئاز بولغان توي: توي مۇراسىملىرىدا چىقىمى ئاشۇرۇۋېتىش شەرىئەتكە خىلاپ. توينىڭ چىقىمى قانچىكى ئاز بولسا شۇنچە بەركەتلىك شۇنچە خەيرلىك بۇلىدۇ. توي چىقىمىنىڭ ئېشىپ كېتىشىگە تۇلاراق ئاياللار سەۋەبچى. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

44. ھېيز ھالىتىدە نىكاھ قىلىش جائىز. لېكىن پاك بولغۇچە جىنسى ئالاقە قىلىشقا ۋە ھېيزدا ۋاقتىدا تالاق قىلىشقا بولمايدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

ئەر-ئاياللارنىڭ ھوقۇق مەسىلىسى

ئەرنىڭ ھوقۇقلىرى :

45. ئايال ئېرىنىڭ يوللۇق بولغان ئەمرىگە كۈچىنىڭ يېتىشىچە

ئىتائەت قىلىش .

46. ئېرىنىڭ يۈز- ئابرويىنى، مال- مۈلكىنى ۋە پەرزەنتلىرىنى قوغداش، ئائىلىسىگە كۆيۈنۈش .

47. تۇشەككە چاقىرسا باش تارتماسلىق .

48. ئىجازەتسىز ئېرىنىڭ ئۆيىدىن چىقىپ كەتمەسلىك .

49. ئائىلىدە قىلىشقا تېگىشلىك ئىشلىرىنى قىلىش. ئايال ئۆز ئېرى بىلەن ياخشى ئۆتۈش، ياخشى مۇئامىلە قىلىش، ئېرىنىڭ يامانلىقىغا ياخشىلىق بىلەن تاقابىل تۇرۇش ۋە ئەر- خوتۇنلار ئارىسىدا مېھرى- مۇھەببەتنى ئاشۇرىدىغان ئىشلارنى قىلىش كېرەك. (لۇجەتۇددائىم)

50. ئەر- ئايال، بىر- بىرىنىڭ شەرىئىي ھەقلىرىگە رىئايە قىلىش: ئايال ھەر ۋاقىت ئۆزىگە زەرەر يەتمەسلا ياكى پەرز، ۋاجىپلارغا توسالغۇ بولمىسلا ئېرىنىڭ تەلۋىگە خوشاللىق بىلەن قوشۇلۇش ۋاجىپ. شۇنىڭدەك ئەرنىڭمۇ ئۆز ئايالىنى ئۇزۇن مەزگىل جىنسى ئالاقىسىز تاشلاپ قويۇشى جائىز ئەمەس. (شەيخ ئىبنى جۇبەيرىن) پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: «ئەر ئۆز ئايالىنى تۆشكىگە چاقىرسا يۇ ئۇ ئايال باش تارتسا، ئېرى ئۇنىڭدىن غەزەپلەنگەن ھالدا يېتىپ قالسا، پەرىشتىلەر ئۇ ئايالغا تاڭ ئاتقۇچە نالەت ئېيتىدۇ». (بۇخارى ۋە مۇسلىم رىئايەت قىلغان)

51. ئايالنىڭ مەقتىگە چىقىلىش شەرىئىي جەھەتتىن دۇرۇس ئەمەس. ئۇنداق ئەر اللە قا تۆۋبە قىلىشى، گۇناھغا ئىستىغپار

ئېيتىشى ۋە قىلمىشىغا پۇشايمان قىلىشى لازىم .

52. بۇ قىلمىش بىلەن ئايال ئۆز ئېرىدىن تالاق بولمايدۇ .

53. ئەھلى ئىلىملەرنىڭ ئەڭ توغرا سۆزىگە ئاساسلانغاندا ئۇنداق قىلمىشقا كاپىيارەت يوق .

54. ئايال مۇنداق مۇنكەرى (خاتا) ئىشتا ئېرىگە بويسۇنماسلىق كېرەك .

55. ئەرمەقتىگە چىقىلىشنى توختاتمىسا ئايال ئاجرىشىشنى تەلەپ قىلىشى لازىم. (شەيخ ئىبنى باز)

56. ئايالنىڭ ئۆز ئېرىنىڭ پۈتۈن بەدىنىنى كۆرۈشى ۋە ئەرنىڭمۇ ئۆز ئايالنىڭ پۈتۈن بەدىنىنى كۆرۈشى جائىز. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

57. ئەرنىڭ خىزمىتىنى قىلىش ۋاجىپ: پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ ئايال ساھابىلىرى ئەلەللىرىنىڭ خىزمىتىنى قىلاتتى، ئەبۇ بەكرى رەزىيەللاھۇ ئەنھۇنىڭ قىزى ئەسما زۇبەيرە ئىبنى ئەۋۋامنىڭ خىزمىتىنى قىلغانلىقىنى، پاتىمە تۈز زەھرا رەزىيەللاھۇ ئەنھانىڭ ئەلى رەزىيەللاھۇ ئەنھۇنىڭ خىزمىتىنى قىلغانلىقىنى، يەنى تامىقىنى ئېتىپ كىرقاتلىرىنى يۇيىدىغانلىقىنى خەۋەر قىلغان. (لۇجەتۇتدائم)

58. ئايال ئۆز ئېرىدىن بېرىشكە قۇربى يەتمەيدىغان نەپقە تەلەپ قىلىش جائىز ئەمەس ۋە بېرىشكە قۇربى يەتكەن تەقدىردىمۇ

ئادەتتە بىرىلىپ كېلىۋاتقىنىدىن ئارتۇقى ھالالمۇ ئەمەس. چۈنكى
اللە تائالا: «ئۇلار بىلەن چىرايلىقچە تېرىكچىلىك قىلغۇلار» دېگەن.
(سۇرە نسا 19 - ئايەت) (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

59. ئېرىم ياخشى مۇئامىلە قىلمىدى دەپ ئېرىنىڭ ۋە
ئائىلىسىنىڭ خىزمىتىدىن باش تارتىشى جائىز ئەمەس. ئەكسىچە
سەۋىر قىلىش ۋە ئۈستىدىكى مەجبۇرىيەتلىرىنى ئادا قىلىش لازىم.
(لۇجىنە تۇتدائىم)

60. ئايال ئۆز ئېرىنىڭ مال - مۈلكىنى ئېرىنىڭ ئىجازىتىسىز
ئېلىش جائىز ئەمەس. چۈنكى اللە تائالا بەندىلىرىنى بىر - بىرىنىڭ
ماللىرىنى ئېلىۋېلىشقا يول قويمىدى. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

61. ئەمما ئادەتتە ئېرى بىرىپ كېلىۋاتقان نەرسىنى ئېلىپ
بۇزۇپ چاچماي ئۇنىڭدىن كۆپمۇ ئالماي ئۆزى ۋە بالىلىرى ئۈچۈن
خىراجەت قىلسا جائىز. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

62. ئەر، ئايالى رازى بولغان ئەھۋال ئاستىدا ئايالنىڭ مال -
مۈلكىنى ئالسا ۋە ئۆز مۈلكىگە قوشۇۋالسا بۇلامدۇ؟ ئايالى رازى
بولسا جائىز ۋە ھالال. بىراق ئەرنىڭ ئايالىنى شۇنىڭغا مەجبۇرلىشى
ياكى رازىلىق بەرمىسە ناچار مۇئامىلە قىلىش توغرا ئەمەس. (شەيخ
ئىبنى جۇبەيرىن)

63. ئايال ئۆز مال - مۈلكىگە ئۆزى ئېگە بۇلۇشقا خالىغانچە
تەسەررۇپ (ئىشلىتىشكە) قىلىشقا، سەدىقە، خەيرى - ئېھسان قىلىشقا
ھوقۇقلۇق. ئايال پايدا زىيانى دەڭسەپ كۈرۈش ئىقتىدارىغا ئىگە
بولسا ئېرىنىڭ چات كېرىۋېلىشى توغرا ئەمەس. (شەيخ ئىبنى

64. ئايال تەن سالامەتلىكىنىڭ ياخشى بولماسلىقى سەۋەپلىك ئېرىنىڭ تەلۋىنى رەت قىلسا گۇناھ بۇلامدۇ؟ ئايال ئېرىنىڭ تەلۋىگە قوشۇلۇش ۋاجىپ. ئەگەر ئۇنىڭ مەجەزى ياخشى بولماي ئېرىنىڭ تەلۋىنى قاندۇرۇش مۇمكىن بولمىسا ئۇنىڭ ئايالدىن بىرگە بۇلۇشنى تەلەپ قىلىشى جائىز ئەمەس. چۈنكى پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام: «زىيان سېلىش ۋە زىيانلىنىش يوق» دېگەن. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

65. ئايالنى ئانا، ياكى ھەدە سىغىم دەپ ئاتاش. ئايال، ئېرىنى ئاتا ياكى ئاكا، ئىنىم دەپ ئاتاش جائىز ئەمەس. (لۇجئە تۇتدائىم)

66. ئايال ئېرى ئۆيىدە يوق چاغلاردا يات ئەرلەرنى ئۆيگە كىرگۈزۈشى مەيلى ئۇ ئېرىنىڭ يېقىن دوستلىرى بولسۇن، مەيلى قالتىس ئىشەنچلىك كىشىلەر بولسۇن ئەسلا جائىز ئەمەس. چۈنكى ئۇ ئايالنىڭ يات ئەر بىلەن خىلۋەت بولغىنىدۇر. شۇنىڭدەك ئۇنىڭ، ئۆز ئايالدىن ئۆز يېقىنلىرىنى ئۆيگە كىرگۈزۈشنى تەلەپ قىلىشى ھارام. چۈنكى شەيتان ئايال بىلەن ئۆيگە باشلاپ كىرگەن ئەر ئارىسىدا ئوت قۇيرۇقلۇق قىلىپ چاتاق چىقىرىشنىڭ ئېھتىمالى بار. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام بۇ ھەقتە مۇنداق دېگەن: «ئاياللارنىڭ قېشىغا كىرىشتىن ساقىنىڭلار» ساھابىلەر: ئى اللە نىڭ ئەلچىسى! كىرگەن ئادەم ئۇنىڭ يېقىنلىرى بولسۇچۇ؟ دېگەندە. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام: «يېقىنلار ئۆلۈمدۇر» دېگەن. (بۇخارى رىۋايەت قىلغان) (شەيخ ئىبنى جۇبە يىرىن)

67. ئايال ئەھلى جەننتى بۇلۇپ ئېرى ئەھلى جەننتى بۇلالىمسا، ئايالغا جەننەتتە باشقا ئەرلەر ئالماشتۇرۇلۇپ بېرىلمەيدۇ؟ ئاخىرەتتىكى ساۋاپنىڭ ئەر ۋە ئايالغا ئورتاق بۇلىشىدا شەك يوق. بۇ ھەقتە اللە تائالا: «ئەر ئاياللاردىن مۆمىن تۇرۇپ ياخشى ئىشلارنى قىلغانلار جەننەتكە داخل بۇلىدۇ.» دېگەن. (سۈرە نىسا 124- ئايەت) ئايال ھاياتىدا بىر قانچە ئەر بىلەن توي قىلىپ يەنە شۇلار بىلەن جەننەتكە كىرسە شۇ ئەرلەردىن ئەخلاقى ئەڭ ياخشىسىنى تاللىۋېلىش ھوقۇقى بۇلىدۇ. (شەيخ ئىبنى جۇبەيرىن)

68. بىر ئەر، بىر قىز بىلەن توي قىلىپ ئۇنىڭ قىز ئەمەلىكىنى بىلسە قانداق قىلىدۇ؟ ئۇنىڭ سەۋەپلىرى كۆپ بەزى قىزلارنىڭ قىزلىقى زىنا قىلمايمۇ كېتىپ قالىدۇ، بەزى قىزلارنىڭ قىزلىقى ھېيىزنىڭ قاتتىقلىقىدىن كېتىپ قالىدۇ، بەزى قىزلارنىڭ بىرەر جايدىن سەكرىشى بىلەنمۇ كېتىپ قالىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن ئەر ئايالى دۇرۇس بولسا ناتوغرا گۇمان قىلماسلىق لازىم. ئەگەر پاكەت سەۋەپلىك قىزلىقى كېتىپ قالغاندىمۇ ئايال تۆۋەنە قىلسا ئۆزىنى ياخشىلىسا ھېچقىسى يوق. (شەيخ ئىبنى باز)

69. ئايالدىن ئۇزۇن مەزگىل ئايرىلىپ كەتسە قانداق قىلىدۇ؟ شۇ ئايال ئېرىنىڭ تۆت، بەش ئاي، بىر- ئىككى يىل ئايرىلىشىغا رازى بولسا كېرەك يوق. ئەر دېگەن تىجارەت ۋە باشقا سەۋەپلەر تۈپەيلىدىن ئايالدىن بىرەر مەزگىل ئايرىلىپمۇ قالىدۇ. بۇنىڭغا ئايال رازى بولسا كېرەك يوق. ئەگەر رازى بولمىسا بۇ ئەر ئۈچۈن (شۇ ئىشنى قىلىش) ھالال ئەمەس. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

70. ئايال ئۆز ئېرىنى ياكى ئاكام ياكى ئاتام (دادام) دېيىش بىلەن بىرىگە ھارام بۇلۇپ قالىدۇ. بۇنىڭ ھۆكۈمى زىھارنىڭ

ھۆكىمدە ئەمەس بەلكى قەسەمنىڭ ھۆكىمدىدۇر. بۇنداق دېگەن ئايال قەسەمنىڭ كاپارىتىنى بېرىش لازىم. قەسەمنىڭ كاپارىتى 10 مىسكىنگە تاماق بېرىشتۇر. ھەر بىر مىسكىنگە شۇ شەھەرنىڭ ئوتتۇرچە يىمەكلىكىدىن بىر كىلو 20 گىرام بېرىلىدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

71. زىھار قىلىش ئايالدىن ئەرگە ئەمەس، ئەردىن ئايالغا بۇلىدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

72. ئەر- خۇتۇنلار ئارىسىدىكى ئىشلار (جىنسى ئالاقىگە مۇناسىۋەتلىك) ئامانەتتۇر، ئۇنى ئاشكارىلاش جائىز ئەمەس. (شەيخ مۇھەممەت ئىبنى ئىبراھىم)

73. جىنسى ئالاقە قىلىشنىڭ ئالدىدا ئۇقۇلىدىغان دۇئا ئەر- خوتۇن ھەر ئىككىلىسىگە مۇستەھەپتۇر: «اللە نامى بىلەن باشلايمەن، ئى اللە بىزنى ۋە بىرگە بەرگەن پەرزەنتىمىزنى شەيتاننىڭ يامانلىقىدىن ساقلىغىن» (بۇخارى رىۋايەت قىلغان)

74. رامزان ئېيىدا توي قىلىش مەكرۇھ ئەمەس، چۈنكى ئۇنى مەكرۇھ دەيدىغانغا بىرەر ئاساس يوق. (لۇجىنە تۇتدائىم)

75. شىرىن ئاي ئۆتكۈزۈش جائىز ئەمەس، چۈنكى مۇسۇلمان ئەمەسلەرگە تەقلىد قىلغانلىقتۇر. كۆپ ئىقتىساد، كۆپ ۋاقىت سەرىپ بۇلىدىغان بىھۇدە ئىشتۇر. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

76. قىيىن ئانىسىنىڭ خىزمىتىنى قىلىش ۋاجىپمۇ؟ ۋاجىپ ئەمەس، بىراق كۈچىنىڭ يېتىشىچە ياردەملىشىش ئېرىنىڭ ئائىلىسىگە ياخشىلىق قىلغانلىق ۋە ئېرىنىڭ ياخشىلىق قىلىشى

ۋاجىپ بولغان كىشىگە غەمخورلۇق قىلغانلىق. (لۇجىنە تۇتدائىم)

77. نىكاھ پەتسى ئوقۇلۇپ بولغاندىن كېيىن تويى زىياپىتى بىرىپ ئېلان قىلىشتىن ئىلگىرى جىنسى ئالاقە قىلىش شەرتى جەھەتتە دۇرۇس، ئەمما ئۇ بىرەر يامان ئاقىۋەتكە سەۋەپ بولسا، جەمئىيەتتە سەلبىي تەسىر پەيدا قىلسا چەكلىنىشى لازىم. (لۇجىنە تۇتدائىم)

78. ئايال ئۆزىنىڭ خۇسۇسىي مۈلكىدىن چىقىم قىلىپ نەرسە كېرەك سېتىۋالسا ئېرىنىڭ چەكلەش ھوقۇقى بارمۇ؟ ئۇنداق ھوقۇقى يوق، بىراق ئايال ئىسرەپ قىلسا ياكى ھارام نەرسىلەرنى سېتىۋالسا چەكلەش ھوقۇقى بار. (لۇجىنە تۇتدائىم)

79. ئايالنى تەربىيە قىلىش مەخسەت بىلەن تاشلاپ قۇيۇش: ئايالى ئۆزىنى بىلمەسە، ئېرىنىڭ ھەقلىرىگە رىئايە قىلمىسا، نەسەتلىرىنى قۇبۇل قىلمىسا، ئۇ ياخشىلانغانغا قەدەر تاشلاپ قۇيۇش (بىرگە بولماي، سوز قىلماي) جائىز، بىراق ھېچ بىر سەۋەپسىزلا تاشلاپ قۇيۇشقا بولمايدۇ. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

80. ئويىدىن ئېرىنىڭ ئىجازىتىسىز چىقىپ كېتىشى جائىز ئەمەس. شەرتى جەھەتتىن چىقىپ كىتىشكە مەجبۇر بولسا باشقا گەپ. (لۇجىنە تۇتدائىم)

81. ئايالنىڭ ئۆز ئېرىنى ئالدىشى: ئايال كېشىنىڭ ئۆز ئېرىگە بۇزغۇنچىلىق قىلىشى ۋە ئېرىنى ئالدىشى ھارامدۇر. مەيلى ئالدىنغۇچى يېقىنلىرىدىن بولسۇن، مەيلى باشقىلاردىن بولسۇن ئوخشاشلا توغرا ئەمەس. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: « ئېرىنى ئالدىغان ئايال، ياكى خوجايىنى ئالدىغان قۇل بىز

مۇسۇلمانلاردىن ئەمەس». (ئەبۇداۋۇد رىۋايەت قىلغان)

82. ئەر ئۆز ئائىلىسىدە بولماي قېلىپ ئايالنىڭ نەفىقىسىنى بېرەلمەسە ئائىلىسىگە قايتىپ كەلگەندىن كىيىن شۇ بېرەلمەي قالغان نەفىقىسىنى بىرىشى لازىم .

83. ئايال ئېرىنىڭ ئىجازىتىسىز سەپەر قىلسا ياكى ئېرى بىلەن بىرگە سەپەر قىلمىسا ياكى ئېرىنىڭ تەلىۋىگە قۇشۇلمىسا، ئەر شۇ ئايالغا نەفىقە بەرمەيدۇ ۋە ئۆزىنى تەقسىملىمەيدۇ. (لۇجئە تۇتائىم)

84. نىكاھدا تويۇلۇق بۇلىشى شەرت، تويۇلۇق نەخ بولمىغاندا مىقدارى بىكىتىلىشى شەرت، ئۇنداق بولمىسا باشقا ئاياللارنىڭ تويلىقىغا ئوخشاش تويۇلۇق ئېلىپ بىرىشى ۋاجىپ .

85. ئايال كىشىنىڭ ۋەلىسىز ياتلىق بۇلىشى جائىز ئەمەس، چۈنكى مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام: «نىكاھ ۋەلىسىز دۇرۇس بولمايدۇ» دېگەن، ۋەلىسى يوق ئاياللارغا ئىمام ۋەلى بۇلىدۇ .

86. نىكاھتا، بالاغەتكە يەتكەن مۇسۇلمان، ئادىل ئىككى گۇۋاھچى شەرت، گۇۋاچىسىز نىكاھ دۇرۇس نىكاھ ئەمەس .

87. توي قىلماقچى بولغان قىز، يىگىت بىر- بىرىگە رازى بۇلۇش لازىم .

88. ئەر ئۆزى ساق، ھايات چېغدا ئايالغا ئۆزى خالىغانچە سوغا- سالام بەرسە جائىز، ئۇنداق قىلمىسا، ئەر ئۆلۈپ كەتكەندىن

كيسن سوغا- سالام دەپ بىر نەرسە بىرىلمەيدۇ، چۈنكى ئۇنداق قىلىش باشقا ۋارىسنىڭ ھەققىگە زەرەر يەتكۈزىدۇ .

89. شۇنىڭدەك ئايالىمۇ ئۆز ئېرىگە خالىغانچە سوۋغا- سالام بەرسە بۇلىدۇ. (شەيخ ئىبنى جۇبەيرىن)

90. ئەر- خۇتۇنلۇق ئىشلىرىنى سۈرەتكە ئېلىش شەرىئەتسىز ھارام. ئۇنداق ئىشنى نە ئەقىل نە شەرىئەت قۇبۇل قىلمايدۇ، مۇسۇلمان ئەر- خۇتۇنلار مۇنداق ئىشتىن ساقلاماقلىقى لازىم. (لۇجئە تۇتدائىم)

91. ئەرنىڭ، ئۆز ئايالىنىڭ پۈتۈن بەدىنىدىن ھوزۇرلىنىشى جائىز. (لۇجئە تۇتدائىم)

92. ئەر ئۆز ئايالىنى كەينى تەرەپتىن (مەقەتكە چېقىلماي) جىما قىلسا جائىز. (لۇجئە تۇتدائىم)

93. ئايال كىشىنىڭ ئۆز ئېرىگە ۋاقىراپ گەپ سۆز قىلىشى ۋە باشقىلارغىمۇ يۇقۇرى ئاۋازدا گەپ قىلىشى جائىز ئەمەس .

94. ئايالىنىڭ نەفقىسى قاچان ئەرنىڭ زىممىسىدىن ساقىت بۇلىدۇ؟ ئەرنى ئۆزىگە يېقىن يۇلاتمىسا، ئەر ئايالىدىن بەھرىمەن بۇلالىمىغانلىقى ئۈچۈن ئايالىنىڭ نەفقىسى ساقىت بۇلىدۇ. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

95. ئايال ئۆزىنىڭ خۇسۇسىي ئىشى ئۈچۈن ئېرىنىڭ ئىجازىتىنى ئالماي چىقىپ كەتسە ئەرنىڭ زىممىسىدىن ئايالىنىڭ

نەفەقىسى ساقىت بۇلىدۇ. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

96. ئايال مەيلى ھامىلدار بولسۇن، مەيلى ھامىلدار بولمىسۇن ئېرىدىن تۇل قالسلا (يەنى، ئېرى ئۇلۇپ كەتسلا) مال- مۈلۈك ۋارىسلارغا تىگىل بۇلىدۇ. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

97. ئەر- خۇتۇنلار ئارىسىنى سەھىر بىلەن تۈزەش ھارام، مەيلى ئۇ قايسى نام بىلەن ئاتالسۇن چۇقۇمكى ئۇ كۇفرى ياكى شىرك بۇلىدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

98. ئەر- خوتۇنلارنى بىر- بىرىگە ئىجىل- ئىناق قىلىش ئۇچۇن ياكى ئايرىۋېتىش ئۇچۇن يېزىلغان نەرسىلەرنىڭ ھەممىسى سەھىردۇر. (شەيخ ئىبنى جۇبەيرىن)

99. ئەرنىڭ ئۆز ئايالىنى ئۇرۇق- تۇققانلىرىغا سىلە- رەھىم قىلىشتىن چەكلىشى جائىز ئەمەس. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

100. سەۋەپسىز ئەزلى قىلىش (يەنى مەننى سىرىتقا تۇكۇش) تۆۋەندىكى شەرتلەر ئاستىدا جائىز: ھۆر ئايالنىڭ ئىجازىتى بۇلۇش، چۇنكى ئۇنىڭ پەرزەنت كۆرۇش ھەققى بار. ئايالنىڭ رۇخسىتىنى ئالماي ئەزلى قىلغاندا جىنسى ئالاقىدىن ئالىدىغان ھۇزۇرى تۆۋەنلەپ كېتىدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

-2006 يىلى 1- ئاينىڭ 25- كۈنى

ئاياللار ۋە تالاق توغرىسىدا

ئەسسالامۇ ئەلەيكۇم ۋە رەھمەتۇللاھى ۋە بەرکاتىھۇ. ئەزىز ھەمشىرىلىرىمىزنىڭ ھۇزۇرىغا بەزى داغلىق قازى ۋە پىقھى ئالىملىرىمىزنىڭ ئاياللار توغرىسىدا بەرگەن پەتۋالىرىنى سۇندۇق، ھەمشىرىلىرىمىزنىڭ بىلىمگەن، ياكى سوراشتىن خىجىل بولغان جايلارنى بىلىۋېلىشنى ئۇمۇد قىلىش بىلەن بىرگە بۇ توربەتنى كۇرۇشكە مۇيەسسەر بۇلالىمىغان ھەمشىرىلىرىمىزگىمۇ يەتكۈزۈپ قويىشىنى تەۋسىيە قىلىمىز .

37 جاۋاب بار

1. تالاق دېگەن سۆز ئايالنىڭ قۇلىقىغا يەتمىسىمۇ تالاق بۇلىدۇ، يەنى: بىرەرسى مەن ئايالىمنى تالاق قىلدىم دىسە، بۇنى ئايالى بىلسۇن، بىلمىسۇن تالاق بۇلىدۇ، ئەگەر ئايالى 3 قېتىم ھېيىز كۆرگەندىن كېيىن بىلسە ئۇنىڭ ئىددىتى تۇگىگەن بۇلىدۇ (شەيخ

ئىبنى ئۇسەيمىن)

2. تالاق قىلىشنى نىيەت قىلىش: بۇنىڭلىق بىلەنلا تالاق بولمايدۇ، بەلكى تالاق دېگەن كەلىمىنى تەلەپپۇز قىلىش ياكى يېزىش بىلەن بۇلىدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

3. تالاققا سەۋەپ بۇلىدىغان بەزى ئامىللار : ئەر- ئايال ئوتتۇرىسىدا مېھرى - مۇھەببەتنىڭ بولماسلىقى، ئەر ئاياللىق بۇرچىنى ئادا قىلالماسلىق، بىرەرسىنىڭ ئاسىيلىق قىلىشى، ئەر- ئاياللىق مۇناسىۋىتىدە بىرەر قېيىنچىلىق كۆرۈلسە مۇناسىپ تەدبىر قوللانماسلىق، ئايالنىڭ تازلىققا ئەھمىيەت بەرمەسلىكى. (شەيخ ئىبنى باز)

4. ئەرنىڭ زىنا قىلىپ سېلىشى بىلەن ئايالى تالاق بۇلۇپ كەتمەيدۇ، بىراق ئەر اللە دىن قورقۇشى، ئۆزىنى اللە ھارام قىلغان ئىشلاردىن ساقلىشى لازىم. (شەيخ ئىبنى باز)

5. ئايالنىڭ ناماز ئوقۇمايدىغان ئەر بىلەن بىرگە تۇرۇشى جائىز ئەمەس. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

6. ھاراق ئىچىدىغان ئەر بىلەن بىرگە تۇرمۇش ئۆتكۈزۈشى ھارام ئەمەس، چۈنكى ھاراق ئىچىش (ھالال سانمىسىلا) دىندىن چىقارمايدۇ، بىراق ئايالى ئەرگە كۆپلەپ نەسەت قىلىشى لازىم .

7. ئېرنى ھاراقىتىن تەزدۈرۈش ئۈچۈن بىرگە ياتماسلىق ئۈنۈم بەرسە بىرگە ياتماسلىق جايىز، ئەگەر ئۈنۈم بەرمىسە بىرگە ياتماسلىق ھالال ئەمەس. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

8. ئەر ئۆز ئايالىغا: سەن ئۈچ تالاق دېسە ياكى بىر لەبىزى بىلەن ئۈچ تالاق قىلسا ياكى قىلىنسا بىر تالاق دەپ قارىلىدۇ، ئايال ئىددەت ئىچىدە بولسا ئەر يېنىۋالسا بۇلىدۇ. ئەگەر ئىددەتتى چىقىپ كەتكەن بولسا ئۇ ئايال ئېرىگە يېڭى نىكاھ بىلەن ھالال بۇلىدۇ. (شەيخ ئىبنى باز)

9. تالاق قىلىنغان ئايالنىڭ ئۆيىدىن چىقىپ كەتمىگىنى ياخشى، بىراق بىرەر ھاجەت تۈپەيلىدىن چىقسا كېرەك يوق .

10. تالاق قىلغاندا باشقىلارنى گۇۋاھ قىلىش سۈننەت، تالاق گۇۋاھچىسىز مۇ تالاق بۇلىدۇ .

11. كىمكى تالاق ھەققىدە ياكى تالاقنىڭ شەرتى ھەققىدە شەكىلىنىپ قالسا تالاق بولمايدۇ. ئەگەر تالاقنىڭ ساندا شەكىلىنىپ قالسا بىر تالاق بۇلىدۇ .

ئايال ئېرىدىن تالمىنى تەلەپ قىلسا بۇلىدىغان ھالەتلەر

12. ئەر نەپىقە بىرىشكە سەل قارىسا .

13. ئەر تۇرمۇشنى داۋاملاشتۇرۇشقا مۇمكىن بولمايدىغان دەرىجىدە ئايالغا زىيان سالسا، مەسىلەن: تىللاش، ئۇرۇش ۋە ياكى ئايال كۆتۈرەلمەيدىغان دەرىجىدە زەربە قىلىش .

14. ئېرى غەيۋىتىنى قىلىپ زەرەر يەتكۈزسە ياكى ئۆزىگە بىرەر زەخمەت يەتكۈزىشىدىن ئەندىشە قىلسا.

15. ئېرى ئۇزۇن مەزگىل سۇلاپ قويسا ياكى يېقىن كەلمەي زەرەر يەتكۈزسە .

16. ئېرىنىڭ پەرزەنت كۈرەلمەسلىك، جىنسى ئالاقە قىلالماسلىق ياكى بىرەر خەتەرلىك كېسەللىككە ئوخشاش ئەيىبى بولسا .

17. سۈننەتكە ئۇيغۇن تالاق: بۇ ئەرنىڭ بىر ياستۇققا باش قويغان ئايالنى ھەيپىزدىن پاك بولغاندا جىنسى ئالاقە قىلماي تۇرۇپ قىلغان بىر تالقىنى كۆرسىتىدۇ. ئايالنى بۇنداق تالاق قىلغان ئەر ئېددەت ئېچىدە ئايالى بىلەن يېنىشىۋالسا بۇلىدۇ .

18. بىدئەت تالاق: بۇ ئەرنىڭ ئۆز ئايالنى ھەيپىزدار ياكى نىپاسدار ۋاقتىدا قىلغان ۋە ياكى ھەيپىزدىن پاك بولغاندا جىنسى ئالاقە قىلغاندىن كېيىن قىلغان شەرىئەتكە مۇخالپ تالاقنى كۆرسىتىدۇ .

19. بىر لەۋزى بىلەن يەنى : (سەن ئۇچ تالاق دەپ) قىلغان ياكى بىرلا ۋاقتتا ئايرىم-ئايرىم (يەنى: سەن تالاق، سەن تالاق، سەن تالاق) دەپ قىلغان تالاقمۇ شەرىئەتكە مۇخالپ بىدئەت تالاقتۇر .

20. رەجئى تالاق: بۇ ئەرنىڭ بىرگە بولغان ئايالنى پاك ۋاقتىدا يېقىنلاشماي تۇرۇپ قىلغان بىر تالاقنى كۆرسىتىدۇ. ئايالنى رەجئى تالاق قىلغان ئەر ئېددەت ئېچىدە خالىسا ئايالى بىلەن يېنىشىۋالسا بۇلىدۇ .

21. ئايالنى رەجئى تالاق قىلغان ئەر: ئايالنىڭ ئىددىتى

توشماستا ۋەلىسىز، تويۇلۇقسىز ۋە ئايالىنىڭ رازىلىقىسىز يېڭىدىن نىكاھ قىلمايمۇ يېنىۋالسا بۇلىدۇ .

22.رەجى تالاق قىلىنغان ئايال: يەنىلا تالاق قىلغان ئەرنىڭ ئايالىدۇر. ئەر ئۇنىڭغا قارىسا خىلۋەتتە بىرگە بولسا بۇلىدۇ. ئايالىمۇ ئىددەت ئىچىدە بۇلىدىكەن ئېرىنىڭ خىزمىتىنى قىلسا بۇلىدۇ .

23.رەجى تالاق قىلىنغان ئايال ئېددىتىنى توشقۇزماي تۇرۇپ ئېرىنىڭ ئۆيىدىن چىقماستىكى كېرەك .

24.بايىن تالاق: بۇ ئاخىرقى ھىساپتا ئايال ئېرىدىن جۇدا بۇلىدىغان تالاق تۇر بايىن تالاق ئىككى تۈرگە بۇلىنىدۇ .

25.كېچىك تىپتىكى بايىن تالاق: بۇ تۇلۇق ئۈچ تالاققا يەتمىگەن بىر تۈرلۈك تالاق بۇلۇپ ئەر، ئايالى بىرىنچى قېتىم تالاق قىلىپ ياكى ئىككىنچى قېتىم تالاق قىلىپ يارىشىۋېلىشتىن بۇرۇن ئايالىنىڭ ئېددىتى توشۇپ قالسا بۇ كېچىك تىپتىكى بايىن تالاق دەپ ئاتىلىدۇ. بۇ تۈردىكى تالاق بىلەن تالاق بولغان ئايال ئېرىگە يېڭى تويۇلۇق ۋە يېڭى نىكاھ بىلەن ھالال بۇلىدۇ .

26.چوڭ تىپتىكى بايىن تالاق: بۇ تۇلۇق ئۈچ قېتىم قىلىنغان تالاق بۇلۇپ بۇ تۈردىكى تالاق بىلەن تالاق قىلىنغان ئايال ئېرىدىن تەلتۈكۈس جۇدا بۇلىدۇ ۋە تاكى باشقا بىر ئەرگە ئۆمۈرلۈك ئۆي تۇتۇش نىيىتى بىلەن شەرىئەتكە مۇۋاپىق ھالدا ياتلىق بولۇپ كۆڭۈللۈك تۇرمۇش قۇرغاندىن كېيىن، ئىككىنچى قېتىم نىكاھقا ئالغان ئەر تالاق قىلغان ۋە ئېددىتى توشقانغا قەدەر ئاۋۋالقى ئېرىگە ھالال بولمايدۇ. ئىككىنچى قېتىم تەككەن ئېرى تالاق

قىلىۋەتسە ۋە ئېددىتى تۇلۇق توشسا ئاندىن ئاۋۋالقى ئېرى قايتا تولىق ئېلىپ قايتا نىكاھ ئوقۇتۇپ ئۆي تۇتسا بولىدۇ .

27.خۇلى تالاق: بۇمۇ تالاقنىڭ بىر تۈرى بۇلۇپ، ئايال ئۆز ئېرىنىڭ بەدەن قۇرۇلمىسىنى، ئەخلاق-پەزىلىتىنى ۋە دىن-دىيانىتىنى ياقتمۇرماي ياكى ئېرى ياشتا چوڭ بولغان سەۋەبلىك ۋە ياكى ئاجىز بولغان سەۋەبلىك ئۆزىنىڭ كۇناھقا يېتىپ قېلىشتىن قورقۇپ ئېرىگە مال-مۈلۈك بىرىپ تالاقنى سوراپ ئالسا بولىدۇ .

28.خۇلى تالاق: ئايال پاك ۋاقتىدىمۇ، ھېيىزدار ۋاقتىدىمۇ قىلسا جائىز بولىدىغان تالاق. خۇلى تالاق قىلىنغان ئايالنىڭ ئېددىتى بىر ھېيىز بىلەنلا تۈگەيدۇ .

29.جۇمھۇر ئەھلى ئىلىملەر: بىدئەت تالاق گەرچە ھارام تالاق بولسىمۇ يەنىلا چۈشىدۇ ۋە ئۇنىڭغا تالاقنىڭ بارلىق ئەھكاملىرى تەتبىقلىنىدۇ دەپ قارايدۇ .

30.ئۆزىنى مەلۇم بىر ئىشنى قىلىشتىن چەكلەش مەقسىتىدە (تالاق) دەپ قەسەم قىلغان كېشىنىڭ تالقى چۈشمەيدۇ. بەلكى ئۇ قەسەمنىڭ كاپارىتىنى بېرىشى لازىم .

31.مۇسۇلمان بۇنداق ئۇسۇلنى قوللانماسلىقى لازىم، چۈنكى كۆپلىگەن ئەھلى ئىلىملەر: ئۆزىنى ياكى ئايالىنى مەلۇم بىر ئىشتىن چەكلەش مەقسىتىدە ئىشلىتىلگەن (تالاق) كەلىمىسى گەرچە تالاق نىيىتى بىلەن بولمىغان بولسىمۇ چۈشىدۇ (يەنى تالاق بۇلىۋېرىدۇ) دەپ قارايدۇ. (شەيخ ئىبنى باز)

32. ئايالنىڭ ئېرىدىن سەۋەبسىز تالاق تەلەپ قىلىشى: جائز ئەمەس. چۈنكى پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام: «قايسى بىر ئايال ئېرىدىن سەۋەبسىز سۆز (تالاق) تەلەپ قىلسا، ئۇنىڭغا جەننەت ھېدى ھارامدۇر» دېگەن. (ئەبۇداۋۇد رىۋايەت قىلغان) (لۇجئە تۇتدائىم)

33. ئايالنى تالاق قىلىشتا ئانىسىغا ئىتائەت قىلىشنىڭ ھۆكۈمى: ئانىڭىز تالاق قىل دەپ تۇرۇلغان ئايالڭىزدىن، دىيانەتلىك، ئانىڭىزغا ئازار بەرمەيدىغان سالمە ئايال بولسا ئانىڭىزغا چىرايلىق چۈشەندۈرۈڭ، نەسبەت قىلىڭ. ئەگەر ئايالڭىز يۇقارقى سۈپەتلەردىن خالىي بولسا ئانىڭىزنىڭ گېپىگە كىرىپ تالاق قىلىشىڭىز ۋاجىپ. (لۇجئە تۇتدائىم)

34. تالاق قىلىنغان ئايال ئىددەت ئىچىدىلا بولسا ئېرىنىڭ ئۆيىدە تۇرۇش ۋاجىپ. ئىددىتىنى تۈگەتمەي تۇرۇپ ئېرىنىڭ ئۆيىدىن چىقىپ كېتىشى ھارام. (لۇجئە تۇتدائىم)

35. ئەرنىڭمۇ تالاق قىلغان ئايالنى ئىددىتى توشقانغا قەدەر ئۆيىدىن قوغلاپ چىقىرىشى ھارام، بىراق ئايال ئۇچۇق - ئاشكارە بىرەر پاهىشە قىلغان بولسا قوغلاپ چىقىرۇۋەتسە كېرەك يوق. (لۇجئە تۇتدائىم)

36. ئەر ئۆز ئايالنى بايىن تالاق قىلغان بولسا، مەسلەن: ئايال بىلەن بىرگە بۇلۇشتىن ئىلگىرى ياكى بىرگە بولغاندىن كېيىن بايىن تالاق قىلغان بولسا، ئايال ئەرگە نىسبەتەن يات ئايالغا ئايلىنىدۇ. ئۇ ئېرىگە پەقەت يېڭى تويۇق ۋە يېڭى نىكاھ بىلەن ئۆز

رازىلىقى بىلەن ھالال بۇلىدۇ. (لۇجىنە تۇتدائىم)

37. ئەر تالاق قىلىش ھوقۇقىنى ئايالغا ئۆتۈنسە بۇلامدۇ؟ تالاق قىلىش ئەسلىدە ئەرنىڭ ئېلىكىدە بۇلىدۇ. بىراق ئەر ئايالنىڭ ئۆزىنى تالاق قىلىشىنى ئۆتۈنۈپ بەرسە نەتىجىدە ئايال مەن سەندىن تالاق دېسە تالاق چۈشىدۇ. (لۇجىنە تۇتدائىم)

-2006 يىلى 1- ئاينىڭ 25- كۈنى

ئاياللار ۋە ئىددەت توغرىسىدا

ئەسسالامۇ ئەلەيكۇم ۋە رەھمەتۇللاھى ۋە بەركاتىھۇ. ئەزىز ھەمىشلىرىمىزنىڭ ھۇزۇرىغا بەزى داغلىق قازى ۋە پىقھى ئالىملىرىمىزنىڭ ئاياللار توغرىسىدا بەرگەن پەتىۋالىرىنى سۇندۇق،

ھەمشىرلىرىمىزنىڭ بىلىمىگەن، ياكى سوراشتىن خىجىل بولغان جايلارنى بىلىۋېلىشنى ئۈمۈد قىلىش بىلەن بىرگە بۇ توربەتنى كۆرۈشكە مۇيەسسەر بۇلالىمىغان ھەمشىرلىرىمىزگىمۇ يەتكۈزۈپ قويىشىنى تەۋسىيە قىلىمىز .

16 جاۋاب بار

1. ئىددەت : ئۇ ئاياللار كۈتۈپ تۇرىدىغان ۋە ئېرى ئۆلۈپ كەتكەن ياكى ئايرىلىپ كەتكەندىن كىيىن ياتلىق بۇلۇشتىن چەكلەيدىغان ۋاقىتتۇر، ئىددەت تۇتۇش ۋاجىپ .

2. ئىددەتنىڭ يولغا قۇيۇلىشىدىكى ھېكمەت: 1- بالا ياتقۇنىڭ بوشلۇقىنى تەكشۈش. 2- قايتا ياتلىق بۇلۇش ئۈچۈن شارائىت ھازىرلاش 3- ئەر خۇتۇنلار ئارىسىدىكى تۇرمۇشقا ھۆرمەت قىلىش .

3. جىنسى مۇناسىۋەت ئۆتۈلمىگەن ئايال تالاق قىلىنسا ئىددەت تۇتۇش كەتمەيدۇ .

4. تېخى جىنسى ئالاقە قىلمىغان ئايالنىڭ ئېرى ۋاپات بۇلۇپ كەتسە، ئېرىگە ۋاپا قىلىش يۈزىسىدىن تۆت ئاي 10 كۈن ئىددەت تۇتۇش لازىم. تۆۋەندىكى ئالتە تۈرلۈك ئايال ئىددەت تۇتۇدۇ .

5. بىرىنچى تۈرلۈكى: ھامىلدار ئايال مەيلى ئېرى ئۆلۈپ كەتكەن بولسۇن، مەيلى تالاق قىلىنغان بولسۇن يەڭگىپ بولغانغا

قەدەر ئېددەت تۇتدۇ .

6. ئىككىنچى تۈرلۈكى: ھامىلدار بۇلۇشتىن ئېلگىرى ئېرى ئۇلۇپ كەتكەن ئايال ئېرى نەپەستىن قالغان كۈندىن باشلاپ تۆت ئاي 10 كۈن ئىددەت تۇتدۇ .

7. ئۈچۈنچى تۈرلۈكى: ھەيز كۆرۈپ تۇرىدىغان ئايال تالاق قىلىنغان كۈندىن باشلاپ ئۈچ قېتىم ھەيز كۆرۈپ پاك بولغانغا قەدەر ئىددەت تۇتدۇ .

8. تۆتىنچى تۈرلۈكى: يېشى بەك كىچىك بولغان ياكى بەك چوڭ بولغان سەۋەپلىك ھەيز كۆرمەيدىغان ئايال ئۈچ ئاي ئىددەت تۇتدۇ، ئىستىھازەلىك ئاياللارمۇ ئوخشاش ئۈچ ئاي ئىددەت تۇتدۇ .

9. بەشىنچى تۈرلۈكى: ھەيزنىڭ قاچان توختاپ كەتكەنلىكىنى بىلمەيدىغان ئايال ئىمام شافىئىنىڭ سۆزىگە ئاساسەن بىر يىل ئىددەت تۇتدۇ، ئومەر رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ مۇھاجىر ۋە ئەنسارىلار ئارىسىدا مۇشۇنداق ھۆكۈم چىقارغان، ھېچكىم بۇنى ئىنكار قىلمىغان .

10. ئالتىنچى تۈرلۈكى: ئىرى ئىز دىرىكسىز يۇقۇلۇپ كەتكەن ئايال (ئاخبارات ۋاستىلىرىدا ئېلان بىرىپ بولغاندىن كېيىن ئۈچ ئايدىن ئالتە يىلغىچە) كۈتۈپ بولغاندىن كېيىن ئېرىگە ۋاپا قىلىش، يۈزىدىن تۆت ئاي 10 كۈن ئىددەت تۇتدۇ. (لۇجىنە تۇتدائىم)

11. تالاقنىڭ ئېددىتى قاچان باشلىنىدۇ؟ تالاق سادىر بولغان (گەرچە تالاق خېتى ئايالنىڭ قولىغا تەگمىگەن بولسىمۇ) كۈندىن باشلىنىدۇ. (لۇجىنە تۇتدائىم)

ئىددەت تۇتۇۋاتقان ئايالنىڭ نەفىقىسى

12. رەجئى تالاق قىلىنغان ئايال مەيلى ھامىلدار بولسۇن، مەيلى ھامىلدار بولمىسۇن، ئۇنىڭ تۇرالغۇسى، نەفىقىسى ۋە كېيىم-كېچىكى تۇلۇق بېرىلىدۇ. چۈنكى ئۇ تالاق قىلغان ئەرنىڭ خوتۇنىدۇر.

13. بائىن تالاق قىلىنغان ئايال: ھامىلدار بولسا يەڭگىپ بولغانغا قەدەر تالاق قىلىنمىغان ئايالغا ئوخشاش نەپىقىدىن بەھرىمان بۇلىدۇ.

14. ئەگەر ھامىلدار بولمىسا نەپقە ۋە تۇرالغۇ بىرىلمەيدۇ.

15. ئېرنىڭ ئېتائىتىدىن باش تارتقان ھامىلدار ئايالنىڭ نەپقىسى ھامىلىسى ئۈچۈن بېرىلىدۇ. ھامىلىنىڭ نەپقىسى ئانىنىڭ بويۇنتاۋلىقى سەۋەپلىك ساقىت بولمايدۇ.

16. ئېرى ئۆلۈپ كەتكەن ئايال: ھامىلدار بولسا ئۇنىڭ نەپقىسى، كېيىم-كېچىكى ۋە تۇرالغۇسى، ئېرى قالدۇرۇپ كەتكەن مۈلۈكتىن بۇلىدۇ. ئەگەر ئېرى بىرەر مۈلۈك قالدۇرۇپ كەتمىگەن بولسا، شۇ ئايالنىڭ قورسىقىدىكى بالىنىڭ ۋارىسلىرى نەپقىنى ئۈستىگە ئالىدۇ.

-2006 يىلى 1-ئاينىڭ 26 - كۈنى

ئاياللار ۋە پەرزەنت توغۇرسىدا

ئەسسالامۇ ئەلەيكۇم ۋە رەھمەتۇللاھى ۋە بەركاتىھۇ. ئەزىز
ھەمشىرىلىرىمىزنىڭ ھۇزۇرىغا بەزى داغلىق قازى ۋە پىقىي
ئالىملىرىمىزنىڭ ئاياللار توغۇرسىدا بەرگەن پەتۋالىرىنى سۇندۇق،
ھەمشىرىلىرىمىزنىڭ بىلىمگەن، ياكى سوراشتىن خىجىل بولغان جايلارنى
بىلىۋېلىشنى ئۈمۈد قىلىش بىلەن بىرگە بۇ توربەتنى كۆرۈشكە
مۇيەسسەر بۇلالىمىغان ھەمشىرىلىرىمىزگىمۇ يەتكۈزۈپ قويىشىنى تەۋسىيە
قىلىمىز .

64 جاۋاب بار

1. قىز پەرزەنتىنى يامان كۆرۈش: جاھالەتنىڭ قىلمىشلىرىدىندۇر ۋە ئۇ، اللە نىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشىغا نارازى بولغانلىقتۇر. ئىنسان ئۆزى ئۈچۈن قىز پەرزەنتىنىڭ، ئوغۇل پەرزەنتىنى ياخشى بۇلۇش مۇمكىنلىكىنى بىلمەيدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

2. ئالەمدىن ئۆتكەن پەرزەنت ئاتىسىغا ۋە باشقىلارغا ئەمەس، ئانىسىغا شاپائەت قىلىدۇ. بىراق ئاتىسىغا تەلىم - تەربىيە بەرگەنلىكى ۋە ياخشى يولغا يېتەكلىگەنلىكى سەۋەپلىك ئەجىر بۇلىدۇ. (لۇجئە تۇتدائىم)

3. پەرزەنتلەرنىڭ تۇغۇلغان كۈنىنى خاتىرىلەش: شەرئى جەھەتتىن دۇرۇس ئەمەس (شەيخ ئۇسەيمىن)

4. پەرزەنتلەرنىڭ سۈرىتىنى ساقلاش جايىز ئەمەس، بىراق پاسپورت ۋە باشقا لازىمەتلەر ئۈچۈن بولسا كېرەك يوق. (لۇجئە تۇتدائىم)

5. كۆز تىگىشتىن ياكى جىن چېپىلىشتىن ۋە ياكى كېسەللىكلەردىن مۇداپىيە قىلىش ئۈچۈن پەرزەنتلىرىگە تۇرلۇك ناملار بىلەن تۇمار ئېسىپ قويۇش جايىز ئەمەس. (شەيخ ئىبنى باز)

6. پەرزەنتلىرىگە ئىسىم قويۇش ۋاقتى: تۇغۇلغان كۈنىلا قويسىمۇ ياكى 7 - كۈنى قويسىمۇ بۇلىدۇ، ھەر ئىككىلىسىنىڭ ئاساسى بار. (لۇجئە تۇتدائىم)

7. پەرزەنتىگە ئىسىم قويۇش ئاتىنىڭ ھەققى، شۇنداقتىمۇ

ياخشى ۋە كۆڭۈلگە يېقىنلىق ئىسىم قويۇش ئۈچۈن ئانا بىلەن كېڭىشىش ياخشى. (شەيخ ئىبنى باز)

8. پەرزەنتلىرىگە ئابدۇنەبى، ئابدۇرەسۇل دېگەندەك اللە نىڭ غەيرىگە ئابدۇ قىلىپ ئىسىم قويۇش جايز ئەمەس (توغرا ئەمەس) (شەيخ ئىبنى باز).

9. پەرزەنتلىرىگە ئىسىم قويۇش مۇناسىۋىتى بىلەن مۇراسىم ئۇيۇشتۇرۇش: پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامدىن ياكى شۇ دەۋىردىكى ساھابىلەردىن قالغان ئىش ئەمەس .

10. كىمكى پەرزەنت يۈزى كۆرگەنلىكىدىن خۇشال بۇلۇپ ئۆرۈپ- ئادەتكە ئەمەس سۈننەتكە ئەمەل قىلىش يۈزىدىن ئەقىقە زىياپىتى بەرسە كېرەك يوق. (لۇجە تۇتدائىم)

11. بالىلارنى ئەركىلەتمە ناملىرى بىلەن ئاتىسا كېرەك يوق. ئەمما يامان لەقەملەر بىلەن ئاتاش جائىز ئەمەس. چۈنكى ئۇ، قۇرئان كەرىمدە مەنئى قىلىنغان. (شەيخ ئىبنى باز)

12. پالچىلارنىڭ سۆزى بىلەن ئىسىم ئالماشتۇرۇش جائىز ئەمەس. چۈنكى ئۇ پالچىلارنىڭ دېگەن بىمەنە سۆزلىرىنى تەستىقلىغانلىق بۇلۇپ ئىمانغا نۇقسان يەتكۈزىدىغان مەسلە. (لۇجە تۇتدائىم)

13. پەرزەنتلىرىگە رەھىم، كەرىم، دېگەندەك اللە نىڭ ئىسىملىرىنى قويسا كېرەك يوق. ئەمما بېشىغا ئەلىق لام قوشۇپ (ئەررەھىم، ئەلكەرىم دەپ) قويۇشقا بولمايدۇ. چۈنكى اللە نىڭ

ئۇنداق ئاتالمايدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

14. پەرزەنتلىرىگە قۇرئان كەرىمدىكى ئايەت، سۈرەلەرنىڭ نامىنى قويۇش جائىز. (شەيخ ئىبنى باز)

15. اللە قا ئەڭ ياقىدىغان ئىسىم (ئابدۇللا، ئابدۇراھمان) دېگەن ئىسىملاردۇر. (مۇسلىم توپلىغان)

16. ئوغۇل بالىنىڭ تۇغۇلۇپ يەتتىنچى كۈنى چېچىنى چۈشۈرۈپ ئىسىم قويۇش سۈننەت، قىز بالىنىڭ ئۇنداق ئەمەس، يەنى چېچى چۈشۈرۈلمەيدۇ. (شەيخ ئىبنى باز)

17. پەرزەنت تۇغۇلۇپ يەتتىنچى كۈنى اللە تائالاغا ھەمدە- تەشەككۈر بىلدۈرۈش يۈزىسىدىن ئوغۇل ئۈچۈن ئىككى قوي، قىز ئۈچۈن بىر قوي سويۇپ ئەقىقە قىلىش كۈچلۈك سۈننەت. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

18. قول- ئىلكىدە يوق كىشىلەردىن ئەقىقە قىلىش ساقىت. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

19. ئەقىقە قىلىشنىڭ ئەۋزەل ۋاقتى بالا تۇغۇلۇپ يەتتىنچى كۈنى، يەتتىنچى كۈننى قولدىن بىرىپ قويغۇچى 14- كۈنى، ئۈمۈ بولمىسا 21- كۈنى قىلسا بولىدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

20. بالا تۆت ئاي 10 كۈن بولغاندىن كېيىن چۈشۈپ كەتسە (بويىدىن ئاجراپ كەتسە) ھايات بوۋاقتىڭ ھۆكىمدە بولىدۇ. چۈنكى بالا تۆت ئايلىق بولغاندا جان كىرىدۇ. ئەگەر تۆت ئايدىن كېيىن

چۈشۈپ كەتسە يۇيىلىدۇ، كېپەنلىنىدۇ ۋە ئىسىم قويۇلۇپ نامىزى چۈشۈرلىدۇ ھەمدە مۇسۇلمانلار قەبرىستانلىقىغا دەپنە قىلىنىدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

21. تۆت ئاي بۇلۇشتىن ئىلگىرى چۈشۈپ كەتكەن بولسا گەرچە ئوغۇل - قىزلىقى ئايرىلغان بولسىمۇ يۇقارقى رەسمىيەتلەر ئۆتەلمەيدۇ. (لۇجئە تۇتدائىم)

22. بالا تۇغۇلۇپ گەرچە يەتتە كۈن بولماي تۇرۇپ ئۆلۈپ كەتسىمۇ ئەقىقىسى قىلىنىدۇ. (لۇجئە تۇتدائىم)
23. بالىنىڭ ئەقىقىسىنى بالىنىڭ بوۋىسى، مۇمىسى قىلىسىمۇ بۇلىدۇ .

24. ئەقىقىدە سويۇلغان قوينىڭ ئۈچدىن بىرىنى يېيىش، ئۈچدىن بىرىنى دوست - بۇرادەرلىرىگە ھەدىيە قىلىش، ئۈچدىن بىرىنى مۇسۇلمانلارغا سەدىقە قىلىش سۈننەت. (شەيخ ئىبنى جۇبەيرىن)

25. سۈت بىلەن ئۇزۇقلىنىدىغان نارىسدە بالىنىڭ سۈيدۈكى يېنىك تىپتىكى نىجاسەتكە كېرىدۇ. ئۇنى پاكلاشتا ئۇستىگە سۇ سېپىۋەتسلا كۇپايە. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

26. كىچىك بالىنىڭ نىجاستىنى تازىلىغاندا تاھارەت سۇنۇپ كەتمەيدۇ. بىراق ئەۋرىتىنى بىۋاسىتە تۇتسا تاھارەت سۇنىدۇ. (لۇجئە تۇتدائىم)

27. ئايال بالىسىنىڭ ئەۋرىتىنى تۇتسا تاھارەت ئېلىشى

ۋاجىپ. بۇ جۇمھۇر ئۇلىمالارنىڭ قارشى. (لۇجىنە تۇتدائىم)

28. ئۆز بالىسىنىڭ ئەۋرىتىنى تۇتسا تاھارەت سۇنمايدۇ دېگەن قاراشمۇ بار. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

29. تاماق بىلەن ئۇزۇقلىنىدىغان بالىلارنىڭ مەيلى ئوغۇل بولسۇن، مەيلى قىز بولسۇن كېيىم-كېچەك ياكى بەدەنگە يۇقۇپ قالغان ھۆل نىجاستى يۇيىلىدۇ. ئەمما سۇت بىلەن ئۇزۇقلىنىدىغانلارنىڭ نىجاستى ئۈستىگە سۇ سېپىۋەتسىلا كۇپايە، سىقىپ، سىلاپ يۇيۇش ھاجەتسىز .

30. يۇقۇپ قالغان ھۆللۈكنىڭ نىجاست ئەسكەنلىكى ئىنىق بولمىسا بەدەن ۋە ھۆللۈك بار جاي ئەسلىدىكى پاكلىق ھالىتىدە بۇلىدۇ. (لۇجىنە تۇتدائىم)

31. خەتنە قىلىش ئەرلەرگە نىسبەتەن ۋاجىپ (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

32. ئايالغا نىسبەتەن ۋاجىپ ئەمەس مۇستەھەب. (شەيخ ئىبنى باز)

33. خەتنىنى بالىنىڭ ئەمەلى ئەھۋالىغا قاراپ قاچانلا قىلسا بۇلىدۇ. (لۇجىنە تۇتدائىم)

34. خەتنە توي (سۈننەت توي) قىلىش بىدئەت .

35. بالاغەتكە يەتمىگەن بالىلارنىڭ قۇرئان كەرىمىنى تۇتۇش

تۇتماسلىق توغۇرسىدا ئالىملار ئارىسىدا ئىختىلاپ بار .

36. تېخى بالاغەتكە يەتمىگەن بالىلار قۇرئان كەرىمنى تاھارەتسىز تۇتسا ھارام ئەمەس، چۈنكى ئۇلار مۇكەللەق ئەمەس. بۇ بىر تۈرلۈك قاراش .

37. كىچىك بالىلارنىڭ قۇرئان كەرىمنى تاھارەتسىز تۇتۇشى جائىز ئەمەس. بىراق قۇرئان كەرىمنى پاكىزە بىر نەرسىگە ئوراپ تۇتۇشى ئەڭ ئېھتىياتلىق. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

38. بالىلارنىڭ قۇرئان كەرىم ئايەتلىرى يېزىلغان رامكا، دوسكا قاتارلىقلارنى ھەرپلەرگە بىۋاسىتە قول تەككۈزمەسلىك شەرتى بىلەن تۇتۇش جائىز. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

39. يېتىملەرنىڭ مال - مۈلكىنى شۇ يېتىملەرگە ۋەلى بولغان كىشىلەر كۆپەيتىش مەقسىتىدە تەسەررۇپ قىلسا دۇرۇس. بىراق كەمەيتىش ياكى زىيانغا ئۇچرىتىش جائىز ئەمەس. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

40. كىچىك بالىلارنىڭ قىلغان ھەجى نەپلە ھەج بۇلىدۇ ۋە نەپلە ھەجنىڭ ئەجرىگە ئېرىشىدۇ. بىراق پەرىز ھەجگە كۇپايە قىلمايدۇ. (شەيخ ئىبنى باز)

41. يەتتە ياشقا توشمىغان بالىلارنىڭ ئىھرام باغلىغاندا قىلىدىغان نىيىتىنى شۇلارنىڭ ئاتا - ئانىسى قىلىدۇ .

42. ئەمما يەتتە ياشتىن چوڭ بولسا ئۇلارنىڭ ۋەلىلىرى ئۇلارغا

نيەت قىلىشنى ئۈگەتتۇ. (شەيخ ئىبنى باز)

43. ئېمۇئاتقان بالىنىڭ ئانىسىنىڭ يېنىدا يېتىپ ئۆلۈپ قالسا:
ئۇنىڭ نىمە سەۋەبتىن ئۆلۈپ قالغانلىقى نامەلۇم بولسا ھېچكىم
جاۋاپكار ئەمەس. چۈنكى ئادەم ئۇخلاۋېتىپمۇ ئۆلۈپ قالىدىغان
ئىشلار بۇلۇپ تۇرىدۇ .

44. بىراق ئانىنىڭ بېسىپ سېلىشى ياكى ئەمچەك بىلەن
نەپەس يوللىرى توسۇلۇپ قېلىش سەۋەبلىك ئۆلۈپ قالغان بولسا ئانا
بىر قۇل ئازات قىلىشى كېرەك. ياكى (قۇل ئازات قىلىشقا قۇربى
يەتمەسە) كەينى- كەينىدىن ئىككى ئاي (60كۈن) روزا تۇتىشى
لازم .

45. بالا ئاتىسى بىلەن كېتىۋېتىپ ئۆزىنى كىتىۋاتقان ماشىنىغا
ئۇرۇپ ئۆلۈپ قالسا ياكى ماشىنىنى توختىتىۋېلىش ياكى بالىنى
تۇتۇۋېلىش ئىمكانىيىتى بولمىغان بولسا بۇنىڭغا ئاتا جاۋاپكار
بولمايدۇ .

46. ئەمما ئاتىنىڭ بېپەرۋالىقىدىن بولسا ئاتا دېيەت تۈلەشكە
ۋە كاپارەتكە مەجبۇردۇر. بالىنىڭ باشقا ۋارىسلىرى دېيەتتىن ۋاز
كەچسە، كاپارەت ئۈچۈن كەينى- كەينىدىن ئىككى ئاي (60كۈن)
روزا تۇتىدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

47. قىز بالىغا ياخشىلىق قىلىش: پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام
مۇنداق دېگەن: «كىمىنىڭ ئىككى قىزى بۇلۇپ ئۇنىڭغا ياخشىلىق
قىلسا، ئۇ كىشى ئۈچۈن دوزاختىن (ساقلايدىغان) پەردە بۇلىدۇ».
ئۇلارغا ياخشىلىق قىلىش: ئۇلارنى ئىسلامى تەربىيە بىلەن ئۆستۈرۈش،

ئۇلارنىڭ ئىپپەتلىك ۋە اللە ھارام قىلغان ئىشلاردىن يىراق بۇلىشىغا ئېتىبار بېرىش، اللە قا ۋە اللە نىڭ پەيغەمبىرىگە ئىتائەت قىلىشقا كۆندۈرۈش قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. ياخشىلىق قىلىش دېگەنلىك پەقەتلا ياخشى يىگۈرۈش، ياخشى كېيگۈزۈش دېگەنلىك ئەمەس. (شەيخ ئىبنى باز)

48. پەرزەنتلەرنى ئوخشاش كۆرۈش، ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئادىل بۇلۇش: ئاتا- ئانىغا ۋاجىپ، ئۇلارغا سوغا- سالام ۋە تۇرلۇك لازىمەتلىكلەرنى بەرگەندە ھەممىگە ئوخشاش بېرىش، ئوخشاش مۇئامىلە قىلىش لازىم. (شەيخ ئىبنى باز)

49. پەرزەنتلەرنى قاغاش ۋە تىللاش چوڭ گۇناھلاردىندۇر: بۇ ھەقتە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام : «مۆئمىنى قاغاش ئۇنى ئۆلتۈرگەنگە ئوخشاشتۇر» دېگەن (بىرلىككە كەلگەن ھەدىس) مەيلى ئادەم بولسۇن مەيلى ھايۋان بولسۇن ئۇلارنى قاغاش جائىز ئەمەس .

50. پەرزەنتلىرىنى قاغاپ- تىللىغان ئانا: اللە تائالاغا تۆۋبە قىلىشى، تىلىنى پەرزەنتلىرىنى تىللاشتىن يىغىش ۋە ئۇلارنىڭ ھىدايتىنى تىلەپ كۆپ دۇئا قىلىشى لازىم. (شەيخ ئىبنى باز)

51. پەرزەنتلەرنىڭ زىيىنىغا دۇئا قىلىش: توغرا ئەمەس. بەزى چاغلاردا بۇ دۇئا ئىجابەت بۇلىدىغان چاغقا توغرا كىلىپ قالىدۇ. ئايال ئاچچىقى كىلىپ قالسا ئۆزىنى تۇتۇۋېلىشى ۋە پەرزەنتلىرىنىڭ زىيىنىغا دۇئايى بەت قىلىشتىن ساقلىنىش لازىم. بەك بولمىغاندا ئۇلارنىڭ ئەدەپلەش يۈزىسىدىن ئۇرۇش ئۇلارنى قارغىغاندىن كۆپ ياخشى. (شەيخ ئىبنى جۇبەيرىن)

52. بالاغەتكە يەتمىگەن ئوغۇلنىڭ مەھرەم بۇلۇش سالاھىيىتى يوق. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

53. يېڭى يەڭگەن ئايالغا سوغات بېرىش: كىشىلەر ئارىسىدا ئادەت بولسا كېرەك يوق. ئۇ اللە تائالاغا ئىبادەت قىلغانلىق ئەمەس بەلكى ئادەتكە ئەگەشكەنلىك. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

54. كىچىك بالىلار ئۈچۈن قۇشلىرىنى قەپەزگە سۇلاپ بېرىش: ئەگەر يىمەك- ئىچمىگىنى تۇلۇق ھازىرلاپ بەرسە كېرەك يوق. بولمايدۇ دېگەندەك، بىرەر دەلىلنىڭ بارلىقىنى بىلمەيمىز. (شەيخ ئىبنى باز)

55. كۆز، قۇلاق، بۇرۇن ۋە ئېغىز قاتارلىق ئەزالىرى ئېنىق گەۋدىلەنگەن قونچاقلارنى ئوينىشى مىسئىپكە جائىز ئەمەس. بىراق يۇقارقى ئەزالىرى تازا ئىنىق بولمىغان قونچاقلارنى ئوينىسا كېرەك يوق. چۈنكى ئائىشە رەزىيەللاھۇ ئەنھا مۇشۇنداق قونچاقلارنى ئوينىغان. لېكىن كىچىك بالىلارنىڭ رەسمى ئادەم سۈرەتلىك قونچاقلارنى ئوينىشىنى كەسكىن ھارام دەپ ئېيتمايمەن. چۈنكى چوڭلارغا رۇخسەت قىلىنمىغان ئىش كىچىكلەرگە رۇخسەت قىلىنغان. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

56. رەسمى جانلىقلارنىڭ شەكلىدە ياسالغان قونچاقلارنى ئويناش ھارام دېگەن قاراشمۇ بار. (شەيخ ئىبنى جۇبەيرىن)

57. زىبۇ- زىننەت سېلىش ئۈچۈن قىزلارنىڭ قۇلاق، بۇرۇنلىرىدىن كېچىك تۆشۈكلەرنى تېشىش جائىز. (شەيخ ئىبنى

ئۇسە يىمىن)

58. كىچىك بالىلار ئوغۇرلاپ كەلگەن نەرسىلەرنى ئۆز ئېگىسىگە قايتۇرۇش ۋاجىب. (شەيخ ئىبنى باز)

59. مەيلى چوڭلار بولسۇن، مەيلى كىچىكلەر بولسۇن سۈرەت چۈشۈرۈلگەن كىيىملەرنى كېيىش (كەيدۈرۈش) جائىز ئەمەس. بىراق بىرەر ئېھتىياج سەۋەبلىك بولسا كېرەك يوق. (شەيخ ئىبنى ئۇسە يىمىن)

60. كىچىك قىزلارغا قىسقا، تار ۋە يېرىم - يالىڭاچ كىيىملەرنى كەيدۈرۈش لايىق ئەمەس، چۈنكى ئۇنداق كىيىنىش ئۇلارغا ئادەت بۇلۇپ قېلىپ چوڭ بولغاندىمۇ ھېچبىر ھېسقىماستىن كىيىپ يۈرىدىغان بۇلۇپ قالىدۇ. (شەيخ ئىبنى جۇبەيرىن)

61. ئۆزىدىن كىچىكلەرنى (ئى ئوغلۇم!) دەپ چاقىرىش جائىز. (لۇجە تۇتدائىم)

62. ئۆزىدىن چوڭلارنى ھۆرمەت يۈزىسىدىن (ئى ئاتا!) دەپ چاقىرىش جائىز. (لۇجە تۇتدائىم)

63. كىچىك بالىنىڭ قۇسۇقى يۇقۇپ قالغان كىيىمنى يۇيۇپ تېپىپ ئاندىن نامازدا كىيىش لازىم. چۈنكى بىر قىسىم ئەھلى ئىلىمىلەر قۇسۇقنى نىجاسەت قاتارىدا سانغان .

64. نامازدا تۇرغىنىڭىزدا كىچىك بالا ئالدىڭىزدىن ئۆتسە توسۇشقا ئۇرۇنۇپ كۆرۈڭ، مۇمكىن بولمىسا ھېچ دەخلىسى يوق. (لۇجە تۇتدائىم)

-2006 يىلى 1-ئاينىڭ 26 - كۈنى

ئاياللار ۋە ئىمىلداشلىق توغۇرسىدا

ئەسسالامۇ ئەلەيكۇم ۋە رەھمەتۇللاھى ۋە بەركاتىھۇ. ئەزىز
ھەمىشلىرىمىزنىڭ ھۇزۇرىغا بەزى داغلىق قازى ۋە پىقىي
ئالىملىرىمىزنىڭ ئاياللار توغۇرسىدا بەرگەن پەتمۇالىرىنى سۇندۇق،
ھەمىشلىرىمىزنىڭ بىلىمگەن، ياكى سوراشتىن خىجىل بولغان جايلىرىنى
بىلىۋېلىشنى ئۇمۇد قىلىش بىلەن بىرگە بۇ توربەتنى كۇرۇشكە
مۇيەسسەر بۇلالىمىغان ھەمىشلىرىمىزگىمۇ يەتكۈزۈپ قويىشنى تەۋسىيە
قىلىمىز .

1. ئىمىلداشلىقنىڭ چەك - چىگرىسى: ئەمچەكنى نەپەس ئېلىپ دەممۇ- دەم شۇراش ياكى سۈتكە تويۇش ياكى ئەمچەكتىن يېنىش ۋە ياكى بىر ئەمچەكتىن يەنە بىر ئەمچەككە يۆتكىلىپ ئىمىش ئىمىلداشلىقتۇر .

2. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام: «نەسەبتىن ھارام بۇلىدىغان نەرسە ئىمىلداشلىقتىنمۇ ھارام بۇلىدۇ» دېگەن. (بىرلىككە كېلىنگەن ھەدىس)

3. ئىمىلداشلىق، دىن - دىيانىتىگە ئىشەنچ قىلىنىدىغان بىرلا ئايالنىڭ (مەيلى ئىمتىكەن ئايال بولسۇن، مەيلى ئىمتىمگەن ئايال بولسۇن) گۇۋاھلىقى بىلەن ئىمىلداشلىق بېكىتىلىدۇ .

4. ئىمىلداشلىق ھۆكۈمى مۇنداق ئىككى شەرت بىلەن بېكىتىلىدۇ: 1- تويغۇدەك بەش قېتىم ئىمىش ياكى ئۇنىڭدىن كۆپراق ئىمىش. 2- ئىمىش ئىككى يىل ئىچىدە بۇلۇش .

5. ئىمىلداشلىقنىڭ سادىر بولغانلىقىدىن ياكى ئىمىشنىڭ تۇلۇق بەش قېتىم بولغانلىقىدىن شەكلەنسە ۋە بىرەر ئىسپات بولمىسا ھارام بولمايدۇ. چۈنكى ئەسلىدىنلا ئىمىلداشلىق بولغان ئەمەس .

6. ئىمىلداشلىققا ئالاقىدار ئىشلار: 1- بىر ئايال باشقىلارنىڭ بالىسىنى ئىمتىسە ئۇ شۇ ئايالنىڭ بالىسى بۇلۇپ قالىدۇ. 2- ئۇ بالا ئىمتىكەن ئانىنىڭ پەرزەنتلىرى بىلەن نىكاھلىنىشى ھارام. 3- (شۇ ئانىنىڭ پەرزەنتلىرىگە) قاراش، خىلۋەتتە بىرگە بۇلۇش ۋە بىر-

بىرىگە مەھرەم بۇلۇش جائىز .

7. ئىمىلداشلىققا ئالاقىسىز ئىشلار: 1- ئىنىك ئانىغا نەفىقە بېرىش ۋاجىپ ئەمەس. 2- ئۇلار (ئىنىك ئانا بىلەن ئەمگەن بالا ۋە ئىمىلداش بىر تۇققانلار) ئارىسىدا ۋارىسلىق مۇناسىۋىتى بولمايدۇ. 3- ئەمگەن بالا ئىنىك ئانىسى ئۈچۈن ۋەلى بۇلمايدۇ .

8. سۈت ئەمەيمۇ، ئاغىزىغا تېپىتىش ياكى قاچىدىن ئىچىش ئۇسۇللىرى ئارقىلىق بالىنىڭ قورسىقىغا يەتسە ئىمىلداشلىق ھاسىل بۇلىدۇ. چۈنكى ئۇنىڭ بىلەن ئىمىشتىن ھاسىل بولغان ئۇزۇقلىنىش ھاسىل بۇلىدۇ. بىراق شۇخىل ھالەتمۇ بەش قېتىم ھاسىل بۇلىشى شەرىت .

9. ئىمىشنىڭ تەسىرى ئەمگۈچىگە ۋە ئۇنىڭ پەرزەنتلىرى، نەۋرە- چەۋرىلىرىگىچە بۇلىدۇ .

10. ئۇ ئەمگۈچىنىڭ ئاتا- ئانىسى، تاغا- ھامما قاتارلىق ئۇرۇق- تۇققانلىرى بىلەن مۇناسىۋەتسىز .

11. يەنە شۇنىڭدەك ئەمگۈچىنىڭ ئوغۇل- قىز قېرىنداشلىرى بىلەنمۇ مۇناسىۋەتسىز .

12. ئىنىك ئانىنىڭ مەھرەملىرى ئەمگۈچىنىڭ مەھرەملىرىدۇر. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

-2006 يىلى 1-ئاينىڭ 26 - كۈنى

ئاياللار ۋە قارىلىق توغۇرسىدا

ئەسسالامۇ ئەلەيكۇم ۋە رەھمەتۇللاھى ۋە بەركاتىھۇ. ئەزىز
ھەمشىرىلىرىمىزنىڭ ھۇزۇرىغا بەزى داغلىق قازى ۋە پىقىي
ئالىملىرىمىزنىڭ ئاياللار توغۇرسىدا بەرگەن پەتۋالىرىنى سۇندۇق،
ھەمشىرىلىرىمىزنىڭ بىلىمگەن، ياكى سوراقتىن خىجىل بولغان جايلارنى
بىلىۋېلىشنى ئۈمۈد قىلىش بىلەن بىرگە بۇ توربەتنى كۆرۈشكە
مۇيەسسەر بۇلالىمىغان ھەمشىرىلىرىمىزگىمۇ يەتكۈزۈپ قويىشىنى تەۋسىيە
قىلىمىز .

46جاۋاب بار

1.قارىلىق تۇتۇش دېگەن: ئەركەكلەرنى ئۆزىگە جەلب
قىلىدىغان، زىبۇ- زىننەت، سۈرمە، خۇشپۇراق بۇيۇم ۋە كۆز
قاماشتۇرىدىغان چىرايلىق كىيىم- كېچەكلەردىن ئۆزىنى تارتىش

206-بەت

2. قارىلىق تۇتۇشنىڭ ھۆكۈمى ۋاجىپ .

3. قارىلىق تۇتۇشنىڭ ھېكمىتى: مۇبادا قارىلىق تۇتقۇچى ھامىلدار بولسا، قارىلىق تۇتۇۋاتقان تۆت ئاي 10 كۈن مۇددەتتە ھامىلىسى تۇلۇق يىتىلدۇ ۋە ھامىلىگە جان كىرىدۇ. ئەگەر ھامىلدار بولمىسا بەچچىدىنى شەك- شۈبھىسىز تازىلىنىدۇ. (شەيخ باسسام)

4. قارىلىق ئېددەتتىن چىقىپ كەتسە: بەزى ئاۋام خەلق ئويلىغاندەك ئۇ ئايالغا بىرەر ئىش كېرەك بولمايدۇ. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

5. قارىلىق تۇتۇۋاتقان ئايال ئېرىنىڭ ئۆيىدىن قايسى ۋاقىتتا چىقىپ كەتسە بۇلىدۇ؟ ئېرىنىڭ ئۆيىدە داۋاملىق تۇرۇۋەرگەندە ئۆزىگە بىرەر زەخمەت يىتىپ قېلىشتىن قورۇققاندا، يەكلەشكە ئۇچرىغاندا، ئۆي ئىجارىگە ئېلىنغان ئۆي بۇلۇپ، ئۆي ئىگىسى ئۆيىنى قايتۇرۇۋالغان ياكى ئۆي ئىجارىسىنى ئۆستۈرۋالغاندا. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

6. ياسىنىش ھەرزىمان- ھەرماكانغا قاراشلىق بىر ئىش بۇلۇپ مەلۇم كىيىم- كېچەك تۈرلىرىگە ۋە قىياپەتكە قارىتىلمايدۇ. بىر بۇلۇك قەۋمىگە زىبۇ- زىننەت بۇلۇپ كۆرۈنگەن نەرسە يەنە بىر بۇلۇك قەۋمىگە ئۇنداق بولماسلىقى مۇمكىن. بۇ ھەربىر ئاۋام خەلقىنىڭ ئۆرۈپ ئادىتىگە چېتىلىدىغان مەسىلە. (شەيخ بەسسام)

7. قارىلىق ئېددىتى قاچان باشلىنىدۇ؟ ئېرى ۋاپات بولغان

كۈندىن باشلاپ قارىلىق ئېددىتى تۇتىدۇ .

8. ئاياللار ئۆز ئېرىدىن باشقىلارغىمۇ قارىلىق تۇتىدۇ. بىراق اللە قا ئىمان كەلتۈرگەن مۆئمىنەنىڭ ئېرىدىن باشقىلار ئۈچۈن ئۈچ كۈندىن ئارتۇق قارىلىق تۇتىشى جائىز ئەمەس .

9. ئۆلۈپ كەتكەن ئايال تۆت ئاي 10 كۈن قارىلىق تۇتىدۇ .

10. ئەرنىڭ ھوقۇقىغا ھۆرمەت قىلىدۇ ۋە ئۇنىڭ تۇرمۇشىنى ھىمايە قىلىدۇ .

11. ئېرىنىڭ ئۇرۇق- تۇققانلىرىنىڭ كۆڭلىنى رەنجىتمەيدۇ ۋە ئۇلارنىڭ ھېسىياتىغا ھۆرمەت قىلىدۇ .

12. قارىلىق تۇتۇۋاتقان مۇددەت ئىچىدە بالا ياتقۇنىڭ تازىلانغانلىقىنى بىلىدۇ .

13. ئېرى ۋاپات بولۇپ كەتكەن ئايال ئالاھىدە زۇرۇر ئىشى بولمىسا ئېرىنىڭ ئۆيىدىن چىقىماسلىق، ئەگەر دوختۇرخانىغا بېرىپ كېسەل كۆرسىتىش، ياكى بازاردىن بىر نەرسە سېتىۋېلىشقا توغرا كەلسە چوقۇم كۈندۈزلىرى چىقىش كېرەك. (شەيخ ئىبنى باز)

14. قارىلىق تۇتۇۋاتقان مەزگىلدە بارلىق خۇشپۇراق نەرسىلەرنى ئىشلىتىشتىن ئۆزىنى تارتىشى لازىم. بىراق ھېيىزدىن پاك بولغان چاغدا غەيرى پۇراقلارنى يوقۇتۇش ئۈچۈن ئازدۇر كۆپتۈر خۇشپۇراق ئىشلەتسە كېرەك يوق. (شەيخ ئىبنى باز)

15. قارلىق تۇتۇۋاتقان ئايال، لەۋسۇرۇقى، خېنە ۋە سۈرمە دېگەندەك گىرىم بۇيۇملىرىنى ئىشلىتىشتىن ساقلىنىشى لازىم. (شەيخ ئىبنى باز)

16. قارلىق تۇتۇۋاتقان ئايال ئاددى - ساددا كىيىشى بەك چاكنى كىيىنىۋالماستىكى كېرەك. (شەيخ ئىبنى باز)

17. قارلىق تۇتۇۋاتقان ئايالغا ئېددىتى چىقىپ بولغانغا قەدەر ئۇچۇق ئاشكارە تەلەپ قويۇشقا بولمايدۇ. بىراق كۆڭلىنى يۇشۇرۇن ئىزھار قىلسا كېرەك يوق. (شەيخ ئىبنى باز)

18. ئېددەت ۋە قارلىق كۈنلىرىنى قەستەن ئۇزارتىۋېتىش توغرا ئەمەس، بىراق ئۇتۇپ قېلىپ شۇنداق قىلغان بولسا كېرەك يوق. (شەيخ مۇھەممەد ئىبنى ئىبراھىم)

19. قارلىق تۇتۇۋاتقان ئايال ئۇچۇن ھەج سەپىرىگە چىقىش يوق. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

20. نىكاھ ئوقۇغان ئەمما بىرگە بولمىغان ئېرى ئۇلۇپ كەتكەن ئايال ئىددەت ۋە قارلىق تۇتۇشى لازىم. چۈنكى ئۇ ئايال نىكاھ ئوقۇلۇش بىلەنلا ھېلىقى ئەرنىڭ خوتۇنى بولغان بۇلىدۇ. (لۇجئە تۇتدائىم)

21. مەرھۇمغا قايغۇسىنى بىلدۈرۈش يۈزىسىدىن قارا كىيىم كىيىش توغرا ئەمەس. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

22. ئايالغا ئېرىنىڭ ۋاپات بولغانلىق خەۋىرى تۆت ئاي 10 كۈندىن كېيىن يەتكەن بولسا ئېددەت تۇتۇش يوق. چۈنكى ئېددەتنىڭ ۋاقتى ئۆتكەن. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

23. قارىلىق تۇتۇۋاتقان ئايال خالىغان چاغدا يۇيۇنسا بۇلىدۇ. (شەيخ ئىبنى باز)

24. ئۆزىنىڭ ئۇرۇق- تۇتقان ۋە مەھرەملىرى بىلەن بىرگە ئولتۇرۇشۇپ كەڭ كۆشادە پاراخلاشسا ۋە ئۇلارغا قەھۋە چاي دەملەپ سۇنسا كېرەك يوق. (شەيخ ئىبنى باز)

25. مېھمانلارغا ۋە پەرزەنتلىرىگە خۇشپۇراق نەرسىلەرنى تەقدىم قىلسا بۇلىدۇ. (شەيخ ئىبنى باز)

26. ۋاقتنى بىلىپ تۇرۇش ئۈچۈن سائەت تاقىسا بۇلىدۇ. بىراق زىننەت ئۈچۈن بولسا جائىز ئەمەس. مۇمكىن بولسا تاقىمىغىنى ياخشى. (لۇجنە تۇتدائىم)

27. ئېرى ۋاپات بۇلۇپ كەتكەن ئايالنىڭ شۇ جايدا بىرەر ئۇرۇق- تۇتقىنى تېپىلمىسا، ۋەلىلىرىنىڭ ئۆيىگە ياكى ئۆزىگە نىسبەتەن خاتىرجەم بۇلالايدىغان بىرەر جايغا يۆتكەلسە بۇلىدۇ .

28. بىراق ئۆزىگە قارىتا خاتىرجەم بۇلالمىسا، ئېددىتى چىققۇچە ئېرىنىڭ ئۆيىدىن ئايرىلماسلىقى لازىم. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

29. قارىلىق تۇتۇش پەقەت ئاياللار بىلەنلا چەكلىنىدۇ.

ئەرلەرنىڭ مېيىتكە (ھازا كىيىمى كىيىپ) قارىلىق تۇتۇشى جائىز ئەمەس. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

30. ئۆلۈپ كەتكەن ئېرىنىڭ قارىلىقىنى تۇتۇۋاتقان ئايالنىڭ باشقا ئاياللار بىلەن ۋە ئۆز مەھرەملىرى بىلەن تېلفۇن ئارقىلىق سۆزلەشسە بۇلىدۇ. سۆزلىشىشى جائىز. (لۇجىنە تۇتدائىم)

31. غەيرى مەھرەملەر بىلەن تېلفۇن ئارقىلىق شەرىئەتكە مۇۋاپىق سۆزلەرنى قىلىشسا بۇلىدۇ. (لۇجىنە تۇتدائىم)

32. قارىلىق تۇتۇۋاتقان ئايال ئاددى ساددا بۇلىشى شەرتى بىلەن خالىغان رەڭدىكى كىيىملەرنى كەيسە بۇلىدۇ. (شەيخ ئىبنى جۇبەيرىن)

33. خىزمەت قىلىدىغان ياكى ئوقۇۋاتقان قىز، ئاياللار ئۆز ئىشى ئۈچۈن كۈندۈزى ئۆيدىن چىقسا بۇلىدۇ. چۈنكى ئۇ مۇھىم ھاجەتلەرنىڭ جۈملىسىدىن ئەگەر شۇ ئىشلارغا كىچىسى چىقىشقا توغرا كەلسە چىقسا بۇلىدۇ. (شەيخ ئىبنى باز)

34. قارىلىق تۇتۇۋاتقان ئايال ئۆز مەھرەملىرى ئالدىدا يالاڭباش تۇرۇپ ئادەتلەنگە بولسا يالاڭباش تۇرسا كېرەك يوق .

35. ۋاپات بۇلۇپ كەتكەن ئېرىنىڭ ئېدىدىنى تۇتۇپ بولغاندىن كېيىن غۇسلە قىلامدۇ؟ ئېدىدىنى تۇگىگىنى ئۈچۈنلا غۇسلە قىلىش كەتمەيدۇ. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام: «كىمكى بۇ (دىنى) ئىشلىرىمىزدا يوق بىرەر ئىشنى پەيدا قىلسا ئۇ رەت قىلىندۇ» دېگەن. (بىرلىككە كەلگەن ھەدىس) (لۇجىنە تۇتدائىم)

36. ئايال كىشىنىڭ ئۆز ئېرىگە قارىلىق تۇتۇشى ۋاجىپ. باشقا ئۇرۇق - تۇققانلىرىغا قارىلىق تۇتۇشى جائىز. بىراق ئۈچ كۈندىن ئېشىپ كەتمەسلىكى لازىم. (شەيخ ئىبنى باز ۋە شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

37. قارىلىق تۇتۇۋاتقان ئاياللارنىڭ يىپەك كىيىملىرىنى كىيىشى ئەسلا توغرا ئەمەس. بىراق بىرەر سەۋەب تۈپەيلىدىن كىيىشكە مەجبۇر بۇلۇپ قالسا كېرەك يوق. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

38. باشقا جايدا تۇرۇپ ئېرىنىڭ ۋاپات بولغانلىقىنى ئاڭلىغان ئايال قايتىپ كېلىشى ۋاجىپ. چۈنكى پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام: «ئۆز ئۆيىڭىزدە تۇرۇڭ» دېگەنلىكى ئۈچۈن. (ئەبۇداۋۇد رىۋايەت قىلغان)

39. قارىلىق تۇتۇۋاتقان ئاياللارنىڭ پۇراقلىق يېمەكلىكلەرنى ئىستىمال قىلىشى توغرا ئەمەس. (شەيخ ئىبنى باز ۋە شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

40. قارىلىق تۇتۇۋاتقان ئايال تۈرلۈك پۇراقلىق سوپۇنلارنى ئىشلەتسە بۇلىدۇ. چۈنكى سوپۇننى خۇشپۇراق ئۇچۇن ئەمەس، بەلكى تازىلىق ئۇچۇن ئىشلىتىدۇ. ئىختىلاپتىن يىراق بۇلىشى ئۇچۇن ئىشلەتمىگىنى ياخشى. (شەيخ ئىبنى باز)

41. قارىلىق تۇتۇۋاتقان ئايال تىرىق ئالسا، سۈننەت قىلسا كېرەك يوق. (لۇجىنە تۇتدائىم)

42. قارىلىق تۇتۇۋاتقان ئايال چېچنى تارسا بۇلىدۇ. (لۇجنە تۇتدائىم)

43. ئىددەت تۇتۇۋاتقان ئايال كېسەل سەۋەپلىك ئىددىتىنى ئانىسىنىڭ ئۆيىدە تۇلۇقلىشى توغرا ئەمەس. ئۆز ئېرىنىڭ ئۆيىدە تۇگىتىشى لازىم .

44. ئەمما سەپەر قىلىشقا ئېھتىياجلىق بولمىسا ئانىسىنى يوقلاپ تۇرسا كېرەك يوق. (لۇجنە تۇتدائىم)

45. قەستەن ئىددەت ۋە قارىلىق تۇتۇشنى تەرك ئەتكەن ئايال كۆپ ئىستىغپار ئېيتىشى ۋە قاتتىق تەۋبە قىلىشى لازىم. (لۇجنە تۇتدائىم)

46. قارىلىق تۇتقۇچى قىلماسلىققا تېگىشلىك ئىشلاردىن بىرەرسىنى قىلىپ تاشلىسا اللە قا تۆۋبە، ئىستىغپار ئېيتىشى لازىم. باشقا ئىنىق بىر كاپارەت يوق. (لۇجنە تۇتدائىم)

-2006 يىلى 1-ئاينىڭ 26 - كۈنى

ئاياللار ۋە سودا سېتىق توغۇرىسىدا

ئەسسالامۇ ئەلەيكۇم ۋە رەھمەتۇللاھى ۋە بەرکاتىھۇ. ئەزىز ھەمشىرلىرىمىزنىڭ ھۇزۇرىغا بەزى داغلىق قازى ۋە پىقىي ئالىملىرىمىزنىڭ ئاياللار توغۇرىسىدا بەرگەن پەتۋالىرىنى سۇندۇق، ھەمشىرلىرىمىزنىڭ بىلىمگەن، ياكى سوراقتىن خىجىل بولغان جايلارنى بىلىۋېلىشنى ئۈمۈد قىلىش بىلەن بىرگە بۇ توربەتنى كۈرۈشكە مۇيەسسەر بۇلالىمىغان ھەمشىرلىرىمىزگىمۇ يەتكۈزۈپ قويىشىنى تەۋسىيە قىلىمىز .

15 جاۋاب بار

1. ئالتۇننىڭ پۇلىنى چەك بىلەن تاپشۇرۇش: چەك بانكىدا نەخلىشتۈرۈشكە بۇلىدىغان چەك بۇلۇپ ئالتۇن ساتقۇچى نەخ پۇل ئورنىدا ئالسا كېرەك يوق. (لۇجىنە تۇتدائىم)

2. ئىشلىتىلگەن ئالتۇننى ئوخشاش قىممەتتىكى يېڭى ئالتۇنغا ئىش ھەققى ئېلىپ ئالماشتۇرۇش: توغرا ئەمەس. توغرىسى ئىشلىتىلگەن ئالتۇننى نەخ پۇلغا سېتىپ، يىڭىسىنى نەخ پۇلغا سېتىۋېلىش. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

3. ئالتۇنى ئالتۇنغا سېتىشنىڭ شەرتى يولى: 1- ئۆزىدىكى ئالتۇنى ئېھتىياجلىق كىشىگە نەخ پۇلغا سېتىپ، پۇلنى تاپشۇرۇپ ئالغاندىن كېيىن باشقىسىنى سېتىۋېلىش. 2- ئالتۇنى ئوخشاش تۈردىكى، ئوخشاش ۋەزىندىكى ئالتۇنغا قولمۇ قول سېتىش جائىز. ئالتۇن يېڭى بولسۇن، مەيلى كونا بولسۇن. (شەيخ ئىبنى باز)

4. تاپشۇرۇپ ئالغاندا ياساش ھەققى تاپشۇرۇش كېرەكمۇ؟ ئەگەر ئالدىنقىسىنى تاپشۇرۇپ ئالغاندا ھەق ئالغان بولسا تاپشۇرۇش كەتمەيدۇ. ئۇنداق بولمىسا قاچانلا ھەق تاپشۇرسا بۇلىدۇ. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

5. ساتقۇچى سېتىۋالغۇچىغا كونسىنى ساتسىڭىز يىڭىسىنى سېتىۋېلىشىڭىز لازىم دەپ شەرت قىلىشى جايىز ئەمەس. چۈنكى ئۇ ئالتۇنى ئالتۇنغا سېتىشتىكى ئالدامچىلىق (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

6. ئالتۇننىڭ بىر قىسىم پۇلنى تاپشۇرۇپ قالغان قىسمىنى بانكىدىن ئېلىپ بېرىش: ئەڭ ياخشىسى قالغان قىسمىنى ئەكىلىپ بولغاندىن كېيىن قايتا سودا قىلىش (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

7. ئالتۇنى يېرىم پۇلنى تاپشۇرسا بېرىش دۇرۇس ئەمەس، بىراق پۇلنى تۇلۇق ئېلىپ بولغاندىن كېيىن بېرىش لازىم (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

8. جانلىقلار شەكلىدە ياسالغان ئالتۇنى سېتىش، سېتىۋېلىش ۋە تاقاش ھارام، چۈنكى سۈرەتنى يۇقۇتۇش ۋاجىپ. (لۇجئە تۇندائىم)

9. يات بىر ئەرنىڭ مەيلى ساتقۇچى بولسۇن، مەيلى باشقىلار

بولسۇن - يات بىر ئايالنىڭ قۇلغا ئالتۇن سېلىپ قۇيۇشى جايزى
ئەمەس. (لۇجىنە تۇتدائىم)

10. قىممەتتىكى پەرىقى بىرىش بىلەن كىچىك ھالقىنى ئېلىپ،
چوڭ ھالقىنى قايتۇرۇشنى تەلەپ قىلىش توغرا ئەمەس (لۇجىنە
تۇتدائىم)

11. ئۇنىڭ شەرتى يۇلى: سودىنى بىكار قىلىپ مۇناسىپ
كەلمىگىنىنى قايتۇرۇپ بىرىش ئاندىن كىيىن ئۇنىڭدىن باھاسى
تۆۋەنرەككىنى سېتىۋېلىش (لۇجىنە تۇتدائىم)

12. ئىشلىتىلگەن ئالتۇننى يېڭى دەپ بىلمەيدىغان كىشىلەرگە
سېتىش توغرا ئەمەس، چۈنكى ئۇ ئالدامچىلىق (لۇجىنە تۇتدائىم)

13. ئالتۇننى ئويىگە بېسىپ قۇيۇپ باھاسى ئازدۇر - كۆپتۇر
ئۆسكەندىن كىيىن سېتىش، (پەرز قىلىنغان زاكاتنى ئادا قىلغان
بولسا) بېسىمدارلىققا كىرمەيدۇ (لۇجىنە تۇتدائىم)

14. ئالتۇننى پۈتۈنلەي نىسى سېتىش ۋە يېرىمنى نىسى
سېتىش: جائىز ئەمەس. مەيلى ئالتۇننىڭ پۇلىنى تاپشۇرىدىغان
ۋاقىت ئىنىق بولسۇن مەيلى ئىنىق بولمىسۇن نىسى سېتىش توغرا
ئەمەس، ئەگەر پۈتۈشۈپ بولغان بولسا ئۇ باتىلدۇر، سودىسى ھارام،
ئۇنداق سودا قىلغۇچى چوڭ گۇناھ ئۆتكۈزگەن بۇلىدۇ، ئۇ بولسا
جازانسىخۇرلۇقتىن. (لۇجىنە تۇتدائىم)

15. ئالتۇندىن بىرەر بۇيۇم ياساپ بەرگەنلىكىگە ھەق ئېلىش :
سېتىلغان بۇيۇمنىڭ قىممىتى بىلەن بىرگە بولسا ۋە قەغەز پۇلغا

ئوخشاش باشقا بىر تۈرگە سېتىلسا كىرەك يوق. بىراق ھەق ئېلىش بىلەن بىرگە ئالتۇن ئالتۇنغا سېتىلسا جائىز ئەمەس . (لۇجىنە تۇتدائىم)

-2006 يىلى 1-ئاينىڭ 26 - كۈنى

ئاياللار ۋە تۇرلۇك جاۋاپلار توغرىسىدا

ئەسسالامۇ ئەلەيكۇم ۋە رەھمەتۇللاھى ۋە بەركاتىھۇ. ئەزىز ھەمىشلىرىمىزنىڭ ھۇزۇرىغا بەزى داخلىق قازى ۋە پىقھى ئالىملىرىمىزنىڭ ئاياللار توغرىسىدا بەرگەن پەتۋالىرىنى سۇندۇق، ھەمىشلىرىمىزنىڭ بىلىمگەن، ياكى سوراشتىن خىجىل بولغان جايلىرىنى بىلىۋېلىشنى ئۈمۈد قىلىش بىلەن بىرگە بۇ توربەتنى كۆرۈشكە مۇيەسسەر بۇلالىمىغان ھەمىشلىرىمىزگىمۇ يەتكۈزۈپ قويىشىنى تەۋسىيە قىلىمىز .

217-بەت

57جاۋاب بار

1. ئاياللارنىڭ ئاۋازى: ئاۋازنىڭ ئۆزى ئەۋرەت ئەمەس، ئۇنى ئاڭلاشمۇ ھەم ھارام ئەمەس، بىراق گەپ سۆزدە نازلىنىش بولسا ئۆز ئېرىنىڭ غەيرىگە ھالال ئەمەس ۋە يات ئەرلەرنىڭ ئاڭلىشىمۇ ئوخشاشلا ھالال ئەمەس. (لۇجئە تۇتدائىم)

2. ئىككى ئايالنىڭ بىر يوتقانغا كىرۋېلىشى دۇرۇس ئەمەس. چۈنكى: «ئۇلارنىڭ ياتقىنى ئايرىڭلار» دېگەن ھەدىس بار .

3. شوپۇرنىڭ يات بىر ئايال بىلەن ماشىنىدا بىرگە ئولتۇرىشى جائىز ئەمەس. بىراق ئايال ئىككىدىن كۆپ بولسا كېرەك يوق. (شەيخ ئىبنى جۇبەيرىن)

4. چوڭلارنىڭ خىلۋەتتە بۇلىشىغا نارىسىدە بالىلارنىڭ بىرگە بۇلىشى كۇپايە قىلمايدۇ. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)
5. ئەركىشى يات ئايالغا قول ئېلىشىپ كۈرۈشمەي، تەبەسسۇم قىلماي ۋە خىلۋەتتە بولماي سالام قىلسا كېرەك يوق. (لۇجئە تۇتدائىم)

6. رىيادىن قورقۇپ نەسەپتىن تەرك ئېتىش: شەيتاننىڭ دامىغا چۈشكەنلىك، مۆئمىن ئەر ۋە مۆئمىن ئايالنىڭ رىيادىن قورقۇپ اللە ۋاجىپ قىلغان نەسەپتىن تەرك ئېتىشى جائىز ئەمەس. (شەيخ ئىبنى باز)

7. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام: «ياراتقۇچىغا ئاسىيلىق قىلىپ

تۇرۇپ يارالغۇچىغا ئىتائەت قىلىش يوق» دېگەن. يارالغۇچى مەيلى ئاتا- ئانا بولسۇن ياكى باشقىلار بولسۇن بەربىر. (شەيخ ئىبنى باز)

8. ئايال كىشى ياشنىپ مومايلىشىپ كەتكەن تەقدىردىمۇ، يات ئەر بىلەن قول ئېلىشىپ كۆرىشىشى گەرچە پەلەي كىيىۋالغان بولسىمۇ دۇرۇس ئەمەس. (شەيخ ئىبنى باز)

9. گىزىت- ژورناللاردىكى يالغۇچ سۈرەتلەرگە قاراش دۇرۇس ئەمەس. (شەيخ ئىبنى جۇبەيرىن)

10. ئانىلار بايرىمى ۋە باشقا تۈرلۈك بەدئەت بايراملارنى ئۆتكۈزۈش جائىز ئەمەس. (لۇجئەتۇددائىم)

11. نىمە ئۈچۈن ئاياللارنىڭ تولىسى دوزاختا بۇلىدۇ؟ «باشقىلارنى كۆپ قارغىغان، كۆپ تىللىغان ۋە ئەرلىرىنىڭ غەمخورلىقىغا كۆز يۇمغانلىقى ئۈچۈن» (بۇخارى رىۋايەت قىلغان)

12. كانۇپىرت ۋە تۈرلۈك يوللانمىلارغا بىسىملانى يېزىش: اللە نىڭ ئىسمى يېزىلغان خەت- چەك تاپشۇرۇپ ئالغۇچى ئۇنى ئاياغ ئاستىغا ۋە ئەخلەت ساندۇقلىرىغا تاشلاشتىن قاتتىق ئېھتىيات قىلىمىقى لازىمدۇر. (شەيخ ئىبنى باز)

13. قۇرئان كەرىمنىڭ ئايەتلىرى ۋە اللە نىڭ ئىسمى- شىرىپلىرى بار گىزىتلەرگە يىمەكلىك ئوراش دۇرۇس ئەمەس. (شەيخ ئىبنى باز)

14. شۇخىل گېزىت- ژورناللارنى كېرەكلىك جايلارنى كۆڭلىدە

ساقلىشى قالغانلىرىنى كۆيدۈرۈپتىشى ياكى كىشىلەر ئاياغ باسمايدىغان جايلارغا كۆمۈۋېتىشى لازىم. (لۇجىنە تۇتدائىم)

15. ئۆي- ئىمارەت پۈتكەندە مال سويۇش: جىنلاردىن ياكى باشقا يامانلىقلاردىن ساقلىنىش مەقسىتىدە بولسا جائىز ئەمەس .

16. بىراق اللە نىڭ ئۆزىگە قىلغان نىمەتلىرىگە شۈكرى ئېيتىش مەقسىتىدە بولسا ھەم ئۇنىڭغا ئۇرۇق- تۇققانلىرى، خۇلۇم- خوشنىلىرى ئېغىز تەگسە كېرەك يوق. (شەيخ ئىبنى باز)

17. ئالتۇن- كۈمۈش قاچىلاردا يەپ ئىچىش: پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام: «ئالتۇن ۋە كۈمۈش قاچىلاردا يەپ ئىچكەن ئادەمنىڭ قورسىقىدا دوزاخ ئوتى ھۇۋلايدۇ» دېگەن. (مۇسلىم رىۋايەت قىلغان)

18. كېسەل سەۋەپلىك يىغلاش ۋە ئۇ توغۇرلۇق باشقىلارغا شىكايەت قىلىش: پەقەت كۆز يېشى بىلەنلا چەكلەنسە، اللە قا ھەمدە، شۈكرى ئېيتىش ۋە اللە دىن شىپالىق تىلەش، سەۋرى قىلىش، ئەجرى سوراى بىلەن چەكلەنسە كېرەك يوق. (شەيخ ئىبنى باز)

19. سۈرەتتە، جانلىق نەرسىلەرنىڭ سۈرىتى بولسا تامغا ئېسىپ قويۇش جائىز ئەمەس. (شەيخ ئىبنى باز)

20. قەبرىلەرگە خەت پۈتۈش: مەيلى قۇرئان كەرىم ئايەتلىرى بولسۇن، مەيلى باشقا پۈتۈكلەر بولسۇن ئەسلا جائىز ئەمەس. (شەيخ ئىبنى باز)

21. شەئبان ئېيىنىڭ نىسپى كېچىسى توغۇرسىدا سەھەر ھەدىسىلەر يوق. شۇ كېچىدە مەخسۇس تىلاۋەت قىلىش، مەخسۇس ناماز ئوقۇشلار يوق. بۇ توغۇرلۇق كەلگەن ھەدىسىلەر زەئىپ ھەدىسىلەردۇر. (شەيخ ئىبنى باز)

22. ئىماننى كۈچەيتىدىغان ئامىللار: 1- قۇرئان كەرىمنى ئوقۇش ۋە مەنا- مەزمۇنلىرىنى تەپەككۈر قىلىش. 2- پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ سۈننەتلىرىنى ئۈگۈنۈش ۋە شەرىئەتنىڭ تەپسىلاتىنى بىلىش. 3- اللەنىڭ نازارەتچى ئىكەنلىكىنى ئۇنتۇپ قالماسلىق ۋە اللەنىڭ ئۇلۇغلىقىنى بىلىش. 4- قىيامەت كۈنىنى ۋە ئۇ كۈندە بۇلىدىغان ھىساپ- كىتاپ ۋە مۇكاپات- جازانى ياد ئېتىش. 5- يامانلاردىن يىراق بۇلۇپ، ياخشىلارغا ھەمراھ بۇلۇش .

23. ئادەملەر قانداق قىلغاندا جىنلارنىڭ تالاپىتىدىن ئەمىن بۇلالايدۇ؟ 1- ھەر قاچان اللەنى كۆپ ياد ئەتكەندە. 2- ئەتتىگەن كەچتە ۋە ئۇخلاشتىن بۇرۇن ئوقۇلىدىغان دۇئالارنى قولدىن بەرمىگەندە. 3- گۇناھ- مەسىيەتلەردىن قول ئۈزۈپ، تۈرلۈك ۋاجىباتلارنى تۇلۇق ئۆتىگەندە. (لۇجئە تۇتدائىم)

24. ئۆمۈرنىڭ ئۇزۇن بۇلىشى ئۈچۈن دۇئا قىلىش: دۇئا قىلغۇچى ئۆزىگە مەنپەئەتنى تېگىدىغان ئىشلارنى تىلەش بىلەن، مەسىلەن: ئى اللە ئۆمرۈمنى ساخا ئىتائەت قىلىشتا ئۇزۇن قىلغىن دېيىشى بىلەن بولسا كېرەك يوق ۋە ئەۋزەلدۇر. (شەيخ ئىبنى باز)

25. ھەممىگە ئايانكى دۇئا قىلىش، قازا ۋە قەدەرگە زىت ئەمەس بەلكى قازا ۋە قەدەرنىڭ ئىچىدىكى بىر ئەمەل. اللەنىڭ شەرىئىتىگە ئۇيغۇن كېلىدىغان ھەرقانداق بىر سەۋەب قازا ۋە

قەدەردىندۇر. (شەيخ ئىبنى باز)

26. بىمارلارغا گۈل سوغا قىلىش: ئورۇنسز چىقىم ۋە غەيرى دىندىكىلەرنىڭ ئىش - ئەمىلىگە ئوخشاپ قالغانلىقى ئۈچۈن جائىز ئەمەس. (لۇجئەتۇددائىم)

27. ئاياللارنىڭ بازارغا چىقىشتىكى شەرتلىرى: 1- شەرىئەتكە مۇۋاپىق، كامىل ئورۇنشى. 2- ئەلەرگە ئارىسىغا كىرىپ قېلىشتىن ساقلىنىشى. 3- شەرىئى ئەدەپ - ئەخلاقىغا رىئايە قىلىشى. 4- ئېرىنىڭ ئىجازىتىنى ئېلىشى. (لۇجئەتۇددائىم)

28. ئاياللار بازارغا چىققاندا مەھرەمنى ئېلىپ چىقىشى شەرت ئەمەس. بىراق فەتىھىدىن قورۇقسا ئۆزىنى ھىمايە قىلىدىغان، يامان كۆزلەرنىڭ تىكىلىشىدىن ساقلايدىغان بىرەر مەھرەمنى بىلەن بىرگە چىقىشى لازىم. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

29. مۇسۇلماننى تاشلىۋېتىش: مۇسۇلماننىڭ مۇسۇلماننى بىرەر دىنى سەۋەبىسىز ۋە ئاتا - ئانىسىنىڭ، نە باشقىلارنىڭ قارشىلىقىسىز تاشلىۋېتىشى ھارام. (شەيخ ئىبنى جۇبەيرىن)

30. دۇئانى قەغەزگە قاراپ قىلىش: ئەگەر دۇئانى ياتقا ئوقۇشنى بىلمىسە قەغەزگە قاراپ ئوقۇسىمۇ بولىدۇ. بىراق شۇ دۇئانى يادلاش ئاسان بولسا ياتقا ئوقۇش ئەۋزەل، چۈنكى ياتقا ئوقۇغاندا دۇئا ھۇزۇرى قەلب بىلەن ۋە خۇزۇد - خۇشۇد بىلەن ئوقۇلىدۇ. (شەيخ ئىبنى باز)

31. قاتەۋبە قىلىشنىڭ يولى: تەۋبە، بارلىق چوڭ - كىچىك

گۇناھ- مەسىيەتلەردىن قول ئۈزۈپ اللە نىڭ ئىتائىتىگە يۈزلىنىشتۇر.
تەۋبىنىڭ شەرتلىرى: 1- اللە تائالاغا ئىخلاى قىلىش، يەنى:
ئۇنىڭ بىلەن اللە تائالانىڭ رازىلىقىنى، ساۋاب- مۇكاپاتىنى ۋە
ئازابدىن ئەمىن قىلىشنى مەقسەت قىلىش. 2- قىلىپ سالغان گۇناھ-
مەسىيەتلىرىگە قاتتىق پۇشايمان قىلىش. 3- قىلغان گۇناھ-
مەسىيەتلىرى باشقىلارنىڭ ھەقلىرىگە تەئەللۇق بولسا قايتۇرۇشقا
تىگىشلىكلىرىنى قايتۇرۇش، ئەپۇ سورىغۇدەك بولسا ئەپۇ قىلىشنى
ئۆتۈنۈش. 4- قايتا گۇناھ مەسىيەتلىرىنى قىلماسلىققا بەل باغلاش.
(شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

32. ساراي، ئالغان ۋە چەينەك قاتارلىقلارغا ئوقۇش: بۇلارنىڭ
ھەممىسى پالچىلىق ۋە جادىگەرلىك بۇلۇپ سېھرىنىڭ بىر تۈرى ۋە
غەيىپ ئىلىمىنى دەۋا قىلىشتۇر. بۇ ئادەملەرنىڭ ئەقىدىسىنى بۇزۇشقا
ئورۇنغانلىق. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

33. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ: «ئاياللار ئەگرى
قۇۋۇرغىدىن يارالغان» دېگەن سۆزىنىڭ مەنىسى: ئاياللار
ئەخلاقىتىكى ئەگرىلىكتىن خۇددى قۇۋۇرغا ئەگرىلىكتىن
رۇسلانمىغاندەك، رۇسلانمايدۇ. كىمكى ئۇلارنى كامالەتكە
يەتكۈزۈمەن دېسە، ئۇلارنى قولدىن چىقىرىپ قويدۇ، ئەڭ
ياخشىسى ئۇلارنىڭ يىتەرسىزلىكىگە سەۋىر قىلىش ئۆزلۈكسىز
نەسەپەت قىلىپ تۇرۇش كېرەك. (لۇجىنە تۇتدائىم)

34. رەجەپ ئېيىدا روزا تۇتۇش: رەجەپ ئېيىدا روزا تۇتۇشنىڭ
ئەۋزەللىكىگە خاس ھەدىسەلەر ئىسپاتلانمىغان. (لۇجىنە تۇتدائىم)

35. شەرىئەتنىڭ تەلۋىگە ئۇيغۇن ھىجابلانغان ئاياللارنى

مەسخىرە قىلغۇچى ئىماندىن جۇدا بۇلىدۇ. (لۇجىنە تۇتدائىم)

36. بىرەر ئىشنىڭ توغرا خاتالىقىدا بىرلىككە كېلەلمەي بىرسى يەنە بىرسىگە، ئەگەر بۇ ئىش دېگىنىڭدەك بولسا مەن ساڭا مۇنچىلىك بىرنەرسە بىرىمەن. ئەگەر ئىش مەندىگە نەدەك بولسا سەن ماڭا مۇنچىلىك بىرنەرسە بىرىسەن دەپ پۈتۈشۈش ھارامدۇر، چۈنكى ئۇ قىمارنىڭ بىر تۈرى. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

37. جازانخور تاماققا تەكلىپ قىلسا بېرىشنىڭ ھۆكۈمى: ئەگەر سىز چاقىرىلغان تاماقنىڭ ھارامدىن تەييار قىلىنغانلىقىنى بىلسىڭىز بېرىش جائىز ئەمەس. ھەمدە ئۇنداق تاماقنى يېيىشمۇ ھالال ئەمەس .

38. ئەگەر ئۇ تاماق جازانە قىلىپ ۋە باشقا نا توغرا يوللاردىن كىرىم قىلغان خىراجەت بىلەن ۋە ھالال يولدىن كەلگەن خىراجەتنىڭ ئارلاشمىسىدىن تەييار قىلىنغان بولسا سىز ئۇنىڭ ھارامدىن تەييار قىلىنغانلىقىنى بىلمەي ئىستىمال قىلغان بولسىڭىز كېرەك يوق. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

39. مۇسۇلمان، يەنە بىر مۇسۇلمان قېرىندىشىنى زالىم، لۇكچەك دەپ ئاتىماسلىقى كېرەك، چۈنكى مۆئمىن ئۆزىنىڭ مۇسۇلمان قېرىنداشلىرىنى گۈزەل ناملار بىلەن ئاتىشى، ياخشى سۆزلەر بىلەن چاقىرىشى شەرىئەت تەرەپتىن تەلەپ قىلىنغان. بۇ ھەقتە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام: «مۆئمىن تەنە قىلغۇچى، لەنەت قىلغۇچى ۋە سەت - بىمەنە سۆزلەرنى قىلغۇچى ئەمەس» دېگەن. (تىرمىزى رىۋايەت قىلغان)

40. اللہ نىڭ ئىسمى يېزىلغان قەغەزلىرىنى ھاجەتخانىلارغا ئېلىپ كىرىش: مۇبادا اللہ نىڭ ئىسمى ئۇچۇق يېزىلغان بولسا جائىز ئەمەس. بىراق ئابدۇللاھ، ئابدۇراھمان دېگەندەك كۆپۈنچە ھاللاردا ساقلىنىشى بولمايدىغان اللہ نىڭ ئىسمىغا ئىزاپەت قىلىنغان ئىسىملار بولسا كېرەك يوق. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

« 41. اللہ » دېگەن كەلىمە چۈشۈرۈلگەن بولۇپكىلارنى ئېسىش جائىز. بىراق ئاسىمىغان ياخشى، چۈنكى ئۇنى ئېسىۋالغانلار سىناقتا دۇچ كىلىدۇ، يەنى ئۇنىڭ بىلەن ھاجەتخانىلارغا، مۇنچىلارغا كىرىش جائىز ئەمەس ۋە ئۇنى ئۇخلاشتىن بۇرۇن ئېلىۋېتىش لازىم. (شەيخ ئىبنى جۇبەيرىن)

42. گۆش مۇنداق ئۇچ خىل ھالەتتىن خالى ئەمەس: 1- شەرىئى يول بىلەن: «اللہ نىڭ ئىسمى ئېيتىلىپ» بوغۇزلانغانلىقىنى بىز بىلىمىز بۇ ھالال دۇر. 2- شەرىئى يولنىڭ غەيرى بىلەن بوغۇزلانغانلىقىنى بىلىدىغىنىمىز، بۇنداق گۆشنى يېيىش جائىز ئەمەس. 3- شەرىئى يول بىلەن بوغۇزلانغان ياكى بوغۇزلانمىغانلىقىدىن شەكىلىنىدىغانلىرىمىز، بۇنىڭ ھۆكۈمى ھالال، قايسى تەرىقىدە بوغۇزلانغانلىقىنى (يەنى اللہ نىڭ ئىسمىنى ئېيتىپمۇ؟ ياكى ئېيتمايدۇ؟) دەپ سوراڭىز بىزگە ۋاجىپ ئەمەس. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

43. ئاتا- ئانا ئۆلۈپ كەتكەندىن كېيىنمۇ قىلىندىغان بەش تۈرلۈك ياخشىلىق: 1- ئۇلار ئۈچۈن دۇئا قىلىپ تۇرۇش، 2- ئۇلار ئۈچۈن مەغپىرەت تىلەش. 3- ئۇلارنىڭ ۋەسىيىتىنى ئورۇنلاش. 4- ئۇلارنىڭ دوستلىرىنى ھۆرمەتلەش. 5- ئۇلارنى دەپلا ئۆزىگە سىلە- رەھىم قىلمىغانلارغا سىلە- رەھىم قىلىش. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

44. مەننىڭ ئوغلۇم ھارام كەسپ بىلەن شۇغۇللىنىدۇ، مەن قانداق قىلىمەن؟ ئۇنىڭغا نەسەت قىلىشىڭىز ۋاجىپ، ئەگەر ئۇ نەسەتكە قۇلاق سالمىسا، سىز ئۇنىڭ تاپقىنىدىن ئېھتىياجىڭىزغا چۈشۈك ئالسىڭىز بۇلدۇ. سىزگە بۇ ھالەتتە گۇناھ بولمايدۇ. بىراق ھارام كەسپتىن تاپقان مۈلكىنى ئىستىمال قىلىشنىڭ دۇرۇسلىقى ھەققىدە شۇبھى بار، شۇنىڭ ئۈچۈن ئېھتىياجىڭىزدىن ئارتۇق ئالماسلىقىڭىز لازىم. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

45. سۈرەت ھاراممۇ؟ سىزدەل - دەرەخ، دەريا - دېڭىز ۋە يۇلتۇز دېگەندەك جانسىز نەرسىلەرنىڭ سۈرىتىنى دېمەكچى بولسىڭىز بۇنداق رەسىملەرنى (سىزىش) جائىز، ئەگەر سىز رەسىم دېگەندە ئادەم ۋە ھايۋانلارغا ئوخشاش جانلىقلارنىڭ سۈرىتىنى كۆزدە تۇتقان بولسىڭىز بۇنىسى ھارامدۇر. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

46. رەسىملىك كىتاپ - ژورناللارنى ساقلاشقا: توسالغۇ يوق، بىراق ئۇنىڭدا ئاياللارنىڭ سۈرەتلىرى بولسا ئۇنى ئۆچۈرۈپ تاشلاش لازىم. ئەرلەرنىڭ سۈرەتلىرى بولسا باش قىسمىنى ئۆچۈرۈۋەتسە كىلا كۇپايە. (شەيخ ئىبنى باز)

47. يات بىر ئەر بىلەن يات بىر ئايالنىڭ لىفىتتا بىرگە تۇرۇپ قېلىشى خىلۋەتتە بولغانلىقىمۇ؟ ئۇ ئەر بىلەن ئايالنىڭ باشقىلار كۆرۈلمەيدىغان جايدا تۇرۇپ قېلىشىدۇر، ئادەم شەكىلك ئورۇنلاردىن بىراق تۇرۇشى لازىم. (شەيخ ئىبنى مۇنى)

48. يانفون ۋە باشقا ئاپراتلارغا ناخشا - مۇزىكا كىرگۈزۈش توغرا ئەمەس. (لۇجىنە تۇتدائىم)

49. فوتو سۈرەتنىڭ ھۆكىمى نىمە؟ جۇمھۇر ئەھلى ئىلىملىرىنىڭ ئىشەنچلىك سۆزىگە ئاساسلانغاندا جانلىق نەرسىلەرنىڭ سۈرىتىنى تارتىش قول بىلەن سىزغانغا ئوخشاش ھارامدۇر، چۈنكى بۇ ھەقتە دەلىل ئۇمۇمدۇر. (لۇجىنە تۇتدائىم)

50. كۆزىڭىزگە ئىلەم چەككۈچىنىڭ شەرىئى ئەمەلىيىتىنىڭ ئۇسۇلى: مۇئەۋۋەزەتەين، ئايەتەل كۇرىسى، كافىرۇن سۇرىسى، سۈرە فاتىھە ۋە سۈرە بەقەرەنىڭ ئاخىرقى ئىككى ئايىتىنى ئۇقۇش، كۆز سالغۇچىنى تاھارەت ئالغۇزۇپ سۈيىنى كۆز تەككەن كىشىگە سېپىش ياكى يۇيۇندۇرۇش (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

51. سەھىرى سەھىرى بىلەن قايتۇرۇش: سەھىرى ئەڭ چوڭ ھارام ئىشلاردىندۇر، بەلكى كۆپىرىدۇر، سەھىرى قىلغۇچى ئۆز سەھىرىگە شەيتاننىڭ پىئىلىنى قوللانسا شەكسىز كاپىردۇر . سەھىرىلەنگەن ئادەمدىن سەھىرى قايتۇرۇش ئىككى تۈرگە بۆلىنىدۇ .

52. سەھىرىنى قايتۇرۇش يوللۇق دۇئا ۋە قۇرئان كەرىم بىلەن بولسا جائىز ھەم كېرەك يوق .

53. سەھىرىنى، سەھىرى بىلەن قايتۇرۇش جائىز ئەمەس. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

54. ئاشىق - مەشۇقلار بايرىمىنى ئۆتكۈزۈش: جايز ئەمەس، چۈنكى ئۇ ئىسلام شەرىئىتىدە قىلپە ئاساسى بولمىغان بىدئەت بايرامدۇر. مۇسۇلمان ئۆز دىنىنى قەدىرلەش ۋە دىنىسىزلىكنىڭ قىلپىنى ئەسلا دورىمىسلىقى لازىم. (شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن)

55. ئاياللارنىڭ ئۆز ئىرىنىڭ تۇققانلىرى بىلەن ئولتۇرۇشنىڭ ھۆكۈمى: تۆۋەندىكى شەرتلەرگە رىئايە قىلغان ئاساستا بولسا كېرەك يوق. خىلۋەتتە بولماسلىق، يۈز ۋە ئالغانلىرىنى ياپالايىدىغان كامىل ھىجىپ بىلەن ھىجىپلانغان بۇلۇش، گەپ - سۆز ۋە ئولتۇرۇپ - قوپۇشتا ئەدەپلىك بۇلۇش. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

56. ئىمان دېگەن دىلىمىزدىلا بولسا بولدى، ئۇنىڭ ئىش - ئەمەللىرىمىز بىلەن، سىرتقى قىياپىتىمىز بىلەن ھېچقانداق باغلىنىشلىقى يوق دېيىش نادانلارنىڭ پەلسەپىسىدۇر. ئىمان دېگەن ئەھلى سۈننەت ۋەل جامائەلەر دېگەندەك: تىل بىلەن سۆزلەش، دىل بىلەن تەستىقلاش ۋە تاشقى ئەزالىرى بىلەن ئىشلەشتۈر. 2 - گۇناھ - مەسىھەتلەردىن قول ئۈزمەسلىك قەلبىتىكى ئىماننىڭ زەئىپلىكى ۋە كەمچىلكىلىگىنىڭ دەلىلىدۇر، چۈنكى ئىمان ئىتائەت بىلەن ئاشىدۇ، گۇناھ - مەسىھەت بىلەن كەمىيدۇ. (شەيخ ئىبنى فەۋزان)

57. كۆز تىگىش سەۋەپلىك يول تەرمىچى تىرىپ، ئىسرىق سېلىش جانىز ئەمەس. چۈنكى ئۇ كۆز تىگىشنى داۋالايدىغان نۇرمال ئۇسۇل ئەمەس، ئۇنى داۋالاش پەقەت شەرىئى دۇئا بىلەن بۇلىدۇ. (لۇجىنە تۇتدائىم)

-2006 يىلى 1-ئاينىڭ 26 - كۈنى

ئاياللار ۋە دوختۇر توغۇرسىدا

ئەسسالامۇ ئەلەيكۇم ۋە رەھمەتۇللاھى ۋە بەركاتەھۇ. ئەزىز ھەمىشلىرىمىزنىڭ ھۇزۇرىغا بەزى داغلىق قازى ۋە پىقھى ئالىملىرىمىزنىڭ ئاياللار توغۇرسىدا بەرگەن پەتۋالىرىنى سۇندۇق، ھەمىشلىرىمىزنىڭ بىلىمگەن، ياكى سوراشتىن خىجىل بولغان جايلىرىنى بىلىۋېلىشنى ئۈمۈد قىلىش بىلەن بىرگە بۇ توربەتنى كۆرۈشكە مۇيەسسەر بۇلالىمىغان ھەمىشلىرىمىزگىمۇ يەتكۈزۈپ قويىشىنى تەۋسىيە قىلىمىز .

8جاۋاب بار :

1.ئەر دوختۇر، ئاياللارنىڭ كۆرۈشكە ياكى تۇتۇشقا ئېھتىياجلىق بولمىغان ئازاللىرىنى كۆرسە ۋە تۇتسا قەتئى بولمايدۇ. (لۇجىنە تۇتدائىم)

2.ئاياللار داۋالانغاندا ئېچىش زۇرۇر بولمىغان ئەزاللىرىنى

چوقۇم تولۇق يېپىشى ۋاجىپ. (لۇجىنە تۇتدائىم)

3. ئايال كىشىنىڭ داۋالانغاندا بولسىمۇ دوختۇر بىلەن خىلۋەتتە بىرگە بۇلۇش جائىز ئەمەس. ئۇنىڭ بىلەن مەھرەملىرىدىن ياكى سېستىرالاردىن بىرسى ياكى ئېرى بىرگە تۇرىشى لازىم. (لۇجىنە تۇتدائىم)

4. مۇمكىن بولسا ئايال كىشىنىڭ مۇسۇلمان ئايال دوختۇرغا كېسەل كۆرسەتكىنى ئەۋزەل. (لۇجىنە تۇتدائىم)

5. پەقەت مۇمكىن بولمىغاندا ئېرى ياكى بىرەر مەھرەملىرىنىڭ ھەمراھلىقىدا مۇسۇلمان ئەر دوختۇرغا كېسەل كۆرسەتسە بۇلىدۇ. (لۇجىنە تۇتدائىم)

6. سېستىرا ۋە ئايال دوختۇرلارنىڭ تار كىيىم كىيىشنىڭ ھۆكۈمى: مەيلى سېستىرا بولسۇن، مەيلى ئايال دوختۇر بولسۇن، مەيلى باشقا قىز ئاياللار بولسۇن، بەدەن شەكلى ياكى پىگورلىرىنى گەۋدىلەندۈرمەيدىغان بەك كەڭمۇ ئەمەس، بەك تارمۇ ئەمەس، نۇرمال ھەم شەرىئەتكە مۇۋاپىق كىيىم كىيىشى لازىم. (شەيخ ئىبنى باز)

7. ئەر دوختۇرنىڭ سېستىرا بىلەن يالغۇز تۇرىشى: دوختۇرنىڭ سېستىرا بىلەنمۇ ۋە ئايال دوختۇرنىڭ بىرەرسى بىلەنمۇ كېسەل كۈرۈش بۆلىمىدە بولسۇن مەيلى باشقا جايلاردا بولسۇن يالغۇز تۇرىشى جائىز ئەمەس. (شەيخ ئىبنى باز)

8. ئەر بىمارنىڭ پەقەت ئەر دوختۇرغا، ئايال بىمارنىڭ پەقەت

ئايال دوختۇرغا كېسەل كۆرسىتىشى لازىم. (لۇجىنە تۇتدائىم)

-2006 يىلى 1-ئاينىڭ 26 - كۈنى